

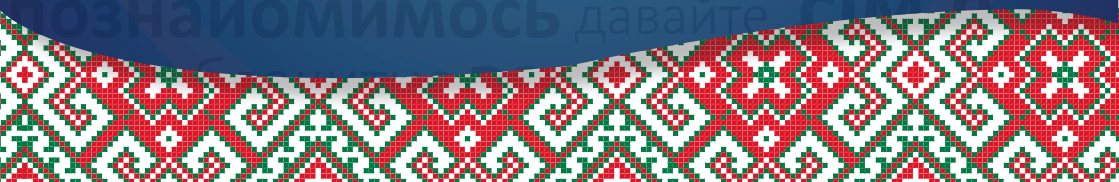
Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей
Національна секція IBBY
Українська асоціація працівників бібліотек для дітей

«ТВОРЧИ
КАНІКУЛИ»

*Всеукраїнський дитячий
літературний конкурс*

2019

Київ — 2019

Міністерство культури України
Національна бібліотека України для дітей
Національна секція ІВВУ
Українська асоціація працівників бібліотек для дітей

«ТВОРЧІ КАНІКУЛИ»

Всеукраїнський дитячий літературний конкурс

УДК 027.625(477):021.4:82-053.2

Т 28

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.

Автор-укладач Н.А. Хльобас.

Літературні редактори: О.А. Кадькаленко, В.В. Зеленська.

«Творчі канікули» : Всеукр. дит. літ. конкурс / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Н. А. Хльобас. — Київ, 2019. — 276 с.

Збірник містить кращі роботи учасників Всеукраїнського дитячого літературного конкурсу «Творчі канікули», організованого та проведеного Національною бібліотекою України для дітей у червні-жовтні 2019 року.

© Національна бібліотека України для дітей

ГОРДІЄНКО Алла,
голова журі конкурсу «Творчі канікули»,
генеральний директор
Національної бібліотеки України для дітей,
президент Національної секції IBBY,
заслужений працівник культури,
кандидат культурології

*«Дитинство часто тримає в своїх слабких
пальцях істину, яку не можуть утримати
дорослі люди своїми мужніми руками,
і відкриття якої становить гордість пізніших
років».*

Д. Рескін

Швидко збігає час. Здається, тільки вчора ми вітали у нашій бібліотеці переможців Всеукраїнського літературного конкурсу «Творчі канікули — 2018», а сьогодні вже виходить збірка з творами учасників «Творчих канікул» 2019 року. Приємно бачити серед робіт, що надійшли на розгляд головного журі, вже знайомі імена і спостерігати, як зростає майстерність юних авторів; а також знайомитися з творчістю нових талановитих учасників; занурюватися у цікаві історії, дивитися свіжим поглядом на звичні речі та дивуватися незвичайним пригодам неймовірних персонажів.

Для кого створено цей конкурс? Для вас, юні, натхненні, гарячі серцем та сміливі розумом, гострі на слово та іноді сором'язливі у своєму таланті дівчата та хлопці з великих міст та маленьких селищ, зі Сходу та Заходу, з Півночі та Півдня нашої чудової країни. І для нас —

дорослих, які не завжди встигають сповна розуміти вас у повсякденному житті, але щиро співпереживають вашим перемогам та поразкам і сподіваються, що теперішнє та майбутнє є та буде кращим, світлішим, цікавішим!

І ми спонукаємо вас творити. Для нас. Для себе. Розкриваючись у слові, закохуючись у милозвучність мови, римуючи, огортаючи власні переживання і думки у чудові влучні слова, обертаючи уривчасті роздуми на логічні оповідки, які знаходять відгук у серцях читачів, ви окрилюєтесь та змінюєте світ навколо себе на краще.

Я вітаю всіх учасників конкурсу з перемогою. І тих чотирнадцять авторів, які визнані найкращими у номінаціях, і тих, чия велика перемога ще попереду. Ви молодці. Ви щирі, сміливі, дотепні. Ви вмієте дарувати радість та викликаєте правильні емоції, ви спонукаєте співпереживати вашим героям, ви обурюєтесь на несправедливість і розрізняєте відтінки між добром і злом.

За вами майбутнє!

Щастя вам!

*МОРОЗЕНКО Марія,
українська письменниця,
літературний редактор*

Народилася 15 березня 1969 року в селі Малин Млинівського району Рівненської області.

Голова Київської організації Національної спілки письменників України, керівник та ведуча культурологічної студії «Духовність української родини» при Національному музеї літератури України. Володар золотої нагороди III Всеукраїнської виставки-ярмарку «Буквиця» (2006 р.) за віршовану казку «Незвичайні пригоди Чока, який шукав країну Щастя». Етюд «Вони і лелеки» увійшов у сотню кращих українських новел конкурсу «Сила малого», рукопис повісті «Великий характерник Іван Сірко» здобув перемогу в конкурсі «Українська сила» (2014 р.). Марія Морозенко – лауреат конкурсу «Рукомесло» в номінації «Твори для дітей» та лауреат премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за повісті «Іван Сірко: Великий характерник», «Славетний кошовий» та «Я закохалася» (2017 р.).

Автор збірок та книжок для дітей та дорослих: «Іван Сірко. Великий характерник», «Іван Сірко славетний кошовий», «Про країну Ласунів», «Найвірніші». «Я закохалася», «Незвичайні пригоди Чока, який шукав країну Щастя», «У зеленому ярочку», «Чарівна азбука», «Чарівна математика», «Вечорової пори», «Княгиня Ольга», «Зоряні перевесла», «Елегія любові» та ін.

*ПРОНЬ Леся,
українська поетеса і прозаїк*

Народилася 24 липня 1958 р. у с. Михальче Городенківського району Івано-Франківської області. Працювала в театрі сатиричних мініатюр, в Івано-Франківському театрі ляльок ім. М. Підгірянки.

Лауреат Всеукраїнського конкурсу імені Леся Мартовича (2014 р.), дипломант першого ступеня конкурсу імені Леся Мартовича в номінації «Дитяча книга» (2016 р.).

Член літературного об'єднання «Радосинь» при Національній спілці письменників України.

Прозаїк, поетеса, яка пише для дітей. Автор поетичних збірок: «Плетениця долі» (2010 р.), «Круговерть» (2011 р.), «У купелі вітрів» (2015 р.), дитячих книг: «День усміхається» (2011 р.), «На крилах року» (2013 р.). Співавтор понад 10 книжок для дітей. Сценарії до свят друкувалися в журналах «Рідна школа», «Позакласний час».

У співпраці з композиторами Миколою Ведмедерею та Володимиром Ізотовим створила понад два десятки пісень для дорослих і дітей.

*ЧЕРЕП-ПЕРОГАНИЧ Тетяна,
українська поетеса,
прозаїк і журналістка*

Народилася 18 листопада 1974 року у с. Стара Басань Бобровицького району Чернігівської області.

Громадська діячка, член Національної спілки письменників України, Національної спілки краєзнавців України.

За значну творчу діяльність відзначена почесною нагородою Міжнародної літературно-мистецької Академії України міжнародною патріотичною медаллю Івана Мазепи (2019 р.).

Вірші, оповідання та статті Тетяни друкувалися в альманахах «Вінтаж» (2013 р.), «Скіфія» (2013 р.), «Поетична топоніміка» (2015 р.), збірках оповідань «Теплі історії про кохання» (2014 р.), «Теплі історії у стилі блюз» (2016 р.), «Антології сучасної новелістики та лірики України – 2013», віснику першого Міжнародного поетичного конкурсу «Чатує в століттях Чернеча гора» (2014 р.), антології «Євромайдан. Хроніка в новелах» (2014 р.), збірці поезій «Осінь у камуфляжі» (2014 р.), фотолітописі «Майдан. Революція гідності» (2015 р.), збірці віршів «Оберіг для бійця» (2015 р.) тощо.

Є автором книг «Ідуть дощі: поезії», «Берег любові: поезії», «Ліки для душі: поезії», «Іриси для коханого: етюди», «Теплі мамині казки: вірші для дошкільного віку» та інших.

Знайомтеся – це ми!

РОГАЛЬ Анна
13 років

Рівненська область

*Татусю, ось і знову вже весна.
Лелеки повертаються до хати.
Коли ж нарешті кінчиться війна?
Я вже тебе втомилася чекати.*

РАШКІВСЬКА Крістіна
14 років

Чернівецька область

*...а ще своє люблю я місто,
Фортецю, річку, парк, ставок,
Мені ніколи тут не тісно,
Це — мій маленький острів.*

Так, я люблю Україну

ЛЕВЧЕНКО Артур
12 років

Полтавська область

*Так, я люблю Україну!
Величну, красиву і вільну,
Вона дивовижна, казкова,
Каштанова і волошкова.
Калинова і солов'їна,
Чудова, прекрасна, чарівна.*

ЄФІМОВ Денис
15 років

Харківська область

Юхим відчував, як страх, наче залізні лещата, здавлює його серце, бо знав, людей розстрілюють за колосок, а у нього – ХЛІБ. І не буде ніхто розбиратися, що то лише крихти. Покарають «по всій строгості». А не збирати не міг.

Природа – джерело натхнення та краси

ТРАЧУК Михайло
12 років

Харківська область

Цуценятко було занедбане, але дуже симпатичне та кумедне. На його маленькій мордочці ясніли чорні яскраві очі. Цуценя швидко побігло до теплої батареї і лягло. На перерві діти з їдальні нанесли їжі, і, наївшись, цуценятко заснуло.

ШКЛЯРИК Лілія
16 років

Тернопільська область

Якусь мить сонце ще трималося за землю красчком диска, а тоді відштовхнулося від неї і ринуло в розкриті обійми небес, як жовтороте пташеня, що наважилося відірватися від гнізда і вилетіти у незнаний світ.

І в кожному із нас уже живе філософ

ТЕРНОВА Ірина
13 років

Вінницька область

Я підняла погляд у небо... Грайливе сонечко заходить, біжить на іншу сторону планети, щоб там зігріти інших. Воно немов тікає. А місяць уже виходить з іншого боку горизонту, неначе хоче наздогнати його. Мені вони схожі на двох закоханих...

КОВАЛЬ Ольга
17 років

Запорізька область

Тут і зараз – результат нашого десь і колись. Кожен вибір поступово доповнював ланцюжок причин та наслідків, що привів нас саме сюди. Усі ми маємо якийсь досвід, певні твердження щодо життя.

Моя майбутня професія

КАЧАК Богдана
12 років

Івано-Франківська область

Найбільшою моєю мрією є створення успішної колекції, яка буде показана в Парижі на тижні моди і стане справжнім трендом. Я хотіла б створити відомий у всьому світі український бренд одягу.

СЕРПІЄНКО Богдан
14 років

Кіровоградська область

...Я стану професійним військовим. Буду захищати мою землю, мій дім, мою маму Олю й тата Олексія, бо я вже дорослий.

Безмежний світ моєї уяви

ФЕСЕНКО Тимофій
11 років

м. Кропивницький

Подивився, в мітлі ще бензину ви-
стачає облетіти увесь білий світ. І я
згадав, що мене в гості запрошував
кіт Леопольд, йому потрібна моя
допомога, толерантно провести
виховну роботу з мишами, щоб зу-
пинити їхні зловісні витівки.

КОСЮК Яна
15 років

Черкаська область

Але фантазерка мріяла лише про
одне – вона обов'язково щось ви-
гадає, щоб і її світ став кращим,
доброзичливішим, барвистішим.
Щоб люди не боялися доброї і
світлої магії. Щоб вірили в чудеса і
прагнули втілити свої мрії...

Далі буде? Ні, далі – вже є!

ВИХОДЦЕВА Вікторія
12 років

м. Херсон

Отже, пуська Саня прославилася
вже у перший день навчання. Од-
нокласники з повагою ставились
до неї – не кожна дівчинка зможе
в перший день навчання влучити
дзвоником у директора школи!

РИЖИХ Денис
14 років

Полтавська область

Багато легенд ходило серед вояків
про відвагу й доблесть Енея на
фронті. Не раз рятував він своїх
бойових побратимів, ніколи не
ховався за спину інших, своєю
поведінкою подавав приклад...

ЗНАЙОМТЕСЯ – ЦЕ МИ

Чого ми чекаємо від вас у цій номінації? А саме вас і чекаємо. Таких різних за характером, із різними уподобаннями, зі шкільними історіями. Ми хочемо подивитися на вас — сучасних дітей — очима ваших однолітків. Можливо, це допоможе дорослим краще зрозуміти ваші пріоритети, а можливо, читаючи ваші твори, ми згадаємо і своє дитинство?

**Переможець номінації
у віковій категорії 11 – 13 років**

Рогаль Анна

13 років

**Рівненська область,
Дубенський район,
с. Мирогоща**

ЗНОВУ ВЖЕ ВЕСНА...

/Пісня/

Татусю, ось і знову вже весна.
Лелеки повертаються до хати.
Коли ж нарешті кінчиться війна?
Я вже тебе втомилася чекати.

А знаєш, наша яблунька цвіте,
Яку з тобою разом посадили.
Хотіла б розказати я про те,
Як я люблю тебе, татусю милий.

Розкажи мені, матусю,
Де воює мій татусь?
Я за нього помолюся
І з любов'ю пригорнусь.

Весна минає, і минає літо,
А там – остудять осінь і зима.
А серденько не може зрозуміти,
Чому тебе так довго все нема?

Зробила я з паперу янголятко,
Та скільки ще молитися мені?
Коли ж нарешті повернешся, татку?
Чому приходиш тільки уві сні?

Розкажи мені, матусю,
Де воює мій татусь?
Я за нього помолюся
І з любов'ю пригорнусь.

Козаченко Вікторія
13 років
Вінницька область,
м. Липовець

ЖИТТЯ ЗВИЧАЙНОЇ ДІВЧИНКИ

У нинішній час, у епоху сучасних технологій майже всі дорослі думають, що ми, діти, увесь день «сидимо у телефонах» – граємо в ігри, переписуємося у соцмережах, фотографуємося, слухаємо музику і зовсім нічим корисним не займаємося. Так, телефон є невід'ємною частиною нашого життя, але у нас ще є багато інших занять. Ось давайте розглянемо життя звичайної дівчинки зі звичайної української сім'ї, тобто мене, тоді ви у цьому переконаєтесь.

Мене звати Віка, я живу на Вінниччині у мальовничому містечку Липовець. Я закінчила 8 клас. Живу із татом, мамою та сестричкою. Для мене моя сестричка є найкращою подругою. Хоч вона і маленька, але багато чого розуміє, може порадити і допомогти. У свою чергу я готую її до школи: навчаю читати, писати, рахувати... Я думаю, що моя сестричка буде у класі найкращою.

У нас є ще один член сім'ї — це симпатична кішечка Ася. Вона має білосніжний колір шерсті й узимку на снігу її зовсім не видно. У Асі дуже великий пухнастий хвіст і блакитно-сині, схожі на небо, очі. Я та моя шестирічна сестричка доглядаємо за своєю домашньою

улюбленицею: щотижня її купуємо і розчісуємо. Тому її шерсть чиста, і кішечка завжди виглядає дуже красиво.

У мене є дуже багато друзів, я люблю з ними відпочивати на природі, наприклад, біля річки або у лісі. Але у свої роки мені доводиться багато вчитися, щоб не відставати від однолітків, і відпочинок випадає тільки під час канікул.

Найулюбленіші канікули для мене – це літні. Влітку я можу повністю розслабитися і спокійно займатися своїми улюбленими справами. А їх у мене море!

Найбільше я люблю відвідувати бібліотеку, спілкуватися з бібліотекарями, розглядати і читати захоплюючі книжки. Зазвичай відвідую бібліотеку з сестричкою або з друзями. Мені дуже подобається читати фантастичні твори, тому у мене є мрія – написати якусь цікаву фантастичну книгу для дітей, до речі, у мене вже є дещо до цього.

Друге моє захоплення — це вокал. Я навчаюсь у музичній школі і беру участь у багатьох вокальних конкурсах, маю багато перемог. Я мрію потрапити на якесь шоу на кшталт «Голос діти» або «Х-фактор». Ми з батьками думаємо над цією ідеєю.

Третє моє захоплення – рукоділля. У мене є багато виробів із бісеру та паперу. Зараз я вишиваю бісером вишиванку. Взагалі, я вважаю, що кожна дівчина-українка повинна мати вишиванку, а оскільки зараз у моді вишиті бісером вишиванки, то я захотіла мати собі таку річ.

Ще я люблю подорожувати, дізнаватися щось цікаве і ділитися враженнями. Я подорожувала на різних видах транспорту, але найчастіше роблю це з друзями на велосипеді у моєму містечку.

Я маю багато друзів, а у них – різні захоплення. Колись подобається спорт, інші грають на музичних інструментах, малюють, танцюють... Усі ми різні за характером, уподобаннями та захопленнями, але головне, що ми цікаві, допитливі і творчі!

Бородієнко Аліна
11 років
Донецька область,
м. Краматорськ

ЛИСТ ДО ТАКОГО, ЯК Я!

Привіт! Давай знайомитись! Я — Дмитро Сергійович! Я такий, такий...Ну, взагалі, я ідеальний...Майже... Принаймні, так каже моя мама.

Мені вже 8! І тому я дуже не люблю, коли матуся або батько згадують ті часи, коли я був маленький. Особливо, коли роблять вони це в присутності моїх друзів. Ой, якби ви знали, як мені це не подобається! Таке відчуття, немов би я жую кислий-прекислий лимон, або... або на голові у мене манна каша. Словом, дуже неприємно.

Але, коли у мене веселий та грайливий настрій, я і сам можу посміятися з себе маленького. Я навіть пригадую деякі історії, які зі мною траплялися в дитинстві. Знаєте, іноді треба вміти сміятися з самого себе. Кажуть, це навіть корисно. Беззаперечно!

Коли я вперше побачив туман, то я думав, що на вулицю виходити не можна, бо він неприємно пахне.

А коли мені було 1,5 рочки, я восени прямо в панчох та сандаликах заліз до ванни з водою, яка стояла на підвір'ї, і стояв там, доки матуся мене не витягла. Всі сміялися, а я плакав.

А ще у нас вдома є такий блокнот, куди мама записує усі мої мовні «перли». Іноді ми разом їх перечитуємо та сміємось. Там є такееєє...А у тебе є такий блокнот?

В дитинстві я не розумів, як може дівчинка, яка спустилася на дно колодязя за відром, жити там і дихати (я пізніше зрозумів, що це лише казка).

А в 4 роки я вже твердо знав, що свою дружину я буду цілувати лише тоді, коли вона народить мені малюка, і ні в якому разі не інакше!

Знаєте, дитяча мудрість з роками тільки глибшає. Це я вам впевнено кажу у свої вісім. А досвіду у мене, повірте, ого-го!

Зачекай. І ще одне. Бережи своїх батьків, не ображай їх. Бо вони в душі ще такі діти...

Історія 1 Про дружбу

Коли люди знайомляться і починають товаришувати, їм треба багато усього дізнатися один про одного. Це важливо! Як тоді ти зможеш другові приємність зробити, якщо не знаєш його уподобань? Чим довше спілкуєшся, тим більше дізнаєшся про свого друга: які цукерки йому подобається? а яке морозиво? чого боїться? а що його заспокоює? які має таланти? які книжки читає або які мультфільми обожнює?

Ти знаєш це про свого друга? Якщо ні, то все попереду! А я поки що трохи розповім тобі про себе.

Я звичайний білявий хлопчик, такий гарний і ввічливий в школі та на людях, але ж вдома... Матуся зве мене «торнадо». Чув таке слово? І я ні.

Але здогадуюсь, що не даремно вона так каже про мене. Я непосидючий, невгамовний, швидкий, як вітер. Я вигадливий бешкетун і нестримний шукач пригод. Ти хотів би стати моїм другом?

Чомусь у мене завжди все падає, ламається, б'ється чи рветься. У тебе буває таке?

Люба матуся каже, що у мене «магнітні бурі». Шкарпетки взагалі мені купляють вже з дірками – жодних цілих я не маю. А скільки у мене було-перебуло м'ячів, машинок, луків та пістолетів! Йой! Вже й не згадаю! І я все зламав!

До речі, а в тебе багато іграшок? Чим тобі найбільше подобається гратися?

Сподіваюся, ти не сидиш годинами за комп'ютером? Хоча навіщо я це питаю? Ти ж читаєш цю книжку,

а отже, ти допитливий, активний і дуже розумний! А може ти дівчинка? З дівчинками гратися я теж люблю, і з ними також можна товаришувати. Серед дівчат є навіть такі, що сміливіші та сильніші за хлопців. У мене є така подруга Рита. Вона класна! Не боїться ящірок та павуків, і навіть якось домовилася зі своєю старшою сестрою за 100 гривень викинути дохлу мишу з мишоловки! Мабуть, стане бізнесменом! А як вона б'є м'яча! Закачаєшся! Як вправний футболіст! Вона навіть відвідує шкільну секцію футболу. Ага!

Дружба — це таке... Складне питання, скажу я тобі...

Історія 2

Про талант

Кожна людина має талант. Що це таке — спитай у дорослих. Я знаю, що це те, що ти робиш найкраще за усе! Ось який талант у тебе? Якщо не можеш відповісти, це не означає, що в тебе його нема, просто ти його ще не розкрив, не знайшов, не помітив у собі. А може він не один, а декілька.

Пошукай, і він обов'язково знайдеться! Люди мають дуже різні, іноді навіть такі несподівані таланти. Які саме — можеш дізнатися у «Книзі рекордів Гіннеса» або подивитися телешоу «Україна має таланти».

У мене талантів небагато. І над ними ще працювати й працювати. Але я ще маленький, час є.

Я займаюся спортивними бальними танцями, вмію рибалити, знаю багацько марок автомобілів та дуже вправно керую двоколісним велосипедом. А ще я мрію про власний гелікоптер...Ой, як же сильно мені кортить його мати! Щоб літати скрізь над усією планетою, бачити усе з висоти та насолоджуватися краєвидами. Обожаю природу! Блакитні стрічки річок, різнобарвні клаптики полів та луків, безмежні простора моря й океанів... Пригоди, подорожі, нові враження чекають на мене!

Історія 3

Школа

Я вже навчаюся у школі, у 3 класі. Школа – це круто! І не вір тому, хто каже, що у школі нудно і не цікаво. Ти просто полюби школу! З першого й до одинадцятого класу! Полюби, як найкориснішу їжу, як найзахопливішу кінострічку, як пісню, яку хочеться слухати хоч кожного дня – і вона не набридне.

Послухай мене! Відкрий для себе цей дитячий світ спілкування, відкриттів; відчуй насолоду від кожного дня знаходження у школі, довіряся вчителю і крокуй впевнено. Стань гордістю своєї мами й тата, гордістю школи, міста, а згодом і своєї країни! Не лінуйся, не бійся запитувати й помилятися, не бійся бути собою. Ти такий, який є.

Моя вчителька завжди нагадує нам, що кожен з нас, її учнів, особистість та індивідуальність, тобто кожен неповторний і не схожий на іншого, і кожен цінний і гідний поваги, незважаючи на свій зріст і колір волосся або очей – і якщо у когось кирпатий ніс чи обличчя в ластовинні, то це «родзинка» людини; і з цього не можна насміхатися.

Я навіть запам'ятав з 1 класу, що це називається «толерантність».

В нашому класі усі товаришують і допомагають один одному; а якщо ми сміємося з когось, то тільки по-доброму, коли й сам учень сміється над собою. Таких випадків було безліч!

Вчителька каже, що сміх продовжує життя і насичує мозок киснем. Ну, про мозок не зовсім зрозуміло, а от жити ми будемо років до 100 точно!

Історія 4

Про тварин

Ще я хочу розказати тобі про своїх улюбленців. Знаю, що стосовно домашніх тваринок смаки бувають

ой які різноманітні. Дехто утримує змій, ящірок та павуків (вже страшно?), хтось – рибок або папужок, деякі – хом'ячків чи домашніх щурів. А я обожною собак! Особливо маленьких цуценят!

У мене вдома живуть дві собаки – вівчарка на подвір'ї та бігль у будинку. Ти знаєш, як виглядають собаки породи вівчарка та бігль? Якщо ні, можеш подивитися в Інтернеті разом із батьками. «Загугли», як каже мій батько. «Гугл» – це як величезна бібліотека, в якій ти можеш порпатися досхочу, доки не знайдеш потрібну тобі книгу або картинку (пісню, мультфільм). Там є усе! Річ гарна, але головне – не заблукати в цій бібліотеці і не брати те, що тобі не потрібно.

Так от, там ти побачиш інші породи собак, можливо, тобі хтось сподобається найбільше! Прочитай про цю породу, які вона має недоліки та переваги, який характер та звички у собак цієї породи, як правильно її дресировувати, для чого взагалі призначена ця порода.

Навіщо люди заводять домашніх тварин? Щоб піклуватися про них, а вони віддячують своєю ласкою, відданістю, муркотінням чи попискуванням; людина заспокоюється, дивлячись на них або торкаючись м'якенького хутра, розслабляється та забуває про негаразди. Якщо у тебе немає домашнього улюбленця, то раджу скоріше обрати. До речі, вчора я приніс додому ще й маленьке кошеня, воно, мабуть, загубилося. Сиділо у траві і нявчало, голодне й налякане. Якщо хазяї не знайдуться, матуся дозволила залишити його у себе. Ура! Поки що подумую, як його можна назвати (це хлопчик).

Історія 5

Мама і почуття

Коли я думаю про маму, у мене виникають асоціації. Тобто на кого (або на що) схожа матуся, з ким (або з чим) її можна порівняти. Для мене матуся – це ніжні обійми, солодкі поцілунки, теплі м'які руки, які ще мо-

жуть смачно пахнути свіжою випічкою, фруктами або духмяним милом. Мама – це як плюшевий ведмедик, до якого приємно притулятися.

Мати – це початок. Початок життя, початок любові та щастя. Я почався ще тоді, коли моя мама зустріла мого батька; вона розповідала, що тоді в її серці розпустилася велика біла квітка, яка лоскотала її зсередини, і вона від цього завжди посміхалася, а потім... потім ця квітка перетворилася на маленького білявого хлопчика, тобто на мене!

Коли я кажу, що ніколи не покину матусю, вона чомусь сумно хитає головою, і очі її темнішають на мить. Вона каже: «Прийде час, і ти все зрозумієш...». Увесь інший час вона вчить мене завжди радіти життю, будь-що б не було, і ніколи не дратуватися і не сваритися через дрібниці. Вона вчить мене «відпускати добро у світ та самому насичуватися лише добром». Мені це подобається, хоча я поки що не зовсім відчуваю, як я «насичуюсь», але мені добре...

В житті є багато речей, які ми не бачимо, але відчуваємо серцем, і які потрібніші нам більше за їжу, смаколики, гаджети чи модний одяг... Ти потім дізнаєшся і зрозумієш, про що це я кажу, тільки пам'ятай це. Пам'ятай це завжди, коли захочеш образитися на батьків за те, що вони чогось тобі не купують. Радій тому, що ти сильний і здоровий, можеш бігати і сміятися, чути й бачити; що твої батьки поруч.

Історія 6 Батьківщина

Чому скрізь так багато розмов про цю неосяжну Батьківщину? Чому її не можна побачити всю й одразу, не можна намалювати, неможливо купити або обміняти? Можна продати, так кажуть батьки. Але тоді якось так виходить, що у доданок із нею продаєш і себе...Як це? Цього мені ще не зрозуміти. Кажуть, це зрада, і тих, хто так робить, зневажають. Це як продати батька й маму.

Але ж це неможливо, цього не зможе зробити нормальна людина. Виходить, продати Батьківщину може тільки той, хто має «патологію»? Матуся використовує це слово тоді, коли щось не вкладається у людське розуміння. Наприклад, це як сині помідори, чи птах з трьома крилами, або вісім пальців на одній руці... Батьківщину треба любити, пишатися, про неї складено багато віршів та пісень.

У школі тобі багато розкажуть про Україну, навчать поважати її звичаї та традиції; ти дізнаєшся, як жили наші предки, які труднощі їм довелося здолати, щоб зараз ти жив у вільній, незалежній країні під мирним блакитним небом.

Україна — величезна, відома усьому світові своїми пам'ятками культури та архітектури, тут багато чого є «най...». А чого саме — дізнайся з енциклопедій та журналів разом із батьками. Кого вважають найкрутішим українцем? Який український музичний інструмент є найдовшим у світі? Вірш якого відомого українця було перекладено більш ніж 150 мовами світу?

Україну кожен бачить по-своєму. Для мене вона — мати, рідне місто, калина біля будинку, козаки з оселедцями, жито під сонцем, стежка до школи, це герб, гімн та прапор, але головне — це безмежна любов у серці, яка завжди зігріє у холод, освіжить у спеку, покаже дорогу додому, де б я не був, тому що думки про рідну землю ніхто і ніколи у мене не відбере, бо вони як повітря невидимі, але такі необхідні для життя...

Історія 7 Фантазії

Коли мені стає нудно, я починаю фантазувати. Я створюю сам свій світ.

Я не граю в комп'ютерні ігри, тому що це чужа фантазія, а мені подобається моя, власна, де усе по-моєму. Я подорожую цим уявним світом; я можу бути там ким зав-

годно: звіром, роботом, драконом, навіть гумовою чи желеподібною речовиною з надлюдськими можливостями.

Іноді я суперагент, у темних окулярах та зі зміненою зовнішністю, а іноді – відчайдушний шукач скарбів, а увесь мій будинок – величезний безлюдний острів, де на кожному кроці на мене чекають пригоди й таємниці.

Я можу так гратися цілий день! Ну, майже цілий... Поки не зголоднію. Тоді доводиться ненадовго призупиняти гру, щоб потім із новими силами продовжити.

А на кого любиш перетворюватися ти?

Історія 8

Про сестру і родину

Я не казав тобі, що у мене є сестра? Так-так! Вона трохи старша за мене, усього на 1 рік. Ми з нею добре спілкуємося. Хоча іноді сперечаємося, дратуємо один одного, але потім ми знову не розлиє вода. Мене часто запитують: «Ти любиш свою сестру?» А я...Я навіть не знаю, що сказати. Мені чомусь соромно відповісти: «Так». І я кажу: «Ні». Хоча це неправда.

Матуся каже, що не треба соромитися своїх почуттів. Це природньо. Їсти, коли зголоднів; пити, коли відчуваєш спрагу; кохати, коли людина тобі близька. Ймовірно, я ще просто замалий, щоб відчувати кохання. Але без сестри мені завжди якось самотньо і нудно, і цукерка не така смачна, і сонечко не таке яскраве, і пригода не така вже й весела. А з нею – цікавіше, ніж з друзями, і якось спокійніше. Якщо у тебе є сестра (або брат), то ти мене зрозумієш. Адже щастя, розділене із кимсь – це подвійне щастя! Дуже важливо, коли тобі є з ким ділити радощі.

Взагалі, наша родина дуже міцна та дружна. Родина – це стіна; це фортеця, яка захистить від усіх негараздів. Якщо ти не поважатимеш членів своєї родини, то не будеш мати успіху в житті. Розумієш, про що я? Якщо образиш мати чи батька, то вони не куплять цукерку

чи іграшку, не пограють із тобою, тому що настрої у них буде зіпсований. А коли станеш дорослішим, то у скрутні хвилини на самоті будеш жалкувати про те, що ти зараз не з ними, хоча батьки, незважаючи на образи, завжди прийдуть на допомогу. І це будуть тільки вони. І сестра. Або брат. Тому що ви — рідна кров.

Цінуй рідних, поки вони поруч! Роби задля них приємності, допомагай, коли вони потребують цього. Ось прямо зараз відклади книгу й запитай у матусі чи бабусі, яку роботу ти можеш виконати замість них!? Ти не уявляєш, наскільки вони зрадіють! І тобі самому буде приємно, ти будеш пишатися собою. Це я тобі гарантую!

Як затишно і зручно в матусиних обіймах; як впевнено і круто робити з батьком одну справу: рибалити чи будувати огорожу; як радісно, коли сестра каже забіякам у дворі : «Не чіпайте його, бо він мій брат!».

Це справжнє щастя – родина, друзі, домашні улюбленці. Ми живемо на своїй землі, на Україні. Ми зростаємо у мирі, добрі та злагоді, хоча у кожного з нас є свої пригоди. Нехай вони будуть завжди добрими!

Коли виростеш, то побачиш, що усі твої дитячі мрії здійсняться, якщо ти докладеш трохи зусиль, а в серці твоєму не буде місця злості, брехні, зрадництва та заздрості.

Бережи рідних! І пам'ятай, що я тобі казав! Ми ще зустрінемося! Щастя!

Кондров Денис

11 років

Хмельницька область,

Полонський район,

с. Роговичі

ЗНАЙОМТЕСЯ, ЦЕ Я!

Коли наша бібліотекарка Олена Віталіївна запропонувала мені написати щось на творчий конкурс, я без вагань погодився і обрав тему «Знайомтеся, це ми!». Ще одним стимулом до написання стало нещодавно про-

читане оповідання Остапа Вишні «Моя автобіографія». Може я і високо замахнувся, але якщо стану колись відомою людиною, то повинен мати свою автобіографію, щоб майбутні покоління могли з гордістю її вивчати.

Отож, будемо знайомі. Звати мене Денис, мені одинадцять років, хоча це лише за документами. Інколи, коли не треба пхати свого носа у справи старших, мої батьки говорять, що я ще замалий, а ось коли до роботи, чи до відповідальності, то тут я відразу стаю дорослим.

Щодо своєї сім'ї, то я у ній найменший син, брат; і так склалося, що у мене вже є племінники, які на декілька років за мене старші. Іноді йду зі своїми дорослими сестрами-двійнятами Аллою та Наталією, а хто не знає, то починає розпитувати: «Ой, чий то синочок? Твій, Алло, чи, може, твій, Наташо?». А вони з гордістю відповідають: «Ні, це наш брат!!!».

У мене є ще дві сестри – Оксана та Ірина і два брати – Віталій і Василь. Якщо я почну за кожного розповідати, то це буде досить довго і взагалі темою моєї розповіді власне є я сам! Напишу так – ми дружна, працьовита сім'я, свою любов до праці взяли у батьків, яких дуже любимо і поважаємо.

Прізвище моє Кондров, а з цим також багато цікаво. В дитинстві я не вимовляв літери «К», а замість неї говорив «Т». Ви уявіть, що це було: Тондров Денис, а проживаючи в селі, з цим взагалі виникає ціла морока! Хто вигадав ті назви «Кінь», «Корова», «Кабан», «Кури», «Курчата», «Качки», «Кролі», «Кози». Мій тато працює на «КАМазі», а мама «Кухар». А одного разу тато послав мене до сусіда за катком, я прийшов й давай своє: «Дядьту, дайте татта!», а він подивився навкруги та й каже «Ой бери, сину, що тобі треба». Зараз все змінилося, я все вимовляю, а ще мені подобається поратися по господарству.

Є у мене пес на кличку «Мухтар». Я знаю, що всі Мухтари в обов'язковому порядку повинні нести військову

службу на кордоні, а де ж в селі взяти той кордон, то я візьму свого Муху і гайда навколо села. Для нього це прогулянка, а для мене спорт. Може в майбутньому я і стану військовим, адже хтось має захищати нашу Батьківщину. Визмку я влаштовую поїздки на санях із запряженим Мухтаром. Ви б бачили ці щасливі очі – і мої, і собачі.

Щодо мого шкільного життя, то можу розповісти, що я закінчив шість класів. Клас у нас невеликий – лише чотири хлопці; була одна дівчинка, та й та переїхала в місто і стала там навчатися. А ми чотири козаки – це так нас називає наш класний керівник – повинні виконувати всю дівчачу роботу у класі: вазони підліляти, підмести, пил протерти. Проте у нас завжди міцний чоловічий колектив, де все вирішується швидко і злагоджено.

Ще я відвідую бібліотеку і люблю читати книги про війну, мені дуже подобається дивитися цікаві заходи у бібліотеці.

Ось така моя поки що невелика автобіографія. Але я ще расту і моя автобіографія росте разом зі мною.

Пехнік Люба
13 років
**Херсонська область,
Білозерський район,
с. Велетенське**

ПРИГОДА НА ВОДІ

Мене звати Марійка, його звати Сашко. Ще від народження ми завжди разом. У школу й зі школи, на подвір'я, до річки ми ганяли на велосипедах. Сашку подобається купатися в річці, а мені – бігати.

Одного разу приїхали ми на річку, розстелили покривало та посідали на нього смакувати бабусині пиріжки. Вона нам завжди складала з собою в дорогу чогось смачненького. Ми поїли та побігли до річки купатися. Сашко гарно плавав, а я ні. Як мене Сашко тільки не вчив, а в мене все

ж нічого не виходило. Я плескалася на бережку, а Сашко подав. Мені було сумно самій. А Сашко почав бавитися, прибріхував, що він тоне у воді. Я не на жарт злякалася. Побачила високу деревину і подумала, що зараз нагну оту довгу гілку, він за неї вчепиться, і я його врятую. Залізла на дерево, на оту саму довгу-предовгу гілку та почала її гнути, а вона зламалася, і я впала у воду. Там було дуже глибоко і темно... Я почала тонути по-справжньому.

Сашко злякався та поплив мене рятувати. Та й сам почав тонути, а навкруги нікого! Аж тут, нізвідкіля, з'явився човен, а на ньому дідусь-рибалка. Він швидко подав нам два весла, і так ми спаслися.

З того часу ми більше ніколи не бавимось у воді. Тому що невідомо, щоб з нами було, якби не той добрий дідусь...

Назаркевич Оксана
12 років
Тернопільська область,
смт Гусятин

КОЛИСКОВА ПІСЕНЬКА ДЛЯ БАБУСИ

Наступила ніченька,
Спить усе навколо.
Я тобі, бабусенько,
Шлю цю колискову.
Ніжно пригорну тебе
До свого серденька,
Спи, моя бабусенько,
Рідна й дороженька.
Ти весь день трудилася,
Дуже притомилася,
Спи, моя голубонько,
Моя ясна зіронько.
Моя гарна квіточко,
Спи, моя бабусенько,
Моє тепле літечко.

Я твоя Оксаночка,
Я твоя онученька,
Нехай не болять у тебе
Твої ніжні рученьки.
Баю, баю, баю,
Я тебе кохаю,
І цю колискову
Я тобі співаю.

*Кулик Ігор
11 років*

**Кіровоградська область,
Олександрівський район,
с. Бандурове**

Може не всі діти знають, що таке багатодітна сім'я, а мені пощастило в ній народитися. Ми дуже любимо нашу маму, її звати Надія. Є тато Валерій, але він з нами не живе. Найстарша сестра, Сніжана, вже доросла, працює в Києві; брат Антон навчається у райцентрі на кухаря; брати Юра і Галік (у мого брата дуже рідкісне ім'я – Галактіон, але ми його називаємо Галіком) навчаються у школі; п'ятий у сім'ї я, Ігор, закінчив четвертий клас; сестра Вероніка закінчила другий клас, а найменші брати Ярослав і Святослав (вони двійнята) у цьому році підуть у перший клас.

З народження я був хворобливим хлопчиком, тому з раннього дитинства мене забрала до себе жити бабуса Оля (це мамина мама). От її я люблю найбільше всіх на світі. Ми з бабусею живемо за дві хати від мами, тому щодня бачимося з усіма, але вони мені трішки заздрять, бо я живу у бабусі. Вона у нас особлива – розумна, гарна, дбайлива, а ще дуже багато читає, бо не любить дивитися телевизор. І мені привила любов до читання. Увечері, коли всі люди дивляться свої улюблені серіали, ми з бабусею читаємо. Бабусі подобаються книги про давні часи, про війну, про князів і королів, а я прочитав уже

всі книги Всеволода Нестайка, які є у сільській бібліотеці; беру також різні ілюстровані сучасні енциклопедії для дітей та дитячі журнали. Ніна Михайлівна, наш бібліотекар, дозволяє мені робити саморобки із вкладок до журналів. Я вже зробив всюдихода, рефрижератора, гоночну машину та підводного човна.

У мене багато друзів у школі, а ще мені дуже пощастило з учителем. У всіх класах перші вчителі жінки, а у нашому – чоловік, Микола Олександрович. Він вимогливий, строгий, розумний, але водночас добрий. Навчання мені дається легко, але трохи не дотягнув до відмінника. Найбільше мені подобається читання та математика.

У нас з бабусею є домашнє господарство: кури, качки, собака та кіт. Головна моя робота влітку – підливати води качкам у тазик, бо їм дуже подобається там бовтатися. Також допомагаю бабусі на городі садити, полоти, а восени – збирати урожай.

Звісно я не тільки працюю, а й відпочиваю. На день народження дядечко Михайло (мамин брат) подарував мені велосипед. Відтоді я без нього нікуди. В магазин, в бібліотеку, на ставок, до друзів – завжди з ним. А ще мені подобається гуляти з братами та сестрою в лісі, він знаходиться через дорогу від нашого будинку. Нещодавно ми знайшли на дубі житло жуків-рогачів, спостерігали за ними, але не чіпали, бо вони занесені в Червону книгу України. Ще в лісі повно білок, зайців, різних комах, ми вже так до них звикли, що вони для нас ніби домашні тварини. Дуже цікаво в лісі гуляти в піжмурки, ховатися та шукати один одного за деревами.

У мене є мрія – поїхати після 9-го класу в Білорусію до свого дядька Михайла, щоб вступити там в інститут і стати інженером. Я буду гарно вчитися і сподіваюся, що моя мрія здійсниться.

Костяннікова Аліса
11 років
Дніпропетровська область,
смт Софіївка

МРІЯ ДОТЯГНУТИСЯ ДО ХМАР

Мене звуть Аліса, і моя уява може розгулятися не на жарт. Колись ми їхали до мого двоюрідного брата. Я безтурботно дивилася у вікно. Раптом подумала: «А які ж хмари на смак та на дотик?». Відкрила вікно, і моя рука потягнулася до хмар. Але я не змогла доторкнутися до них. Мій тато сказав: «Доню, дотягнутися до хмар нереально». А мама лише посміялася. Один тільки брат мене підтримав. Коли ми приїхали, усі сіли за стіл. Дорослі обговорювали фінансові справи та робочі моменти, але мені це не було цікаво. Я трохи підкріпилася і прилягла перепочити...

Далі ми з дітьми пішли гратися. Побігли за будинок, а там стояла велика драбина. Я невпевнено поставила ногу на першу сходинку, а далі уже сміливо піднімалася вгору. Лізла, лізла, думала, що вони ніколи не закінчатся. Коли все ж таки долізла до кінця, то поряд побачила велику хмару. Я стрибнула на неї. Вона була, як солодка вата. Але раптом моя хмара почорніла і стала гіркою і твердою. Я почала перестрибувати з хмарки на хмарку, але до однієї не змогла дострибнути і почала падати вниз. І ось, коли я майже торкнулася землі, мене розбудила мама і сказала: «Доброго ранку, доню!».

**Переможець номінації
у віковій категорії 14 – 18 років
Рашківська Крістіна
14 років
Чернівецька область,
м. Хотин**

Давайте познайомимось – це я,
Крістіна з міста Хотина,
Прикольна, жвава, жартівлива,
Такої другої нема.
Мене цікавить все навколо,
Я б зазирнула геть в усі кутки:
Айфон, комп'ютер, книга, школа,
А ще музична, ще гуртки.
Мій другий дім – бібліотека,
Там змалечку тусуюсь я,
Журнали, книги, картотеки,
Мене чекають там щодня.
Там можна класно відпочити,
Там завжди книга головна,
І можна граючись навчитись,
Багато знань дає вона.
А ще своє люблю я місто,
Фортецю, річку, парк, ставок,
Мені ніколи тут не тісно,
Це – мій маленький острівок.
Також люблю я мандрувати,
Незвідані відвідувать місця,
В усіх куточках України мрію побувати,
Мандруючи, себе знаходжу я.

Встигаю на концерти й фестивалі,
На конкурсах завжди беру призи,
З бандурою ми їздимо у парі,
Ми з нею нерозлучні назавжди.

Умію я співати, танцювати,
На репетиціях минають дні.
Ну а вночі... я люблю почитати,
Герої книг – то друзі всі мої.
Найкращий час – канікули, звичайно.
І стали вони творчими для нас,
Бо в конкурс ми включилися негайно,
Щоб мали змогу всі дізнатися про нас!

Струтинський Віктор
14 років
Вінницька область,
м. Бершадь

ФУТБОЛ – ГРА МІЛЬЙОНІВ

У світі існує велика кількість різних видів спорту. І кожна людина може вибирати на свій смак. Спортom потрібно займатися обов'язково, бо рух – це життя. Я хочу вирости і бути здоровою людиною, прожити довге та щасливе життя. А ще я мрію стати футболістом. Я граю в футбол з 6 років, це моє улюблене заняття, напевно навіть хобі.

У будь-якому спорті є свої переваги, а я вибрав цей, тому що футболом займається мій батько. Він привив мені любов до цієї гри, ще коли я був малюком. А я завжди беру приклад зі свого батька, який пов'язав своє життя з футболом і став тренером та наставником футбольних команд різних вікових категорій у моєму рідному місті.

Також багато моїх друзів грають в футбол, і нам це подобається.

Я люблю різні ігри, де бере участь м'яч. Баскетбол, волейбол – вони захоплюючі та рухливі. А ще вони командні, успіх залежить не від одного гравця, а від участі в ній усього колективу.

Футбол дуже «старий» вид спорту. Він прийшов до нас з Англії. Зараз гра вважається найпопулярнішою у

світі. Величезна кількість людей на планеті Земля грають із задоволенням в футбол, а ще більша частка – його фанати та вболівальники.

Чому я ще люблю цей спорт? З ним розвивається не тільки швидкість рухів, але й підвищується кмітливість, витривалість, тут навчаєшся точності реакції. Тренування проходить у будь-який час і пору року, на вулиці або в спортивному залі, а це загартовує.

Зараз я капітан футбольної команди, і дуже цим пишаюся. Дякуючи нашому тренеру, у нас в команді склався гарний та дружній колектив. Я займаюся 8 років в Бершадській дитячо-юнацькій спортивній школі «Ровесник». Ми беремо участь у багатьох турнірах районного, обласного та міжнародного значення. Наша команда змагалася у Міжнародному турнірі «DANACUP» в місті Хйорінг, Королівство Данія; в Міжнародних змаганнях «BAKOLIFOOTBALLCUP», Італія; у Міжнародному дитячому турнірі в місті Чорноморець, Болгарія; у літньому футбольному турнірі «ODESSACUP», місто Южний. 5 років поспіль наша команда посідає перше місце на Міжнародному турнірі з футболу до Дня захисту дітей в рідному місті Бершадь.

У мене є футбольні кумири. Їх прізвища дуже відомі у світі: Марадона, Роналду, Левандовський, Зідан. Навіть ті, хто далекий від спорту, знають цих світових зірок футболу.

Футбол – це гра мільйонів. Люблю цю захоплюючу гру. Маю багато медалей, грамот та кубків. І якщо хтось із нас не стане професійним футболістом, то користь від футбольних занять дуже велика. У нас дружна команда однокумців на чолі з нашим тренером.

Усі перемоги ще попереду!!!

Попадюк Діана
15 років
Тернопільська область,
Козівський район,
с. Дибще

ЗНАЙОМТЕСЯ, ЦЕ МИ

Такі кумедні і маленькі
Приходимо в цей світ
І хочемо про все дізнатись,
Ми – України цвіт.
З дитинства рідну колискову
Матусенька співа,
А далі ми, набравшись сили,
Ідем вперед, до пізнання.
Чому? Навіщо? Це для чого? –
Розпитуємо ми.
І кожен день – щось нове й нове,
Незвідані світи.
І перші успіхи й невдачі –
Усе проходим ми.
Гартуєм в праці волю й вдачу –
Стаємо сильними людьми.
Розбитий лікоть у дитинстві,
А в юності – серцець биття.
Кохання перше, шкільні роки –
Без них немислиме життя.
Отак зростаємо, міцнієм:
Знайомтеся – це ми!
Та знайте, що найголовніше –
Завжди лишатися ЛЮДЬМИ!

Замлинна Ірина
14 років
Івано-Франківська область,
Долинський район,
с. Старий Мізунь

Всім привіт. Мене звати Ірина. Мені 14 років. Я проживаю у с. Старий Мізунь, Долинський район, Івано-Франківська область. Навчаюся у 9 класі Вигодської загальноосвітньої школи.

Я довго не могла вибрати тему, бо хотіла, щоб у моєму творі були об'єднані всі подані теми. І, зрештою, я визначилася – моя тема «Знайомтесь – це ми». Я хочу розказати про себе і свої вподобання.

Спершу розповім трохи про себе. У школі я навчаюсь на відмінно. Беру участь в олімпіадах та конкурсах із різних предметів. Намагаюся вести активний спосіб життя. Щоправда зі спортом у мене не дуже. Я вхожу до складу учнівської ради. Навіть маю декілька нагород за активну участь в учнівському самоврядуванні та громадській діяльності. А зараз я розповім про свої вподобання. Їх у мене багато.

Почнемо з книг. Читати мене навчила бабуся. Уже в 6 років я добре читала. Відтоді це стало моїм улюбленим заняттям. У мене є два улюблені жанри літератури. І саме тут яскраво проявляється контраст: з одного боку мені, як і всім дівчатам, дуже подобається романтика, а з іншого – психологія, детективи. Так, мені просто неймовірно подобається психологія. Я дуже люблю розбиратися у людських почуттях та способах мислення. Також мене дуже цікавлять книги про психічні захворювання. Чому вони виникають, як розвиваються і чим закінчуються? Одним із моїх улюблених творів з цього жанру є книга Деніела Кіза «Квіти для Елджернона». Звісно ж, такі твори складно читати. Але мені подобається. Мабуть, це дивно. Бо як одній людині може подобатись щось настільки різне? Але я така...

У мене виникає унікальне відчуття, коли я читаю літературу різної тематики. Його можна описати так: «Читаючи романтику, ти наче пірнаєш у море мрій і прекрасних та світлих відчуттів. А при прочитанні психологічних творів з'являється відчуття, що це море холодною і безжалісною хвилею викидає тебе на берег, і ти розбиваєшся об інколи таку жорстоку реальність».

Фільми. Це буде коротко, бо мене не дуже приваблюють фільми. Але, як і в кожній людині, у мене є свої вподобання. Фільми і серіали я найчастіше дивлюся зі старшими братом і сестрою, оскільки смаки наші співпадають. Мені подобаються фільми у жанрі фентезі, пригоди та комедії. Інколи дивлюся жахи. Щодо музики, то мені подобається вся музика. Кожен її жанр по-своєму чудовий. У мене є дуже багато вподобань. Я люблю співати, танцювати, відвідую різні гуртки. У вільний час малую. Бабуся вчить мене кухарити. У дитинстві я навіть писала вірші.

На жаль, я не можу назвати себе всебічно розвиненою дитиною. Творчий світ безмежний і багатогранний. Я хочу подолати якомога більше меж і пізнати стільки ж нових граней. Кожен вид заняття цікавий та унікальний. Я прагну освоїти ті, які вважаю найбільш цікавими, і знайти щось одне, притаманне тільки мені.

Також, я хочу розповісти про людей, які мені подобаються, і якості, які я ціную в людях. Мені подобаються відкриті, щирі та веселі люди, з якими легко та цікаво спілкуватися, а із зухвалими та із завищеною самооцінкою я намагаюся менше спілкуватися. Така поведінка говорить про невихованість. Вони усім своїм видом доводять: «Ми не одягали корону, ми в ній народилися». Існують чіткі закони моралі та етикету, але схоже, що деякі люди про них ніколи не чули. І насправді я зустрічаю дуже багато таких людей. Думаю, їм просто варто пояснити, що вони не найкращі. У світі є люди, які багато чого досягли, і вони дійсно мають право бути гордими. Але вони ввічливі, добрі, завжди допоможуть ближньому.

Існують дві погані риси характеру: байдужість та егоїзм. Вони часто доповнюють одна одну. При їхньому поєднанні виникає ще один тип характеру, який я називаю «нейтралітет». Один письменник сказав: «Байдужа людина не зла, вона безжалісна». Так... байдужі егоїсти. Це дійсно безжалісні люди. Ні, вони не будуть робити нікому зла, але вони ніколи і не допоможуть. Будуть думати тільки про себе, їм байдуже до інших людей. А найстрашніше те, що велика кількість і є такими. Якщо комусь стане зле на вулиці, то більшість перехожих пройдуть повз і не допоможуть...

У мене завжди був один великий мінус. Я ніколи не можу втримати нитку розмови. Наприклад, можу почати розповідати про школу, а закінчити тим, яка погода в Африці. Через це мої розповіді завжди такі довгі, а інколи сумбурні та заплутані. Родичі та друзі часто вказують мені на цей недолік. Але змінитись я не можу та й не хочу. Це ж важлива частинка моєї особистості. Ось і зараз я звернула не туди...

Але більш за все мені подобаються книги. Інколи я купую їх, але зазвичай беру у бібліотеці. Я відвідую дитячу бібліотеку у селищі Вигода з другого класу. Коли я вперше прийшла туди, то подумала, що потрапила у казку. Новенькі книги в кольорових палітурках чемно сиділи на полицках, затишний читальний зал, ввічливі бібліотекарі, які завжди щось порадять. З того часу я стала постійним читачем бібліотеки, проводжу там багато часу і завжди беру щось почитати для душі. Я вважаю, що в майбутньому можна зробити бібліотеку ще кращою. Відкрити мінікафе, облаштувати в читальному залі зручні диванчики або крісла-подушки. Взимку подавати гарячі чай чи каву. Оновити книжковий фонд. Але зачекайте! Чому в майбутньому? Майбутнє тут і зараз! ХХІ століття – вік можливостей. Я впевнена, що ми зможемо досягти усього і здійснити свої мрії. У нас немає обмежень. Потрібно тільки захотіти і зробити це!

«Родзинкою» у моїх захопленнях є вивчення стародавньої та сучасної культури Японії та Китаю, давня філософія цих країн і люди, які прославились у цій сфері. Так-так. Як не дивно, саме це є моїм улюбленим заняттям. А любов до книг також частково входить сюди. Я читаю багато творів відомих письменників країн Сходу. Мені подобається глибокий філософський сенс, прихований або відкрито показаний у їхніх роботах.

Люди часто запитують мене: «Ким ти плануєш стати в майбутньому? Яку професію обереш?». У дитинстві я дуже часто змінювала свій вибір. Зараз я хочу стати вчителем. Але і це не остаточне рішення, тому я поки що не можу точно відповісти на це запитання. Але я можу із впевненістю сказати, якою я буду людиною.

В одній книзі я прочитала дуже цікаві слова. Автор у той момент описував зовнішність дівчини. А точніше він описував її очі: «В глибині її очей таївся лід, який може розтопити вогонь». Я спершу не зрозуміла ці слова. Але потім прочитала про характер героїні книги, і відкрила для себе їхнє значення. Цими словами автор описував погляд. Погляд, яким може володіти тільки неймовірно рішуча людина. Заради досягнення поставленої мети вона сміливо кине виклик здоровому глузду. Її дії не піддаватимуться розумінню. Це буде щось настільки ж неприродне, як і лід, який розтоплює вогонь. Для цього потрібно мати небачену силу волі, яка буде затьмарювати сонце та зірки і освітлювати шлях у непроглядній темряві. Така людина завжди досягне свого і ніколи не здасться. Не важливо, наскільки складним буде її шлях. Візьмемо до прикладу військову справу. Було багато воєнних діячів, але не всі заслужили вічну славу. А ті, хто заслужив, вели до перемоги цілі армії. У їхніх очах завжди палав (так, саме палав) рішучістю і стійкістю такий непроломний лід! Звісно, я не планую ставати військовослужбовцем, але я зрозуміла! Я хочу стати людиною, яка зможе впевнено нести в очах цей

непохитний лід. І я знаю, що зможу це зробити. Але спершу потрібно знайти цей лід. Якщо я буду сміливою та рішучою людиною, яка живе за своїми принципами, то він обов'язково з'явиться. І кожен зможе його побачити. Саме з такими переконаннями в серці я буду рухатись уперед і ніколи не здаватися!

Дякую за увагу і терпіння під час прочитання.

ТАК, Я ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ

Ми вважаємо, що у цьому розділі будь-які рамки зайві. Так... Ми її любимо! І для кожного з нас є щось своє сильне та тендітне, те, що викликає радість та надію, і те, що є і залишиться драматичним, сумним у нашій любові до України. Вона у всіх на вустах. Але для нас — завжди у серці!

**Переможець номінації
у віковій категорії 11 – 13 років**

Левченко Артур

12 років

**Полтавська область,
Великобагачанський район,
с. Довгалівка**

ЦЕ – МОЯ КРАЇНА УКРАЇНА!

Так, я люблю Україну!
Величну, красиву і вільну,
Щедру, багату, гостинну,
Уславлену і самотійну.

Вона дивовижна, казкова,
Каштанова і волошкова.
Калинова і солов'їна,
Чудова, прекрасна, чарівна.

В минулому бідна, знедолена,
Розкрадена і розорена,
Пригноблена і безправна,
Та все одно нездоланна.

Незалежна, суверенна, самобутня,
Сильна духом, світла в мріях — є майбутнє!
вільна, справжня, — рідна і єдина -
Це — моя країна Україна!

Дорошенко Софія
11 років
Черкаська область,
с. Думанці

ЩАСЛИВА КРАЇНА

Жила на світі маленька та дивна дівчинка Ляля. У неї була велика родина, а вона почувала себе самотньою, незрозумілою для дорослих. Батьки завжди не мали часу відповідати на її, як вони вважали, безглузді запитання: «Навіщо я народилася на світ? Яке моє головне призначення в житті?». Єдиним співрозмовником дивної Лялі був вітер, який дуже часто грався з її білявим волоссям і шепотів на вушко останні новини, принесені їй здалеку. Останнім часом вітер все частіше не бавився з дівчиною, а прилітав холодний та розлючений і не шепотів лагідно, а голосно завивав. Ляля здогадувалась, що її добрий знайомий чимось схвилюваний. Дівчинці стало цікаво і вона попросила пояснити їй, що сталося.

Загорнувши в свої обійми маленьку, вітер щосили полетів на Схід країни, розповідаючи їй про те, що колись там у полях колосилася пшениця, а в шахтах добували вугілля, працювали великі заводи і фабрики нашої країни. Та чисте блакитне небо над Сходом затягли великі чорні хмари. І не зміг ніякий вітер розігнати їх. Вони не тільки перетворили родючі землі на попіл і понівечили долі людей, а й у багатьох забрали життя. І назву мають ці чорні хмари – війна.

Побачила Ляля зверху безмежні поля, вкриті бур'янами і воронками, зруйновані будинки, пропалене лахміття, стовпи сірого брудного диму...

- Як сумно і страшно! - прошепотіла дівчинка. - Чому це сталося?

- Через власні амбіції і погляди, через бажання мати владу.

- А чи можна повернути сюди мирне та щасливе життя?

Вітер тихенько зашепотів: «Так, можна, але треба докласти багато зусиль і терпіння».

Важко стало дівчинці на серці від побаченого, з очей покотилися сльози, а вітер лагідним подихом їх осушив та міцніше пригорнув маленьку до себе.

Подорожуючи в обіймах вітру країною, Ляля вже знала відповіді на свої запитання. Життя в її країні повинно бути мирним, вільним, щасливим, а такі маленькі жителі, як Ляля – це майбутнє країни. І разом вони будуть робити її щасливою.

А Вітер шепотів: «Біжи вперед, але озирайся і дивись, хто біжить за тобою. Говори тихіше, щоб побачити, хто до тебе прислухається, не бійся помилкових рішень, щоб подивитися, хто з тобою. І ви зробите свою країну ЩАСЛИВОЮ». «І ти, вітре, завжди будеш тихим і лагідним, як мамина колискова?», – запитала мудра дівчинка. «Так! Дуже сподіваюсь на це!».

Фенюк Руслана

11 років

**Тернопільська область,
Збаразький район,
с. Малий Кунинець**

ВИРІЙ

У чужий, далекий край
Відлітають журавлі.
Над морями, над лісами
До щасливої землі.
Я дивлюсь на них у небо,
Звуть вони мене до себе:
– Ну, давай, маленька, з
нами!

Розставайся з холодами.
Відповім я їм тихенько:
– Я б із радістю, рідненькі,
Тільки тут моя земля,
Тут і мама, й тато, й я,
Сестри і брати тут мої,
Ви летіть, а я постію.
В Україні — добрі люди
Може й тут ще тепло буде.

Полегенько Анна
11 років
м. Київ

КИЇВ

Київ для мене — дитинства стежки,
Ігри дитячі, цікаві книжки.
Парк Голосіївський, поряд лісок,
В ньому десятки цікавих стежок.

Київ — це сад, що цвіте навесні,
Перша гроза і вітри навісні.
Княжа гора і Андріїв узвіз,
Ночі недоспані, зоряний Віз..

Десь тут блукав і Шевченко Тарас,
Біля Дніпра зупинявся не раз.
А в Голосієві – Рильський Максим.
Подумки часто спілкуюсь я з ним.

Переможець номінації
у віковій категорії 14 – 18 років
Єфімов Денис
15 років
Харківська область,
м. Лозова

СТЕЖКАМИ РОДИННОЇ ДОЛІ

(Уривок)

Стежка третя. Іван.

Сонце сідало за обрій. Підвода важко котилася розбитим шляхом. Старий кінь ледве переступав ногами. Юхим сумно дивився перед собою і згадував цю ж дорогу тринадцять років тому. Тоді, в 20-ті, такою ж підводою тікали вони з рідного села Петропавлівка на Донеччині від розкулачення. «Кулаки, а як же! – невесело думав Юхим, – Велике панство! Землю мали – так і пра-

цювали на ній, як раби, з ранку до першої зірки. Тим і жили...».

А потім червоним стягом пролетіла рідним краєм революція, перевернула все догори дригом, і став отой шмат землі, кров'ю і потом політий дідами-прадідами, поперек горла сусідам-горіпахам та новій владі.

— Тікайте, синку, — благала Юхима мати, заламуючи руки. — Ми своє пожили, а у вас — діти...

Отож, однієї беззоряної ночі, кинувши на бричку таке-сяке майно та дружину Параску з двома малими синами Іваном і Михайлом, поїхав світ за очі — аби подалі. Страх загнав аж до Волги.

Знову працювали тяжко, та доля не балувала. За тринадцять років розбагатіли тільки дітьми: народилося ще троє — Петро, Сашко та Клава. Ротів багато — робочих рук мало. А тут ще голод... І знову страх зірвав із насидженого місця і погнав шукати кращої долі. Тепер худа шкапина тягла той самий блаженський скарб назад на Донбас. Там, чув Юхим, відкривалися шахти, була робота, а отже була надія не померти з голоду.

Вертатися в рідне село не стали, хоч і боліла душа за батьківською хатою. Та знову все вирішив страх — що впізнають, згадають, запідозрять... Тому зупинилися в Дебальцеві — кілометрів за двадцять від рідного села. Містечко невелике, та в ньому вже була небачена і нечувана для Юхима і Параски річ — залізниця. Народу в місті метушилося багато: більшість — проїздом, а хтось — у пошуках кращої долі. Юхим разом зі старшим сином Іваном, якому вже виповнилося на той час п'ятнадцять, подався шукати заробітків. Іванові, незважаючи на міцну статуру, роботи не знайшлося. Юхимові ж, який хоч і не мав ані освіти, ані професії — тільки руки працювоти, пощастило влаштуватися. Допомогли старі батькові знайомі, яких випадково зустрів прямо на вулиці під час марних шукань роботи. У ті часи місце було «золоте» — розвозити підводою хліб із пекарні до магазинів.

Запах свіжоспеченого хліба супроводжував Юхима цілий день, аж поки остання буханка не опинялася в останній крамниці. Він нагадував дитинство, рідну оселю, мамині руки... Юхим заплющував очі і відчував тепло і затишок, а розплющуючи їх, з гіркотою і щемом згадував свій теперішній дім, де п'ять пар очей та п'ять голодних ротів чекали його повернення з роботи, бо знали, що тато принесе «гостинця». «Гостинець» був найдорожчий за усі багатства планети – після роботи Юхим потайки змів у хустину хлібні крихти і ніс їх додому. Там Параска задобрювала ними пісний суп з кропивичи лободи, а взимку взагалі незрозуміло із чого. Тоді його можна було їсти. А якщо заплющити очі, то навіть уявити, що їси той горе-суп із хлібною скоринкою...

Щоразу, обережно збираючи ті крихти, Юхим відчував, як страх, наче залізні лещата, здавлює його серце, бо знав, що людей розстрілюють за колосок, а у нього – ХЛІБ. І не буде ніхто розбиратися, що то лише крихти. Покарають «по всій строгості». А не збирати не міг. Знав, що попухнуть діти з голоду, не доживуть до літа.

Нарешті зима почала здавати свої позиції. Сонечко пригріло, зазеленіло навкруги. І на серці якось теж потеплішало, міцнішала надія, що наступний рік буде врожайним, не голодним. Параска дивилася з надією на невеликий клопоть землі, що мав стати їхнім городом, і мріяла, де ростиме картопля, де буряки з морквою.

— А ось тут, мамо, понад межею давай посадимо соняхи! Буде у нас у дворі сонця більше, картопля краще виродить – усміхнувшись, запропонував Іван.

— Соняхи? – здивувалася Параска, лагідно глянувши на сина. – Де ж взяти насіння того соняха, синку?

Іван розтулив жменю. Там лежало пузате соняшникове насіння. Як тільки збереглося за зиму?

— Мені вчора за роботу дали...

— Помічник ти мій любий, – Параска обережно збрала насіння у хустину. – Що б я без тебе робила?

Ввечері повернувся Юхим. Як завжди віддавав дружині хлібні крихти. Сяк-так повечерявши, ліг спати. Вже крізь сон чув розмови малих про картоплю печену та про соняхи...

– Юхиме, що з тобою? – крізь марево сну пролунав жіночий голос.

Юхим різко прокинувся. Сорочка була мокра від холодного поту, наче його облили водою з криниці.

– Нічого. Спи. Наснилося...

Він вийшов надвір. Щербатий місяць визирав з-за хмар, які рвучко гнав свіжий весняний вітер. Юхим неслухняними пальцями скрутив цигарку. Запалив. Пригадав сон.

Наче іде він соняшниковим полем, а пелюстки у соняхів геть чорні. І десь далеко лунає Іванів голос «Тату! Тату!...». А самого Івана не видно. Він, Юхим, біжить, шукає, а знайти, наздогнати не може. Серце стукає десь аж у скронях. І страшно, дуже страшно...

«Чортівня якась! – лайнувся Юхим. Наснитися ж...».

На ранок пішов дощ. Не весняний з грозою, а довгий, сірий, як восени. Коли чоловік не повернувся додому завчасно, Параска не здивувалася. Дощ перісшив цілісінкрий день, дороги розвезло – тож не дивно. Таке часто траплялося у негоду – взимку чи пізньої осені. Відправила Івана назустріч, адже частенько зустрічав хлопець вечорами батька. Він дійшов аж до контори, заглянув всередину – Юхима не було. Спитав у сторожа, той сказав, що не бачив, і прогнав Івана геть, щоб не вештався територією. Не повернувся Юхим і на ранок. Серце Параски затьохкало болісно. Побігла шукати. У конторі її зустріли непривітно, сторонилися. Ніхто нічого не пояснював... Але жінка бачила – щось знають. Вже на порозі, призупинивши крок, якийсь чоловік зі співчуттям пошепки кинув:

– Може обійдеться...

Юхима заарештували ввечері. У ту саму мить, коли він, ретельно визбиравши хлібні крихти на підлозі своєї брички, вже зібрався йти додому. Хтось-таки доніс...

...В камері їх було двоє: він і старий дід.

«Що ж тепер буде?», – у розпачі думав Юхим. В глибині душі розумів: йому розстріл, дітям – голодна смерть. І все – НЕМАЄ РОДИНИ...

Голова розколповалася від думок. Незчувся, як почав говорити. Сам не знав для чого. Просто говорив, говорив... А сусід слухав.

Потім заговорив сусід. Та краще б мочав!.. Юхим розумів, дідова порада – це єдина можливість врятуватися їм усім. Тільки ж плата страшна!..

Він не спав цілу ніч. Думав. Думав. Ще раз думав. Тоді почав молитися. Просити пробачення у Бога. У Параски. У сина...

Вранці його повели на допит. Йдучи темним коридором знову, наче уві сні, почув сусідів голос. «Син до тебе приходив? Звали все на Івана. Скільки йому? П'ятнадцять? Неповнолітній. Його не розстріляють. Покарають, звісно. Та живі залишиться. Іншого виходу, брате, немає... ».

В кімнаті, куди привели Юхима, було темно та вогко. З меблів – тільки обшарпаний стіл та такі ж два стільці. За столом сидів слідчий. Він щось перечитував, беручи з теки аркуші. «Мабуть донос...», – гірко подумав Юхим.

Несподівано слідчий підняв очі від папірця, і на чоловіка глянуло два байдужих ока. Не злих, не обурених страшним Юхимовим злочином, а БАЙДУЖИХ. Від цієї байдужості стало чомусь ще страшніше.

– Ну? – голос слідчого пролунав несподівано різко.

– Я не крав... – слова в Юхима вирвалися наче самі.

– А хто крав?

Запала мертва тиша. І тоді, не піднімаючи очей і ледь ворущачи губами, Юхим не вимовив, а скоріше видихнув:

– Іван.

– Син?

Сили відповісти вже не було, і Юхим тільки мотнув стверджувально головою.

– Пиши.
– Що писати?
– Думаю, що ти й сам знаєш, – слідчий поклав перед Юхимом чистий аркуш паперу...

...Під вечір стомлена від турбот і очікування Параска вирішила на ранок знову йти до контори. Раптом за вікном щось зашаруділо. Голосно грюкнула хвіртка, загавкав собака. Параска, накинувши на плечі хустку, відчинила двері. На порозі стояло двоє у формі. Облич видно не було. Та жінці відразу стало моторошно.

– Де твій син? – запитав той, що був вище.
– Син?.. – розгублено перепитала Параска.
– Іван Пархоменко. Це твій син? – голос чоловіка у формі гримів залізом у вухах.

– Ваня... Мій...

– Де він?

Параска раптом зрозуміла, що всі її діти стоять поряд з нею тут, на холодному ганку. Молодші чіпляються слабенькими рученятами за її спідницю, Михайло тривожно дивиться в обличчя незнайомцям, а Іван...

...Івана забрали. Параска залякло дивилася порожніми очима в стіну. Діти, відчувши страшне лихо, що несподівано увірвалося в їхню хату, сиділи на лавці мовчки – не плакали, не питали. Так минула ніч.

А на ранок повернувся Юхим. Був він як неживий. Під очима залягли чорні тіні, а на скронях з'явилася сивина, якої позавчора ще не було. Вночі, коли діти поснули, чоловік, стоячи на колінах перед дружиною, розказав ВСЕ.

Параска мовчки слухала. І розуміла, що ненавидіти чоловіка не може. Він врятував їх усіх: її, Мишка, Петра, Сашка та маленьку Клаву від голоду, від знущань, від смерті... Врятував, пожертвувавши старшим сином...

«Встать. Суд идет. Пархоменко Иван признается виновным в расхищении государственного имущества и приговаривается к десяти годам лишения свободы».

Слова долітали до свідомості хлопця, немов крізь вату. Іван слухав мовчки. Він взагалі мовчав. Весь час. І на допитах. І в камері. У свої п'ятнадцять років хлопцеві неможливо було зрозуміти ЧОМУ? ЗА ЩО?

P.S. Звільнили Івана у сорок першому. Він добровольцем пішов у штрафбат, щоб кров'ю змити страшну батькову «провину»...

Голуб Анастасія

15 років

**Київська область,
Броварський район,
с. Світильня**

ПОДОЛАТИ ВЕРШИНУ ДУХОВНОСТІ

Я звичайна чотирнадцятирічна дівчинка з простими потребами і чималою купою комплексів на додачу. Моїм головним завданням на сьогодні є пошук свого місця у сучасному світі. І все ніби досить-таки непогано виходить... На перший погляд... У мене все «в ажурі»: з першого класу відмінниця, маю багато різноманітних дипломів та відзнак, а особливо з літератури. Але, як каже моя мама: «У кожного свої таргани в голові». Чогось таки не вистачає. А чого саме? Я і прагну збагнути, та не виходить щось ніяк... «Хай йому грець!», – а так часто висловлюється моя дорога бабуса.

Однокласники теж щосили намагаються самоствердитися, потопаючи все глибше в брехні і дешевих «понтах». Вони думають, якщо почали палити цигарки потайки поза школою, то кидають виклик суспільству і стають від цього крутими та дорослими, їх всі поважають і хочуть брати з них приклад. Наївні... Моїй мамі пощастило: хоча б із цим питанням проблем не буде. Я вже зараз достатньо чітко розмежовую поняття «добре» і «погано». Що хорошого у курінні цигарок? У нас і без того екологічна ситуація в країні на межі, то навіщо ще власноруч травити себе? «Крутим» (зверніть увагу – у лапках!) ти будеш

не більше двох років, а потім на тебе страшно буде поглянути. Чому люди завжди обирають легший шлях до самоствердження та визнання? Ну зробіть щось хороше, досягніть якоїсь гарної мети... Мрійте! Вперед! До перемоги! Вас обов'язково помітять, оцінять.

Коли ти навчаєшся на відмінно в молодших класах, то забезпечуєш собі і повагу, і увагу, а коли переходиш до середньої школи, то тут вже починають діяти інші правила. Ти постійно сумлінно готуєшся до уроків, тому вже не такий і крутий, як раніше... Звичайний «ботан» чи «заучка». Ось коли я це усвідомила, то переді мною і постала дилема – як не вгрузнути в болоті серед нікчем і водночас завоювати повагу та авторитет серед однокласників?

Як це не дивно звучить, мені прийшла в голову думка звернутися за порадою до мами. Не тільки мамі пощастило зі мною, але і мені з мамою теж. Вона у мене таки крута. Завжди знає, як привернути до себе увагу і знаходитися в епіцентрі подій. Вважаючи себе звичайною «сільською інтелігенцією» (так вона, вчителька, себе гордо називає) і маючи досить-таки скромний сімейний бюджет, мама примудряється постійно організовувати сімейне дозвілля: стрибки з парашутом, польоти на повітряній кулі та подорожі економ-турами по Україні. Економ пропозиція – це далеко не «гаряча путівка» з номерами, де «все включено»... Це квиток у плацкарті, рюкзак, намет і смачнюча юшка на багатті. Так вона подорожує унікальними місцями України, насолоджується неповторними гірськими краєвидами гуцульських Карпат, неймовірними пейзажами озера Світязь, відвідує різні старовинні замки Поділля і вдихає вранішні роси лук, що обіймають круті береги здичавілих рік.

Мама мене уважно вислухала, поставила діагноз і спокійнісінько видала:

– Говерла!

– Що Говерла? – перепитала я.

– Ми підкоримо Говерлу, поніжимося в обіймах водоспаду, станемо єдиним цілим із природою-матінкою. Ну і... зробимо декілька фото для твого інстаграму! – мрійливо оголошувала майбутні плани мама.

– Я? Ти нічого не плутаєш? Я, яка звикла сидіти вдома, вчити уроки і спілкуватися виключно з героями книг... – і раптом на найвищу в Україні вершину? – перепитувала я.

– Так, – почулася спокійна відповідь.

– Скажи, будь ласка, а тебе, часом, нічого не бентежить у співвідношенні «домашня рослина» і «дикий-дикий вест»? – я далі не йняла віри почутому.

– Можеш мені не дякувати! – розсміялася моя «скажена» матуся і заходилася купувати квитки на потяг Львівської залізниці.

Мама була у захваті, тому я зрозуміла, що будь-які спроби відмовити її від цієї ідеї – марні. Тому, прийнявши виклик, пішла шукати в Інтернеті відомості про Говерлу – духовну цінність України, бо саме там, на найвищій точці, ти перебуваєш найближче до Бога... «Дуже гарні світлини!», – подумала про себе після перегляду фото на моніторі старенького комп'ютера. Я ніколи не була в Карпатах. Згадую, як у дитинстві часто хворіла, і за порадою лікарів мама часто возила мене відпочивати на кримське узбережжя. А там у товаристві медуз я приймала лікувальні морські ванни. Але Карпатські гори... Це щось новеньке!

І ось настала година «Х». Потягом ми проїхали через Івано-Франківськ, де приєднали ще три пасажирські вагони, і наш експрес став нагадувати довжелезну змію. Через годину пильного спостереження я нарешті помітила вдалині гори.

– Ми приїхали? – підскакуючи від цікавості, я запитала у мами.

– Ні. Це ще тільки перші невеличкі схили... – мама не зводила очей із краєвидів.

– А тепер ми приїхали? – побачивши місто серед гір, звернула свій погляд до матусі.

– Ні... – так само спокійно пролунала відповідь.

– А тепер? – я бачила, що з кожною зупинкою у вагоні пасажирів все меншало і меншало, а гори по обидва боки залізничної колії ніби виростали у мене на очах.

– Ні... – мама не поспішала відповідати.

– І ще не приїхали? – до мого голосу додавалися нотки занепокоєння.

– Ні... – посміхалася таємничо матуся.

– А яка ж тоді Говерла, якщо те, що я спостерігаю останніх двадцять хвилин, вражає своєю кремезною красою? – своєю допитливістю я нагадувала віслючка із мультика «Шрек».

– Приїхали! – усміхнулася мама, почувши, що наступна зупинка – «Ворохта».

А далі я опинилася в чарівному полоні Гуцульщини. «Так ось які вони – стрункі смереки... А річка – стрімка, норавлива, граційна...». Мій погляд щомиті зупинявся на чомусь новому і неймовірно прекрасному.

Перед початком сходження ми прочитали попереджувальні знаки про те, що шлях, який ми обрали, люди зазвичай долають приблизно за три години. Але мама сказала, що, оскільки я новачок, то нам не обов'язково поспішати. Це мене неабияк заспокоїло.

Не звертаючи уваги на час, ми впевнено підіймалися крутими схилами. Я впіймала себе на думці, що йти не так вже й важко, щоправда були місцини, де серце вискакувало з грудей, а подих зрадливо захоплювало від небаченої досі висоти, коли каміння з-під ніг раптово вибивалося і летіло безнадійно в прірву. Але то все дрібниці у порівнянні з тим, що довелося відчувати метрів за двісті до омріяного олімпу. Коли ми востаннє сіли перепочити, то вирішили зробити світлини, бо на цьому етапі сходження вигляд з Говерли був просто приголомшливим. Інше слово, яке б описало всю ту неймовірну красу, підібрати дуже важко. Таке диво краще один раз побачити, ніж про нього сто раз почути!

І ось нарешті... ще кілька хвилин... і ми це зробили! До речі, як не дивно, я першою ступила на вершину Говерли, обігнавши на фініші маму на декілька хвилин. Перше, на що я звернула увагу, – національна символіка: прапор та тризубець України, величезний дерев'яний хрест і обеліск, на якому була зібрана земля з різних куточків Батьківщини. Я завжди була патріоткою від мізинців на ногах і аж до кінчиків волосся, тому поспішила пов'язати і свою жовто-блакитну стрічку, яка до цього часу була вплетена в мої коси, на одне зі знамен. Це наші цінності! Духовні храми, які не можна ні в якому разі руйнувати!

Аж тут і мама завершує сходження і, вказуючи на годинник, зі щирим здивуванням оголошує:

– Дві години і п'ять хвилин. Ого, та ми круті! Дякую, доню. Завдяки тобі я побила свій рекорд на двадцять хвилин.

– Ти дійсно вважаєш, що я крута? – перепитала я.

– Від сьогодні не одна я так вважатиму. От побачиш! Усі ті відзняті кадри не залишать байдужим жодного спостерігача твоєї сторінки і не тільки... – мама ще говорила, а я вже не слухала, тільки дивилася з висоти пташиного польоту на свою Україну!

Після підкорення найвищої вершини країни наша подорож не завершилася. Ми почали шукати Говерлянський водоспад, що загубився серед високих ялин та густих чагарників. Як добре, що мама рік тому дала мені пораду займатися спортом, легкою атлетикою та аеробікою, бо в наш час це є не тільки корисним, а й надзвичайно модним і актуальним заняттям. І тому я змогла показати клас, роблячи шпагат, мостик та інші спортивні фігури на живописних гірських схилах. Проходячи більш похилою місциною, мама запропонувала роззутися і повноцінно насолодитися мандрівкою.

– А це не боляче? – засумнівалася я.

– А ти не чекай, що буде дискомфорт. Уяви, що доріжка – це звичайний килимок для масажу, – казала

мама, знімаючи взуття.

– Чудові відчуття. Трішки боляче, але приємно... – я погодилася з мамою.

Ми йшли босоніж і наспівували пісні про Карпати: «Як піду в далекі гори...», «Ой, смереко...». Пісні мимоволі виринали з пам'яті і злітали з вуст.

Пісні... Ще одна духовна цінність України! У них – і мудрість, і туга, і віра, і праця, і жарти, і вся самотність мого народу!

– Ти чуєш шум води? – сяючими очима запитувала в мене ненька.

– Так! Це він? Водоспад?! – не могла повірити я.

– Ми його майже знайшли! – сказала мама, обережно підійшовши до краю прірви, щоб поглянути, в якому напрямку нам далі краще просуватися.

Я стояла і тамувала подих, бо знаходилася в одному з найчарівніших місць нашої планети:

– Знаєш, мамо, я так тобі вдячна за цю подорож. Це найкраща пригода в моєму житті! Мені так добре на душі, що хочеться писати вірші. Пам'ятаєш мій недавній, в якому мені ввесь час чогось не вистачало:

Там, де спів солов'їний щоранку,

Де багряна у лузі калина,

Де співають, як мед, колисанку... –

Це мій край. Це моя Україна!

Де ліси, де гаї, де діброви,

Де до річки хвиляста стежина...

Нема в світі милішої мови –

Це мій край! Це моя Україна!

А зараз я розумію, чого саме не вистачало:

Там, де гори чарують красою,

Квітом й травами вся полонина,

Де джерела з водою живою –

Це мій край! Це моя Україна!

Я декламувала свій вірш, а мама тим часом знімала мене на відео. Цей ролик за тиждень у соцмережах

назбирав велику кількість переглядів і вподобань. А безліч позитивних коментарів від односельчан та учнів школи дали зрозуміти, що я на вірному шляху. Ось тут, у самісінькій душі України, я зрозуміла істину – потрібно боротися і з самим собою, аби потім, поборовши свої страхи та переживання, перемогти те зло, яке нас оточує у повсякденному житті.

Лохматова Дарина
14 років
Хмельницька область,
Полонський район,
смт Понінка

МОЯ УКРАЇНА

Там, де вітер розплітає коси,
Де сумна цикада пісню награв,
Вмить замиготіли діаманти-роси,
Птаха стрепенулась – ранок настає.

Полетіла птаха – крила розім'яти,
Глянути на землю рідну з висоти
Та веселим співом сонце зустрічати.
Кращого світанку в світі не знайти.

Сколихнулись трави та запахла м'ята,
Зашумів в низині ламкий очерет,
Визирнув барвінок – сині оченята,
Чутно біля річки жаб'ячий квартет.

Гордовито ходить по межі лелека,
Череда на пашу вже жене пастух.
Перекичка півнів чується здалеку.
Враз зчинився гавкіт та за мить ущух.

По вузькій стежині чимчикують гуси.
Встали спозаранку й швидко до ставка.
Лагідно на внуків дивиться бабуса.
У руках натхненних – кухлик молока.

* * *

Рано прокидаються і міста, і села.
Тут живуть спрадавна люди-трударі.
Мудрі та розумні, щирі та веселі,
Вміло хазяйнують на своїй землі.
Гори, полонини та сади квітучі,
Спілої пшениці золоті поля,
Та ліси безкраї, береги та кручі,
Ріки повноводні, голубі моря.
Браття українці! Ми усі єдині.
Миру тобі, щастя, земле чарівна.
Вимовляю гордо: «Слава Україні!»,
Бо така країна на землі одна.

Гнатишин Софія
15 років
Тернопільська область,
сmt В. Бірки

ВЕСНА...

За вікном буйно квітне яблуневий сад. Танцюючи дивний танець, від легкого подиху вітру, білі пелюстки повільно опускаються на землю і вкривають все довкола біло-рожевим чарівним покровом.

Осіпаються яблуневі квіти...

Переді мною лежить чистий аркуш паперу. Одна за одною на білий папір дрібними рядками лягають мої думки.

Україна! Моя рідна земле! Моя Батьківщина, мій біль і моя гордість.

Україна! Що таїть в собі це магічне слово? Для одних – просто земля, місце, де народився, для інших це Всесвіт, без якого неможливе існування.

Важку долю послав Господь українцям. Сотні років поневірянь, принижень, рабської праці, нелюдських страждань під гнітом завойовників. Хто тільки не просягав загарбницьких рук до моєї землі, хто тільки не

полонив роботящих і мирних трударів! Родючі землі, квітучі сади, повноводні ріки, працьовиті люди упродовж століть манили іноземних зайд.

Миролюбна нація, ми ніколи не зазіхали на чужі території. Українці просто любили і шанували свій край, свої родини, берегли свою віру, шанували могили, в яких знайшли свій вічний спочинок наші пращури. Нам дорогі могили-кургани захисників, ми пуповиною міцно прив'язані до цієї землі. Врешті, в цій землі десь закопана і моя пуповина.

З давніх-давен миролюбний український народ змушений боротися за свою волю. Татари, турки, поляки, австро-угорці, росіяни, німці не раз і не два намагалися полонити Україну. Ріками лилася гаряча кров захисників, тисячі молодих нескорених сердець були покладені на вівтар свободи. Українці не хотіли бути рабами, і горді козаки не мирилися з неволею.

Наливайко, Сірко, Сагайдачний, Хмельницький, Мазепа піднімали народ на захист своєї землі. Козаки стали загрозою для загарбників, їхні мужні загони стояли перед воротами Стамбула.

...Тихо падає яблуневий цвіт за вікном. Сум і відчай стискає моє серце.

Рідна моя земле! Чому така гірка доля у твоїх дітей? Чому ми ніяк не вийдемо з пільми на світлу дорогу до щастя, справжньої незалежності та волі? Де той Мойсей, який поведе Україну в заможне достойне життя? Чому, коли здавалось – перемогу здобуто, і на обрії зажевірла зоря надії на достойне майбутнє, недалекоглядні та легковажні керівники не використовують шанс, який їм посилає доля.

За водою спливав час, одне покоління змінювало інше. На зміну надії приходила зневіра. Сталін, Каганович, Щербицький, Кравчук, Янукович – усі вони приходили і відходили, залишаючи після себе кров, стогін, голодомори, смерть, утиски, корупцію і чорну безвихідь у серцях українців. Але горді і нескорені на-

щадки січових стрільців, студентів-крутян, нащадки Стуса, Чорновола, Лук'яненка не стали терпіти нару- ги, не дозволили розтоптати надію на мирне європей- ске майбутнє.

Нескорена Небесна Сотня життям заплатила за ідеа- ли правди і свободи.

Та ворог не дрімав...

Горить, палає донецька земля, кров'ю невинних вмивається Донбас, стогне анексований Крим. При- йшов «руський мір»... Танки, гради, гармати, буки - і смерть, всюди на Сході кров і смерть. Так «дружній старший брат» рятує на Донбасі «рускоязычне на- селеніє». П'ять років летиться кров, гинуть кращі сини української землі.

Хвиля обурення прокотилася світом. Допомога Укра- їні, санкції проти Росії, протести, мітинги, а кров на Донбасі продовжує литись і далі. Скільки ще страждань та горя має витерпіти мій народ?! Скільки ще має заги- нути мужніх захисників держави? Коли нарешті про- зріє мій народ і з гарячим серцем та холодним розумом обере свого Мойсея?

Так, я люблю тебе, моя Україно, кожен клаптик твоєї землі, кожную травинку і кожную квітку. Я твердо вірю в твою щасливу долю, моя Україно!

А за вікном сумно опадають останні яблунові пелюст- ки. Білі, ніжні, тендітні, чисті – як моя віра в мою країну.

Веремчук Анастасія
14 років
Рівненська область,
Березнівський район,
смт Соснове

МОВА

Якось раз на Україну
Свій тримали шлях.
Два вельможні іноземці -
Німець і поляк.
Про цю землю небагато
Знали гості ті,
Вони ярмарок відвідать
Мали на меті.
Походжають серед люду,
Тут товар – краса!
Краму стільки є усюди,
Що й не розкажуть.
Їхній погляд прикувала
Дівчина – зоря.
Що не слово, то здавалосьь,
Чуєш солов'я.
Молода, красива, статна,
Русая коса.
Розбудити серце здатна
Дивна ця краса.
«Хто ти, Дівчино-перлино?
Як твоє ім'я?
Як же гарно голос лине!
Хто твоя сім'я?».
«Звусь я – Мова Українська,
Це – моя земля.
Я кругом: в святковій пісні,
І у праці я.
З давнього пішла я роду:
Зі слов'янських мов.

Але право на свободу
Я доводжу знов.
Доки стала я такою,
Утекло води.
Люди нехтували мною,
Вчили не завжди.
Непроста у мене доля,
Ой, тернистий шлях.
Моя вистраждана воля
В думках і піснях.
Є в характері моєму
Мед і гострота.
У казках, байках, поемах –
Велич, простота.
Одягнули мене в шати
Леся і Франко,
Котляревський став за брата,
Заквітчав вінком.
Мені дав всесвітню славу
Геній наш Тарас.
Хоч боротися за славу
Довелось не раз.
Мене часто зневажали,
Я ж міцніла знов.
В жилах гнівно закипала
Українська кров».
Міркували іноземці –
Німець і поляк:
«Наші мови з нами в серці,
Бо інакше як?

Ми їх змалечку шануєм
Споконвік віків.
Як найкращий подарунок,
Спадок від батьків.
Той, хто мову забуває
Пращурів своїх,
Той майбутнього немає
За великий гріх».
...Так у образі людському
Мова йде до нас,

Щоб не думалось нікому,
Що боятись час!
Її треба боронити
Від людського зла,
Знати, дбати і любити,
Щоб вона жила!
Щоб розплющувались очі
Істинам простим,
Й Кобзаря слова пророчі
Йшли у кожен дім.

Барабаш Микола
16 років
Донецька область,
Лиманський район,
с. Шандриголове

ДУМИ ПРО ВІТЧИЗНУ

У душі кожної людини є куточок, де зберігається любов до рідного краю. Хоч би де був, хоч би де жив, у пам'яті, з теплом в серці, відгукуються його витoki. Моя любов до країни безмежна, бо вона прищеплювалася мені моїми батьками з першого мого подиху, маминої пісні, батьківського ставлення до землі та полів, бабусиної колискової, дідового рішучого погляду та мозолистих рук. Вона почалася саме тут. Моя мала батьківщина носить назву Шандриголове, що на Донбасі.

Я народився, живу і вчуся в селі Шандриголове, Лиманський район, Донецька область. Я дуже люблю мальовничу українську природу, безкрає синє небо, яскраве сонечко, густі трави та квіти, міцні стрункі дерева.

Багато красивих місць на землі, але найпрекрасніше — моє село Шандриголове, яке було засноване у 1688 році.

У той рік вікопомний усе почалося,
Козаку Шандригулю місцина сподобалася
І як завжди відбувається у всякому житті:
1688 – заснування села – початок нашого путі...

Дума перша

Все починається з малого: із зернинки – хліб, із променя – зоря, а з маленької іскринки – незгасиме полум'я...

А з чого ж починається Вітчизна? І взагалі, що це таке? Як впливає на долю та яку роль відіграє в житті кожної людини? Мабуть, хоч один раз кожен із нас шукав відповіді на ці запитання, і вони в кожного були свої. Для представників одного покоління Вітчизна – це зруйновані міста та села під час воїн, які приходили на рідну землю так несподівано, замінюючи шелест листя і яскраві сонячні дні на гуркіт боїв. Для представників іншого покоління – це згадки про веселе дитинство серед сільської природи з нескінченими полями соняшників, кульбабами на лугах та дзюркотливими струмочками поблизу джерел. Для третього покоління Батьківщина – це вільна країна, яка у своїй незалежності шалено просувається до кращого майбутнього, стрімко розвиваючи свою економіку та надаючи все більше привілеїв своїм громадянам.

А для мене Вітчизна – це земля, де я народився, земля, яка надала життя моїм предкам, батькам та мені самому...

...Весняний ранок у селі. Нічна темрява змінюється сповненим нових сподівань днем.

Перші промені сонця ледь торкаються верхівок хатин та будинків. Ранковий туман усіма силами намагається якнайдовше втримати прохолоду ночі. Легенький вітерець своїм подихом пробуджує молоде листя дерев. Буйні трави поширюють свій духмяний аромат. Верби «плачем» окроплюють повітря запашною свіжістю. На квітках калини зарοїлися у клопотах блискучі травневі жуки. Довкілля наповнюється рясним гулом бджіл та джмелів.

Десь далеко чути вигуки пастухів, ревіння худоби.

Господарки почали свої щоденні клопоти, а господарі стукотять, перекликаючись підбадьорюючим слівцем з сусідами. Вулицями почали рух автомобілі. Моє село прокинулося, задихало, запрацювало...

Я люблю спостерігати початок дня на селі. В цей час найбільше зближуєшся з рідною землею. Завжди відчуваєш себе малою частинкою чогось великого, світлого та важливого. Важко передати стан душі, коли ти спостерігаєш, як просинається все: від малої травинки чи комахи до садків, ярів та полів. Щоб це зрозуміти, необхідно поглинути у світ життя сучасного українського села. Тут, як і завжди, кожен відчуває свою відповідальність за ту справу, якою зайнятий. Кожен знає, що його плоди праці принесуть користь не тільки йому самому, а і всій країні.

До чого ж легко, до чого ж вільно дихається в рідному краю! Дихаю й не можу надихатися... І не відчуваю в собі окремо ні рук, ні ніг, ні тіла, наче весь розчиняюся в потоках свіжого повітря, трохи приправленим духмяним полином, який сизіє неподалік на схилах ярів. Перед очима мерехтить жагуча далечінь у потоці марева під полуденним сонцем, вона пливе геть від мене, і я неначе теж пливу услід за нею над рідним простором, отримуючи зненацька невидимі крила й стаючи невагомим...

Людина влаштована так, що хоч би де вона була, куди б закидала її своєрідна, часто непередбачена доля, і в якій би життєві негаразди вона потрапляла, в її пам'яті, та що там в пам'яті, – в самому серці, незмінно, до самої останньої межі теплиться, як острівець надії на врятування та віри у кращу участь, стійке почуття малої батьківщини. До неї, ніби до матері, вертаєшся і в тяжку годину, і в часи повного відчаю, а також у хвилини безмежної радості.

Тому, я можу сміливо стверджувати, що Вітчизна починається, перш за все, з малого клаптика землі, кожного українця, його душі та індивідуального ставлення до рідного краю. Саме у рідному краї запалюється іскринка великої любові до матері-землі, яка потім переростає у велике полум'я патріотизму.

Дума друга

Багато на світі країн – красивих і різних, але ...

Йдеш, бува, селом, оглядаючи все навкруги, і замислюєшся над тим, що на карті України воно непомітне – це дуже маленька крапочка, частинка безмежної Матінки-землі. Але одночасно з цим почуттям виростає і нове: під моїми ногами МОЯ земля, частиною якої, нехай не зовсім помітною, є і Я.

Часто зустрічаю в навчальній та довідковій літературі матеріал про шанобливе ставлення тієї чи іншої людини до своєї Вітчизни, свого народу, звичаїв та обрядів. Але, на мою думку, ніхто так не може любити свою Батьківщину, як українці. У нашій країні до цього спонукає все: прекрасна природа, мальовничі села, міста з багатою історією, колосальні ресурси, видатні митці, діячі та просто люди, які тебе оточують. У жодній країні немає ласкавіших материнських очей та лагіднішої коліскової, твердішого батьківського слова, дзвінкішого щебетання сестри, міцнішого плеча брата, мудрішої поради дідуся та надійнішого «крила» бабусі, чуйніших сусідів та вірніших товаришів. Коли осмислюєш все це, то хочеться, щоб і весь світ це відчув.

Моя Вітчизно! Величезна і сильна, терпляча і непередбачувана, неповторна і самотня, блакитноока і чорноброва! Ти – дивовижне змішання степу, гір та морів. Твої Карпатські гори, як неймовірний український віночок. Ти – центр великої Європи. Ти, як крона дерева, гілки якого гармонійно й дивно переплели в собі різні культури й релігії. Україна – це все, що навколо мене, чим живу й про що мрію, це мої батьки, друзі, вчителі. Кожен порух моєї душі, кожен мій вчинок, кожен життєвий крок має відношення до моєї країни.

Однак головне, що Україна – це та земля, де я народився, де завжди на мене чекатиме батьківська домівка, зігріта теплим родинним затишком, добротою та материнською ласкою, це – МОЯ Вітчизна, найкраща і

найрідніша, завжди захоплива у своїй невпізнанності, загадковості та волелюбності. Які б неймовірно гарні не були у світі країни, яка б у них не була цікава та насичена історія, які б дивини не були розташовані на їхніх територіях, ніщо не замінить нашого блакитного неба, запашного хліба, пахощів трав, мальовничих гір, цвіту каштанів на Хрещатику та волелюбних людей. По найкращій землі я зробив перші кроки, почув рідне слово! Тут мені батько прищепив любов до праці, пояснив, що таке честь, совість та відданість, а мати навчила шанувати рідню, любити природу рідного краю, помічати непомітне, радіти кожному ранку та бути вдячним прожитому дню. Жодна країна зі своїми дивами, пишною природою чи надзвичайними архітектурними створіннями не дасть того, що дає мені моя Україна.

Дума третя

Те, що торкає наше серце, повинно і йти від серця...

Кожну державу формує народ, який живе на її теренах, розвиває її і творить національну культуру. Саме на підмурівку національної свідомості громадян будується країна, що посідає гідне місце серед інших країн і впливає на події у світі. На мою думку, держава – це передусім її народ, а свідомість народу є свідомістю його держави. Зі свого власного, нехай поки що незначного життєвого досвіду я зрозумів, що всі люди справді дуже різні: мають різні характери, обличчя, соціальний статус, місце в житті країни.

І це правда життя. Кожен прагне різного, має свої заповітні мрії, таємні сподівання та бажання, наперед планує справи. І не легко розібратися в них комусь сторонньому, оскільки неможливо умом збагнути не тільки людську душу, а навіть свою. А найскладніше з людьми творчими, бо люди з мистецьким талантом, із природним обдаруванням ніби стоять осторонь від загалу, вони не схожі на інших, бо живуть у своєму власно створеному світі. А думки вони висловлюють переважно у своїх творах.

Одного разу мама дістала з полиці домашньої бібліотеки маленьку книжечку із зображенням чоловіка з мудрим, сповненими смутку й втоми очима. Коли я запитав, хто ця людина, то мені мама відповіла, що це поет, в імені якого вміщується вся наша держава. Що його довершені твори сіють зерна світла й добра, палахкотять незгасним полум'ям безкомпромісної справедливості, проникливої мудрості. Не було такої сторони життя, якої не торкнулося б його перо. Він вірив, що на українській землі настане щасливе, прекрасне життя. Він віддав усі свої сили, щоб впорядкувати нашу літературну мову, врятувати український народ, українську культуру та відкрив перед нами шлях у майбутнє. Його ім'я – Тарас Григорович Шевченко, а книга називалася «Кобзар».

Життєвий шлях цієї людини став для мене яскравим прикладом палкого вогню в серці, відданості своїй Вітчизні, щирої любові до природи, мови, народу. Лише завдяки йому я навчився сприймати світ по-іншому.

Дума четверта

Я теж Вітчизна...

Нам, молодому поколінню, нащадкам, яким було адресовано «Заповіт», необхідно пам'ятати, що ми українці – жителі прекрасної мальовничої держави. Після стількох років незалежності й багатьох століть боротьби та помилок слід твердо пам'ятати, що тільки від нас залежить, наскільки міцною та непереможною буде наша Вітчизна. Але мені прикро, що дехто осмислює лише географічну приналежність, а на національну не звертає уваги. Я вважаю, що це зумовлене тим, що в нашій країні мешкають інші народи, підтримуючи свою власну культуру, тому зрозуміло, що вони не вважають себе українцями, бо ними і не є. Національна приналежність людини – не формальність, а риса, яка зумовлює її мислення, вдачу, життєві принципи, вчинки та погляди. І це дуже серйозно та важливо!

Для мене бути українцем – це значить народитися в Україні, тут пережити всі важливі події мого життя,

знайти вірних і надійних друзів, любити країну, місто чи село, з якого розпочинається мій життєвий шлях, те місце, що зветься Вітчизною. Бути українцем – це не просто мати відповідне громадянство, а сприймати навколишній світ так, як закладено в культурі нашого народу.

Бути українцем – це значить мати такі риси, як гостинність, працелюбність, любов до рідної землі, доброту і співчуття до ближнього, гідність, честь, волелюбність. Велике значення в житті повинні відігравати родина та праця, поважне ставлення до батьків та взагалі людей старшого покоління. Бути українцем – це любити рідну мову, традиції свого народу, вміти поважати минуле, знайти своє гідне місце у житті та зробити внесок у майбутнє країни, забезпечити нормальні умови життя, духовно розвиватися. Бути українцем – значить любити свою країну, починаючи з порогу рідної домівки, першого слова, першого погляду, черпати досвід видатних мужів своєї країни. Бути українцем – означає пишатися усім, що має твоя країна, розчинитися в житті країни, самому стати Вітчизною! Немає нічого милішого за рідну землю. На все багата країна: ліси, поля, моря, гори, нічим її Бог не обділив. А найголовніше – це люди. Які вони! Розумні, щирі, відверті! І скільки їх! Іван Франко, Леся Українка, Тарас Шевченко... Я пишаюся, що народився і живу в тій самій країні, де жили і творили вони. Пишаюся тим, що я теж українець.

Отже, маю честь бути українцем! Я громадянин своєї держави. Українці дійсно розумні люди, які зробили великі внески в усі галузі науки, мистецтва, спорту. Слід розвиватися самим, самостійно вирішувати свої проблеми й діяти згуртовано. Жоден оркестр не виконає красивої музичної композиції, якщо кожен інструмент буде грати різну партію. Я хочу, щоб моя Вітчизна прославилася на весь світ, міцно стала на ноги і не залежала ні від кого, щоб усі народи її поважали й цінували.

Я – один із тих юнаків та дівчат, які народилися на Лиманищині на початку нового тисячоліття. Тому, як ніхто, відчуваю відповідальність за долю моєї Вітчизни і намагатимуся зробити все, щоб нащадки мали світле та перспективне майбутнє і згадували про мене з великою вдячністю й повагою, бо Я – теж ВІЧИЗНА!

...Весняний вечір у селі. Останні промені немов чіпляються за вершечки дерев та хат, поступово гаснуть, блиснуливши востаннє. Похилили голови дерева, насупились. Дивним туманом сум потопив їхні крони. Буйні трави схилилися під тягарем завчасної роси. В селі чути вигуки пастухів, ревіння худоби, яка повертається з пасовища. Господарі закінчують свої щоденні клопоти. По вулицях стихає гул автомобілів. Моє село готується до відпочинку.

Згасло небо, розкрилося своєю безмежною глибиною. І з тієї глибини велично засяяла перша зірка, сповіщаючи всьому живому і неживому, що настає темна-темна ніч...

У творах Кобзаря цей період доби завжди асоціюється з тяжким смутком, чимось ворожим і загадково злим.

В моїй країні ніколи не буде таких ночей! Будьте впевнені, я в майбутньому про це подбаю!

*Чернецька Ірина
16 років*

**Рівненська область,
Костопільський район,
с. Деражне**

МОЄ СЕЛО

Моє село – перлина над Горинню,
Одне-однісіньке таке на всенький світ!
Єднає Рівненщину рідну із Волинню,
Стоїть над річкою аж вісім сотень літ!
Едем земний?.. Та дні ж були й без сонця:
Летіли стріли, брязкали мечі,
Орда топтала нив злотоколось,
Палали хати, як тріски в печі...

Едем! Бо так мені тут любо й легко:
Радію сонцю, вітру, небу, квітам,
Лебідці на ставку, в гнізді лелекам
(Ирій чека на них – пора летіти!)...
Не поспішають у краї далекі,
А тут воліють свої гнізда вити.
Нам неодмінно треба знать, лелеки:
А землю цю вас хтось учив любити?...
Деражне рідне, дивоквіт – перлино!
Горджуся тим, що тут росту, міцнію,
Одвічну пісню чую журавлину,
Радію серцем і плекаю мрію:
Ирій не стане рідним для пташини,
Не проміняю й я на даль чужую
Найнеповторнішу у світі Батьківщину –
Юнеє серце їй сповна дарую!

Ребенчук В'ячеслав
17 років
Донецька область,
м. Слов'янськ

УКРАЇНА...

Звідки вона починається? Для мене – з цієї широкої вулиці, що веде до школи, з майдану, звідки вітер доносить пахощі троянд. І хоч би де хто з нас жив, бачимо рідну землю в біло-рожевому вінку з весняних квітів, у смарагдовій накидці з зелених шат, у золотому багрянці щедрої осені. Уявляємо її широкі поля і ліси, глибокі моря і чисті озера, зелені виноградники і квітучі сади. Україна – це рідний край, якому немає рівних у світі.

В 2014 році до мого рідного міста прийшов ворог і Слов'янськ з міста-курорту перетворився на місто, з якого почалася війна. На той час мені виповнилося лише 12 років. Я з мамою та молодшою сестрою майже до останнього знаходилися вдома. Було дуже страшно...

Наш будинок розташований між Семенівкою та аеродромом. Коли починалися обстріли, снаряди літали над подвір'ям дуже низько, здавалося, що вони шурхотять виноградним листям. І ніхто не знав, де наступної хвилини вони розірвуться. Єдиним нашим сховищем був підвал, де раніше зберігалися тільки запаси для зими. А коли врешті-решт закінчувалися обстріли, на подвір'ї можна було знайти «цікаві іграшки» (осколки від снарядів).

Мобільний зв'язок на той час був дуже поганим. Та одного разу роздався телефонний дзвінок. Мамі телефонувала вчителька. Вона запитала «Де діти? Скоріше виїжджайте, бо я сама приїду та вивезу дітей». Від вчительки дізналися, що з усього класу тільки ми досі залишилися у місті. Було дуже страшно і водночас не хотілося нікуди їхати. Ще у нас була домашня улюблениця – чорна киця Мотя, дуже гарна та розумна. Вона весь час переховувалася з нами, майже не злазила з рук. Та прямо перед від'їздом через обстріли вона, злякавшись, вирвалася та кудись побігла. Знайти її так і не вдалося. Ми з сестрою плакали, було дуже шкода Мотю... Та на нас вже чекала машина.

Кожен намагався їхати до родичів, а ми вимушені були наприкінці червня їхати в порожній будинок, де раніше жила двоюрідна бабуся. Та я пообіцяв собі, коли виросту, то обов'язково повернуся до мого рідного Слов'янська.

5 липня з новин я дізнався, що Слов'янськ звільнила українська армія. Це було справжнє свято, моєму щастю не було меж. Та одразу повернутися додому мені не судилося, бо я був дитиною і повинен був бути зі своєю родиною. А родина вирішила залишитися.

Там я ходив до школи, навчався. Було дуже складно жити в чужому краї. Обурювало, коли люди питали: «У вас там дійсно стріляють?», та не вірили, що в Україні насправді йде війна. Я відчув, що маю довести всім, що я – українець і цим пишаюся. Тому, хоч би куди пішов,

розмовляв рідною мовою, не дивлячись ні на що. Навіть, твори з російської мови писав українською, бо так мислив. Вчителька спочатку лаялася, а потім все одно перевіряла за допомогою словника. Мене поступово навчилися розуміти дорослі та однолітки. Згодом вони під час розмови зі мною намагалися вживати українські слова. І це було дуже приємно!

І ось у цьому році я закінчив школу, отримав атестат, паспорт громадянина України та повернувся у свій найкращий та найрідніший у світі Слов'янськ. Навчаюся там, де завжди мріяв – у Слов'янському багатопрофільному регіональному центрі професійної освіти ім. П.Ф. Кривоноса на повара-офіціанта. Я люблю наші українські страви, українські витвори мистецтва, наші українські пісні та приказки, мудрі казки, твори видатних письменників. Із великим задоволенням відвідую усі патріотичні заходи, які відбуваються в нашому місті.

По всій Україні відроджуються українські традиції, обряди, лунають на вулицях українські пісні, ходять з колядками, вертепом. Ми святкуємо так, як наші пращури. І я відчуваю гордість, бо відроджується національна свідомість і духовність. А мрію я про те, щоб нарешті на рідній Батьківщині був мир, щоб всі території Донецької та Луганської областей та Крим знов стали українськими, і ми зажили однією дружною родиною, яка має назву український народ.

Так, я люблю Україну! Слава Україні!

P.S. Моя Мотя вижила. Весь цей час вона була у старенької сусідки, яка нікуди не виїжджала. Зараз Мотя живе «на два будинки»: бігає то до мене, то до своєї рятівниці.

Пономаренко Софія
14 років
Полтавська область,
смт Котельва

ВІРШ КОТЕЛЕВЦЮ-ЗАХИСНИКУ
(роздуми біля пам'ятного знака воїнам АТО)

Ти більше не хлопчик, ти – чоловік,
Героєм ти став для країни навек.
В руках ти тримаєш свого автомата,
Хоч мрії твої безмежно-крилаті.
Я вірю, ти плечі не будеш хилити,
А будеш життю наповну радіти.
Читатимеш книгу в зеленому парку,
Авто собі купиш відомої марки.
Гайнеш на прогулянку велосипедом,
Полагодиш брату старого мопеда,
Зустрінеш красуню-дівчину кохану,
Кохання загоїть усі твої рани.
Малесенькій доні ти бантик зав'яжеш,
А синові казочку на ніч розкажеш.
Минатимуть роки, зростатимуть діти,
Онукам вже будеш безмежно радіти.
Візьмеш газету, сядеш на ганку...
І спогад за спогадом майже до ранку.
А перед очима знайомі картини:
Поле, окопи, бліндаж і машини,
Гради та вибухи, зойки руїни...
Ти зміг захистити свою Україну!
Ти більше не хлопчик, ти – чоловік,
Героєм ти став для країни навек!

ПРИРОДА – ДЖЕРЕЛО НАТХЕННЯ ТА КРАСИ

Тут відкриваємо безмежний простір для ліриків, яких надихає природа рідного краю (і не тільки рідного), для тих, хто вміє розрізняти тихенький голос листя у шелесті вітру. Малювати пейзажі без пензля та олівця... Отже, ви зрозуміли – природа і ще раз природа.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11 – 13 років**

Трачук Михайло

12 років

**Харківська область,
м. Лозова**

*Моїй бабусі, яка навчила мене
у звичайному бачити незвичайне,
присвячую...*

Я хочу вам розповісти про мою зустріч з природою, яка відбулася завдяки спогадам моєї бабусі. Я підростав, і ці спогади росли зі мною. Мені були цікаві всі факти та події. І ось що з цього вийшло...

Спогад перший Собача вірність

Сім'я моєї мами жила в місті, а в селі жила прабабуся. Коли мама була маленькою, товариш її тата приніс песика. Він був увесь чорний, мав міцні лапи. Гарні чорні очі нагадували два великі гудзики. Вони дивилися на світ і людей з великим захопленням. Назвали щеня Діком.

Росли діти і виростав пес. Тепер з великим бажанням онуки поспішали до прабабусі, бо там на них чекала зустріч з другом. Дік навчився виконувати деякі команди й із задоволенням грався з дітьми. Та незмінним другом для собаки залишалася прабабуся, бо саме вона була з

ним щодня, спостерігаючи, як він росте. Скоро Дік перетворився на надійного захисника. Навіть сусіди боялися зайти на подвір'я без попередження.

Свою сім'ю Дік дуже любив. Особливо йому подобалися вечори, коли лунала команда: «Діку, гуляти!». Собаку відпускали, він бігав закритим подвір'ям, а вся сім'я милувалася цим красенем. Інколи Діка випускали побігати за городом. Там не було людей. Діти нудьгували, якщо він довго не повертався і тому вигадали команду: «Діку, тону!». Майже миттєво починали шелестіти трава і кущі – це мчав на допомогу другові собака. Прибігав, обхоплював лапами, тикався мордочкою в обличчя і вкладався, ніби вимовляючи: «Ну, ось, бачите».

Та скоро прабабуся захворіла і померла. Що робилося з Діком перед цим! Він зривався, скавчав, не їв, немов відчував біду. На час поховання прабабусі його прив'язали в інше місце. Та він зірвався, оббіг два сусідські двори і підійшов до відкритих воріт. Люди завмерли, бо знали норовливий характер Діка. Та він не загавкав, не побіг, а ліг на лапи і поповз до домовини. Там поклав голову на лапи і дивився на людей, а ті розуміли, що в ці хвилини він їх не бачить. Відвести Діка в інше місце вдалося лише бабусі, мабуть тому, що величезний смуток на душі людини і собаки мав однакову силу, зблизивши їх у цьому горі. Через тиждень не стало і Діка...

Але все станеться пізніше, а коли ще всі були живі і здорові, відбулася ще одна зустріч.

Спогад другий

Чарлик

Моя бабуся працювала вчителькою, в її класі навчалася моя мама. Закінчувався урок, учні записували домашнє завдання. Раптом бабуся до когось привіталася. Діти озирнулися на двері, але там нікого не було. Вона запросила гостя до класу, і всі побачили маленьке руденьке цуценя. Як воно з'явилося на другому поверсі школи біля їхнього кабінету до цього часу невідомо.

Цуценятко було занедбане, але дуже симпатичне та кумедне. На його маленькій мордочці ясніли чорні яскраві очі. Цуценя швидко побігло до теплої батареї і лягло. На перерві діти з їдальні нанесли їжі і, наївшись, цуценятко заснуло.

Після уроків бабуся з мамою забрали його додому. Викупали, загорнули в дитячу ковдру, і мама поклала його у візочок для ляльок. Там воно проспало дві години – точно тобі маленька дитина. Вечорами цуценя гралося з дітьми так весело, що приходили навіть сусіди подивитися на це розумне створіння.

На вихідних цуценя, яке назвали Чарликом, відвезли в село. Мама хвилювалася, як сприйме Дік Чарлика. Та все сталося якнайкраще. Що вони влаштували! Гралися, спали, їли разом. Було видно, що Дік як старший опікується меншим. Дік вибачав Чарлику навіть тоді, коли, загрававшись, той робив йому боляче. Коли на вихідні приїздили до прабабусі мої рідні, Чарлик зустрічав їх ще далеко від дому. Це були такі радісні моменти, яких мама не може забути й до цього часу.

Така любов до тварин панує в моїй сім'ї і дотепер.

P.S. На свій День народження я мрію отримати маленького друга!

*Тендітна Поліна
13 років
Донецька область,
м. Лиман*

«ГОСТІ» СТАРОЇ ШОВКОВИЦІ

Біля будинку моєї бабусі росте стара шовковиця. Скільки їй років не знає навіть вона. Зараз вже чомусь не модно саджати шовковиці на подвір'ї, а от раніше вона була невід'ємною складовою літніх ласощів малечі. Мама говорила, що в дитинстві її руки завжди були синіми і не відмивалися майже до 1 вересня. Цей колір міг бути або інтенсивнішого забарвлення (якщо тільки

смакував ягодами), або блідим (коли мама чи бабуса намагалися відмити вас для виходу «в люди»). Губи та язик також були такого кольору, як і руки.

А сучасні господарі нарікають на те, що користі від шовковиці не так вже й багато, проте догляд за нею забирає чимало сил та енергії. Тому все менше й менше сьогодні, на жаль, можна зустріти цієї рослини.

Для мене шовковиця також особлива. І не тому, що я пам'ятаю її з дитинства, смакую її ягодами, але ще й тому, що вона ніколи не буває самотньою. Гостей у неї буває чимало у будь-яку пору року. Інколи навіть здається, що всі вони мешканці великої «комунальної» квартири.

Якось зі старої книжкової полиці тато зробив мені годівничку. Відразу хотіла б зазначити, що мій тато не прототип татуса з відомої пісеньки, який може все, що завгодно. І тому пташина їдальня вийшла зовсім не за останніми дизайнерськими віяннями, але ж суть не в цьому, правда? Головне, що є куди насипати їжу, а зверху є міцний дах — надійний захист від снігу та дощу. Одностайно на сімейній раді й вирішили, що кращого місця для неї, як на шовковиці, не знайти.

Восени годівничка довго стояла порожньою. Я на всякий випадок підсипала туди зернят та насіння, але ніхто з пташок до неї не навідувався. Осінь була теплою і пташкам, вочевидь, вистачало їжі. Можливо, вони ще не знали про її існування.

Перші гості завітали до годівнички у другій половині жовтня. Це були синички. Вони довго стрибали з гілки на гілку поблизу неї, але їсти нічого не стали. «Прилетіли на розвідку, – подумала я. Чи їм не сподобалися харчі?». Час від часу вони ще навідувалися до годівниці, але й надалі нічого не чіпали. Чи приберігали запас на негодую чи хотіли впевнитися в тому, що їжа нікуди не зникає і у будь-яку хвилину на неї можна розраховувати? Про це вони мені не сказали.

Але настала негода і пташки почали частіше навідуватися до «кафе». Синички, які прилітали підживитися, ніколи не летіли усі разом до годівнички. Спочатку вони сідали поблизу неї на розлогій яблуні, голосно розмовляли між собою та потихеньку перегукувалися: «цинй-цинй-черрере». Вочевидь визначали, хто ж із них найсміливіша і полетить першою, визначаючи це ніби у дитячій лічилці: «Котилася торба з великого горба...». Коли сміливця визначено, починається трапеза. От схопить собі синичка зернятко, насіннячко чи крихту хліба, відлетить на безпечну відстань, затисне між лапками свої харчі й сполохано озираючись на всі боки обережно відщипує маленькими шматочками поживу. А до годівнички полетіла вже інша синичка, схопила облюбований шматочок і «щип», «щип» собі. Й «верть», «верть» голівкою. Пізніше я зрозуміла, що так синички підтримують одна одну. Взяла їжу й не радіє з цього одноосібно, а вартує, щоб і інші щось схопили.

А от у горобців буває інакше. Цілою компанією вони налітають на годівничку і починається гармидер за найкращі шматки. А потім дивись на снігу валяється чимало зернят та крихт. А інколи деякі невиховані горобці роблять це навмисне. Залетить на годівницю і починає стрибати по ній. Схопить шматочок чогось й тут же викидає його геть, а потім вже летять урізноміч насіння, крихти, зерно... Чи за розмірами вони їм не підходять, чи за смаком, чи не бажають залишати для інших? Не розумію!

А ще горобцям подобається влаштовувати бешкет. Вони голосно сваряться і повсякчас перелітають із гілки на гілку. А два горобчики перейшли навіть на бійку. Та так, що й пір'я полетіло врізноміч. Тоді я не витримала й постукала у вікно. Але вони так захопилися, що нічого не чули. Довелося відчинити кватирку й голосно крикнути. Забіяки, яких заскочили на гарячому, швидко спурхують і кидаються навтьоки.

Тричі навідувалася до їдальні сорока. Одного разу її привабила пшениця, а двічі вона порпалася у насінні соняхів. Проте найбільше їй сподобалася миска мого собаки. Його будка знаходиться якраз під шовковицею. І поки «сторож» міцно спав у своїй домівці після нічної зміни, вона вправно тягала у нього шматки хліба, змащені супом. А наостанок поцупила ще й кісточку, яку Амур приберіг, вочевидь, собі на десерт. Цікаво, як вона буде їй їсти і про що подумає собака, коли після сну побачить порожню миску й зникнення кісточки?

Прилітають інколи до годівнички і дикі голуби. Найчастіше це буває у люті морози. Несміло підлітають і похапцем скльовують всі зернята без розбору. Інколи я спеціально для них у куточку годівниці насилаю трішки кукурудзи. Підобідають, а потім віддячують своєю простісінкою, проте відвертою і вдячною, піснею.

А ще часто біля годівниці полюбляють збиратися граки. Маленька їдальня їх мало приваблює. Проте їм подобається величезна береза поблизу неї. Інколи навіть здається, що гілки не витримають такої навали й від дерева залишиться лише один стовбур. Цікаво, але їм подобається їсти на березі горіхи. Згадується народний вислів про те, що на березі груші не родять. Моя береза на груші теж не багата, проте щедро на горіхи. Майже щоранку впродовж тижня я збирала під нею до десятка горіхів, які загубили граки. І що цікаво, залишені горіхи були різні за формою. Тут тобі і продовгуваті, і круглі, і навіть у формі серця з гострим кінчиком. А інколи граки просто кружляють у повітрі біля мого будинку, повідомляючи про сніг.

«Дю-дю-дю, дю-ді», — вигукують снігурі до годівнички. Це мої ласунчики у червоних в'язаних жилетках. Їм сподобалися вишні з компоту. І тепер, коли вони прилітають, то хором, як малі діти, випрошують для себе ласощів.

Але годівничка приваблювала не тільки мене та пташок. Поклав на неї око і сусідський кіт Циган. Спочатку

він спостерігав за пташками, лежачи на теплому підвіконні. Сонно підводив свої зелені очі й повільно то заплющував їх, то знову розплющував. Але інстинкт хижака прокинувся раніше від самого кота.

Спочатку кіт довго сидів на паркані з протилежного боку вулиці. Він вдало робив вигляд незацікавленої особи. Потім я бачила, як він декілька разів неспішно прогулювався вже парканом біля самої годівнички. І нарешті обрав для себе найзручнішу позицію для засідки на череп'яному даху літньої кухні.

І от вчора він наважився на стрибок. Доки він летів, горобці, звісно, встигли всі до одного розлетітися і сісти на безпечну відстань. А кіт спершу декілька хвилин висів нерухомо зверху на годівничці, голосно нявкаючи від невдалого приземлення. Він, мабуть, боляче забився об металевий гак, на який ми підвисили годівницю. А тому голосно висловлював своє ставлення про перспективу котів до польотів.

А зграйка горобців тим часом весело цвірінчала й оцінювала ситуацію, в яку потрапив Циган. Це вже не той акробат, що робить вправні «па» на землі, а закинутий у верхні шари атмосфери жалюгідний представник родини кошачих. Найсміливіші, мабуть наймолодші горобці, які ще не бачили «смаленого» кота, один за одним підлітали до Цигана й боляче його клювали. Ніс, плечі, голова, хвіст, знову голова, ніс... Кіт почав ворухитися й лапою спробував відбиватися. Але це було його фатальною помилкою. Не витримала такої ваги годівничка. Бо це ж тобі навіть і не ціла зграйка синичок чи горобчиків, а домашній вгодований кіт. Після кілька секундного вільного падіння кіт з великим грюкотом разом із годівничкою приземлився. М'якої посадки не вийшло. Кілька хвилин він лежав нерухомо і я подумала, що кіт вже не живий. Але Циган побачив, що команда підтримки у нього відсутня, а тому самотійно зліз з годівнички і пішов, хитаючись, через дорогу до будинку своїх господарів. Більше кіт біля годівнички не з'являвся.

А ще моя годівничка – це надійне джерело для визначення погоди на найближчі дні. Яким чином? А я спостерігаю за поведінкою птахів, які прилітають до неї. От, наприклад, якщо синички вже з самого ранку починають пищати, чекай на мороз. А якщо голосно цвірінькають горобці, то виглядай заметіль.

А сьогодні я «заквітчала» свою годівничку двома пучечками калини, які випросила у сусідки. І красиво, і вітаміни для пернатих. Хто ласував ягодами – я не бачила, проте мої «гості» залишили після себе спогад. У дворі сушилася білизна. І моїм білим простирадлом вони скористалися ніби скатертиною. До вподоби їм припало смакувати ягодами на чистому полотні. Тому моя білосніжна постіль перетворилася на малюнок у «калинову цяточку». Я дуже боялася, що мама мене сваритиме за пташину витівку. Але коли вона побачила, то голосно сміялася: «Ти бач, які естети обідали, білосніжні серветки їм подавай!».

Весна вносить свої корективи в існування годівниці. Стара шовковиця, на якій вона висіла, рясно вкрилася зеленим листям, її стало майже непомітно. І хоча птахам вже не так потрібна була її підтримка, проте намагалися триматися поблизу. Ось і ластівки вимостили собі гніздечко якраз навпроти неї під дахом будинку. Буквально за лічені дні затишний «будиночок» для майбутніх малят вже був готовий.

Влітку вдень під деревом кружляє також чимало мух, метеликів та різної комахні. Хто ж відмовиться від солодкого соку, який витікає із пошкоджених від падіння ягід? А потім розморені від їжі та гарячих променів мухи ніби зависають у повітрі на різній від землі відстані, погойдуючись на сонячних променях. Коли пильно придивитися, то скупчення мух подібне до музичного аркуша, на якому розташовані ноти незвичного літнього лібрето. А ще кожна муха виконує свою особливу арію. А дзижчання кожної з них дивовижним чином поєднується в «Літню увертюру». А краєвид навколо шов-

ковиці від мушиної метушні також тривалий час стає у чорно-білу цяточку. Мухи схожі на чайнки у склянці, яку щойно залили окропом і перемішали ложечкою. За цим пильно спостерігають пташки, які на льоту хапають переповнених соком, липких комах. Які йдуть за солодку вату у концертній залі...

Часто навідується сюди і стара жаба. Сидить собі під листям лопухів та час від часу викидає свого язика. Робить це повільно, не поспішаючи. По-перше, вона вже давно не голодна, але не може відмовити собі в насолоді спробувати на смак «симпатичну» мушку. А по-друге, вона звикла, що ще довго біля шовковиці кружлятиме і «первое», і «второе», і «десерт»!

Вечірні сутінки додають впевненості і родині їжачків. Спекотне літо відчують на собі і дрібні тварини, а тому нестачу вологи вони намагаються компенсувати соковитими ягодами. Якщо затамувати подих, то можна почути тихеньке прицмокування — то їжачки їдять шовковицю. Спочатку вони декілька хвилин обнюхують своїм рухливим носиком із маленьким чорненьким гудзиком на кінці знайдені фрукти, а потім ретельно пережовують. Якщо тихенько наблизитися, а їжачки, як і домашні тварини, звикають до людей, поблизу яких мешкають, то можна побачити, що їдять вони так, ніби смакують льодяниками. То ягода опиняється під лівою щогою, то під правою. Розпочавши з десерту, їжачки поспішають і до... собачої миски. Поки собака міцно спить, або десь гасає по двору, родина з апетитом смакує борщем. Про який ще авторитет цієї української страви можна говорити, якщо від неї у захваті навіть їжаки! А одного разу я помітила, як вони смакували навіть оладками.

Припали до вподоби ягоди шовковиці і шпачкам. Своє гніздо вони збудували тут же, на одній із гілок. Блискучо-чорне покриття робить їх непомітними на дереві, не завжди примітиш їх і на землі. Лише коли вони починають рухатися, то око ловить на сонці глянцево-мали-

нове або зелене з білими цяточками забарвлення. В кінці літа вони оновлять своє пір'я, чимало залишивши його під шовковицею на згадку про себе. Шпаки розважливо рухаються, впевнено почуваючи себе тут господарями (за відсутності людей та собаки), окремі ділянки навіть перебігають, а то й переплигують. Їжі навкруги стільки, що тільки встигай хапати. Тижднів через три після початку гніздування під шовковицею можна зустріти і молодих шпаченят. Їх легко можна впізнати по забарвленню. Молоді шпаки сіро-бурі. Спочатку я навіть подумала, що то якісь нові птахи прилетіли, але бабуся сказала, що то молоді «родичі». Чому родичі? Бо дівоче прізвище моєї бабусі – Шпак, тому і ставлення до цієї пташки у нашій родині особливе. Стара шовковиця влітку виступає і диригентом. І якщо взимку вона міцно спить і не чує співу пташок, то навесні і влітку насолоджується співом вже із раннього ранку. Шпаки, як відомо, великі пародисти. І тому зі стовідсотковою впевненістю сказати, що то співає шпак, я не завжди берусь. Голос то чути, а от кому він належить... Пісня ластівки складається з щебетання і переливчастих тонів, а закінчується свистом, що нагадує собою звук годинника, який заводять. Цей звук є особливо нестерпним вранці. Через відчинену квартиру чується ластів'яче щебетання вже десь о пів на четверту. Так що підспівувати їм, як самі розумієте, не завжди виникає бажання. Лише стара шовковиця поскрипує своїм стовбуром у такт до переливчастих тонів або зашумить листям, як старими маракасами. Та іноді дятел заграє своїм дзьобом як на барабанах.

З квітня по червень чула і спів соловейка. Коли чую дивовижні арії цього неповторного співака, то на згадку приходять рядки, прочитані з твору Б. Чалого «Як Барвінок і Ромашка у вирій літали». Виявляється, що соловей зимує в далекій Африці. Але за весь час свого перебування там він не співає. Уявляєте! Лише ми можемо насолоджуватися його імпровізаціями. Коли соловейко припинив свої пісні, то я занепокоїлася. Невже кіт таки

втїлив у життя свою давню мрію? Своїми хвилюваннями я подїлилася з матусею, але вона мене заспокоїла. Вочевидь у солов'їній родині з'явилися вже пташенята, і батько припинив свій спів аби не привертати зайвої уваги хижаків до свого гнізда.

А сусідські діти? Як тільки-но ягоди шовковиці набувають червонуватого забарвлення, вони стають першими, хто їх куштує на смак. А що вже говорити про те, коли вони достигають! Як великі фантастичні комашки вони цілими жменями поглинають солодкі плоди. Спочатку обережно, щоб не забруднити руки, а вже через деякий час вже не пам'ятають про пильність і коли спускаються з гілок на землю, то схожі на корінних мешканців із Ефіопії.

А ще під шовковицею лежить великий камінь. Хто і з якою метою поклав його туди – також вже ніхто не пам'ятає, але й він виконує свою роль у житті цього дерева. Якось собака вирішив під ним вигребти собі яму для відпочинку. Коли, стомившись від копання, Амур побіг посваритися із сусідською собакою, я підійшла ближче і побачила, що і під каменем вирує життя. Чимало різноманітних черв'яків знайшли і для себе тут домівку. А вночі вони допомагають знищити залишки ягід та листя, переробляючи їх на природні добрива для рослини. Вигідні гості, що не кажіть...

Коли приходить осінь, шовковиця до останнього зберігає своє вбрання. Навіть перші морози не лякають її. Вона не змінює кольору свого листя, неначе хоче ще хоч на мить повернути ту галасливу компанію. І хоча її зелена сукня вже не така яскрава і пишна, як кілька місяців тому, але гості все прибувають і прибувають.

Під корінням у купах нанесеного вітром листя оселилася мишача родина. Їхнє стривожене попискування довгими осінніми вечорами не дає шовковиці поринути у довгу зимову дрімоту. Адже перше пробудження буде вже так скоро. Незабаром навідаються синички-розвідниці до годівниці, а там налетять і галасливі горобці...

Горшков Єгор
12 років

Миколаївська область,
Березанський район,
с. Коблеве

МОРЕ І Я

Я живу в мальовничому селі Коблеве на півдні України. Мені дуже подобається моє село та місцина, де воно розташоване. З одного боку — Тилігульський лиман, до річі, один з найчистіших лиманів в Україні. На його березі знаходиться регіональний ландшафтний парк, а далі, за пагорбами, рівнесенькими рядами видніються виноградники. А з іншого боку знаходиться Чорне море.

Я народився у цьому селі і змалечку полюбив море, його м'який гул, хвилі та легенький бриз. І всі значущі події свого життя завжди відмічав із ним. Для мене стало традицією приїжджати на його берег та ділитися з морем радістю та горем. Коли я був зовсім маленький, мене часто возила на берег моря моя мама. Вона розповідала дивовижні історії про морські пригоди, про моряків та морських жителів. Разом із нею ми збирали різні мушлі, а потім робили з них всілякі дивовижі. Тому море стало невід'ємною частиною мого життя. Я приїжджаю до нього в різні пори року, а воно радісно зустрічає мене, неначе впізнає старого вірного товариша. Я вірю, що море мене впізнає! Влітку йому не сумно, бо до нього приїжджають друзі-відпочиваючі, і море тішиться зустріччю з ними. Воно по-дитячому бавиться, весело викидаючи свої хвилі на берег. А восени, коли його береги пустіють, море сумно зітхає, залишаючись на самоті, і шепоче мені: «Ну хоч ти не залишай мене, друже. Обіцяй мені!». І я обіцяю. І виконую обіцянку. Приходжу до нього і взимку. Море тоді спить. Але чуючи мою ходу, сонно випростовується «Привіт, друже!».

І я розповідаю йому історії про моє життя. Море слухає і тихенько засинає під мій голос. Але, коли я збираюся йти, воно прощається зі мною і каже: «Я чекаю тебе!».

Чорне море... Я дуже люблю тебе. Я засинав під твій монотонний шум і просинався під биття хвиль. Ти ніколи не буваєш одноманітним, нецікавим, бо щодня, навіть щохвилини, ти різне – таємниче, мінливе, неосяжне; ти хвилюєш душу, не залишаєш байдужим серце. Одного дня ти тихе й спокійне, наче велике дзеркало, блакитне й прозоре. Сонячні промінчики, потрапляючи у холодну воду, сягають дна, ніжно і лагідно торкаються сріблястого піску та різноманітних сяючих мушель, гладеньких камінців та зелено-синіх водоростей, ловлять маленьких веселих рибок, які зграйками спритно бавляться біля берега. Тоді ти синє-синє, твоя поверхня гладенька, тільки інколи пробігають легкі хвилі з кучерявими гребінцями піни. Це називається штіль. Раніше мені здавалося, що море не має меж, і якщо поплисти на човні далеко-далеко, навкруги буде лише вода, а десь на обрії вона поєднується з небом. Але тепер я знаю, що у моря є береги, і на них розташовані інші країни.

Наступного дня все раптом змінюється. Налетить поривчастий вітер і гонить хвилі до берега. Вода стає каламутно-зеленою, іноді – темно-синьою, а одного разу я бачив навіть вражаюче чорну. Не видно більше ані риб, ані мушель, ані піску: є тільки шалені хвилі, які з силою б'ються у прибережний пісок. Тоді море лютує. Його хвилі стають величезними і б'ються об берег із такою силою, ніби хочуть розтрити і камені, і пірс, і все, до чого можуть дістати. Але я не боюся його, бо знаю, що море ніколи не зробить мені нічого поганого. Навіть у такі моменти море видається мені дивовижним. Я думаю, що воно велетенське, з яким я можу позмагатися, і я кидаю в море камінці або голосно кричу. Але перемога завжди дістається йому, морю. Воно глушить мій голос і відкидає мій камінець на берег.

Коли настає ніч, море перетворюється на віддзеркалення неба. Воно таке ж темне, глибоке та неосяжне, як нічне небо. Місяць, мов золота монета, виблискує над морем, і від нього по воді стелиться блискуча, золотиста місячна доріжка. Вона мерехтить у місячному сяйві, переливається різними відтінками золотистого і завжди манить мене до себе. Мені здається, що там, в кінці доріжки, розташована чарівна країна. І треба лише пройти цей шлях, як ти опинишся в світі казок. Можливо, колись я все ж таки спробую пройти цей місячний шлях і опинюсь у країні моїх мрій.

Каращук Валерія
11 років

**Волинська область,
Маневицький район,
с. Прилісне**

ДОЩИК

Сьогодні знову йшов дощ. Почався він якось непомітно. Як прикро, що я пропустила його народження. Великі краплі легко торкнулися скла, і воно радісно задрвеніло у відповідь. Я не відразу почула їхній таємний передзвін. Але краплі ставали все гучніші і настирливіші, примушуючи віконне скло виправдовуватися все голосніше й голосніше. Я подивилася вгору, і зраділий дружок застукав із подвійною силою. Це він вітався зі мною: дзвенів краплями, шарудів листям і торкнувся мокрими тонкими пальцями моєї коси. Я зраділа і, посміхнувшись, вийшла на вулицю.

Ми довго гуляли разом спорожнілим селом. Я жаліла й водночас розуміла свого нового друга. Він такий самотній, тому й чіпляється за кожного перехожого, бажаючи розповісти про шалені вологі таємниці, знайти відгук, порозмовляти про що-небудь. Але люди поспішають, відштовхуючи його парасольками і капюшонами, тікають від нього.

Я зупинилась і прислухалася до його музики, вона була сумною, спокійною і дуже захопливою. Так і манила закружляти у вальсі дощу. У моїх долонях зливалися докупі краплини води, які виблискували, наче кришталь. На мить здалося, що я тримаю справжні коштовності. Дідусь, який проходив неподалік, дивився на мене із здивуванням, а я раділа кожній краплині і веселилася у цьому чарівному танці.

Легкий і непомітний на перший погляд вітер почав розганяти сірі хмари. Небо ставало все яснішим, а дощ – слабшим, і ніколи ще мені не було так сумно від цього. Лишилися калюжі під ногами і запах дощу в повітрі. Виглянули промені сонця, з'явилася веселка, яка розбудила все живе довкола. Квіти з новою силою стали розкриватися, а трава зашелестіла свіжістю. Чарівник-дощик прощався зі мною і відлітав у далекі краї напувати природу своєю живильною силою. Зовсім мокра, проте щаслива, я поверталася додому. І ця особлива пригода запам'ятається надовго. З нетерпінням буду чекати наступної зустрічі з моїм новим другом.

ОСІНЬ

Надзвичайні дива можуть трапитися в осінньому лісі. Розповім вам про одне з них. Що ж... Ідучи стежиною, з цікавістю я розглядала шишки на деревах. Аж раптом побачила дивну дівчину: вона була в сукні з різнокольорових листочків, з золотим й кучерявим волоссям. У руках тримала пензлик та палітру з фарбами. Пензлик вправно миготів у її руках. Навколо неї лежало багато жовтих, червоних і оранжевих листочків. І тут я зрозуміла: це вона – Осінь. Малюючи, чарівниця помітила мене. Її лице стало стривоженим. І несподівано вона змахнула руками і зникла, залишивши пензлик. Я оглянулася навколо, підійшла і взяла цю чарівну паличку.

Дорогою додому пензлик випадково торкнувся ще зеленого листочка, і той миттю пожовтів. Мені це спо-

добалося і я почала розмальовувати ліс. Я заходилася торкатися до листочків, які миттєво спалахували різними барвами. Коли ж раптом здійнялися іскри й переді мною постала в усій своїй красі чарівниця-Осінь. Золотаве, кучеряве волосся розвивалося по її плечах. Вона промовила:

— Ти забрала мій пензлик. Поверни його, будь ласка. Не вміючи користуватися ним, можна наробити багато лиха!

Я віддала те, що просила Осінь, адже в мене не було вибору. Взявши його, вона сказала лагідно:

— Пообіцяй, що нікому не скажеш про те, що ти почувала й побачила.

Я лише кивнула, бо досі не вірила: невже, це не сон? Чарівниця посміхнулася й наостанок дала мені листочок, який був усіх кольорів веселки. І, як і того разу, змахнула руками й зникла. Поверталася я додому з приємним враженням, тому що отримала незабутній подарунок від самої Осені.

Осипчук Олександра
11 років
м. Херсон

ПОРИ РОКУ (Терцети)

Осінь вишиває сливи, яблуні і клени,
А з літом, щоб не сталося проблеми –
Бере нитки усі, окрім зелених.

Бере багато жовтих кольорів,
Бере яскраву фарбу у рудих корів
І робить гобелени для дворів.

Але на ранок суне сіра злива –
Вже гобелени не такі красиві,
Вже не різняться листя клена й сливи.

В зими свої є гобелени – білі.
Всі кольори сховала чи розмила –
Лише лежать деінде тіні сині.

І ось весна вже вишиває клени,
Вона в садах буяє, мов шалена,
І створює зелені гобелени.

ДЕЩО ПРО СМАКИ

Назбирала я ожини,
Черемшини ще й малини.
Зготувала з них пиріг
І для себе, і для всіх.
Пригостила дідуся,
Маму, брата й татуся.
Тільки кішка не схотіла:
- Я солодке не люблю,
Краще молочка поп'ю!

Сихвордт Вікторія

13 років

**Чернівецька область,
Кельменецький район,
с. Подвір'ївка**

Я живу у селі Подвір'ївка, якому вже понад 590 років. Тут мешкають добрі люди, а ще село дуже мальовниче і відрізняється гарними краєвидам, урочищами. Воно розташоване по обидва боки річки Медвежа, і якщо глянути з одного боку на інший, то перед вами суцільна зелена стіна – село потопає у зелені. З ранньої весни, щойно розтанув сніг, земля за селом в урочищах щедро вкрита первоцвітами, пролісками, фіолетовими дзвониками, мати-й-мачухою, навіть горичвіт тут цвіте. Вчителька розповідала нам легенду про первоцвіті, а в легендах криється правда. Ось, наприклад, легенда про первоцвіті стверджує, що красуня-весна, огля-

даючи свої володіння, загубила якось ключі. А в тому місці, де ті ключі впали, з'являлися чудові квіти з китицями, схожими на в'язку ключів. Багато квітів розквітають навесні, наприклад, бузок, півонії, тюльпани, ромашки, ірис, півники. У цю прекрасну пору не дають спати голосисті солов'ї. Дуже радіють мої односельці, коли на наш ставок кожної весни прилітають білі лебеді, тоді і малі, і великі ходять на них милуватися і спостерігати за ними та підгодовувати. На початку літа у них народжуються маленькі сіренькі лебедята, які вчаться плавати. Влітку довгі сонячні дні змінюють короткі теплі ночі. Вся природа ніби одягнула зелені шати: дерева, трава, городи, луки. У цю пору розквітають літні квіти – маки, дзвоники, троянди, календула, мальви. А над ними літають метелики, коники, різні комашки. Дозрівають смачні полуниці, соковиті вишні, а за ними абрикоси та персики, малина, ожина... Тільки встигай усе це ласувати. Я думаю, що немає в світі людини, яка б не любила літо. Ми з друзями ходимо на ставок купатися і спостерігати за тим, як хлопочетсья рибка, стрибають веселі жабки та за нашими улюбленими лебедями, які з кожним днем підростають все більше і дарують нам радість. У селі треба також і допомагати старшим, я, наприклад, пасу наших корівок і теж милуюся вже іншими краєвидами за селом. Великі луки вкриті соковитою травою, лікарськими травами і морем польових квітів. Коли заходить сонце, то мабуть цією красою милуються всі. Навіть коли йде дощик, то все змінюється, стає свіжішим, зеленішим, веселішим. Літо дуже яскраве та різнокольорове. Червень не схожий на липень і серпень, адже все навкруги змінюється, підростає, доспіває. І наші лебеді вже підросли — з кожним днем все краще плавають, літають, на це видовище можна дивитися нескінченно.

Наближається осінь. Восени починають збирати урожай. Наше село стає ще прекраснішим. Червоніє калина, горобина, клен, жовтіють пузаті гарбузи, дозрівають смачні яблука, груші, квітнуть айстри, жоржини, хри-

зантеми. Осінь підносить нам щедрі дарунки садів і полів. Якщо прогулятися лісом, луками, то можна побачити всю красу, яку неможливо описати.

Взимку село, неначе у казці, все в білій перині. Дерева вкриті інеєм, а не листочками. Діти люблять зиму за те, що можна гарно повеселитися, покататися на санчатах і милуватися тим, як падають сніжинки і вкривають село білою ковдрою. Природа спить. Тільки бачиш маленькі сліди зайчика чи лисички.

Природа дуже гарна в усі пори року. Нею можна милуватися та надихатися. Взимку спить під пухнастим снігом, навесні прокидається і оживає все навкруги, влітку радіємо теплу, квітам, зелені. Поступово приходить осінь, за нею зима. Кожна пора року по-своєму красива і надихає нас на гарні вчинки, добрі справи. Треба берегти природу, і вона віддячить нам.

Скрипник Богдан

11 років

**Вінницька область,
Чернівецький район,
с. Мазурівка**

З раннього віку ми любимо знаходитися на відкритому повітрі. У парку, в лісі, на морі дуже цікаво спостерігати природу і тварин. Нам подобається торкатися кожної нової квітки, нюхати її, якщо це можливо. Контакти з красою природи є відмінним джерелом натхнення для людини.

З плином часу ми перестаємо помічати красу природи тієї місцевості, де живемо. І тільки мандрівки на море або в інші далекі краї змушують звертати увагу на красу природи в тій чи іншій місцевості. Аналогічна ситуація відбувається з тими, хто приїжджає до нас. Те, на що ви вже не звертаєте увагу, для людей з іншої місцевості може справити величезне враження.

В залежності від того, де живе людина, в місті чи в сільській місцевості, її спілкування з природою дуже різниться. Контакт людей з природою, які мешкають у місті, обмежений, тому, вибравшись навіть за кілька кілометрів від міста, люди починають бачити красу природи і цінувати її. Природа заворожує своїми фантастичними пейзажами, радує людський погляд, приносить купу позитивних емоцій. Краса природи унікальна в будь-яку пору року.

Сніжна зима малює надзвичайні картини, які не під силу повторити навіть самому талановитому художнику. Дивовижні сніжинки кружляють над землею і кожна з них неповторна. Візерунки на склі просто вражають людський розум. Зимові гори приголомшують своєю пишністю. Заметені хрустким снігом стежки, одягнені в красивий білий одяг дерева і чагарники, небувалого розміру бурульки – усе це краса зимової природи.

Весна пробуджує бажання жити і любити. Розпускаються бруньки, з-під снігу пробиваються перші квіти, поступово дерева одягаються в зелені шати. Навкруги чується спів птахів і доносяться аромати квітучих дерев. Усе це піднімає настрій, дає натхнення, приносить нові ідеї, наповнює життя змістом.

Літо – найбажаніша пора, час відпусток та літніх канікул, пікніків і неймовірних подорожей. Літня природа просто божественна, душа радіє від неймовірних яскравих кольорів і безкраїх райдужних полів. Тепле сонце зігріває своїми променями. Всюди відчувається подих життя. Морські пейзажі, чисте повітря, дзюрчання струмочків, не залишають байдужими ні один людський організм. Заходи і світанки глибоко вражають своїми неймовірними фарбами і красою. Свіжі фрукти, овочі і ягоди насичують організм вітамінами.

Осінь... Не кожен любить цю пору, але для художників, поетів і фотографів вона має велику цінність. Опале листя лягає на землю красивим килимом, яскравість

і різноманітність якого вражає. Прохолода, запах дощу і грибів, грозові хмари, тривожні крики птахів розбурхують людську свідомість.

Природа мальовнича, іноді її красу просто неможливо описати словами. Кожен куточок природи таїть у собі щось прекрасне і таємниче. Найбільшу насолоду і радість, найпалкішу любов до рідного краю, до життя викликає спілкування з природою. Вона завжди чарувала і чарує, хвилювала і хвилює людину. Шепіт голубої води, зелених дібров, дзвінкоголосий спів пташок, запах і розмаїття квітів - усе це дорога серцю, ні з чим не зрівняна природа рідного краю, краса якої не має кордонів, дарує людям яскраві незабутні моменти, змушує радіти кожній хвилині, кожному новому дню.

**Переможець номінації
у віковій категорії 14 – 18 років**

Шклярник Лілія

16 років

**Тернопільська область,
Монастирський район,
с. Гончарівка**

* * *

Пів сонця сховалося за край землі, здавалося, ніби хтось невидимим ножем відрізав іншу половину і вона впала за обрій. Червоне густе світло, наче кров невинної жертви, обagriло усе довкола: небо, степ, запилену дорогу, і коли остання сонячна іскра спопеліла над обрієм, сутінки, як дика орда, раптово почали наступати з усіх боків. Тихо, підступно, хижо, як чорна гадюка, що вилізла з-під землі на полювання, голодна і зла темінь повзла ярами, долинами, деручись все вище і вище. Шаркаючи гладким животом по мокрій траві, жорсткому камінні, вона видиралася на пагорби і скелі та поривалася увись. Але до неба їй було зась: зорі суворо і зверхньо дивилися вниз, як зір-

ка сторожа; їхнє хоч блякле, але неослабне світло придушувало, пригинало темряву, і вона, відчуваючи знемогу перед могутнішим суперником, норовливо хилила голову, скалячи від безсилля зуби і ще більше притискаючись черевом до землі.

Незабаром темнота принишкла, затаїла подих, ніби пантера перед стрибком. Тиша була якоюсь напруженою, ніби вимушеною (так мисливець завмирає на місці перед роковим пострілом), мертвою; здавалося, нічні звірі й птахи повтікали або повимирали, навіть дерева стояли без поруху, зіщулені, ніби хотіли стати невидимими або сховатися під землею.

Раптом розпочалося якесь метушіння, вовтузіння, шарварок. Слабке матове світло зірок вихоплювало на чорному тлі ще чорніші тіні, які хаотично рухалися, видаючи глухі незрозумілі звуки, так що важко було зрозуміти, чи це тварини, чи люди, чи витвори чиеїсь бурхливої уяви.

Шум наростав, множився, тіні купчилися, їхні обриси ставали чіткішими, різкішими і ще химернішими. То звідкільсь вилетіли кажани і роєм шугонули ввись, на мить затуливши чорним густим мереживом сріблясто-холодний повний місяць, який щойно визирнув з-за небокраю, як із надійної схованки. Він викочувався вгору по небу поволі, поважно, гордовито, як шановний і дуже бажаний гість, якого саджають на покутті, догоджають наїдками, напоями та розвагами. Всівшись на пухку, добре збиту, хмару, він зручно вмовстився і поплив споглядати свої безмежні володіння.

Під тихим бляклим платиновим сяйвом місяця все змінилося. Страх перед густою навислою, здавалося, неминучою темрявою минув, і дерева та трави підняли голови, розправили плечі. Місяць, що вже почувався повноправним володарем, своїми тонкими жовтими променями, ніби пальцями, ліниво погладжував землю – так добрий господар пестить свого домашнього улю-

бленця. Здавалося, якщо прислухатися, то можна було б почути, як земля тихенько муркотіла у відповідь.

Попід самою горою, обминаючи її круті, порослі очеретом і осокою, боки, тихо плівла річка – спокійна та лагідна, як добра донька, що росте батькам на втіху. Дрібні хвильки жебоніли, підганяли одна одну, квапили, оббігали, як непосидючі діти, що граються у квача. Тільки то одна, то інша осока шикала на них, щоб трохи вгамувати їхній нестримний запал. Та вони не вгавали – сміялися і линули усе вперед і вперед до синього моря...

Над водяним плесом піднявся легкий сріблястий туман, наче річка, бажаючи надати собі трохи таємничості, прикрила лице вуаллю. Туман густішав, із напівпрозорого іскристого серпанку він перетворився на щільні матові хмари, змішувався із тьмою, що виринала з глибини річки, і щедрим місячним сяйвом, що лилося з неба. Ось він уже перетворився на дикий табун необ'їжджених солово-чалих коней, які безшумно гналися руслом ріки, розвиваючи нечесані гриви та хвости. Ніби марево, або привиддя, що хотіло налякати пізнього подорожнього.

Дерева стояли, наче велетні, які позастрягали то тут, то там і завмерли в покорі. Їхні буйні кучері розчісував вітер, нашіптуючи їм розповіді про далекі заморські краї з їхніми небаченими звичаями та порядками. Дерева зачаровано слухали, і їм теж хотілося отак зірватися з місця і полинати туди, де літає цей вічний кочівник-вітер. Але вони не могли, тому замріяно і трохи навіть із заздрістю дивилися вслід грайливому пустуну, що знову подався в мандри. Аж раптом верткі світляки почали гратися в хованки поміж листям і перетворили чи не кожне дерево на новорічну ялинку. Своїми яскравими каганцями вони розігнали сум, подарувавши святковий настрій усьому живому.

Ставало тихо-тихо. Тільки де-не-де скапувала роса з дерев, ненароком пробуджуючи маргаритки, що вже

давно заснули. Вони, не розплющуючи очей, стріпували голівками і знову поринали в сон, горнучись до ніжної м'якої отави, що служила їм за подушки і перини. Трави дрімали, посхилявши голови і притулившись одна до одної, хитаючись у такт своїм сновидінням. Тільки комиші, надягнувши високі смушеві шапки, ніби справжні козаки з пістолями та шаблями за поясами, стояли на чатах.

А над усім цим зоріло недремне око місяця. Випливши на саму маківку небес і приспавши землю, він вирішив трохи порозважатися. Годі відлежувати боки на пухових хмарах! Гайда гратися! Він перекинувся на рудого товстого kota, причаївся, протиснув до самої голови вуха і стрибнув за Ящіркою, метнувши сяйливим хвостом. Та куди там: спритна Ящірка пірнула за хмару. Тоді підібрався до Риб, намагаючись виловити хоча б одну собі на пізню вечерю. Спіймавши лиш облизня, місяць став золотою рибкою і давай змагатися з Дельфіном: хто прудкіший. Дельфін не втече, золота рибка не наздожене. А потім засяяв жар-птицею, щоб похизуватися перед Лебедем та Орлом. Аж розпашів увесь від ігор і перевтілень, розрум'янився, зашарівся і нарешті, стомившись, закотився під Великий Віз і теж заснув. А кароока ніч, уся в чорних шовках та оксамитах, дбайливою рукою прикрила місяць хмарами: нехай солодко спить у теплі. Протерла зорі до блиску, щоб нічні подорожні не збилися зі шляху. Обійняла землю, пригорнувши її до грудей, як малу дитину, заколисувала, наспівувала їй колискову тихим шовковим голосом... Поволі в чорний оксамит ночі почали вплітатися сріблясті нитки світанку. За могутніми плечима гори замерехтіло м'яке, ще слабке сяйво, але воно ширилося, розливалося по небу, як чистий майовий мед, розчиняло темінь, котилося невтомно, наполегливо, вперто. Зорі почали одна за одною закривати свої квартирки і гасити ліхтарики, обличчя місяця зблідло, стало аж прозоре на сірому тлі.

А тим часом з-за гори бризнуло феєрверком кармінове сяйво, від якого загорілися кучеряві, ніби декора-

тивні, білі хмарки. Небеса ожили, повеселішали, розфарбувалися в чудесні барви. Крайній схід ще палав пурпуром, а далі по небу розтікалася рожева ніжність, яка зливалася з ліловою млістю, що переходила в блакитно-бірюзову прохолоду, а над заходом і північчю ще нависала густа синява. Пташки защебетали на різні глоси, радіючи закінченню ночі і благословляючи день.

Спокійно, рівномірно дихала земля, з її надр піднімалася сиза іскриста мла і слалася по смарагдовій траві узорчатим тюлем. Напівсонні дерева стояли, як гігантські птахи, на одній нозі, сховавши голови під віти-крила, їм ще домарювалися сни про далекі заморські краї, так яскраво розмальовані вітром. Але світанкова свіжість швидко проганяла залишки сну з трав, квітів, дерев, з плечистої гори та балакучої річки, і вони, вмиваючись холодною росою, готувалися зустріти благодатне сонце. Усе завмерло в чеканні, у благоговінні перед царственою величністю денного світила.

Крайнебо заграло, заіскрилося живою парчею, сяйво вдарило увись, протинаючи наскрізь бездонну блакить небес. З-за гори виглянули промені, ніби золоті сурми, що сповістили про прихід такого бажаного гостя. Потім показалася корона, а вже за нею піднялося сонце. Воно розцвіло, як велетенська чудо-квітка, на вершечку гори, від чого росяний серпанок, який укривав землю, заблищав самоцвітами, переливаючись усіма барвами веселки. Сонце акуратно визбирувало ці дорогоцінні камені (мабуть, для того, щоб прикрасити свої і без того дорогі шати), лагідно перебираючи тендітні стебельця трав і квітів. Квіти піднімали свої голови, надягали різнокольорові вінки – білі, блакитні, жовті, фіолетові, рожеві, червоні..., і по всій окрузі розливалися казкові пахощі. Гули бджоли, збираючи нектар, ганялися один за одним метелики, яких легко можна було сплутати з квітками, бубоніли жуки, педантичні павуки флегматично ткали свої сіті. Забігали второваними тропами мурахи, вічно закло-

потані своїми справами. У повітрі літав тополиний пух і пухинки кульбаби. Деревя виструнчилися, як на параді, вітаючи свого головнокомандуючого. Стежка, яку так і норувили сховати густі трави, кликала в невідомі далі. Нарешті промені сонця добралися і до річки, забігали по її плесу, як невагомі водоміри, розтопили прозору мряку, що безтурботно снувала, гойдаючись над водою, пірнули вглиб до підводного світу, бавлячись з водоростями та рибами. Тепер річкою текла не вода, а рідке, розплавлене золото, що мерехтіло, вбираючи очі.

Якусь мить сонце ще трималося за землю краєчком диска, а тоді відштовхнулося від неї і ринуло в розкриті обійми небес, як жовтороте пташеня, що наважилося відірватися від гнізда і вилетіти у незнаний світ. Народився ще один новий день...

Усе росло, дихало, рухалося, тішилося, красувалося, насолоджувалося світлом і теплом, співіснувало і співпрацювало, доповнювало одне одного і гармонувало одне з одним, перепліталося одне з одним. Усе, під назвою Життя!

Білоусова Катерина

17 років

**Дніпропетровська область,
м. Кривий Ріг**

ГОРІХ

У дворі, що не був обгороджений парканом, ріс могутній горіх. Його розлогі гілки захищали від сонячних променів, укривали від дощів і оберігали від блискавок, які ніколи не потрапляли в це дерево. Можливо, це тому що, як вважали наші пращури, горіх – улюблене дерево бога Перуна. Тут під кроною горіха люди могли знайти притулок у будь-який час: коли природа лютувала або душі потрібний був спокій. Дерево привітно зустрічало кожного гостя, а восени дарувало щедрі плоди дітлахам.

Любили горіх і дорослі, діти, але була людина, яка не раділа існуванню цього дерева, навпаки – воно їй заважало. Гілки горіха нависали над огорожею, за якою рік тому оселилася людина. Чоловік, як тільки приїхав, почав скаржитися на те, що горіх перекривав світло, через що в нього не приймалися ані картопля, ані огірки; а ще дратували його діти, які восени залазили на дерево та струшували горіхи, голосно радіючи своїй здобичі. Людина часто натякала на те, що дерево треба прибрати, але у відповідь чула незгоду.

Одного ранку, коли сонце тільки починало пробуджуватися, ніжно торкаючись першими променями до верхівок дерев, та радувало землю новим днем, а легкий вітерець трохи тривожив гілочки дерев, гойдаючи їх у такт свого свисту, до горіха підійшов чоловік. У нього в руках була сокира. Він заніс інструмент догори і, торкнувшись до твердої кори, почав її знімати. Гілки затремтіли чи від вітру, що став сильніше, чи від сильного болю. Сонце ще не встигло прокинутися, а до нього вже наближалися страшні сірі хмари. Вони ніби збиралися сховати небесне світило від всього світу та так нікому і не подарувати сонячний день. Чоловік продовжував здирати кору, помалу просовуючись убік. Гілки дерева затріпотіли ще сильніше, ті, що були нижче, нахилилися так, що діставали землі. Здавалося, дерево мучилося від катування.

Чоловік здер кору вже з половини дерева. Він усміхнувся: скоро зможе посадити огірки. Хмари чорною безпросвітною пеленою покрили колись блакитну гладінь, посилювся досі ще ласкавий вітер, і тепер люто розтріпував гілки дерев. Здалека загуркотів грім, а блискавка так яскраво спалахнула, в одну мить освітивши небо, що, здавалося, розверзнула його на 2 частини. На землю повільно спускався дощ.

Горіх згинався від дикого болю, немов скиглив від мук. Під ним валялося багато гілок, які не витримали

сильних поривів вітру. Дощ переростав у зливу. Великі, ніби горошина, краплі, падали на землю, стукали по вікнах, вдаряли листя та людину. Тепер грім зазвучав виразніше. Чоловік поклав сокиру на плече, відійшов трохи убік і подивився на дерево, ніби милувався зробленим: горіх від нижніх гілок до землі стояв без кори.

Злива тривала. Недалеко від людини спалахнула блискавка, знову осяяла небо, за нею ще одна, яка цього разу знайшла свою ціль – чоловік впав.

Гілки горіха погойдувалися вітерцем – дерево беззвучно кричало. Плакало небо, його сльози дощем спускалися на дерево, ніби гладили його. Наступного ранку хтось вийшов на вулицю і побачив мертвого сусіда та горіх, що стояв без кори. Усе відразу стало ясно. Люди підіймали кору і прикладали її до дерева, туго примотуючи ганчірками. Вони сподівалися на те, що горіх зможе вижити. Дощ тривав 3 дні.

Третього дня блискавка потрапила у будинок, де жив той чоловік з сокирою, і будинок згорів. Природа не могла залишити без кари жорстокий вчинок. Горіх стояв десь тиждень, потім листя почало в'янути, обсіпатися, а незабаром, через місяць, дерево засохло. Дощ дрібними краплями спускався до бідного горіха – то були сльози скорботи. Загинуло дерево, загинуло лише тому, що комусь нема куди посадити огірки...

Полякова Оксана
17 років
Київська область,
с. Гостомель

СИНИЦЯ І ТЕРМОМЕТР

(оповідання)

Цього дня, як і зазвичай, я прийшла зі школи додому і сіла за комп'ютер. Уроків було задано небагато, і я вирішила трохи відпочити й подивитися за комп'ютером

художній фільм. Та несподівано мою увагу привернуло дивне стукотіння, яке почулося з балкону. Там у нас годівниця для птахів, але сьогодні у ній корму не було, не було видно й птахів. Постукування тривало. Мені стало моторошно: у квартирі нікого, я на самоті, у разі чого кликати на допомогу нема кого. Я навшпиньки почала наближатися до балконного вікна. Коли дійшла до середини кімнати, миттю зрозуміла у чому річ. На термометрі за вікном сиділа синиця і постукувала дзьобиком по віконному склу. Мабуть, вона мене не бачила крізь скло, тому не злякалася і продовжувала стукотіти. Якою ж треба бути чіпкою, щоб утримуватися на термометрі. Сонце щедро освітлювало синичку. Я роздивилася її зеленувату спинку, жовте черевце, розділене вздовж чорною смужкою. У синиці були чорні, з металевим відблиском голова, шия та білі «щічки». Я зробила ще декілька кроків до балконних дверей, але синиця пурхнула і полетіла геть.

Подивилася я на термометр. Незважаючи на те, що на нього падало сонячне проміння, червоний стовпчик показував мінус десять. Мій погляд упав на порожню годівницю. Можливо, синичка таким чином нагадувала мені, що настав час для обіду?

Я одягнулася, вийшла на балкон, насипала у годівничку насіння. Ми спеціально з мамою купуємо на базарі насіння для птахів. Поклала ще й шматочок сала. Синиці охоче ласують ним. Повернувшись до кімнати, почала спостерігати за годівничкою. Синиці летіли туди одна за одною, а ось горобці не наважувалися наближатися до насіння. Вони сиділи неподалік, настовбурчившись, на балконних перилах і немов удавали, що уся ця метушня їх не обходить, усе це їм байдуже. Але потім, вибравши момент, горобці дружно кинулися до годівниці, і вже тоді синицям довелося терпляче чекати своєї черги.

Я сіла за комп'ютер. Час від часу поглядала на балкон і тишилася пташиною метушнею.

ЛОША

(оповідання)

Я покинула свою ляльку і стояла, відкривши рота. А воно дивилося великими очима довкола, ніби зачароване. Цей прекрасний, зовсім незнайомий, світ лякав і водночас викликав неабиякий інтерес...

Ось зелений килим різнотрав'я, неподалік верболози обступили блискуче плесо сільського ставу, зліва від нього – покручені, подекуди з поломаним гіллям старі яблуні та груші колишнього колгоспного саду, а справа – високі тополі, розлогі липи поміж ошатних сільських хатинок... Усе це було таким же незрозумілим для малюка, як і радісні крики двоногих істот (це були господарі), які метушилися біля нього. Єдина не чужа малюкові істота була поруч. Вона дихала теплом, торкалася своєю великою головою, від неї віяло чимось теплим і солодким. Тільки згодом маля зрозуміє, що без цієї істоти – матері – не буде ані ласки, ані тепла, а головне – джерела життя, без якого не виживе жодна крихітка, – молока. І цей п'яний та солодкий аромат, що так манить, саме від молока, яке підніматиме маля на ніжки, додаватиме йому сили і здоров'я з кожним днем, тижнем, місяцем...

Ця маленька істота – лоша. Воно щойно народилося тут, серед лугових трав. Таке тендітне, ніжне, трішки мокро тремтить усім тільким і нервово втягує своїми маленькими ніздрями напоєне пахощами лугових квітів повітря. Ось джміль пролетів біля мордочки лошати, привернувши увагу малюка своїм низьким баском. А за джмелем пропурхотіли, ніби граючись у квача, метелики білана капустиного. Теплий вітерець підганяв метеликів і пестив маленького «принца».

Господар із господинею весело сперечались про те, як наректи лошатко.

– Назвемо Принцем, адже це первісточок у нашої Тихоні. Тому саме йому стати продовжувачем роду у

майбутньому. Дивись, який гарний! Ну чим не царська особа?! – засміялася господиня і лагідно поглянула на малюка.

– Таке й скажеш! Назвемо його Гнідком або Орликом, як і подобає тварині. Йому весь вік доведеться трудитися біля плуга у полі чи на сінокосі. Теж мені робота для царських осіб... От вигадала... Принц... – сперечався господар.

А я стояла, слухала їхню розмову, і мені так хотілося, щоб цей малюк довго ще не знав, як плугом розтинати тугий глинястий ґрунт на сільських городах або тягнути віз, навантажений збіжжям. Лошатко мені здавалося таким маленьким, безпорадним. У цей момент не вірилося, що мине час і тварина виросте, стане незамінним помічником у господарстві. Зараз малюк сторожко прямих вухами, крутив головою... І раптом лоша рвонулося з усієї сили. За мить підвелось на ніжки. На кілька секунд завмерло, а потім зробило перший несмілий крок. За ним підхопилася лошиця, напевно, щоб підтримати маленького. Так вони й стояли – мале лошатко, а поруч гніда Тихоня, його мама. Їхні господарі милувалися ними. А я раділа і за тих, і за інших. Мені вперше довелося побачити, як з'явилося на світ лошатко. І не тому, що я живу у місті й приїжджаю у село до дідуся лише на канікули, а тому що у селі давно вже немає ані конюшні, ні корівника, ані тракторного стану. Якщо чесно, я й не застала таке багатство побачити, бо колгосп давним-давно не працює. А коней спромоглися зберегти лише кілька господарів у селі. Не тільки трактор, а й кінь зараз розкіш. Тому не всі і серед моїх однолітків бачили, як з'являється на світ маленьке, безпомічне лошатко.

...Лоша у траві... Для мене ти зараз дійсно принц, володар цього луку, цієї сонячної днини, яка купає все навколо у теплому червневому промінні.

Воробей Микола
14 років
Рівненська область,
Рокитнівський район,
с. Кам'яне

ЛІТО

Літо – це моя стихія, мабуть це через те, що не треба лаштуватися до школи тільки прокривши очі під мамин голос. Нарешті можна відпочити, виспатися та сповна набратися сил від природи. Так я налаштувую себе звечора після останнього дзвінка, та де там...

Світанок лише кинув скупі сонячні промені на дрімаюче село, а я вже прокинувся від неймовірного відчуття могутніх білих крил за спиною та бажання творити день справами. Цілую сонних батьків і вибігаю з будинку, дивуюсь, чому раніше не помічав, що весь двір потонув у духмяній зелені. Минаю грядку з кучерявою картоплею, що вкрилася білим цвітом, строкаті шаблянки цибулі, цілий полк лапатої капусти, пробираюсь між високими батогами кукурудзи і біжу босоніж, тримаючи капці у руках, по росяній траві назустріч сонечку. Навколо сонні поля, вкриті молочною ковдрою пухкого туману, і здається, ніби злетів так високо, що крокую сніжно-чистими хмарами в піднебессі. Натрапляю на знайому стежку густо пов'язану вузлуватим корінням, це вона водить нас щоліта до таємничо-чарівного озера.

Заманювала нас, дітей, до цього озера незвичайна дика краса природи та поліські делікатеси: ягоди та гриби. Раніше нам здавалося, ніби це озеро з кришталево-прозорою водою – середина планети, і Бог зробив її такою чарівною, бо хіба може бути така краса в звичайній поліській глибинці?

Поки роздивлявся, чи не змінилось усе навколо, то літнє сонце вже весело хлюпалося в синьому океані неба, розбризкувало тепле проміння, що рясно сипалося на прозору гладь води. А кругом лози, висип, круча,

ліс - усе блищить і сяє на сонці. Внизу тихо дихає озеро. Стрибаю з кручі в пісок, до води, миюся, п'ю воду. Вона ласкава, солодка. Вистрибую на кручу, біжу по шовковому луку, ні не біжу, літаю, ледве торкаючись землі. Вбігаю в ліс, гриби притулилися один до іншого сім'ями. Галявини червоніють від лісових суниць, їх знаходжу по духмяному запаху, що лине між дерев. У кущах смачнучі лісові горіхи. В озері, якщо довго потренуватися, можна зловити руками рибу. З берегу видно схований в очереті невеличкий човник. Та сам плисти не наважуюсь. Коли закінчиться косовиця, дідусь наладить нам вудки, і ми вирушимо човном на нічну рибалку. Ще завидна ми приходимо до цього місця, сідаємо в човник і ковзаємо по чарівній гладі. Дідо розповідає про водяників та русалок. Тоді мені не до рибалки...

Вода тиха, небо зоряне і так мені хороше плисти за водою, так легко, немов я не пливу, а лину в синьому просторі. У воді місяць сміється, а на залитому срібним сьайвом березі шепочуть трави голосами перепілок.

Свята, чиста природа моїх дитячих років і мрій. Кращо моя, я щасливий, що народився тут, що ходжу босий по твоїх казкових стежках, п'ю м'яку, сиву воду із озера, що лічу у воді зорі на перекинутому небі.

Знаю, що все життя бачитиму оті зорі в щасливі миті життя.

Воровченко Анна

14 років

**Житомирська область,
м. Андрушівка**

ЗИМА-ЗИМОВИЦЯ

(монофон)

Зима-зимовиця забавляється...

Зажурені, затуманені зорі-зоренята. Задивляються, заглядають, засипають зимові зайченята. Закутані, затінені, запорошені затуляються зіроньки.

Згори звисає зимовий зорепад зажуреним звірятам.
Зимовиця зимує...
Зимовиця змережує...
Зимовиця заворожує...

ОСІНЬ

Обворожує обагрянок осячений осінню, окутує очевидність. Ось-ось одвічна охопить обнова. Орнамент осик оживе. Одягає осокір обрисів одяг. Осіння осика осипає оксамити. Обворожений осінню обрій. Обхоплює, обсипає очі оцей обвечірній образ. Осліплює огнище-обрій. Освіжає осіння окраса.

Осінь осипляє...

Осінь обхоплює...

Осінь обворожує...

*Ракітіна Владислава,
14 років,
Харківська область,
Балаклійський район,
с. Чепіль*

КАЗКА ПРО КВІТОЧКУ

Одного погожого весняного дня із землі виткнувся пружний зелений паросток. Молоденькі листочки один за одним з'являлися на світ, утворюючи маленьке диво – вигадливий віночок, який з кожним днем ставав усе більшим. Рослина тягнулася все вгору і скоро стало зрозуміло, що має вирости чудова квітка.

Дрібний теплий дощик напував її корені, розсипав перлинки на листі; лагідний сон – це давало світло, зігрівало її. До квітки прилітали різні комахки: діловито гули джмелі, пурхали ошатні метелики, знайомлячись з нею. Веселка часто всміхалася їй, обіцяючи гарну погоду.

Квітка раділа зі своєї пружності, передчуваючи великі зміни, що чекають на неї. І ось одного разу це сталося – на зустріч сонцю усміхнулось маленьке сонечко, що

міцно трималося на своїй ніжці, прикрашеній пишною зеленою спідничкою. Квіткою всі милувалися, всі прагнули побачити її. Її сестри та подружки були такі ж гарні та веселі.

Квітка раділа життю, любила спілкуватися з друзями і радо підставляла своє обличчя сонечку. Але з часом ніжка її ставала менш пружною, зелена спідничка стала зминатися, а квітка частіше почала відчувати втому. Все менше радості приносив їй дощик – він був холодний і мокрий. Сонячний промінь висушував тендітне стебло. І лише веселка, як і раніше, милувалася її личком.

Одного разу квітка прокинулася від нового відчуття. У росяному дзеркалі вона побачила, що розкішна золота зачіска її перетворилася на велику білу хмаринку. Вітерець похитував квіточки навколо і пухнасті голівки ледь відчутно шелестіли. Квітка зрозуміла, що перетворилася на щось нове. Перетворення не зіпсувало квітку, але тепер частіше до неї всміхалися сиві хмаринки, затуляючи сонце, що все більше висушувало її. Одного разу подув сильний вітер, і квітка не втримала свою зачіску. Маленькі пухнастики полетіли в далечінь, розсіпаючись по окрузі. «Так це ж мої діти – зрозуміла квітка, – куди несе їх жорстокий вітер? Адже я ще не встигла намілюватися ними!».

Квітка тужила, зовсім не помічаючи, як сама поступово все більше слабшала, ледь тримаючись за виснажене коріння. Усе довше проводила вона час уві сні, байдуха до усього, і лише інколи згадуючи, якою молодою і гарною була зовсім недавно. Одного ранку квітка так і не прокинулася. Її снилися її розсіпані дітки і вона зрозуміла, що одного погожого дня із землі виткнуться пружні зелені паростки.

І В КОЖНОМУ ІЗ НАС УЖЕ ЖИВЕ ФІЛОСОФ

Може, правда, ще зовсім маленький і несміливий, але він так прагне розповісти про власне відчуття світу, про розуміння сенсу та мети життя, поділитися своїми думками вголос. Ласкаво просимо і чекаємо від вас твір (поeziю), роздум (можна у віршах) про... А про все, що вас турбує, про все, що не дає вам зоряними ночами спати.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років**

Тернова Ірина
13 років

**Вінницька область,
м. Хмільник**

ВІЧНИЙ БІГ

Людей стає все менше і менше... Куди вони ідуть? Невже вони так поспішають додому? Я підняла погляд у небо... Грайливе сонечко заходить, біжить на іншу сторону планети, щоб там зігріти інших. Воно немов тікає. А місяць уже виходить з іншого боку горизонту, неначе хоче наздогнати його. Мені вони схожі на двох закоханих, які намагаються наздогнати один одного, не підозрюючи, що інший біжить за ним... При цьому вони залишають за собою слід. Цікаво, чим вони хочуть показати, що тут були? Чи самі залишають собі знак, що тут немає коханої половини? Відповідь на цю загадку знають тільки вони. Напевне, ви також помітили їхні знаки. Наприклад, як сонце нас гріє, як місяць заспокоює? І я не про те, що сонце не дає планеті знову пережити льодяниковий період, його холод, його страх, його самотність, його біль. Я про те, що коли нам холодно, ми так часто дивимось на сонце, і воно немов ділиться з нами своїм теплом. Або коли твої очі повні сліз, ти піднімаєш погляд на уже до непомітності темне небо, а там – заспокійливий місяць. Він промовляє: «Я тут. Я з тобою!». Напевне, це позитивно впливає на багатьох, навіть

дітей. Адже, як би не боялась дитина темряви, вона любить місяць. Він немов крапля правди у чорній брехні. Що ж, не буду сперечатися: виправити цю ситуацію можуть тисячі яскравих зірочок. Звичайно, у такі дні діти зовсім не бояться темряви. А люди все прогулюються під нічним небом. Батьки ведуть за руку своїх дітей, захищаючи їх від світу, але при цьому показують його красу. Дідусі та бабусі теж спостерігають за цим дійством на небі, згадуючи свої найщасливіші митті життя. Підлітки, які гуляють зі своїми друзями, сміються. Проте, чи вони радіють? Можливо, вони такі ж загублені, як і двоє закоханих у небі? Ще одна загадка, відповідь на яку знають тільки вони...

Прохорова Софія
13 років
Харківська область,
смт Краснокутськ

* * *

- Мамо! Я боюся цього жука.
- Та це гусінь. Бачиш, курка його клюнула.
- Бабусю! Чого павучки тікають від мене?
- Бо в них багато ніжок і вони можуть швидко рухатись. І ще вони бояться, щоб ти їм не зробив зла.
- Тату! Подивись, як гарно летить орел, а в його пазурах гадюка. Він уже її переміг?
- Так.
- Орел зміг би пожаліти гадюку і відпустити на волю?

— У природи свої закони: перемагає сила.
Маленьку людину готують до самотійного життя: загартовують фізично, дають у школі знання, щоб у майбутньому мати професію. У чому полягає міць людини? У добробуті, здоров'ї.

А яку вагу має духовна сила...

Ненароком обравив товариш. Він жалкує за свій вчинок. Любов шепче на праве вухо.

— Вибач його, нехай у твоїй душі буде мир і любов.
Ненависть до лівого вуха підступає.

— І не думай так робити. Провчи, іншим разом не по-
сміє. Із тебе будуть глузувати оточуючі, коли вибачиш...

Посадила людина сад: сапку і лопату в руки бере, що-
день водицю до саду несе. Праця тішитися, а лінь кривить-
ся. Так і змагаються в душі людини світлі і темні сили.

У звірів, птахів, комах переважає фізична сила. А для
людини Бог визначив силу в духовній чистоті.

Бондар Анастасія

11 років

**Рівненська область,
Березнівський район,
с. Голубне**

ЯКБИ...

Якби була усмішкою –

Сіяла б на вустах.

І щастя вмить доріжкою

Пробігло у очах.

Якби була я радістю –

Розвеселила б всіх.

До настрою з завзятістю –

Примчався слідом сміх.

Якби в житті добром була –

Любов несла б у світ.

У вчинках я людських жила б,

Лишаючи свій слід.

Волканіна Катерина

10 років

м. Херсон

У МОЇЙ ОСОБИСТІЙ ГАЛАКТИЦІ

Керівник літературної студії, яку я відвідувала весь
навчальний рік, запропонував поміркувати про те, що

кожна людина – цілий всесвіт. Я поміркувала і вирішила, що у моїй особистій Галактиці є дві планети, і вони дуже різні. Одна з них Мирна, а інша – Войовнича.

На Мирній планеті, яка уся вкрита квітами, немає домівок за високими парканами, а мешканці живуть у печерах, що їх зробила сама природа. Їх облаштовують на кшталт казкових помешкань, тому вони дуже чепурні. Одні – яскраві, інші – ніжні. Навколо літають метелики. Це майже єдиний вид живих істот, окрім людей. Ще є невеличкі кольорові дзвінкоголосі папуги. Їх особливо багато там, де зберігається добра магія планети. Над цією планетою завжди сяє веселка. Мешканці лагідні один до одного, ніколи не сперечаються. Багато хто з них любить малювати, складати та декламувати вірші, співати.

Що ж стосується Войовничої планети, то вона вкрита чимось чорним, схожим на вугілля. Це тому, що мешканці вирубують дерева, якщо вони з'являються, будують із них високі паркани, які ще й підпалюють. Мешкають жителі у сірих кам'яних баштах без вікон, а двері заграбовані колючою проволокою. Це необхідно, тому що на планеті триває безкінечна ворожнеча. Якщо не ти нападаєш, то чекаєш на напад від інших людей.

Тваринний світ складається з хижаків – в основному з чорних вовків. Деякі люди навчають цих тварин нападати на суперників. Такі вовки живуть у залізних клітках і відрізняються особливою агресивністю.

Мешканці Войовничої планети здалеку спостерігали за життям на Мирній сусідці і мріяли напасти на неї. Але тривалий час не могли придумати, як до неї дістатися. Нарешті придумали такий план. Побудували величезну рогатку, і запустили на Мирну планету одного зі своїх дуже розумних мешканців. Цей агент на ім'я Орбод був міцним, хитрим і мав неабиякі акторські здібності.

Коли Орбод дістався до Мирної планети, він не розгубився, хоча, звісно, йому було незручно бачити нав-

круги усміхнені обличчя, квіти та метеликів. Він швидко опанував своє здивування і почав жалітися:

— Мені було так тяжко жити на тій планеті! Я не міг бачити, як усі ворогують з усіма, знущаються з тварин та навіть вбивають їх та один одного. Я пояснював їм, що краще стати друзями, перестати воювати. За це мене приговорили до страти. Вони вважали, що я загину у космосі...

Мешканці Мирної планети були довірливі — тому прийняли байки прибульця за чисту правду. Орбод потрапив до короля планети і навіть став його помічником. Потім він узяв за дружину красуню-принцесу. Втершись таким чином у довіру, Орбод почав діяти. Він заградував мирного короля у підземелля, а народові і принцесі сказав, що король вирішив віддалитися від справ і передав усю владу йому, Орбоду.

Тим часом на Войовничій планеті готувалися до нападу — будували ракети-рогатки, величезні гармати, іншу зброю і навіть кайдани, щоб ув'язнювати мирних сусідів і робити з них рабів. Їхній план — почати війну по сигналу, який Орбод повинен був надіслати з Мирної планети. Але вийшло так, що принцеса здогадалася про підступні плани свого чоловіка. Вона підсипала у напій чоловікові, який нічого не підозрював про її здогадки, магічний пилок. Підступний прибулець міцно заснув. Принцеса помчала у дальню печеру, де зберігалися чарівні дзеркала. Вони мали властивості перетворювати усе зло на добро. Коли Орбод прокинувся, перше, що він побачив, було дзеркало. У ньому прибулець з іншої планети прочитав своє ім'я. Звісно, воно тепер звучало інакше — Добро. Він навіть і не згадав, для чого колись прибув сюди.

А ось що було далі. Коли мешканці Войовничої планети, не дочекавшись сигналу свого шпигуна, все ж таки напали на Мирну планету і почали стріляти, то з їхній гармат, які відображалися у дзеркалах, полетіли

різнокольорові серпантини і конфеті. Уся їхня зброя перетворилася на квіти, а вовки, яких вони привезли із собою, – на новий різновид метеликів. Усі вирішили, що почався карнавал, тому святкували до самого ранку. Поступово Войовнича планета спустошилася, бо всі так звані загарбники, що прибували до сусідів з метою захоплення, ставали мирними. Під кінець на чорній планеті нікого, окрім деяких хижаків, не залишилося – вона стала зменшуватися.

Тепер у моїй Галактиці одна планета, і вона – Мирна. Щоправда, є в ній щось на кшталт чорної діри, але вона поступово зменшується, зникає.

Турутов Едвард
13 років
**Черкаська область,
м. Умань**

У МУДРОСТІ – ПРАВДА, ЗА ПРАВДОЮ – СИЛА

У мудрості – правда, за правдою – сила,
За силою – віра, у вірі – любов.
Любов всемогутня, безмежно красива
Усіх огортає, запалює кров.
Показує шлях, яким краще пройти,
Кого оминути, кому допомогти.
Де краще здобути невидиму силу,
Таку, що не гасне, не тоне, не гине.
А може та сила до кожного близько,
Побачити б, взяти рукою змогти.
Відкрийтеся очі, душа розгорнися,
Відчуй, мудрий розуме, як вберегти.
З таким багажем можна їхати вічно,
От тільки б дорогу потрібну знайти.
І буде нам жаль, як для когось не вистачить місця,
З квитком у кишені не встигне дійти.

**Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років**

**Коваль Ольга
16 років**

**Запорізька область,
сmt Веселе**

МОЯ ФІЛОСОФІЯ

Як багато іноді хочеться сказати... Чимало думок щодня перебираю я у своїй голові, роблю багато власних висновків, формую погляди щодо різних ситуацій. Це те, чим хочеться поділитися в дружньому колі, за чашкою кави, або коли душі неспокійно й тяжко. Та багато з цього так і залишається німим гулом, самотнім ехо в тиші світу. В більшості випадків я обираю не ділитися власними переживаннями з навколишніми. Просто боюся осуду, непорозуміння, щиро сумую, коли хтось знецінює мої власні умовиводи. І ви знаєте, дорослі, як іноді це набридає! Тому тут скажу все, що ніхто й ніколи не почує ні з моїх домочадців, ні навіть з найближчих друзів. Я довірю вам свої приховані думки, дозволю подивитися на світ очима сучасного підлітка, думки якого завжди були засудженими та «загнаними в кут».

САМОТНІСТЬ

Людина, як істота суспільна, потребує постійного знаходження поруч із подібними собі. Ми звикли, що навколо нас завжди хтось є. Батьки або друзі, однокласники, випадкові знайомі – усі вони охоплюють вісімдесят п'ять відсотків нашого часу. Це дарує ілюзію того, що ми не самотні. Але якщо чесно... Усі ми одинаки. Народжуємося, живемо й помираємо у самотності, а люди навколо лише тимчасово виконують певну роль. Це не страшно, це цілком реально. Ось чому важливо не надавати тому великої уваги. Всі ми покинемо батьківські домівки, друзі розчиняться в часі, кохання не вічне, а наші діти мають будувати власне життя. Ми лише об'єднуємо власні долі

на певний термін, що рано чи пізно завершиться. Цього дійсно не треба боятися, бо людина, яка завжди буде з тобою, – це ти сам! Знайти порозуміння з власним «я» іноді важче, ніж з будь-якою іншою людиною. Я ж зрозуміла лише одне: краще самотня склянка звичайної води, ніж п'янке вино, налите брудними руками. Самотність – не завжди безвихідь, зазвичай свобода – це те, що так і вабить чимось приємним і новим.

МИНУЛЕ

Тут і зараз – результат нашого десь і колись. Кожен вибір поступово доповнював ланцюжок причин та наслідків, що привів нас саме сюди. Усі ми маємо якийсь досвід, певні твердження щодо життя. Насінням усіх внутрішніх конфліктів, страхів або висновків і стало наше минуле. Не завжди приємне, не завжди радісне, але наше... Воно справжнє, сповнене щирих емоцій. Найгірше, що можна зробити – нарікати на прожитий час. Людині властиво робити помилки, не без цього. Варто лише пам'ятати, що саме там ти не міг вчинити по-іншому. Минуле треба відпускати зі спокійною душею, нам його не змінити. Та іноді зустрічаються так звані емоційні «наркомани», для яких згадувати та знову й знову переживати колишнє – солодке меду. Такі люди завжди страждають, але насправді вони самі обирають для себе такий шлях. Їм це приносить надзвичайну насолоду. Тож не будемо їм заважати...

ДОЛЯ

Кожен з нас точно замислювався над проблемою долі: існує вона чи ні. Питання досить складне, та й відповідь у будь-якому разі буде суб'єктивною та незавершеною. Доля – це щось вигадане і в той же час щось точне, таке, що відчуває кожен з нас. Та якщо чесно, це визначення розмите. Доля – це майбутнє, яке нам визначено вищими силами світу. Є безліч догм та міркувань щодо цього. Я зупиняюсь на більш реалістичній думці. Вірю в існування чогось більш сильного, аніж людина та її інтелект, але

як можна дорікнути пані Долі, коли вибір завжди стоїть за нами. Кожне завтра – результат нашого сьогодні. Всі «так» або «ні» – це дозвіл чи заборона на наявність чогось у житті. Так, звичайно, доля все ж пропонує варіації розвитку обставин, але на користь чого ми зробимо вибір, повністю залежить від нас. Тому варто думати, думати й ще раз думати перед кожним рішенням. Ці тоненькі й ледве помітні нитки долі, які ми в'ємо самі, іноді можуть завести нас у глухий кут. І я впевнено можу сказати, що статися цьому дозволили саме ви.

ВІРА

Ця тема, мабуть, найважча для мене, бо правильно сформувані свою думку щодо цього і не сказати зайвого потребує чимало сил. У наш час питання віри досить різко сприймається суспільством. Багато людей, яких у віровчення «ввели» їх власні батьки, з часом вступають у певний внутрішній конфлікт. Вони не відчують Бога, сумніваються в його існуванні, щиро впевнені, що релігія – найрозповсюдженіший бізнес, дуже й дуже вигідний. Стаючи атеїстами, вони живуть з повним осудженням будь-якого прояву віри і осміюють щирі почуття богомільних. Із цього приводу я не засуджую нікого. У ХХІ столітті кожен має право вибору, і релігія, на мою думку, це цілком усвідомлене рішення (є люди, які живуть заради релігії, є ті, що її повністю заперечують). У цьому питанні я не скептик, не вивчала Біблію від А до Я, не відвідую церкву щотижня. Але у моєму серці – щира віра. Саме така, яка, на мою думку, має бути в кожного. Це відчуття не базується на релігійних ученнях, адже головою я розумію, що якби всі люди були нащадками лише Адама та Єви, то вже через 50-100 років людство вимерло б. Це проста генетика. Якщо можна так сказати, «моя» релігія базується саме на цьому. У мене в серці Бог, я вірю в його існування та силу. Молитва допомагає заспокоїти душу. Це час, коли треба слухати і дякувати. Лише так можна отримати усі відпо-

віді. Я маю свою думку щодо релігії, але ніхто навіть із моїх найближчих людей не має її поділяти. Це мої щирі відчуття, а головне – власний вибір. Всі ж інші зможуть розібратися у цьому власноруч.

СВІТ НАВКОЛО ВІДДЗЕРКАЛЮЄ ТВОЇ ДУМКИ ПРО НЬОГО

Звучить досить кумедно, але назва цього розділу моїх цікавих філософських міркувань несе в собі важливу правду. Кожен із нас чув фразу «думки – матеріальні», про це зазвичай кажуть, коли хтось думає лише в негативному ключі або ж завжди проявляє свою невпевненість й слабкість. А насправді все просто, аж занадто. Наші думки мають неймовірну енергію і несуть у світ бажання, які іноді навіть страшно озвучувати. Та все ж, лише хотіти мало. У голові має бути слайд, що повністю зображує наші найщиріші мрії. Реальність, у свою чергу, буде усіма силами підлаштовуватися. Ця практика досить важка для тих, хто лише починає такі ігри з власним розумом та світом. Авжеж, спробуй хоча б один день керувати своїми думками. Це копітка праця, яка вимагає повної зібраності та усвідомленості. А якщо ще заглибитися в це питання, то можна знайти цікавий факт: аби досягнути Дзен, монахи, здавалося б, давали своїм учням просте завдання. Воно полягало в тому, аби не дозволяти собі думати про білу мавпу. Легко? Спробуйте самі. Саме тому робота з власним розумом дуже важлива. Виховувати в собі вміння мислити лише у позитивному ключі, постійно прокручувати в голові слайди власних цілей, не дозволяти поганим думкам оселятися у вашій голові – запорука успіху. Ти станеш тією людиною, якою ти бачиш себе, а світ навколо з часом стане таким, яким ти його постійно уявляєш. Лишень не втрачай тонкої грані: думки – це лише настрої, з яким ти робитимеш кроки до своїх цілей.

Такою і є моя власна філософія. Це думки, над якими я довго міркувала. Вони є постулатами усіх рішень, які я приймаю у своєму житті. Щиро сподіваюся на те, що ко-

лись підлітки перестануть боятися осуду і почнуть вільно фантазувати та філософствувати. А на цьому поки що все. І хтозна, може через рік я знову напишу схожий твір, у якому буду описувати щось нове, те, що я осягла за прожиті 365 днів. Адже кожне наше Завтра – це результат нашого Сьогодні!

Прокопенко Борис
16 років
Харківська область,
м. Лозова

ПОДОРОЖ ДО ЖИТТЯ

Зустріч перша. СВІТЛА

...Раптом я побачив світло. Дивно, я навіть не знав, що у мене є очі. Я взагалі про себе нічого не знаю: хто я? що я? де я? Несподівано Світло почало наближатися. І за мить переді мною з'явилося Воно. Видіння дивилося на мене лагідними очима і посміхалося. Тоді я не знав, що це мій ЯНГОЛ-ОХОРОНЕЦЬ.

— Хто ти? – спитав я.

— Я – той, хто приніс тобі добру звістку. Сьогодні Бог одарував тобі душу і дав мені доручення оберігати і захищати тебе...

Зустріч друга. НІЖНА

... Цього разу темрява була недовгою. Я прокинувся. Це був просто сон. Не знаю, чому мені так легко і приємно... Відчуваю, як щось тепле та ніжне торкається моєї голівки, ручок, ніжок...

Знову світло. З'явився мій друг.

— Мені так тепло... Чому?

— Це тепло найріднішої для тебе людини – твоєї Берегині.

— Як звуть її?

— Мама!..

Зустріч третя. ТРИВОЖНА

... Сьогодні мені не давали спокою голоси. Вони були різкі та безжальні. Моє маленьке серденько (я вже знаю, що воно в мене є) стискалося від тривоги. Я не розумію, що сталося, бо майже не відчуваю тепла. Мені самотньо і страшно...

— Друзе, що відбувається? – в розпачі вигукнув я.

І знову, як і раніше, він з'явився переді мною. Але цього разу світло було тьмяним, а очі тужливими.

— Ти їм не потрібний...

Зустріч четверта. ПОДОРОЖ У НЕБУТТЯ

— Не потрібний? Хіба таке може бути? Чому мене розлюбили?

Янгол мовчав, бо не мав відповіді на такі прості та водночас складні запитання.

— Ти не винен, – нарешті тихо вимовив він.

— Що буде зі мною? Я зникну?

— Ні. Просто той світ для тебе не стане домівною. Ти назавжди залишишся серед нас маленькою душею, янголом-охоронцем, що оберігатиме і супроводжуватиме немовлят до народження...

Зустріч п'ята. МОЛИТВА

— Боже, Ти дарував мені душу. Дав вірного друга, який весь час охороняв і піклувався про мене. Дякуючи Тобі, відчував тепло маминих рук. Я мав впевненість, що після появи на світ принесу велику радість своїм батькам, що вони любитимуть мене так само сильно, як люблю їх я.

Боже, я не знаю, що змінилося, та прошу тебе, подаруй мені можливість побачити маму і тата. Я дуже хочу насолодитися їх ніжністю та ласкою...

Зустріч шоста. ЗУСТРІЧ

— Прийшов час прощатись, – лагідно мовив до мене мій янгол. – Я не залишаю тебе, ти завжди можеш звернутися до мене по допомогу. Але тепер про тебе буде піклуватися МАМА.

І знову світло. Знову голоси... Хтось голосно кричить. Не можу зрозуміти слів. Та їх і немає... Раптом я усвідомлюю, що це МІЙ голос. Я – НАРОДИВСЯ! Нарешті я побачився з тобою, моя мамо! Яка довгоочікувана зустріч!

Зустріч сьома. МАМА

Я тримаю тебе на своїх руках, а ти такий маленький та беззахисний. Мене лякає думка, яку жахливу помилку я могла скоїти, позбавившись тебе, моє сонечко. Дивлюся в твої оченята і бачу сенс існування. Невже я б змогла жити без тебе?! Щодня, спостерігаючи, як ти зростаєш, я невтомно буду дякувати Богу, що дав мені сили, впевненості та рішучості подолати всі життєві негаразди на шляху до ЩАСТЯ!

Білоусова Катерина

17 років

Дніпропетровська область,

м. Кривий Ріг

КОЛИ СПІВАЮТЬ СОЛОВ'І

На землю опустилася м'яка прохолодна ніч та оповила місто тишею і спокоєм. Легенький вітерець погойдував квітучі гілки дерев, наповнюючи повітря солодкуватим ароматом рожево-білих зірочок. На небі одна за одною спалахували золоті вогники, а у вікнах будинків поступово гасло світло. Місто повільно готувалося до відпочинку. Рідше проїжджав транспорт, і вже не було чути денного шуму і дзижчання, що відрізняють місто від тихого села. Місто засинало...

Раптом крізь казкову вечірню тишу пролунав спів солов'я. Птах сидів серед духмяних квітів абрикосового дерева та напував повітря чарівною мелодією, та так спритно переводив подих, що в його пісні не чулося пауз. Один, позбавлений глядачів, він співав для сонного міста, розбавляючи безмовність ночі. Трохи схиливши голівку, старанно виводив кожну ноту, створюючи

музичний шедевр. Та невже ніхто його не чує, невже всі сплять? Пісня здійснюється з кінчика його дзьоба, але не знаходить уважного слухача, так і залишаючись у небесному просторі... Хоча...

Ось там у віконці невеличкого будинку ще горить світло, напевно хтось ще не збирається спати. У затишній кімнаті за столом, бідно освітленим мерехтливою лампою, сидить чоловік. На столі його – ручка та зошит із якимись записами. Підперши рукою підборіддя, він з доброю посмішкою дивиться у відчинене вікно, насолоджуючись співом пташки. У місті не спали лише два мешканці: соловей, який співав чоловіку, та чоловік – його єдиний слухач. Пташці не завадив би свідок його пісенної творчості, а людину надихав спів солов'я. Він взяв ручку та почав щось швидко записувати, іноді підіймав голову, прислухаючись до солов'їної трелі.

Звали його Григорій. Чоловік був середній на зріст, зі звичайною зовнішністю та попри те, що було йому далеко за сорок, його обличчя зберегло свіжість молодості. Щоправда, через часті роботи за письмовим столом він зіпсував осанку. Працював Григорій електриком. Повертався десь о шостій вечора, на шляху додому він міг зайти до крамниці для того, щоб забезпечити собі вечерю, або у бібліотеку, що траплялося частіше. Він майже не спілкувався з людьми, як і вони з ним. Їх об'єднувала взаємна байдужість.

Починало світати. Ніч плавно відходила від міста, знімаючи з нього чорну вуаль. Звідкись із землі піднімалося жовтогаряче сонце, розсовуючи своїми ніжними променями хмари (ніби кажучи: «А ну йдіть звідсіля! Дайте простір світлу!») та звільняючи місце для себе. Для півдня існує ніч, а зараз вже ранок, тому не варто хмарам затьмарювати небо. Яскраві промені перетворили небосхил, розливши по ньому рожево-червоні фарби, осяяли верхівки дерев поки, нарешті, не наповнили місто світлом. Заспівали солов'ї, з радістю зустрічаючи

день. Сон закінчився. Люди прокидалися, робили свої справи та поспішали на роботу.

Як завжди Григорій прокинувся з першими променями сонця: він гостро відчував світло. Тим паче, що спав він, як було останнього часу, навпроти вікна, поклавши голову на стіл. Він навіть не помітив, як втомився. Так захоплено він працював. Зараз він вже крокував на завод, зацікавлено спостерігаючи за людьми. Усі вони заклопотано поспішали у своїх справах, не помічаючи один одного, не хотілося їм звертати увагу на природу, на дерева, що нещодавно розквітли, на спів пташок. Вони помічали тільки яскраво виражені зміни, або події, що стосувалися їх самих. Коли на деревах з'являлися плоди, вони голосно, зі здивуванням перешіптувалися: «Дивіться! Вже й вишні, і яблука дозріли, але нещодавно дерева стояли покриті снігом, а сьогодні вже й плоди є. Як же швидко плине час!». Так, час дійсно пролітає стрімко, але для них він проходив ще скоріше, оскільки вони не були з природою одним цілим.

Григорій відчув різкий поштовх в спину, за яким послідувало: «Можна не плентатися під ногами?!». Жінка «рубенсівських» форм зачепила його та промчалася далі, навіть не попросила вибачення. Як набридла йому ця глуха байдужість! Ні, він має на увазі байдужість не по відношенню до себе, а загалом, між усіма людьми, яка так заповонила їхні душі, пустила таке міцне коріння в їхніх серцях, що вирвати її буде дуже складно. «Я знаю, що треба робити, але поки що буду намагатися не думати про це». Щоб відволіктися, Григорій подивився на квітучі гілки дерев. На одній з них сидів горобець і голосно цвірінкав, намагаючись привернути до себе увагу самки, яка розташувалася неподалік та іноді повертала голівку в сторону дивакуватого співака.

«Куди йому до солов'я?!», – подумав Григорій.

Так дійшов він до заводу, де працював електриком. Робочий день тривав, як і завжди. Привітавшись зі співро-

бітниками, чоловік почув тишу у відповідь та пішов до свого робочого місця. Коли, нарешті, робочий день закінчився, Григорій вирушив додому, з бажанням спершу зайти до крамниці. Біля великого супермаркету «кишіли» люди. Одні завалювалися в магазин, інші з гуркотом викочувалися з нього. Біля сходинок у супермаркет чоловік побачив жебрака. Той сидів навпочіпки в засаленому одязі, який у деяких місцях вже покритися дірами, які видавали охлялість його тіла. Сиве волосся доходило йому до вух. Брудною тремтливою рукою тримав він пластмасову склянку – місткість для монет, яких у ній ще не було. Він дивився на кожну людину з мовчазним благанням, але вони проходили повз нього. Не через гарне життя ж він став на стежку коробки для монет? Принаймні не так хотілося влаштувати йому свою долю! Григорій попрямував до цієї зневіреної усіма людини і кинув у склянку п'ятдесят гривень. Той недовіркою подивився на гроші, потім з вдячністю на Григорія, і майже пошепки сказав: «Спасибі Вам!». Григорій зайшов до супермаркету і після того, як зробив покупки, повернувся додому. Він повечеряв, а потім узяв книгу і занурився у читання.

А за вікном вже сутеніло. Сьогодні ніч обіцяла бути холодною, може, навіть дощовитою. Небо затягнулося хмарами, поки, нарешті, не перетворилося на сіре полотно. Сонце вже опустилося за горизонт, стало темно. А зірок все не було, їх закрили хмари та все ніяк не хотіли випускати, щоб осяяти місто. Якось раптово з'явився сильний вітер, який розтривожив гілки дерев, здуваючи з них білі квіти та розсипаючи пелюстки. Заспівав соловей. Непогода не могла завадити його співу. Він, напевно, продовжував свою пісню, навіть якщо б дощило. Це було для нього як обов'язковий обряд, який він повторював щоночі.

Григорій залишив книгу і почав писати. Робота скоро мала бути закінченою. Залишилося написати розв'язку, але він поки що сумнівався в деяких деталях, здавалося,

що виходить щось не те, а для справи, для якої Григорій задумав писати, суттєвим було кожне слово...

А соловейко співав, та ще й так пронизливо, що його пісня могла долетіти до серця кожного, якби його почули, могли змінити душу. Вона очищала і надихала, можливо тому, що співала ця птаха від чистого серця, співала, тому що їй хотілося співати. Григорій слухав спів солов'я і одночасно з тим писав. Пісня повинна була допомогти йому у пошуку тих самих важливих слів, він знав це точно. Сьогодні він знову непомітно для себе заснув за столом.

Світає. Зустрічають ранок солов'ї, даруючи йому свою пісню. Місто прокидається. По дорозі проїхав перший автомобіль, який розпочав денний брязкіт. Пізніше промайнула ціла низка авто, вражаючи вулиці дзвоном. Місто оживало.

Люди поспішали на роботу. Вийшов з будинку і Григорій. Вночі, мабуть, йшов дощ – трава покрилася прозорими краплинками роси, земля була мокрою. Чоловік відмітив це про себе і пішов працювати. Навколо нього проходили люди, але він йшов, намагаючись не зачіпати їх.

Робочий день проминув швидко, без спілкування з оточенням, як і завжди. Григорій прийшов додому, узяв робочий зошит і вирушив до альтанки, що знаходилася біля його будинку. Вона була обсаджена кучерявими кущами троянд. Коли вони розквітали, то робили альтанку схожою на червоно-білий шатер. Ще біля альтанки росла дика алича, що зараз покрилася білою піною квітів, дурманний аромат яких так і запрошував зазирнути у це джерело натхнення, з якого хотів напитися Григорій. Він збирався завершити свою розповідь, залишилося небагато. Чоловік думав, що це допоможе йому змінити ставлення людей один до одного, вирвати з їхніх сердець байдужість назавжди. Він писав.

Захоплений своїм заняттям Григорій помітив, як до альтанки зайшла людина. Вона стала позаду нашого ге-

роя і через плече намагалася зазірнути у його записи. Чоловік відчув сторонній погляд, повернув голову – і побачив світлого хлопчика, напевно років десяти.

– Доброго вечора, сідай! Як звуть тебе? – спитав Григорій.

– Сашко, – відповів хлопчик, посміхнувшись, і при-
мостився біля чоловіка. – А що Ви пишете?

– Розповідь.

– Ого, нічого собі! А можна я прочитаю?

– Звичайно, якщо тобі цікаво – почитай.

– Дуже цікаво.

Григорій підсунув хлопчикові зошит, а сам спостері-
гав за тим, як він читав.

Хлопчик був здивований. Писав давно, і не вперше приходив до альтанки, але до нього жодного разу не під-
ходили. І хто б міг подумати, що його першим читачем стане дитина, яка сама захотіла прочитати. Григорію було дуже приємно. Він дивився на білявого хлопчика, і радів, що в місті, такому жорстокому і байдужому є ця щира дитина, що його ще не встигли змінити пожадли-
ві «залізні руки» міста. Чоловіку здавалося, що цього і не станеться: душа Сашка сяяла настільки яскраво, що засліплювала усі риси, що руйнують людину, позбавля-
ла їх можливості знайти дорогу до себе.

– Я прочитав. Здорово!

– Тобі сподобалося?

– Так, дуже. А що буде далі з цими людьми?

– Григорій посміхнувся і сказав:

– А далі люди зміняться.

– І перестануть бути байдужими?

– Звичайно, адже краще всього навчас книга.

Тихо почав свою пісню соловей, потім перелетів на гілку, яка виходила прямо в альтанку, посилив спів. Все голосніше і голосніше, співав так, ніби плів мережива.

– А зараз ще не час співати солов'ю, – зауважив Гри-
горій.

— Так, соловейко ж зазвичай співає ввечері. Я щонаочі засинаю під його спів.

А соловей все співав і співав. До нього приєднався другий, третій, потім ще, так самотня пісня змінилася сильним багатоголоссям. Площа біля альтанки поступово заповнювалася людьми. Вони виходили з будинків, кидали усі свої справи і йшли сюди. Здавалося, тут зібралося все місто, може так це і було. Люди стояли біля альтанки та слухали солов'їв, підіймали голови, намагаючись зрозуміти, звідки розносяться ці дивовижні звуки. А він співав, пробирався своєю піснею до душі кожної людини, витісняючи вади, звільняючи місце для світлих думок і почуттів. Як же раніше вони не помічали його, коли він знаходився серед них...

— Адже раніше такого не було, – перешіптувалися люди.

— Було, – сказав Григорій серйозно, – ви просто спали.

Радісно співав соловей, співав для міста, співав для природи, співав, тому що тріумфувала його душа. Розповідь, задуману для досягнення певної мети, було написано даремно. Розквітали троянди, покривалися запашними бутонами з прозорими краплинами роси...

Геріх Діана

15 років

Черкаська область,

м. Кам'янка

Подих поезії... Стільки відвертості.
Стільки можливостей і протилежності.
В кинутім погляді – суть загадковості,
Миті чарівності чи випадковості.
Хвилька остання – забути бентежливе,
В мареві ніжності думку мережити.
Вчути по-справжньому щось заперечливе,
Вільним чорнилом закреслити речення.
Мріями впертими стіни обклеєно,

Їх карбувати щоденно і впевнено.
Вірш не останній, зухвалий, допишеться,
Спогадом стане.
Ніби, востаннє...

Блакитні проліски в очах,
Рубінові троянди серця,
Наснаги слово на вітрах
Фонтаном із артерій б'ється.

Чарівні марення у снах,
(Ранковий спокій їх поглине).
А в тих заобрійних шляхах
Мій сміх озветься полохливий.

Я накликаю диво сну
У день стрімкий і мерехтливий.
Чи юним серцем осягну
Життя містичну, світлу зливу..?

Дідик Сніжана
17 років

**Івано-Франківська область,
Надвірнянський район,
Делятинська ОТГ,
с. Чорний Потік**

ЯК НЕ РОЗЧАРУВАТИСЯ НА ШЛЯХУ ДО МРІЇ

Кожен із нас в дитинстві мав якісь мрії: політати на повітряній кулі, зробити велике відкриття чи відвідати безлюдний острів. Коли людина набуває життєвого досвіду, її світогляд розширюється, прагнення змінюються. Але деякі люди, після дитячих розчарувань, перестають мріяти взагалі.

Я вважаю, що це не правильно. Тому, що мрії даровані нам не просто так. Господь приготував для кожної

людини якесь призначення і талант, який потрібно реалізувати. Часто мрії можуть допомогти в цьому, хоча зазвичай це відбувається інакше ніж ми очікували.

Гарним прикладом цього є сюжет книги «Коли плачуть цвіркуні» Чарльза Мартіна. Головний герой мріяв стати лікарем, щоб врятувати життя коханої. Він доклав великих зусиль, став успішним кардіологом і вилікував багатьох людей, але так і не зміг врятувати дружину. Після цього у Чарльза почалася апатія, лікар цілком розчарувався у житті і навіть хотів назавжди покинути медицину, але раптом зустрів дівчинку Емму. Її хворе серце міг врятувати тільки він...

Отже, мрії цього чоловіка не були марними, він був талановитим лікарем і справді мав врятувати життя, але чиє і коли було відомо тільки Богу. Але якби не його бажання і наполеглива праця, то цього ніколи б не сталося.

У світі мешкають мільйони людей, і, на жаль, не всі здатні розуміти мрії інших. Тому часто доводиться чути, що ваші щирі прагнення безглузді або не здійсненні. Я чула таке неодноразово.

Я хвора на ДЦП, через це не можу самостійно ходити, але в мене також є мрія – здобути хорошу освіту. Багато людей не розуміють цього, думають, навіщо хворій людині освіта взагалі, вона не зможе здолати навчальну програму чи знайти роботу. Але я не зважаю, оскільки так само маю право на освіту і життєву мету, яку можна реалізувати попри фізичні вади. Рідні і друзі підтримують мене, вірять в мої сили, і завдяки цьому я вперто крокую до мети.

На завершення мого роздуму хочу сказати всім мрійникам: вірте у свої мрії, робіть все для їх здійснення і не дозволяйте нікому зруйнувати ваші повітряні замки!

Сень Владислава
15 років
Полтавська область,
смт Велика Багачка

СЕНС ЖИТТЯ

Снують, снують життєву павутину
Величні музи на землі й вгорі.
Історія своя у кожної людини,
Подібна чимось до небесної зорі.

Життя, життя... Тут мислить можна вічно,
Бо це поняття дуже непросте.
Ми зрозуміти його суть приречені одвічно.
В таких поривах кожен з нас росте.

Ми розправляємо своєї долі крила,
Щоб у незвідане майбутнє полетіть:
Закрив останню – і закінчилась дорога.
Щоб яскравішою була наступна мить.

Ми в праві вирішить кого любити,
Кому підтримку власну надавати.
Сучасні люди так повинні жити,
Щоб щастя не прийшлося імітувати.

Життя-буття – це наша власна книжка,
А кожна мить у ньому – її слово.
Та не відома нашого життя доріжка,
І кожен раз ми відкриваємо сторінку нову.

Проценко Юлія
14 років
Київська область,
Білоцерківський район,
с. Поправка

ТІЛЬКИ ПОВІР – І СОНЦЕ БУДЕ!

Тільки повір – і сонце буде!
І не зважай, що кажуть люди...
Люди позаздрять і не похвалять,
Словами щастя назавжди сплять.
Тобі подобається – живи!
Хоч проти течії, а пливи!..

ТИХА ТИША НА ЗЕМЛІ

Тиха тиша на землі...	Поблукаю уві сні,
Богу помолюся...	Доки сняться сні...
Крила випущу в імлі –	Там любов, слова, пісні...
В небеса здіймуся!..	І нема війни!..

ФАРБИ ЖИТТЯ

У небі синьому вітрі	Де колір сонечка й тепла,
Хмаркі малюють чорно-білі.	Нема війни, немає зла.
Додам яскраві кольори,	А ти не плач, мале дитя,
Щоб люди світові раділи!..	Я чорні хмари понад краєм
Казкові намалюю сні.	Змалюю кольором життя –
Нехай збуваються вони.	І світ веселкою заграє!

* * *

Не бійся зробити крок уперед –
Життя не стоїть на місці:
Мчить, як дитячий велосипед,
Асфальтом гарячого міста!..

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

Тут все досить серйозно. Ви вже замислювалися над тим, яку спеціальність оберете у майбутньому? Так щоб дійсно вибрати те, що потрібно саме вам? А може якраз у цей момент ви обираєте, що саме стане вашим основним заняттям у дорослому житті? Розкажіть, нам СПРАВДІ дуже цікаво!

**Переможець номінації
у віковій категорії 11 – 13 років**

*Качак Богдана
12 років*

**Івано-Франківська область,
Калуський район,
с. Брошнів, Брошнів-Осадська ОТГ**

МОЯ МАЛЕНЬКА ІСТОРІЯ ПРО ВЕЛИКІ МРІЇ

Кожна дитина замислюється над своєю майбутньою професією ще змалечку. Уподобання і мрії змінюються, але залишається захоплення певним родом занять, діяльністю відомих людей, які досягли успіху.

Я теж маю мрію, пов'язану з моєю майбутньою професією. Коли була зовсім малою, любила гратися картонними ляльками, вдягала їх в паперовий одяг, створений спеціально для них. Увесь цей одяг я тримала в спеціальній шафі, яку мені зробила мама. Тривалий час це була моя улюблена забавка, але навчання у звичайній і музичній школах не залишало часу на ляльки. Зрештою, майже всі дитячі іграшки ми винесли на горище.

Коли мені виповнилося десять років, я згадала про лялькову шафу. Шукала її більше двох років і знайшла. Перебираючи ляльковий саморобний одяг, згадала, як вирізала його і розмальовувала. Деякі речі тепер здавалися мені занадто простими, але загалом ця «дитяча»

колекція мені подобалася і надихала на створення нових моделей.

А насправді було так. Мені десять років. Я заходжу на YouTube і уважно переглядаю відео про малювання. Мене дуже захопили ці ролики. Подивилась один, другий, третій і вирішила, що стану художником. Просила батьків, щоб купили мені необхідне приладдя для малювання, а тато навіть змайстрував мені мольберт. Уважно вивчала всі секрети і поради.

Про своє захоплення я розповіла подрузі. Було літо. Ми збиралися у мене вдома, розкладали на вулиці палатку, виготовляли скетчбуки, бейджики і паспорти, придумували свої майбутні історії успіху і малювали. Літо збігло, а захоплення залишилося.

У вересні мама записала мене до художньої школи. Спочатку я була захоплена заняттями, але згодом вони стали одноманітними. Розчаровувало те, що нам мало розповідали про техніки малюнків, про приладдя, натомість ми вчилися малювати речі, точно відтворювати контури і передавати гаму кольорів.

Я чекала літа, щоб знову з подругою поринути у наш світ майбутніх історій. Усе повторилося: палатка, паспорти, малювання. Хтось запитає, чому паспорти? А як інакше? Як бути відомим художником, їхати на виставки картин і не мати паспорта?

Того літа дещо змінилося, бо я знайшла свою лялькову шафу. Я твердо вирішила, що стану дизайнером одягу: почала малювати моделей, створювати каталоги сезонних колекцій. Над столом я повісила свої найкращі роботи. Намальовані силуети спонукали придумати назву мого бренда. Дельта – непогана ідея, як на мене.

Якось у бібліотеці я натрапила на цілу полицю книг про відомих людей. Ви навіть не уявляєте, як я втішилася, коли серед інших книг побачила історію Коко Шанель. Це була чудово ілюстрована серія книг-картинок «Маленьким про великих». Яскраві малюнки і кілька

рядків тексту я переглянула і прочитала тут же, у бібліотеці. Я хотіла дізнатися більше. А бібліотекар подала мені книгу «Коко та маленька чорна сукня». Ілюстрації захоплювали дух, особливо запам'яталася сторінка з маленькими чорними сукнями на різних дівчатках і жінках, у різних стилях і для різних потреб. Уже вдома я старанно записала у читацький щоденник, що це одна з найкращих історій про найпопулярнішу жінку зі світу моди, авторку справжнього шедевр – маленької чорної сукні. Мене вразила біографія Коко. Стало дуже шкода маленької дівчинки, дитинство якої проходило у сирітському притулку. Вона тяжко працювала, але не втрачала віри у те, що стане багатою і відомою. Вона також працювала над собою, експериментувала з одягом. Письменниця Анемарі Ван Герінгер так гарно описала тогочасні звичаї й моду, що я переглянула свої погляди на вишукані, пишні сукні. Так, ці сукні гарні для вечірки чи урочистих подій, але не для того, щоб ходити в них щодня. Коко Шанель зробила революцію у світі моди, адже показала, що жінка може мати набагато простіший і зручніший одяг для повсякдення, поїздки верхи чи на велосипеді.

Продовжуючи свої пошуки інформації про відомих дизайнерів та модельєрів, натрапила на повідомлення про книгу Марії Сердюк. У короткій анотації були слова, які записала для себе, як гасло: «Розпочати власну справу можливо коли завгодно, головне – йти за мрією та вірити у себе». Так зробила Коко Шанель. Я ще не знайшла цієї книжки, але обов'язково її прочитаю.

Ще однією мотивацією для мене стала книжка української дизайнерки Оксани Караванської. Уявляєте, як приємно, коли пам'ятаючи про мої уподобання, бібліотекарка заздалегідь готує для мене добірку цікавих книг? Я не могла відірватися від цієї книги. Джинси, вишиванки, а головне, тут йшлося про різні стилі, були поради, як бути модною і одягатися стильно. Тепер я

точно знаю, що є прихильником... стилю, а «унісекс» – це зовсім не вульгарно.

Завдяки цим книгам та історіям успіху відомих дизайнерів, мої плани на майбутню професію не змінилися, а навпаки, стали чіткою інструкцією до негайної дії. Зараз у мене є чотири повні намальовані колекції, два скетчбука з малюнками одягу, а головне – натхнення і море ідей. Я хочу успішно закінчити школу, вступити в Інститут мистецтв у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника і здобути професію дизайнера одягу. Насправді, це більше, ніж професія. Це невідпинна творчість і майстерність бути швачкою, кравцем, стилістом, модельєром одночасно.

Найбільшою моєю мрією є створення успішної колекції, яка буде показана в Парижі на тижні моди і стане справжнім трендом. Я хотіла б створити відомий в усьому світі український бренд одягу.

Ось така моя маленька історія про великі мрії.

*Юдіна Марія
12 років
м. Херсон*

ЛИСТ ДО СЕБЕ, АБО МОЄ МАЙБУТНЄ В МОЇХ РУКАХ

Привіт, Марійко. Чи скоріше вже – Маріє Олександрівно, бо цей лист я пишу собі сорокарічній.

Ти не здивуєшся, коли будеш читати його – просто згадаєш, що сама собі його написала. Ти, можливо, не зможеш пригадати дату – тому кажу, що мені зараз 12 років. У нас з тобою дружна чималенька родина, чудове і безтурботне дитинство. Однак іноді я все ж таки звертаю увагу на життя інших людей чи тварин. Помічаю багато гірких речей і дуже турбуюсь за наше суспільство. Звісно, я не зможу вирішити всіх питань, але кожен із нас може вкласти в розвиток країни невеличку частин-

ку себе. Можна допомогти хоча б одній людині чи бездомній тварині. Бо, як мені здається, сучасне покоління розуміюче, толерантне і дуже тонко відчуває чужу біду. Звісно, коли я стану дорослою, то зможу змінити життя багатьох людей на краще – сьогодні я в це вірю. Також я знаю, що починати потрібно завжди з себе.

Мені б дуже хотілося, щоб я завжди залишалася чуйною і доброю. Чи саме така ти, Маріє Олександрівно? Чи вдалося тобі, дорослій, зробити багато добрих справ? Не знаю, ким я стала, але я сподіваюся, що мудрість наших з тобою батьків допомогла стати гідною людиною. Мені здається, твоє життя навіть краще, ніж я зараз, у свої 12 років, уявляю собі. І тобі вдалося стати хазяйкою арт-кафе.

Зараз я не можу знати напевно, як ти там живеш. Гадаю, що після навчання в Чехії повернулася в свою країну. Та я б хотіла, щоб з тобою жив хтось із дітей моєї улюбленої собаки Іриски. Мені хочеться, щоб у нас із тобою був найкращий (на наш погляд) чоловік і міцна велика родина з трьома дітьми. Уявляю, якщо у моєї сестри і мого брата також будуть діти – яка велика і щаслива родина в нас буде! Люди, вважаю, здатні бути добрішими, чуйнішими і спроможними допомагати іншим, якщо мають гарну люблячу родину.

Якщо процвітає твій бізнес – навіть коли це лише невеличка кав'ярня! – краще буде нашій країні. Хоч би де ти жила, впевнена, ти пам'ятаєш про свій рідний дім, про місто Херсон, де народилася і провела дитинство. Мала батьківщина єдина у світі для кожної людини. Бережи її і допомагай, чим здатна.

До речі, про кафе – хай це буде відкритий заклад, у якому зустрічатимуться творчі люди, проводитимуться виставки і цікаві зустрічі. Якщо ти добре заробляєш, то частину грошей віддаєш в дитячі будинки і в онкоцентри, правда? Гадаю, в твоєму кафе проходять різні акції для збору коштів бездомним. А ще, я гадаю, ти не забула про таку річ, як «безкоштовна чашка кави». Вже

зараз люди за межами України з розумінням ставляться до безпритульних. Кожна людина зможе заходити до кав'ярні і купувати собі каву або десерт. І якщо схоче – пристане на пропозицію заплатити за два чи за три десерти, або за декілька чашок кави. Офіціант напише на папірці: «безкоштовна чашка кави», «млинець-подарунок» або «це ваш десерт». І кожний бідний чи безпритульний зможе отримати свою безкоштовну страву. Чи розміщуєш ти в кафе свої роботи (взагалі, ти не кинула малювати?) та роботи інших художників? Хтось захоче їх купити, а всі гроші від продажу можна спрямувати на благодійність.

Зараз, у мої 12 років, я мрію відкрити свій притулок для бездомних тварин. Чи хоча б давати гроші на їхнє лікування і утримання. У дітей, звісно, не дуже багато можливостей заробити кошти, однак уже сьогодні я намагаюся допомагати бездомним тваринкам, я купую їжу тим, хто потребує допомоги, підготовую тварин. Я – волонтер. Але ж ти про це напевно пам'ятаєш...

Нещодавно, коли я була у лікарні, то дізналася, що у нас в Херсоні є онкологічний центр. Там хворим дітям дуже тяжко – вони не можуть виходити на вулицю, спілкуватися з однолітками. У них є лише лікування, їм майже нічим зайнятися. Окрім того, що дітям дуже боляче, вони сумують за звичайними забавами, нудяться. Тому у мене в планах відвідувати так дитячі заклади, щоб навчати дітей малюванню. Дарувати їм книжки, які я сама читаю, картини, які я малюю. Це все позитивні емоції. Іноді нам усім не вистачає звичайного спілкування.

Мені зараз здається, що найголовніше в людині – це людяність, доброта та чуйність до чужого лиха. Маю надію, що ти, сорокарічна Марія Олександрівна, мудра, щира і щедра людина і будеш залишатися такою завжди. Бережи себе і не дозволяй своєму серцю черствіти.

Дуже люблю тебе. Цілую.

Твоя Марійка.

Цимбаліста Софія
11 років
Полтавська область,
Великобагачанський район,
сmt Гоголеве

МАЙБУТНІЙ ДИЗАЙНЕР-МОДЕЛЬЄР ОДЯГУ СОФІЯ ЦИМБАЛИСТА ОBOB'ЯЗКОВО ЗДІЙСНИТЬ СВОЮ МРІЮ...

Із раннього дитинства я більше часу проводила з бабусею, тому що батьки були на роботі. Бабуся розповідала мені казки, вчила читати і рахувати, але найбільше мені подобались розповіді про її дитинство. В 50–60-ті роки минулого століття відбудовувалася країна після воєнної розрухи, тому люди жили бідно: одяг дуже берегли і перешивали, комбінуючи з двох одну одежину. Основною тканиною в той час було полотно. З нього шили одяг і для хлопчиків, і для дівчат, і для дорослих. Зробити ці вироби темними допомагала бузина (ягоди), кора дуба. І хоч форма сорочок у той час була однакова, та вишивали їх по-різному. Доповненням до вишивки була мережка. І коли це робила здібна швачка, одяг був ще кращим, ніж був до цього. Бабуся з такою любов'ю розповідала про цих людей, які створювали своїми руками таку красу. Ці усі розповіді закарбувались в моїй пам'яті. Я теж мріяла приносити людям радість.

Наша сусідка тьотя Іра має свою швейну майстерню. Вона шила мені карнавальні святкові костюми в дитячий садок. Це були неперевершені шедеври. Я часто була у неї на роботі. Тьотя Іра шиє одяг для односельчан, а ще відновлює застарілі моделі. Коли я бачила очі людей, які забирали свої нові речі, вони світилися такою радістю!

Я приходила додому і годинами мудрувала над одягом своїх ляльок, а ввечері розповідала своїм рідним про працю тьоті Іри, яке щастя вона приносить людям.

Батьки посміхалися і говорили: «Виростеш і станеш дизайнером». А для мене це було не зовсім зрозуміле слово. Але я вирішила, що шити одяг обов'язково буду.

Я підросла, почала ходити в школу. І вже починаючи з молодших класів і до цього часу, я люблю уроки малювання й трудового навчання. На цих уроках ми під керівництвом вчителів створили багато цікавих виробів з бісеру, кольорових стрічок, картин із шматочків тканини. Мене так це захоплює! Мої вироби брали для участі у різних конкурсах, на виставки. А за мій малюнок «Моє рідне селище» у обласному конкурсі «З любов'ю до рідного краю» у номінації «Краща техніка виконання» я отримала диплом за призове місце. У різних конкурсах з малювання я також отримала багато подяк, грамот. Тепер я почала глибше розуміти професію «дизайнер».

У світі є дуже популярні, талановиті дизайнери. Мене захопила творчість модельєрки Коко Шанель. Вона принесла в жіночу моду приталений жакет і маленьку чорну сукню. Вплив Коко на високу моду був такий сильний, що її єдину з історії моди журнал «Тайм» вніс до списку ста найвпливовіших людей XX століття. В неї було не дуже щасливе дитинство. Мати померла, коли дівчинці було лише шість років, пізніше її залишив батько. Коко була під опікою родичів і провела деякий час у притулку. У 18 років Габріель (це було її справжнє ім'я) влаштувалася продавцем у магазин одягу. Через деякий час вона змогла відкрити свій магазин в Парижі, в якому продавала дамські капелюшки. І досі речі, створені Коко Шанель, користуються великою популярністю.

Нещодавно я була на екскурсії у місті Умань, де відвідала відомий усьому світові Софіївський парк. Він входить у п'ятірку найкрасивіших парків Європи. Важко уявити, скільки зусиль і старань було вкладено, щоб ця місцевість перетворилася на казковий парк. Цей шедевр був створений 200 років тому, але й зараз зачаро-

вує нас своєю красою. Дизайнером цього парку або, як тоді називали, автором топографічного архітектурного проєкту, був Людвіг Метцель. А які прекрасні пейзажі створюють дизайнери у місті Києві чи інших містах. Та навіть у звичайних садибах дизайнери творять диво. Це – дизайнери інтер'єру. Інколи потрапляєш у приміщення – і чисто там, і затишно, але нібито чогось не вистає. Десь потрібно поставити якусь вазочку чи повісити на стіну елемент декору, і кімната відразу б змінилася. Дуже люблю переглядати телепередачу «Дім на заздрість всім». Інколи там квартири справжніх дизайнерів програють непрофесіоналам. Все потрібно робити з любов'ю і великим бажанням. Мене захоплює дизайнерська професія, в якій би сфері вони не працювали. Дизайнери – це люди, які роблять красу, приносять щастя нам.

Серед усіх професій я обираю «дизайнер одягу». Мене зацікавили такі відомі дизайнери, як П'єр Карден, Пако Рабан, Джанні Версаче, Крістіан Діор. Відвідавши Полтавський краєзнавчий музей, я побачила дуже багато старовинного одягу. Мене цікавить давня українська вишивка, мереживо, тому я би хотіла створювати одяг на основі цього, але більше осучаснити його. Я хочу створювати красу для людей, робити їхнє життя чарівним та цікавим, щоб вони отримували задоволення від своїх речей.

Зараз в Україні перебуває делегація дизайнерів з багатьох країн світу. Розпочали експедицію зі Львівщини, де у першу чергу відвідали гончарів. Це єдині вироби з глини, які мають чорний колір. Потім на черзі промисли, де виготовляють ліжники (вироби з овечої вовни). Делегація зачарована умільцями нашої країни. Ці вироби виготовляють за старовинними рецептами та дещо осучасненими. Далі подорож всією Україною.

Я живу в родині, де зійшлося три покоління: бабуся, батьки і ми з братом. Хочу стати модельєром, який

би зміг задовольняти потреби різних вікових категорій. Моя бабуся повинна носити одяг, який я придумаю, виглядати молодшою, більш стильною, навіть коли вона працюватиме на кухні чи на городі. Для тата і мами теж щось пошию оригінальне і модне, щоб вони нічим не відрізнялися від моделей. Ну і ми з братом будемо виглядати як з перших сторінок наймодніших журналів.

Можливо, щось ще і зміниться, але я своїй мрії не зраджу. Для цього потрібно багато вчитися, тренуватися на ляльках, малювати, розвивати свою уяву. Кроки для здійснення бажання повинні бути твердими і впевненими. Я зможу. Я зроблю це. Тож майбутній дизайнер-модельєр одягу Софія Цимбалиста обов'язково здійснить свою мрію.

Тимчик Антон

13 років

**Черкаська область,
смт Драбів**

ДЛЯ ГАРНОЇ ЛЮДИНИ ПРОФЕСІЯ ЗНАЙДЕТЬСЯ

Мене питає мама ,
Мене питає тато:
«Чи вирішив, синочку,
В житті ким хочеш стати?».
Піду на фізкультуру –
І вже я футболіст,
Зіграю на концерті –
Я справжній гармоніст.
Спитав свою бабуся:
«В житті ким краще стати?».
Подумала хвилинку
Й дала такі поради:
«Будь гарною людиною,
Мені таке здається,
Для гарної людини
Професія знайдеться».

Гришук Софія
13 років
м. Кропивницький

*«Життя лиш доти має вартість, ...
доки чоловік може допомагати іншим».*

І. Франко «Захар Беркут»

Мені лише 11. І уже здається, що в житті було дуже багато цікавого. Це й тиха лагідна мамина пісня. Це сильні, надійні руки тата. Це мої власні перші кроки. А далі були і казки, що розповідала бабуся, і іграшки, які я дуже любила, і мої перші дитячі мрії.

Я пам'ятаю, як беручи в руки улюблену ляльку, я співала їй колискову, як одягала на неї святкову сукню, як робила їй зачіску. І мені понад усе в житті хотілося бути мамою. Це тепер я розумію, що ця професія обов'язково буде в моєму дорослому житті.

Коли я пішла у дитячий садок, то мені сподобалося гратися, спілкуватися з дітьми. А найулюбленішою у мене була няня Олександра Дмитрівна. Я разом із нею ходила отримувати сніданки та обіди, допомагала збирати посуд, застилати ліжечка. Мені здавалося, що це найкраща робота в світі. І я була впевнена, що оберу професію, як моя улюблена Шура.

Йшли роки. Продзвенів перший дзвінок. Нас, першокласників, у незвіданий чарівний світ повела перша вчителька. Ох, як цікаво було на кожному уроці дізнаватися щось нове, невідоме, вчитися писати перші літери, вирішувати тяжкі задачі, поринати у світ природи, відкривати нові давні цивілізації, чути іноземну мову і розуміти її. У той час мені здавалося, що професія вчителя – найповажніша в світі, і я обов'язково опаную її.

Лине час. Змінюються уподобання. Тепер я розумію, що мій вибір до цього моменту насправді не мій, а намагання наслідувати когось. Мої однолітки уже знають ким хочуть бути. І я замислилася над питанням: «Що

найбільше цікавить мене?». Відповідь прийшла дуже швидко.

Ще з часів, коли я була маленькою, ніколи не могла пройти повз покинутих цуценят. Постійно прохала у мамі хоч шматочок хліба, щоб нагодувати їх. Мені дуже боляче було дивитися в їхні сумні очі, які завжди благали про допомогу. Одного літа я відпочивала у бабусі і побачила, що у неї в малині живуть маленькі їжачки. Вони майже не ходили і були дуже кволі. Спостерігаючи за ними, я зрозуміла, що у них немає мамі. Що з нею сталося, ми не знали. З того часу з різних джерел ми все більше і більше дізнавалися, як доглядати за їжачками. Кожного дня давали їм молоко, носили шматочки яблук, грибів. Через декілька тижнів їх було не впізнати. А потім вони зникли. Багато днів я шукала їх і гірко плакала.

Але найбільша моя любов – це коні. Вони найрозумніші, наймиліші, дуже трудолюбиві створіння на землі. Як приємно проводити час з ними і бачити їхні всерозуміючі очі; пригощати їх чимось солоденьким і відчувати вдячність. З батьками ми часто відвідуємо іподром, милуємося цими надзвичайними тваринами, катаємося на них. У мене є велика колекція статуеток коней і картин, на яких зображено цих дивовижних істот. Коли з'являється вільна хвилина, я читаю якомога більше інформації про коней. Дізналася, що вони були вірними помічниками людей, допомагали їм працювати в полі, відданими друзями були і на полі бою як для Віщого Олега, так і для Будьоного, і в роки Другої світової війни. Вони чудово виступають на арені цирку. Як можна не захоплюватися цими дивовижними тваринами? Я зневажаю людей, які можуть образити не тільки пташку, собаку чи кішку, а й навіть найменшу комашку. Адже, як гарно і граційно вони виглядають на квітці.

Отже, я зрозуміла, що моя професія обов'язково буде пов'язана з тваринами. Ними потрібно не лише милуватися, з ними потрібно дружити. А найголовніше – їх

потрібно захищати, і не тільки від жорстоких людей, а й від різних хвороб. Тому мій вибір – це лікар-ветеринар. Рятувати, допомагати, дружити з кожним Божим створінням, хіба це не найкраща професія у світі? І я зроблю усе можливе, щоб стати найкращим лікарем і другом для братів наших менших!

*Коленда Дмитро
13 років*

**Волинська область,
Маневицький район,
сmt Колки**

МЕХАНІЗАТОР – ПРОФЕСІЯ РОМАНТИЧНА

Кожен хвалить свою професію, говорить, що вона найважливіша, найнеобхідніша. Може й так, не буду сперечатися. Усі професії важливі і необхідні людям. Проте, на мою думку, найголовніша професія – механізатор-хлібороб, він потрібний усім, адже він творить хліб. Як писав Максим Рильський: «На хлібах його вирости космонавти і маршали, сивочолі мислителі, сівачі і орачі».

Хлібороб – древня професія, вирощувати хліб люди почали з давніх-давен. Нинішній хлібороб – це не проста професія; він механізатор, тракторист, володар і покровитель залізної техніки. А ще він знавець агротехнології, господар поля. Також він і водій, бо возить зерно і врожай інших сільськогосподарських рослин з поля. Бути водієм означає, що ти майстер на всі руки. Адже зможеш керувати різними автомобілями, – легковими, вантажними, без яких не можна обійтися людині. Механізатор – це ще й комбайнер, який щоліта збирає врожай зернових. Без нього теж не обійтися. Отож, моя майбутня професія потрібна людям. Вона не лише необхідна, а ще й престижна. Бути хорошим трактористом, водієм на селі – важлива справа. Спробуй виори поле, засій його, збери врожай без механізатора.

Механізатор – це хлібороб. А хлібороб – людина, яка любить землю, розуміє її. Людина і земля – нероздільні. Ми її обробляємо, засіваємо, доглядаємо, а вона нас годує, одягає. Щедро віддячує нива за турботу про неї. Праця хлібороба нелегка. Вона постійно ненормована, бо хіба можна покинути косити поле в серпневий палячий день, коли навіть дуже втомився? Ні, адже вночі може хлинути дощ, і не зважаючи на втому, комбайнер веде свій корабель поки бачить жито чи пшеницю.

Моя професія – романтична. Це не кожен може зрозуміти. А як приємно провести трактором з плугом першу борозну. Скиба за скибою рівно лягає зорана земля, і вже за тобою йде цілий лан пахучої чорної ріллі. Як тепло на душі, коли прийдеш на засіяне тобою поле і бачиш зелене руно жита чи пшениці, біле море пахучої гречки, рівні рядки високої кукурудзи чи жовтий лан круглоголових соняшників. Радісно взяти налитий стиглістю колос у долоні, а він ніби підказує тобі, що пора косити.

Стати механізатором я хочу ще й тому, що наша сім'я з діда-прадіда – хлібороби. Я зростав під гуркіт мотора, деренчання коліщат плуга. Батько і брати були трактористами. Я завжди кручуся біля них, залізу в кабінку трактора чи автомобіля і верчу кермо. Стараюся дивитися, що вони роблять, щоб самому навчитись. Батько, розуміючи моє бажання, не раз, ще коли я був зовсім малим, брав мене у кабінку і привчав до роботи. Та як хотілося спробувати самому завести двигун і проїхатися селом на заздрість одноліткам. Влітку я часто з батьком жнивував. Вечорами він не раз говорив, що хлопці повинні знати техніку, вміти водити різні машини, ремонтувати їх. Не раз з татом і братами зустрічав я схід сонця на полі. Спостерігав, як воно, виткнувшись із-за обрію, обнімало поле своїм промінням, дарувало рослинкам тепло, обцілювало їх. Важко передати те дивне почуття, коли сидиш у комбайні і бачиш, як за ним виростають

копиці вимолоченої соломи, а в кузов автомобіля з бункера ллється золота пшениця чи срібне жито. Справжнім трудівником, господарем землі відчуваєш себе, коли везеш зерно на тік. Гарно косаркою класти у валки траву на лузі чи згрібати її у стіжки. Прийде осінь – знову є робота. Копачку налаштував – і пішов копати картоплю, а вслід за тобою картоплини щедро вкривають землю. І навіть тоді, коли вже почнуться холодні осінні дощі і не хочеться виходити з хати, механізатор-хлібороб має роботу: прибирає поле, очищує його перед зимовим сном, готує до наступного засіву. Ось так змалку в мою свідомість входила думка, що я буду механізатором.

Справжній механізатор має багато знати і вміти. Особливо зараз. Ще чимало є у нас забур'янених, занедбаних полів, які чекають, що прийде до них справжній господар. Прокладе глибокі та широкі борозни, засіє їх зерном жита, пшениці, ячменю і вівса. А поля віддять рясними багатими врожаями.

Мої однолітки не хочуть бути хліборобами. Їм не цікаво. У дечому вони мають рацію. Брак сучасної техніки у селі, брак уваги до праці селянина відвертають молодь від сільськогосподарської праці. А дай у кожне село сучасні трактори, комбайни, автомобілі, то залишаться вдома хлопці, сядуть за кермо і підніматимуть добробут країни. І хочеться мені, щоб усі від найменшої дитини і до президента вклонилися механізатору за повсякденну нелегку працю, таку необхідну для кожного з нас.

Тож низько кланяюсь усім, хто обрав професію хлібороба.

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років
Сергієнко Богдан
14 років
Кіровоградської області,
м. Олександрія

Я ХОЧУ СТАТИ...

У дитинстві ким я тільки не мріяв стати! Коли у шостому класі вивчали твір «Тореадори з Васюківки» В. Нестайка, я пізнав себе в образі Яви, який міняв професії, тобто мрії про майбутню професію, як циган коней. То він моряком хотів стати, то футболістом, то директором кондитерської фабрики. Пам'ятаєте? Можете уявити, як я реготав, мало живота не порвав. Чому? Пояснюю. Коли в нашому будинку міняли проводку і приїхали електрики, у мене дух захопило від отих проводів та вимикачів. Вгадайте, ким я мріяв стати на той час? А в третьому класі нам організували похід у цирк... У четвертому класі ми ходили на екскурсію в пожежну частину... Думаю, ви здогадалися, що зміни у виборі майбутньої професії відбувалися частіше, ніж зміни погоди. Мої батьки лише посміювалися з мене й не тиснули. Вони раділи моїм успіхам у навчанні, не заперечували, коли я відвідував декілька гуртків: танці й оригамі, танці й авіамоделльний, танці й театральний... «Прийде час, він знайде себе», – говорили батьки.

І час прийшов. Настав 2014 рік. Він вплинув на життя мільйонів українців, а також на мій вибір професії. Усе змінилося, коли мого тата Олексія направили в зону антитерористичної операції. Мама Оля неймовірними зусиллями через друзів, сайти, волонтерів шукала для тата необхідні речі: бронежилет, взуття, шолом... Як ми пережили рік, доки батько врешті-решт повернувся, краще не згадувати. Але я остаточно вирішив стати професійним військовим.

Після 7 класу спробував вступити у Харківську гімназію-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус». На жаль, невдало, проте отримав чудовий досвід. Також зрозумів, що танці – це добре, але воїну необхідно вміти захищати себе, тому записався в секцію рукопашного бою.

Головне, що зрозумів, спілкуючись із татом і його побратимами: Україна потребує сильної професійної армії. На самому лише патріотизмі битву не виграти. Потрібна серйозна підготовка майбутніх воїнів. Свого часу тато служив в армії, але яка то була служба? Він сміявся, що пару разів постріляли, пару картинок показали, де треба сховатися на випадок ядерного вибуху. Така була служба, така була підготовка. І коли тато потрапив у зону АТО, спочатку було дуже важко. Йому ще пощастило, що поряд опинилися колишні «афганці», які мали досвід і в польових умовах, і ділилися ним із такими, як мій тато. Не подумайте, що батько якийсь тюхтій, зовсім ні. Та жити взимку в наметах, вивчати нову зброю, втрачати друзів важко і фізично, і морально. Ось тому я вирішив стати професійним військовим. Воїн повинен бути фізично й морально готовий до випробувань, розвивати силу волі й силу духу.

Одного разу ми з другом Максимом подивилися фільм про підготовку Морських котиків Військово-морських сил США. Сказати, що були вражені, то нічого не сказати. Друг сказав: «Хотів би я бачити, як би з ними змагалися наші пузаті генерали». Спочатку сміявся і я, та потім стало сумно, що ми сміємося зі своєї армії, зі своїх генералів. Цей сміх обернувся тисячами жертв.

Я хочу стати воїном Збройних сил України. Генералом. Але щоб з мене не сміялися хлопчаки 8 класу, а мріяли бути схожими на мене, прагнули стати такими, як я. Для цього потрібно наполегливо працювати. Бігати, плавати, підтягуватися, віджиматися, щоб тіло було готове до навантажень. Спілкуватися, працювати в ко-

манді, щоб уміти виконувати бойові завдання. Тато наголошував на цьому. Бойові побратими – це одне ціле. «Один за всіх і всі за одного!» – девіз мушкетерів актуальний у ХХІ столітті. Любити Україну. Так, на одному патріотизмі далеко не поїдеш, але воїн, який не має в душі любові до Батьківщини, до рідної землі, до своїх батьків, перетворюється на машину смерті. Тато говорить, що така людина не повертається з війни ніколи й може наробити багато лиха. Я стану професійним військовим. Буду захищати мою землю, мій дім, мою маму Олю й тата Олексія, бо я вже дорослий.

Прокопенко Борис
16 років
Харківська область,
м. Лозова

*Якщо Бога немає,
а я в Нього вірю, я нічого не втрачаю.
А якщо Бог є, а я в Нього не вірю, я втрачаю все.*

Блез Паскаль

Зачекайте... Залиште хоча б на хвилину свої справи і замисліться над тим, коли ви востаннє насолоджувалися красою величних і світлих хмаринок, дивовижністю зоряного неба, коли посміхалися теплим промінням сонечка? За повсякденним життям ми не звертаємо уваги на прості, здавалося б, речі: співи пташок, буяння зелені, аромати квітів, дзижчання комах... А найстрашніше, що за буденною рутиною (роботою, навчанням, проблемами і турботами) не пам'ятаємо найголовніше... Адже все, що нас оточує — звірі, птаство, дерева, гори, річки — створив Бог. Він є творцем усього на цій землі, а ми – лише маленькі частинки космосу; постійно кудись поспішаємо, нарікаємо на нестачу часу, працюємо з ранку до вечора...

Мені спадають на думку слова Ліни Костенко: «Не час минає, а минаєм ми». Час неблаганний, особливо щодо нас, людей! Він чітко відмірює секунди, хвилини, години, роки. Потрібно зупинитися і замислитися: для чого нам це життя, що корисного ми можемо зробити? Який спадок залишимо після себе – квартири, автомобілі, дорогі гаджети, чи вічну любов, повагу, радість у серцях тих людей, яких колись підтримали гарним словом чи ділом, яких чомусь навчили, яким подарували надію і вселили віру?

Сьогодні більшість українців перебувають у стані постійного долання не тільки політичних, соціальних чи економічних проблем, але й духовної кризи. У наш складний час, коли руйнуються устої загальнолюдської моралі, більша частина дорослого населення віддає перевагу матеріальним потребам, тому і дітям важко обрати правильні життєві орієнтири. Нерідко трапляється так, що дорослі просто «відкупуваються» від своїх дітей грошима, і замість прогулянки парком, грою у футбол чи просто відвертою розмовою, вони готові задовольнити будь-які потреби своєї доньки чи сина: придбати модні кеди чи сукню, крутий смартфон і нові супер-пупер безпроводні навушники. Та і самі дорослі часто не можуть знайти сенс свого буття, адже виснажуючи себе на роботі заради високих цілей і мети, так і не знаходять того справжнього щастя, яке б подарувало спокій і мир їхнім душам. Брак духовності негативно впливає на розвиток особистості. Це призводить до того, що людина не може відшукати себе протягом усього життя.

На мою думку, сьогодні дуже актуальні слова архімандрита Іони (Ігнатенко): «Ми навчилися: ставити свічки і робити аборти; освячувати паски і розвалювати свої сім'ї; будувати церкви і жити в блуді; прикладатися до ікон і залишатися байдужими до чужої біди; ходити до храмів і ображати своїх рідних і близьких». Які влучні слова, особливо в наш час жорстоко-безжальних

подій на Сході України, коли серце моєї держави, як і кожного свідомого українця, все частіше стискається від болю втрат, від нестерпного відчуття розпачу. Це випробовування, яке потрібно подолати, і яке «кричить» до всіх нас, людей: «Спинімося! Досить, так жити!!!».

Я, звичайний десятикласник, усвідомлюю: на моїх плечах та моїх однолітків лежить надскладна задача відродження і формування національної свідомості мого народу. Настає час обирати свій шлях, і я впевнено чую Божий заклик у своєму серці – моє покликання бути священником.

Мої батьки не ходять у церкву, в мене немає набожних бабусь чи дідусів, немає і віруючих родичів чи близьких. Дорога до храму відкрилася для мене завдяки першій вчительці, яка на Великдень запрошувала усіх для виступу на честь Світлого Христового Воскресіння. І вже через рік, навчаючись у недільній школі, я зустрічав це свято, несучи послух паламаря у вівтарі Свято-Смоленського храму міста Лозова. Я ніколи не забуду тієї радості, того торжества, адже тієї великої, незабутньої і святої ночі в моєму серці запалав вогник Віри, який і досі зігріває мене подихом любові та милості Всеблагого Господа. Під час мого становлення як людини віруючої, православної у мене виникло бажання бути пресвітером, тобто служити Богові і людям у якості священника. Це була моя дитяча мрія, мені ніхто цього не пропонував і не нав'язував. А поштовхом до такого рішення був приклад мого наставника і духовного батька, протоієрея Димитрія (Негер). Я ніде не зустрічав до того часу людей, які мали б стільки любові, терпіння, милосердя, співчуття і так палко і жертовно служили Богові. Дякуючи отцю Димитрію і Божому промыслу, сьогодні я маю можливість прожити своє життя гідно, і сподіваюся в кінці буття залишити добру пам'ять і слід у серцях інших людей.

Після закінчення одинадцятого класу маю намір вступити у Харківську духовну семінарію. Підготовка

до цього іде вже багато років, адже знання полягають не тільки у вивченні Закону Божого, а у вмінні застосовувати його на практиці. Прочитати - це одне, правильно виконати - зовсім інше. Священник, поєднує у собі дуже багато професій. Він і лікар, адже ми звертаємося до нього за допомогою, коли наші душі гинуть від хвороби під назвою «гріх»; він і вчитель, бо виховує в нас загальнолюдські чесноти; він і психолог, тому що після розмови з ним нам стає легше, відразу знаходиться вихід із складної ситуації; він і будівельник, якому доводиться зводити храми. Священник має своїм прикладом запалювати Віру інших і вести людей дорогою добра.

Дехто вважає, що стати священником означає обрати «легкий путь», але я з упевненістю можу це заперечити. Багато хто думає, що «піп» - це людина, яка збиває гроші з прихожан, має декілька квартир у центрі міста, їздить на елітному автомобілі. Та в першу чергу це велика відповідальність, адже за кожного священник буде відповідати перед Богом. Хочу зауважити, що кожна людина відповідатиме за свої гріхи, тому не варто засуджувати нікого: ні священника, ні людей, ні Бога, а треба завжди починати з себе. «Спасись сам, и вокруг тебя спасутся тысячи!» - цей вислів преподобного Серафіма Саровського став для мене етичним та духовним орієнтиром.

Православ'я є невід'ємною частиною історії моєї української нації, тому ми маємо вивчати і берегти віру наших пращурів, які передали її нам у спадок. А з нею разом - і прагнення до високої духовності «як об'єднуючого начала суспільства». Моя мрія - стати священником, отримавши духовну освіту, вселяти в серця людей святу Віру у те, що мою рідну землю, мою Україну відродимо усі разом, зробимо її міцною і мирною, де буде панувати Божий Дух Благодаті, а українська ментальність утвердиться у духовній «філософії серця», в удосконаленні світу за високими взірцями Істини та Добра.

Шароді Богдана
18 років
Закарпатська область,
Хустський район,
с. Бороняво

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

Моя майбутня професія... Важко усвідомлювати, що не така вже вона й майбутня. Ще зовсім трішки — і я буду писати твір на тему «Моя сьогоднішня професія». Спочатку я мріяла стати кухарем. Зараз мені смішно, але я справді мріяла бути гарним фахівцем у цій справі і розвивати свою кар'єру. Жах, як я хотіла скоріше вирости, щоб почати працювати і стати найкращим шеф-кухарем світу. Але і ці мрії не були вічними, я росла і росли мої погляди. Далі я серйозно замислилася над професією вчительки. Напевно, кожна дівчинка мріяла нею стати. Вчитель відіграє важливу роль у житті дітей. Цю професію не кожен може опанувати, адже вона завжди вважалася дуже складною. Існує вислів: «Вік живи — вік учись». Так і вчитель повинен постійно розвиватися, безперервно розширювати свій кругозір, вдосконалюватися та шукати нові методи викладання. Учитель повинен вкладати у дітей частинку своєї душі, бути їм другою мамою і найкращим другом. Усе, професію обрано, здається, ніщо не зможе завадити на шляху до мрії, але не так все й просто. Здоров'я мене підвело, і я потрапила в лікарню, де й побачила їх — лікарів. Білі халати, на обличчі пов'язки — я була у захваті! Це справді дуже благородна професія; на мій погляд, у ній можуть бути тільки люди, які здатні до самопожертви, готові присвятити своє життя спасінню інших. Не кожен зможе витримати таку напругу та відповідальність, адже у руках лікаря перебуває людське життя. На жаль, не усі це розуміють, зараз гроші вирішують багато чого. Купила диплом — і ти лікар, а на чуже життя начхати.

Тому і стільки людей помирає – саме через некваліфікованих безвідповідальних лікарів.

Та життя розпорядилося інакше. Я виявилася надто слабкою для цієї професії і факт, що мені доведеться бачити кров, зламав всі мої надії. Я безталанна – здавалося мені. Де поділася та дитяча наївність та віра в себе? Я виросла, і як це часто буває, не хотіла вчитися, не бачила сенсу. Але ні! Невже 10 років сумлінної праці над собою не дали ніяких результатів? Я вчилася, не покладаючи рук, з надією, що знайду себе на сторінках книг. З дитинства гарно малювала, тож заради цікавості вчилася техніки малювання і постійно розвивалася. Впевненості мені надавали мої друзі, яким так подобалися мої малюнки. Випускний клас, іспити, наближення зрілості... Це все жахливо втомлювало мене, а найбільше ЗНО, до якого я сумлінно готувалася за допомогою репетиторів. Постійні стреси... Але я знайшла свій порятунок у вивченні історії, якою захопилася тільки в останній рік школи. Тож, як ви могли зрозуміти, знову нова професія – історик! Але щось підказувало мені, що це не кінець. Малюнки всюди і завжди... Може мені варто стати художником? Після довгих роздумів я поділилася своїми думками з рідними і друзями. «Художники завжди бідні!», «Ти вчилася відмінно стільки років, щоб стати художником?», «Це може бути твоїм хобі, але аж ніяк не професією», — почула у відповідь. Ох же ж ці стереотипи! Чому все так складно? Але потрібно щось вирішити. Із-за невизначеності я подавала документи на різні спеціальності: юрист, географ, економіст, історик, вчитель, лікар і художник. Багато роздумів і суперечок пройшло між мною і моїми батьками. Вони наполягали, щоб я вивчала якусь науку, була філософом або лікарем. Врешті-решт батьки погодилися з моїми планами бути художником і дали змогу здобувати професію та майстерність саме у цій справі. Я хочу довести всім зневіреним у «бідній професії», що кожна людина може

добитися великих вершин, навіть якщо певна справа на перший погляд не надто прибуткова. Художник – це людина, яка робить світ кращим і може змалювати всі барви життя.

Мій твір добігає кінця, тому я хочу, щоб кожен із нас йшов за своїм покликанням і ніколи не відмовлявся від своїх цілей та мрій. Будьте сильними, і ви зможете підкорити цей світ!

Грубер Яна
16 років
**Чернівецька область,
Кіцманський район,
с. Лашківка**

МОЯ МРІЯ ЗБУВАЄТЬСЯ!

Моя найзаповітніша мрія – стати вчителем початкових класів. Я дуже добре знаю, що бути вчителем – це нелегка праця, адже я народилася і виросла в сім'ї, де бабуся була вчителькою початкових класів, а мама викладає математику в школі. Тож мій вибір не є випадковим, це скоріше династія, спадковість.

Я дуже люблю маленьких діток і уявляю собі, як ці малята вперше прийдуть у школу в перший клас, а я, їхня перша вчителька, буду навчати їх читати та писати. Вони будуть ще зовсім несміливі, нетерплячі, будуть сумувати за мамою, і я буду намагатися зробити все для того, щоб вони полюбили свій клас, свою школу і мене – свою першу вчительку. Мені добре запам'яталося, як моя перша вчителька Світлана Юріївна пояснювала нам, що добре, а що погано. Завжди наводила приклади з життя, вчила дружити, переживати й співчувати. Одного разу ми знайшли біля школи маленьке цуценятко, яке трусилося від страху і холоду, а вчителька дозволила взяти його в клас, де ми разом примостили його в куточку. Воно відігрілося і до кінця уроків вже махало хвостиком до нас. Потім його забрали в сім'ю моєї по-

дружки. Усі свої сили, знання і час віддавала нам перша вчителька, дбала про те, щоб ми стали освіченими і добрими людьми. Як і вона, буду залюбки організовувати різні конкурси, походи, екскурсії, концерти, щоб наповнювати дітей не тільки знаннями, а й багатьма новими враженнями.

Я знаю, що потрібно буде багато сил, терпіння і любові для того, щоб впоратися з класом, у якому від двадцяти до тридцяти учнів, і кожен з них має свої звички і характери. Вірю та твердо знаю, що вони будуть гамірні, проте слухняні, а найбільше сподіваюся, що мої уроки їх зацікавлять, і маленькі оченята будуть спостерігати за мною із захопленням.

Коли я писала цей твір, то готувалася до вступних іспитів у педагогічний коледж. Я їх склала, і тепер я студентка коледжу. Моя мрія поступово збувається!!!

Коцюбняк Олександр
14 років
**Вінницька область,
Липовецький район,
с. Струтинка**

Я – дев'ятикласник. Навчаюся у невеликій сільській школі, в якій навчались ще мої батьки. Вчитися мені подобається. Я розумію, що мені потрібні знання у повсякденному житті. Сучасну людину оточує багато техніки не тільки у виробництві, але й у побуті. Потрібні знання, щоб у усьому розібратися. У наш час, щоб отримати гарну роботу, необхідні різноманітні знання, володіння іноземними мовами. Багато таємниць життя відкривається, коли вивчаєш науку, техніку, ремесла, мистецтво. Проблема вибору професії зараз дуже важлива для мене. Деякі мої однокласники ще з раннього дитинства обрали собі професію, а я ще й досі нічого не вирішив. Мої старші брати отримали технічну освіту, зараз про-

живають і працюють у Києві. У мене немає технічних здібностей, мені подобаються гуманітарні науки. Мої батьки мріють, щоб я став юристом, мені подобається юриспруденція, я б хотів вивчати і знати закони, роз'яснювати їх і допомагати людям.

Чим приваблює мене ця професія? Я вважаю, що юристи – це люди, які мають відстоювати у житті чесність, порядність, людяність. Маючи у роботі ту чи іншу справу, вони повинні виявити причини конфлікту між суб'єктом і соціальним середовищем, зрозуміти суть конфлікту, обирати правильні рішення для його розв'язання. Юристи зобов'язані вживатися в атмосферу дії, співпереживати з кожним учасником драми, відчувати й зрозуміти мотиви злочинів, проникати у внутрішній світ того, кого доводиться захищати чи звинувачувати. Мене дуже хвилює одна річ. Якщо я не отримаю достатньо балів для вступу до юридичного коледжу, мене можуть прийняти на контракт, а в нашій сім'ї немає багато грошей.

Не знаю, як складеться у мене подальше життя, але я точно знаю, що хочу бути освіченою людиною, мати престижну і корисну роботу, гарну зарплату, якої б вистачило на життя, щоб можна було допомагати батькам. Хочу ходити на роботу «як на свято» – так любить говорити мій тато. І думаю, що це мені вдасться, якщо я прикладу для цього максимум зусиль. Поки що мене не торкнулися дорослі проблеми і я почуваюся дитиною: із-задоволенням катаюся на велосипеді, разом із друзями граю у футбол і баскетбол. Іноді мені навіть не хочеться дорослішати, тому що розумію – поки поруч батьки, які піклуються про мене, я спокійний. Мрію, відпочиваю, насолоджуюся цікавими моментами свого життя. Невдовзі закінчатся літні канікули, і я знову сяду за шкільну парту. Я буду наполегливо вчитися, щоб здійснити свою мрію.

Колесник Єлизавета
14 років
Донецька область,
м. Лиман

ВСЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС

Я – звичайний підліток. Проводжу багато часу з друзями, не люблю вівсянку і просто обожнюю свого кота Басю. Якщо ви зараз пригадаєте себе в моєму віці, ви мене звісно зрозумієте. У такому віці ти зазвичай не дуже думаєш про навчання, а тим паче про вибір професії, бо у цей період тобі хочеться свободи, гуляти усю ніч; ти мрієш відвідати концерт свого улюбленого виконавця, зустрічаєш перше кохання, шукаєш пригоди, робиш дивні речі, а потім разом із друзями смієшся з усього цього. Світ здається таким великим. Ти будуєш плани, відпочиваєш на морі, їдиш разом із татом на риболовлю (ти вже велика, тому у тебе навіть є власна вудочка!), мама вчить тебе готувати, і ввечері вся родина хвалить тебе і каже, що ти зовсім доросла. На 1 вересня ти приходиш до школи з сонними очима, бо твій режим вже давно збився за це літо, але ж тобі байдуже, так? Ти бачиш засмаглих, повних сил та енергії обличчя однокласників та вчителів. Ви всі стоїте на святковій лінійці, зустрічаєте першачків, слухаєте радісну промову директора..., і в цей момент ти розумієш, що ще одне літо позаду. Але сумувати тобі ніколи, бо треба згадувати правила. І так минає рік за роком... І ось вже ти випускник, і перед тобою постає можливо найважливіше рішення в твоєму житті. Взагалі, я хочу сказати, що наше життя цілком і повністю складається з рішень. Кожен день ми вирішуємо, що одягнути, що поїсти, що купити... Але до цих рішень ми вже звикли. Це стало частиною нашого життя, і без цього ніяк не можна. Я поки що не знаю, як це, коли ти вже повинна остаточно вибрати собі професію. Ти розумієш, що це на все життя. Я думаю перше, що відчуває абітурієнт – це страх. Перші думки: «А якщо я не складу іспити?», «А

що як не вступлю в інститут?» , «А якщо я вибрала не ту професію?». Я думаю, що у багатьох у моєму віці були такі думки, тому що у глибині душі кожен з нас усе ще дитина. Ти боїшся, але тобі страшенно цікаво, бо ти молодий і допитливий. Увесь твій час направлений, щоб підготуватися до іспитів, знайти заклади для навчання. Це буде найважчий рік твого життя. Родичі радять: «Іди на юриста. Завжди при грошах і нам допоможеш у разі чого. Це дуже прибутково!». Друзі кличуть: «Пішли з нами на театральний. Разом будемо, буде весело». Купа порад, купа пропозицій..., і ти просто розгублений. Твої думки десь далеко у дитинстві. Ти згадуєш, ким ти хотіла стати, що тобі ближче, що тобі подобається і нарешті робиш свій остаточний вибір, а далі вже все залежить від тебе...

Кожен обирає професію за своїми особистими критеріями. Комуś дуже важливо мати гарну зарплатню, хтось хоче приносити користь своїй Батьківщині, своєму народові, хтось пішов на вчителя, бо обожнює дітей. Особисто мені дуже важливо знати, що я буду працювати не просто за зарплатню, але й буду приносити користь людям і Батьківщині, що через 100 років мої діти, онуки і правнуки з гордістю будуть думати про мене, про мою справу. Яку б професію ти не обрав, ти завжди повинен пам'ятати, що в першу чергу ти людина. І твоя справа – це частина тебе, бо ти віддаєш їй себе, свій піт, свої старання. Повертаючись до критеріїв кожної людини щодо вибору професії, хочу вам розповісти про те, що дійсно важливо для мене. Коли мені було рочків п'ять або шість мені хотілось стати співачкою. Моя невинна дитяча душа мріяла потрапити на телебачення, бо дивлячись на сучасних тоді Ані Лорак, Віталія Козловського та інших, мені також хотілось бути популярною. Коли я трохи підросла, то мріяла бути космонавтом (дивно, як на дівчинку, чи не так?). Ще я хотіла стати лікарем, бо я була впевнена, що якщо я їм стану, то ніколи не хворітиму та лікуватиму людей. Зараз, коли я вже більш доросла, розумію, що усе це зовсім не те, що мені потрібно. Треба

реально дивитися на речі і вибирати професію, яка тобі до душі. Я – гуманітарій. Обожаю уроки літератури та мови. Також я хочу подорожувати світом, навчитись чомусь новому, набратись досвіду, хочу щоб про нашу мову, країну, традиції, дізналися навіть у віддалених куточках планети. Ще я люблю історію. Дуже цікаво дізнаватися про минуле своєї Батьківщини. Я ще не зовсім вирішила, ким я хочу бути – викладачем чи перекладачем. Тому я зупинилася на такій професії, як перекладач-викладач. Я люблю дітей і мені хочеться ділитися своїми знаннями із іншими. Вчитель – це важка праця. Якщо я стану вчителем, то хотіла б бути схожою на мого класного керівника. Це жінка, яка піклується про нас як про рідних, і нам дуже пощастило з нею. Вона завжди допоможе і підтримає. Я розумію, щоб стати гарним спеціалістом, мені потрібно багато працювати і починати треба вже сьогодні, бо за свою мрію треба боротися. Світ жорстокий і або ти його, або він тебе. Ти повинен працювати кожен день, кожную хвилину, кожную секунду. Знаєте, ще дуже важливе питання підтримки. Особисто у мене вона є. Мої батьки мене підтримують, дають мені поради, і майже кожен день ми розмовляємо з приводу моєї майбутньої професії. За своє ще коротке чотирнадцятирічне життя я вже встигла закінчити музичну школу, декілька років ходила на курси малювання і танців, провела не один класний захід, і це все завдяки моїм батькам. Якщо я чогось досягну у цьому житті, то це буде також і їхня заслуга. Насправді я дійсно дуже вдячна Богові за моїх батьків. Можливо, я ще зміню свої погляди щодо професії. Звісно, для мене важливо також мати гідну зарплатню, бо, на жаль, у наш час без грошей ніяк.

Англійська письменниця, філолог, перекладач Дороти Сейерз якось сказала: «Немає професій з великим майбутнім, але є професіонал з великим майбутнім», і я не можу не погодитися з нею. Тому підсумовуючи свій твір, хочу знову зацентрувати увагу на тому, що все залежить тільки від вас. Це важливо і це стосується кожного.

БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ

Тут ніби все зрозуміло? Це все — ваша уява! Казки, фентезі, вигадки. Ніяких меж. Ваша сміливість, ваші світи, ваші найпримхливіші мрії можуть здійснитися у ваших оповіданнях.

**Переможець номінації
у віковій категорії 11 – 13 років
Фесенко Тимофій
11 років
м. Кропивницький**

Доброго дня, шановне панство!

Я, Тимофій Фесенко, активний читач Олексіївської сільської бібліотеки. Почуваю себе там, як дома, тому що моя бабуся працює бібліотекарем. А я на всі вихідні й будь-які канікули завжди до неї приїжджаю. І от ура! Літні канікули. І знову я в селі – приїхав до дідуса і бабусі. Цього разу зі мною таке трапилось, що я вирішив комусь розповісти, бо це ні в які ворота не влізе, і про таке ні в казці сказати, ні пером описати.

Все почалося з того, що я тільки приїхав та одразу ж пішов на риболовлю. Облюбував містечко під вербою, кидав підкормки і почав рибалити. Закинув я вудочку і, о Боже!, вудка крючком зачепилася за гілку верби. Поліз я на вербу, а вона листочками шелестить. Сонечко припікає. І все... Дивлюсь, а я лечу на вітрильнику, як Зак Шторм, високо над землею. І все вище й вище, і моя планета уже стала як макове зернятко. І мені зовсім не боязко, а навпаки, аж співати хочеться. І я заспівав: «Дивлюсь я на небо і думку гадаю, чому я не сокіл, чому не літаю?». Мабуть так гарно співав, що до мене почали злітатися мої фани. Прилетів на Змієві Гориничу малий Котигорошко й почав мені підспівувати. Я його питаю: «Котигорошку, брате, як поживаєш? Як твої справи?».

Він нічого не відповів, а лише махнув мені хустинкою. А то не проста хустинка виявилася, а скатертина-пригощалка. Я на неї глянув, а там чого тільки не з'явилося – всякі добреники. Підлетів я ближче, закинув вудочку і спіймав горошинку, яку шукали під перинкою. Вкинув до рота, пожував. Бачу, а я вже в нірці Крота стою перед Дюймовочкою, яка чомусь гірко плаче. Кажу їй: «Красуне, ти чого вологу розводиш? І так в нірці сирість. Провітритися потрібно». Взяв дівчинку за руку і вивів на свіже повітря. Дивимось, а тут до нас котиться колобок. І так сміється, аж заливається. Йому, бачте, весело, тому що від усіх утік. Нещасний за сміхом не помітив Курочку Рябу, підкотився до неї дуже близько, а вона, не довго думаючи, клюнула його, і лопнув він, як повітряна кулька. Тут я трішечки злякався. Аж оченята примружив. Яке коротке життя!

Коли відкрив очі, то зрозумів, що я уже дуже глибоко під водою. Іду собі по дну, як у себе вдома по землі. А назустріч мені йде, хто б міг подумати – сам Губка Боб Квадратні Штани. І такий красунчик. Запросив мене в місцевий Красті-крабс, пригостив крабовою петі. Щось воно не дуже, мабуть на любителя. Одне мені сподобалося – не встиг я доїсти, як став краветкою. Та такою малою, худою. Куди течія, туди і я. Принесло мене до підводного замку самого повелителя води – великого Нептуна. О, думаю, добре хоч тут мені пощастить: може побачу Аріель. Точно, бачу її, але ж не саму, а в парі з Синдбадом Мореплавцем. Мабуть, коханнячко в них. Ну й добре, нехай їм щастить. І тут щось в око мені потрапило, мабуть, планктон. Кліпнув, о, а я вже в Космосі. Сиджу на летючому Єдинорозі. А поряд зі мною летить Софія Прекрасна. Як завжди чимось заклопотана, знову поспішає комусь на допомогу. Чую: «Дорогу, дорогу!». О, та це ж Барон Мюнхаузен на ядрі на Місяць летить, присвічує собі лампою Аладдина. Нехай поспішає, а то його там вже Лунтик з Їжачком зачекалися. Вони випи-

ли увесь чай з медом, який їм наносила бджілка Майка. Проворненька така. Летимо далі. А Софійка понеслась, як навіжена. Думаю, нехай вона летить, а я не буду поспішати. Та й летун мій уже так хекає, води захотів. Озирнувся навкруги й побачив небесне озерце, направив я його туди. Він напився, три рази підскочив і став козликом. І тут на моїх очах розігралася ціла трагедія. Шекспір відпочиває. Де не взявся Сірій Вовк і проковтнув козлика з ніжками та ріжками. Я так отетерів, що став Олов'яним Солдатиком. Стою собі, кроку не можу зробити. Коли тут біжать черепашки Ніндзя. І такі пришелепкуваті, схопили мене і кинули з Космосу вниз. Упав і лежу. Дивлюсь, іде баранчик Шон зі своєю бандою, а їм назустріч вискочили LEGO-ніндзяги. Як почали вони битися, в мене й параліч пройшов. Осідлав я їхнього вогненного змія і нумо драла давати. А самому цікаво – хто ж переможе. Вернувся. Примостився на камінчику біля сумненької Альонушки. Дивився-дивився, а переможець не визначається. Ну зовсім обнагліли. А тут ще й Баба-Яга без нагляду залишила свій літальний апарат – мітлу. Я її швиденько схопив і полетів будити Людмилу. Вирішив допомогти Русланові. Нехай та Королева-мачуха сама вдавиться своєю злістю та заздрістю.

Подивився, в мітлі ще бензину вистачає облетіти весь білий світ. І я згадав, що мене в гості запрошував кіт Леопольд, йому потрібна моя допомога толерантно провести виховну роботу з мишами, щоб зупинити їхні зловісні витівки. Коли прилетів, то зрозумів: їх дуже важко перевиховати. Я вирішив фізично діяти – зв'язав мишей їхніми ж хвостами і сказав, що не розв'язу поки не наберуться розуму. А сам викликав дядю Стюпу, нехай виховує.

Я полетів далі. Лечу, чую звук зубів, що гризуть. Дивлюсь, а то Зміївна гризе дуб, на якому сидить Івасик-Телесик. Боже, він так труситься, злякався не на жарт. Я підлетів до нього та й кажу: «Малюче, ти не бійся, стри-

бай до мене». Він скочив, і ми полетіли. Летимо. Дивлюся, а внизу дід, баба з гусочкою щось кричать, махають руками, мабуть дають добро на посадку. Сіли. Так невдало. Якби знав, що так попаду, зроду не сідав би. Не встиг торкнутися ногою землі, а я вже Місячна Царівна з зіркою в лобі. Годі те, що зірка заважає, так мені ще й стать змінили. Ну нічого, думаю, якось потрібно вибиратись з цієї халепи. А тут, як на зло, вплив з величезної хвилі дядько Чорномор зі своєю ватагою. Такі всі здоровецькі, що аж моторошно на них дивитися. Вони ж зиркають на мене. Бачте, охороняти мене надумали. Ні, думаю, мені розум даний не для того, щоб я косу чесав. Витяг я мобілку та й попросив допомоги з залу. Незабаром прийшла. Мала вигляд білого голуба із зеленою гілочкою в дзьобі. Голуб Миру – чи що? Та яка різниця, аби виручив. Вчепився я в того голуба. А воно яке мале, а жилаве – винесло мене в синє небо. Не вдержав я крило, випустив із рук. Полетів каменюкою вниз. Як упав, дуже вдарився – це мінус, але хоч став собою – це плюс. Сів, роздивився. А я на арені, по якій літають, вертаються, б'ються – беї. Я зрозумів, що я попав на змагання бейблейду. Отакої, всі такі знайомі лиця. Тут і Айгер, Шу, Капітан. О, бачу і наші підтягнулися. А йдуть так чемненько вкупці – парами: крокодил Гена з Чебурашкою роздають всім морозиво, Буратіно і Мальвіна за ручку з Карабасом-Барабасом, свинка Пепа і малий Джорджик, Шрек і Фіона тягнуть ослика, Машка і Ведмідь перекидаються шишками, Гаррі Поттер і Мері Поппінс (не знав, що вони знайомі). Дивлюсь, ще й біжать Елвін з бурундучками, білка з горішком, Левина варта, Аліса вискочила з Країни Див і також сюди. О, ще й Чіп і Дейл поспішають комусь на допомогу. І вона знадобилася. Серед натовпу за Зайчиком ганявся Вовк і все кричав: «Ну, постривай!». То їм довелося рятувати того Зайчика. Рятувальники зателефонували Скруджу Магдаку і той надіслав Форсажа на літачку. Сіли ми всі

та й полетіли. Летимо над високими горами. А на самій верхівці гори сидить Королева-мати. Роздає наліво і направо золоті черевички. Ми підлетіли, і я також взяв парочку. А чому не взяти на дурничку. Може знадобляться – комусь подарую. Наче знав. На хмаринці сиділа Червона Шапочка і щось без настрою. Питаю: «Ти чого?». А вона каже, що в неї Сірій Вовк відібрав кошик із пиріжками, наразі не знає, як бабусі сказати, щоб її не засмутити. Говорю: «Бери черевички, подаруй. Бабуся моднява буде». Червона Шапочка зраділа, засміялася. Ну і я засміявся та й не помітив, як хтось з арени запустив бея мені межі очі. Я й не знаю, де й дівся.

Багато чи мало минуло часу – сказати точно не можу. Прийшов я до тям. Дивлюсь, лежу під вербою, вудочка біля мене, а в голові ще звучить пісенька Бременських музик. Бабуся попереджала, щоб я надів кепку. Не послухав. От сонечко і вдарило в саме тім'ячко. Тому що в здорову голову не прийде отакий «сон сивої кобили». Майже зібрався, щоб іти додому, побачив в річці Золоту рибку. Вона мені підморгнула, хвостиком махнула і пірнула на саме дно. Я призадумався: може це і не сон, та й кобила ні до чого.

А взагалі, класно таке побачити і почути, та ще й з вами поділитися!!!

Єгізарян Єва
11 років
м. Дніпро

МІСТО ЛАСУНІВ

Єва сиділа над тарілкою овочевого супу вже близько години. Це був найогидніший суп у її житті. У ньому плавали: броколі, болгарський перець, капуста, картопля та морква. Єві було 11 років. Вона була руденьким, з блакитно-сіруватими очима дівчам. Більш за все їй не подобалися овочі, а ще гірше – то це овочевий суп. Зовсім скоро марнування часу за тарілкою дівчинці на-

бридло. Вона встала та почала збиратися на вулицю. Це помітила її бабуса. Вона зупинила внучку словами:

– Куди ж ти, моя дівчинко, на вулицю голодна пінеш? Тримай морквинку, з'їж її, будь ласка, на вулиці.

Єва подякувала бабусі та поклала морквинку в кишеню своєї курточки. Вона вийшла, зачинила двері, та пішла на вулицю, міркуючи, куди б їй піти. Тоді дівчинка згадала, що її дядько Антон працює в своїй невеличкій крамниці, де продає солодощі, зроблені власноруч. А Єва любила солодощі більш за все на світі. Вона швидко дісталася туди, бо бігти було не так далеко. Єва відчинила двері. Її дядечко усміхнено зустрів дівчинку та сказав:

– Проходь, моя племінничко, ти як раз вчасно! Мені треба вийти хвилин на 15, а крамничку залишити ні на кого. Не могла б ти тут трішки посидіти, тільки, будь ласка, не відчиняй двері ось до цієї кімнати і не заходь туди. – Дядько вказав на зачинені двері у кімнату, яка знаходилася збоку.

В крамниці пахло свіжою випічкою, а також трохи карамеллю та шоколадом. На полицках стояли запашні бісквіти, торти та булочки. Акуратно по коробочках було розкладене печиво з різною начинкою. Тут же, на підносі, лежали цукерки хенд-мейд. Поряд з полицями знаходилися ті самі дверцята, в які дядечко наказав не потикатися.

Єва туди б навіть і не заходила, якби не шурхотіння, яке вона почула за дверима. Спочатку вона подумала, що їй це здалося, але через 5 хвилин шурхотіння повторилося, лишень тільки стало ще гучніше. Дівчинка вирішила, що вона тільки на хвилиночку зайде подивитися, що там відбувається і одразу ж вийде. Вона обережно відчинила дверцята, як потім виявилось, невеличкої кімнатки. Там вона нічого не побачила, окрім мішків з борошном, цукром та порожніх коробок.

Дівча вже збиралось виходити, але почула, як дядечко Антон відчиняє вхідні двері. Єва злякалася, що дядечко

її насварить за те, що вона ввійшла в цю кімнатку. Тому вона швидко зачинила дверцята, а коли дядько гукнув:

– Де ти, моя племіннице? – Єва вирішила дочекатися, коли Антон кудись піде, а вона непомітно вийде й повернеться додому, але її дядечко нікуди не збирався. Раптом вона побачила маленьке віконце. На жаль, до нього було не так легко дістатися. Тоді вона вирішила підставити коробки й по них залізти. План вдався! Дівчинка вже відкрила віконце й сиділа на самому краєчку, готуючись до стрибка. Вона заплющила очі та стрибнула. Коли відкрила очі, перше, що побачила, – це був величезний, товстий стовбур дерева. Він був прямісінько перед дівчинкою. Дівча знало, що в дядечка не ростуть такі величезні дерева, тому Єва здогадалась, що вона опинилась у незнайомому їй садку. Вона подивилась вгору і побачила, що на дереві ростуть червоні яблука. Тільки от чомусь вони занадто поблискували. Наша героїня підстрибнула так високо, як тільки змогла, й зірвала яблуко. Скуштувавши його, вона зрозуміла, що яблуко вкрите карамеллю. Єва встала біля стовбура розлогого дерева і перед нею відкрився вигляд зовсім незнайомої для неї місцевості. Скрізь усе було зроблене з солодошів: на деревах висіли фрукти в карамелі, під ногами був подрібнений бісквіт, замість квіток – льодяники на паличці. Пройшовши вперед, вона побачила річку з молочного шоколаду, в яку впадав шоколадний водоспад, поряд був берег, де замість звичайного піску було пісочне печиво. Поблукавши ще трохи, Єва натрапила на незвичайний будинок, що був зроблений з імбирного духмяного пряника. Вона ввічливо постукала в двері. Двері їй відкрила єнотиха. Подиву дівчинки не було меж. Вона обережно запитала:

– Хто ви?

– Я – ласунка Мармеладка, – люб'язно відповіла єнотиха.

– Але хіба ви не єнотиха-полоскун?

– Не знаю я ніяких полоскунів, – відповіла Мармеладка. – У нашій країні живуть лише єноти-ласуни.

- А як називається ваше місто? – запитала Єва.
- Ну що ж ти стоїш на порозі! Заходь до мене. За чашкою чаю я тобі все й розповім. Дівчинка подякувала і ввійшла в дім.

- Сідай, будь ласка, за столик, а я тобі чаю заварю. Ти в мене питала, як місто наше зветься? Так от, наше місто зветься «Місто ласунів». До речі, а як тебе звуть?

- Мене звуть Єва, а вас Мармеладка, я правильно зрозуміла?

- Так, ти все правильно зрозуміла.

- А ви б не могли після того, як ми вип'ємо чай, показати своє місто?

- Добре, я зовсім не проти.

Мармеладка запитала, як дівча сюди потрапило. І та розповіла всю історію про крамницю, шурхіт за дверима та вікно, в яке вона стрибнула. Після того, як вони випили чай, єнотиха повела показувати місто Єві. Усе було просто прекрасно! Вони пройшли крізь зефірний гай, подивились на поле ірисок, посмакували шоколад з шоколадної річки та запили це все лимонадом з озера. Єві дуже сподобалась така невеличка прогулянка з Мармеладкою. Вони дуже втомилися, тому присіли на лавочці. Тепер вже друзі розмовляли про все, що побачили. Раптом до них підійшов якийсь єнот-ласун.

- Привіт, сестричко!

- Привіт, братику! – відповіла Мармеладка. Познайомтеся! Це – Єва, вона до нас випадково через віконце потрапила.

- Привіт, Єво! Мене звати Цукрочок, дуже приємно з тобою познайомитися.

- Яке ж у вас все таки чудове місто, таке прекрасне, таке неймовірне! Я б залишилась тут назавжди.

- Наше місто справді таке прекрасне та неймовірне, але йому загрожує велика небезпека. Поряд з нами оселився Товстун-велетень. Вже понад рік ласуни проти-

стоять йому. Він дуже полюбляє солодощі, але Товстун настільки великий, що їх йому потрібно дуже багато.

– Тобто, він може з'їсти все місто?

– Так, – відповіла Мармеладка.

– То що ж нам робити, аби прогнати того Товстун-велетня? – запитала дівчинка.

– Може, як раз, ти нам щось і запропонуєш? – спитав Цукрочок у Єви.

– А що, як ми запропонуємо йому щось інше, наприклад, якийсь овоч.

– Ох, це неможливо зробити... – сказали брат та сестра одночасно. Це ж солодке місто, де тут з'являться овочі?

Раптом вони почули якийсь зойк. Це був ласун, якого дівчинка ще не знала.

– Рятуйтеся, рятуйтеся!!! Товстун-велетень наближається!!! – кричав він.

Усі повибігали з домівок, почали ховатися хто куди. І раптом з-за високого дерева Єва побачила великого, товстого та незграбного Товстуна-велетня. Він з'їдав усе солодке на своєму шляху окрім, звісно, самих ласунів. Вони йому були не цікаві. Товстун зривав усі карамельні фрукти, запиваючи шоколадом з річки та лимонадом з озера, потім він підійшов до будиночка і взяв його половину в свою руку. Усе, що він хапав, зникало в його величезному роті. Дівчинці було жаль усіх ласунчиків. Але вона була дуже мізерна у порівнянні з велетнем. З величезним сумом дівча поклало руки в кишені і, на диво, щось намацало. Це була морквинка, яку їй дала бабуся перед тим, як вона виходила. Дівчинка розповіла про знахідку єнотикам. Єва встала перед самим Товстуном-велетнем і голосно закричала.

– Агов Товстуне! Дивись сюди! Присядь, а я тобі щось дам!

Товстун-велетень присів і простягнув руки. Єва дала йому морквинку.

- Що це таке?
- Це морква, овоч такий, він дуже смачний та корисний. Принаймні мені так розповідали.
- Ну що ж. Добре, скуштую ваш овоч.
- Скуштуй, скуштуй. Тобі повинно сподобатись.
- Оце так смакота! Надзвичайна смакота! Нічого смачнішого я не їв у своєму житті.
- От бачиш, є щось таке, що смачніше за солодощі. І це ще не все. Крім моркви є ще багато смачних овочів. Наприклад: помідори, огірки, болгарський перець, картопелька та багато інших.
- Оце так! Це ж просто чудово! Але як мені отримати ці овочі?
- Можна посадити городину. Овочі ростуть з насіння.
- А де мені дістати це насіння?
- Оцього вже я не знаю...
- Раптом почувся тоненький голосочок.
- Я знаю, я знаю де знайти насіння, – це звучав голос сойки.
- То ти знаєш, де знайти насіння для мене? – запитав велетень.
- Так, я знаю, почекай трішки. Зараз ми з сестрами принесемо тобі цілий мішок з різноманітним насінням овочів.
- Дуже скоро сойка, разом зі своїми сестрами, принесли у дзьобах невеликий мішок з насінням. Усі допомагали велетню висіяти овочі. Велетень розпушував землю, пташки сіяли насіння, а ласуни поділилися на дві групи. Перша засипала насіння землею, а друга поливала. Єва була у другій групі.
- Дякую тобі, що дала скуштувати овоч! Відтепер я не буду чіпати солодке місто та ласунів, – промовив Єві Товстун.
- За декілька днів з'явилися перші паростки. Треба було бачити, як радів велетень! Відтоді Товстун-велетень залишив місто ласунів. Тепер він у своєму місті влаштував величезний город із різноманітними овочами.

Єва раптом згадала, що її чекають вдома. Ласуни відвели дівчинку до віконця, і та залізла назад до кімнати. Вона попрощалася з усіма та вийшла через двері. На щастя, дядечка Антона не було, і Єва спокійно пішла додому. Наступного дня дівчинка знову завітала до крамнички, зайшла в ту кімнатку, але коли виглянула у віконце, то там нічого не було окрім невеличкого садка.

Бодянчук Анна
12 років
Чернівецька область,
Кіцманський район,
с. Шипинці

КОСМІЧНІ ПРИГОДИ

Звичайний літній теплий суботній ранок. Нарешті Сашко дочекався довгоочікуваних канікул! Тепер він уже другокласник. Звичайний худенький хлопчик зі світлим волоссям і кирпатеньким носиком. На перший погляд Сашко нічим не відрізнявся від інших дітей, але все таки родзинка в ньому була. Такої уяви як у нього не було ні в кого. Сашко мріяв, що коли він виросте, обов'язково полетить у космос і відкриє нову планету. Цілий день Сашко допомагав мамі і татові. Ввечері він швидко заснув. Прокинувшись вранці, він розповів батькам про те, що йому наснилось цієї ночі: «Я лечу в космос на суперпотужній ракеті. Приземляюсь на якусь незвідану планету. Вона виглядала фантастично. Одна величезна куля гарного червоного кольору. Навколо цієї планети кружляло ще шість маленьких планет, кожна з яких мала своє забарвлення. А далі у мене незабутні пригоди, але які саме я вам не розповідатиму, це буде мій власний секрет».

Наступної ночі Сашко ніяк не міг заснути. Тут, зненацька, він побачив світло, яке проникало з сусідньої кімнати прямісінько в коридор будинку. Цікавість не давала йому спокою. Все ж таки він наважився піти подиви-

тися, що там коїться. Від побаченого він не міг промовити жодного слова. На спинці дивану сидів чоловічок. У нього були тонкі довгі сині ноги з трьома пальцями, а сам він був плечистим і дужим. У нього була велика округла голова з величезними вухами, широчезним ротом і одним оком. А замість волосся, у нього на голові стирчало п'ять маленьких антенки. Сашко вже хотів було тікати, але двері чомусь зачинилися. Він хотів закричати, але його перебив незнайомець:

— Привіт! Мене звуть Гранд. Я прилетів з планети Веселкобувалія.

— Хто ти і-і-і-і що це за планета? – спитав Сашко.

— Я житель Веселкобувалії. Ця планета вкрита квітами, добротою; там всюди літають метелики, співають пташки, а через всю країну простягається величезна-величезна веселка, на якій живе наша королева. Вона надзвичайно гарна, добра, мила і, що найголовніше, справедлива. Гайда зі мною, я впевнений, тобі там сподобається. Вирушаймо!

— Але.... Ну-у-у... Я не знаю!

— Та що тут ще думати! Я обіцяю, що все буде добре – запевнив Сашка незнайомець.

— Ну гаразд! А це не буде боляче? – знову з острахом запитав Сашко.

— Не хвилюйся! Процедура переміщення дуже швидка і безболісна – як справжній експерт в цій справі відповів Гранд.

— Ну то полетіли!

І тут, Сашко й оком не встиг змигнути, як вони опинилися на незнайомій планеті. Він стояв на зеленій траві, навколо нього було безліч різних гарних квітів, спів пташок просто зачаровував, і це все ховалося під білосніжним покривалом із хмар; і найбільше диво – простягнута через усю планету веселка. Такого ніхто ще не бачив: кому розкажу – не повірять, – подумав Сашко. Але, де подівся Гранд? Сашка не дуже бентежило, де його друг. Його

ніби зачаклували. Він просто йшов вперед, не розуміючи нічого. Йому здавалося, що все відбувається наче у казці. Раптом Сашко почув ніби хтось неподалік розмовляє. Він зупинився і затих. Десь неподалік чулися голоси. Він зазирнув за кущі. Там стояв Гранд і ще два чоловічки, схожі на нього. Хлопчик підійшов і втрутився в розмову:

— Гранде, де ти пропав? Познайомиш мене зі своїми друзями?

— Із задоволенням. Знайомтесь – це мій новий друг. Він людина. Його звати Сашко. А це мій найкращий друг – Веня і його сестра Менабель.

— Приємно познайомитися! – відповів Сашко.

— Взаємно! – в один голос відповіли.

— Сашко, розкажи нам про свою планету, будь ласка! – попросила Менабель.

— Ну добре! Моя планета називається Земля. На ній живуть люди. Вони не схожі на вас. У них два ока, по п'ять пальців на руках і ногах, а на голові волосся. У чоловіків його немає. Ой, точніше воно є, але його небагато. А от у жінок воно довге і блискуче, як у моєї мами. Я за нею сумую. У нас теж є дитячі майданчики, дерева, квіти, метелики, птахи. Але у нас проблема з чистим повітрям. А знаєте чому? Тому що людство придумало таку річ, як автомобілі. Тепер всі люди їздять на них і цим забруднюють навколишнє середовище.

— Ого! Це дійсно проблема! А ви знаєте, як її вирішувати?

— Може дехто і знає, але, на жаль, ніхто не хоче з нею боротися.

— Гаразд, це все звісно погано, але нам час. Сашко, ходімо я тобі щось покажу. Це тобі точно сподобається! – запропонував Гранд.

— З радістю! Бувайте, було приємно познайомитися.

— Бувай, Сашко. До зустрічі!

Сашко і Гранд помчалися вперед стежкою. Гранд розповідав Сашку про їхню планету.

Йдучи, хлопці почули жалісне щебетання пташеняти.

— Гранде, ти це чуєш?

— Так, чую. Звук лунає он звідти – показавши праворуч, сказав Гранд.

— Ідемо подивимося що там?

За кущами сиділо маленьке пташенятко. Воно з жалістю в голосі щебетало.

— Що з тобою трапилося? – запитав Гранд у пташеняти, ніби чекаючи відповіді.

— Я випав з гнізда, але я ще не вмію літати, а мої мама і тато полетіли кудись, але вони скоро повернуться, – сказало пташеня.

Сашко замр. Невже звірятко вміє розмовляти!?

— Гранде, що це було?

— Де? – здивовано запитав той. – А-а-а. Це?!

— Так! Як? Пташеня вміє розмовляти?

— Звісно. У Веселкобувалії всі тварини вміють розмовляти – це одна із особливостей нашої планети.

— Це чудово. Я завжди мріяв поговорити з тваринами. Так що ми будемо робити з пташенням, Гранде?

— Хороше питання. О! Я придумав. Де твоє гніздечко, кажеш?

— Он на тому дереві – вказуючи крильцями на нього, відповіло пташенятко.

— Чудово. Сашко, ти мені допоможеш?

— Звичайно допоможу. Тільки як ми це зробимо?

— Елементарно. Це дерево не є дуже високим, отже і залізти туди можна. Я залізу на дерево, а ти поки що скажи пташенятку, щоб воно, коли ти його підкинеш, з усієї сили махало крильми, і я його зловлю.

— Чудова ідея.

— Ну то що, я поліз, а ти бери пташенятко і ставай під дерево.

Гранд заліз. Сашко взяв пташеня до рук, став на пальці, витягнувся і підкинув пташеня вверх. Воно з усієї сили махало крильми, щоб підлетіти вище. Гранд зло-

вив його, поклав у гніздечко і спустився з дерева.

— Тепер ти в безпеці, – мовив Сашко.

— Дякую вам, – відповіло пташеня.

— Бувай! – сказав Гранд.

— Бувайте!

Друзі прямували далі. Тепер вони були ще більш задоволені, адже допомогли тваринці.

Нарешті хлопці прийшли.

— Це що, дитячий майданчик? – запитав Сашко.

— Ні. Це «Галявина дітей». Тут граються, веселяться, бігають і стрибають тільки діти. Бачиш, яке тут все маленьке!?

— Бачу. А чому зараз тут нікого немає?

— Тому що всі готуються до свята, яке буде завтра ввечері.

— Це і є те, що ти мені хотів показати.

— Звісно ні! Те, куди ми ідемо, набагато краще і дивовижніше. Ходімо, нам ще трішки.

Сашко і Гранд подалися в бік річки. Чути їй було ще здалеку. Через деякий час хлопці йшли берегом досить широкої, на думку Сашка, ріки. Звуки її дзюрчання з кожним кроком збільшувалися, а замість метеликів там літали гарні бабки.

— Гранде, скажи мені вже нарешті, куди ми ідемо?

— Сашко, терпіння, тільки терпіння.

— Тут дуже гарно. Я ще ніколи такого не бачив.

Нарешті вони прийшли.

— Гранде, це...це... неймовірно круто!

Перед Сашком спадав водоспад із кришталево чистою і прозорою водою. Він шумів і розбризкувався на усі боки маленькими краплинками. Це зачаровувало. Хлопці присіли на землю і ще довго милувалися красою природи.

Вечоріло. Сашко і Гранд сиділи і зачаровувалися прекрасним водоспадом. У них складалося враження, що вони повелителі всієї живої природи.

— Мені вже, напевне, час повертатися додому?!

— Спокійно. У мене все під контролем. Я поверну тебе додому вчасно. Краще ходімо до мене додому. Поп'ємо чаю і ляжемо спати.

— Ходімо. Від чаю і м'якенького ліжечка я зараз не відмовлюся.

Хлопці вирушили. Вони йшли ще довго, але втома не брала владу над ними.

— Ось ми і прийшли, – мовив Гранд.

— Це твій будинок?

— Саме так. Тобі що, не подобається?

— Ні. Швидше навпаки. Він чудовий.

Будинок дійсно був гарним. Підлога з дерева, багато квітів, посередині кімнати маленький круглий стіл з 2 стільцями, в куточку велике м'яке ліжко. Також там була велика піч, така, як у будинку Сашкової бабусі.

— Ну то що, сідай за стіл. Поп'ємо теплого чаю з печивом і ляжемо спати.

— Добре. А печиво з шоколадом?

— Яке хочеш?! Хочеш з шоколадом – буде тобі з шоколадом.

І тут, на думку Сашка, почалося щось дивне. Гранд почав розмахувати руками, і почали з'являтися багато блискіток, потім вони почали зникати, а на столі з'явилося смачне печиво з шоколадом.

— Щ-щ-що це було?

— Чари! Чари.

— Нічого собі. А...А...А... А ти можеш начаклувати еклери?

— Еклери? Хм... Можу!

Знову з'явилися блискітки, вони почали зникати, а на столі з'явилися еклери.

— Ого! То я тепер коли захочу і що захочу можу попросити, і ти мені начаклуєш?

— Напевне, так! Гарзд, швидше їж і йдемо спати, а то ми щось й так засиділися.

На вулиці ніч. Ніде вже не горить світло, нічийх розмов не чути, тільки жаби у ставку і цвіркуні у траві грали і співали, наче заколисуючи всіх...

Ранок. Прохолодний світлий ранок. Новий день і нові пригоди!

— Доброго ранку, сонько, – сказав Гранд Сашкові.

— Доброго ранку. Як тут добре спиться. Я ще ніколи так добре не спав.

— Це добре, що в тебе гарний настрій. Сьогодні ввечері, як я вже казав, у нас відбудеться свято, на яке ми з тобою підемо. Але спочатку потрібно до нього підготуватися.

— Гаразд. А у нас буде сніданок?

— Звісно буде! І так, що ти будеш їсти на сніданок?

— Хм... Треба подумати. Я хочу торт, морозиво, пончик і багато печива.

— Сашко, я не можу тобі це дати. Зранку потрібно їсти щось корисне, адже сніданок – це головний прийом їжі.

— Ну от. Ти як моя мама. Гаразд, вмовив. Де я можу вмитися?

— На вулиці. Виходиш праворуч і побачиш.

— Добре.

— І так, сьогодні у нас на сніданок вівсяна каша і свіжий салат.

— Каша? Я не люблю кашу – з відразою сказав Сашко.

— Як? Ти не любиш кашу? Нічого! Полюбиш. Ти просто не куштував мою кашу. Ось, тримай.

Сашко спробував.

— Це неперевершено. Я ще ніколи не їв нічого смачнішого.

— Ну от. Що і треба було довести. Ну гаразд. Швидше їж. Я тебе чекаю на вулиці.

На вулиці було прохолодно. Гранд сидів на лавці та насолоджувався красою природи.

— Гранде, я поїв. Ходімо готуватися до свята.

— Ну що, починаємо?! Спочатку я тобі розповім, що це за свято у нас має бути. Сьогодні ми святкуємо День меду. Це моє улюблене свято, тому що я обожаю мед. Всі збираються на галявині Дружби. Там будуть танці, веселощі, а найголовніше – багато меду. Спочатку нам потрібні костюми.

— Костюми? А якими вони мають бути?

— Костюми бджіл. Вони головні винуватці свята. Адже бджоли-трудівниці збирають мед, який ми потім їмо. Є другий варіант – костюм пасічника. Адже саме вони збирають мед із сот, розкладають його в банки і дарують нам. Який костюм хочеш ти?

— Я хочу костюм бджілки. Але ж де ми його візьмемо.

— Тоді у мене буде костюм пасічника. Що означає де? Ти забув, що я вмію чаклувати?!

— Точно. То давай швидше, я вже хочу скоріше побачити себе.

Навколо Сашка закрутилися блискітки. Йому це сподобалося. Потім, на ньому з'явився неперевершений костюм бджоли.

— Ого! Тепер я справжня бджола. У мене ще й крила є.

— У мене є для тебе сюрприз. Спробуй помахати крилами.

Сашко спробував. Після двох махів він перестав відчувати землі під ногами.

— Я..Я...Я літаю! Юююхуу! Ці відчуття не передати словами. Це неймовірно круто.

— Тобі подобається?

— Звісно! Дякую, Гранде.

— Ну а тепер моя черга приміряти костюм.

Гранд крутнувся і на ньому з'явився чудовий костюм пасічника.

— Ось тепер ми повністю готові до свята. Ну що, вирушаймо?

— Звісно! Але, як ми будемо іти разом, якщо я лечу, а ти ідеш?

— Є тільки два варіанти: або ти не будеш літати, або мені прийдеться злетіти.

— Але я хочу літати, а не йти, адже ти... – Сашко не встиг договорити, тому що його перебив Гранд.

— Адже я що? НЕ вмію літати? Ти це хотів сказати? Так от, запам'ятай, у Веселкобувалії немає нікого, хто б не вмів літати. Просто ми цю особливість рідко використовуємо.

— Чому?

— Я тобі дорогою все розповім, гаразд?

— Ну то полетіли.

Гранд легко відштовхнувся від землі і злетів у повітря. Вони вирушили. Гранд почав свою розповідь:

— Одного разу, коли ще всі літали, і ніхто не ходив пішки, сталася у Веселкобувалії одна прикра історія. Всім відомо, щоб рослини, як і все живе, жили довго, за ними потрібно доглядати, але це ніхто не робив, тому що нікому це не потрібно було. Усі літали і насолоджувалися красою з висоти. Через нашу недбалість всі рослини і дерева почали гинути, а як відомо, рослини виділяють кисень, який необхідний для дихання. Кожного дня ставало чим раз гірше, і ніхто не міг зрозуміти в чому проблема, аж поки, я вже і не пригадую, кому прийшла в голову думка про те, що проблема криється не у повітрі, а на землі. Від того часу ми майже не літаємо і доглядаємо за рослинами. Ми зрозуміли, що потрібно думати не лише про себе, а й про все, що нас оточує.

— Оце так історія. До речі, нам ще довго летіти?

— Ні. Ми вже прийшли. Ти готовий? Дивись.

— Нічого собі, як тут красиво!

Вся галявина була прикрашена кульками, стрічками і гірляндами. Вона сяяла і наповнювала всіх позитивом. Посередині галявини стояли два столи з медом і різними ласощами.

— Нічого собі, скільки смаколиків, – викрикнув Сашко, спустившись на землю.

— Цього разу ще мало приготували, тому що минулого року було три великих столи. Тобі тут подобається?

— Звісно! Ти ще питаєш? Шкода тільки, що мені ще не довго залишилось тут бути.

— Дійсно шкода. Але ти не турбуйся, у мене є спеціальний годинник, який спрацює тоді, коли я маю тебе переправити додому. А поки що давай повеселимося.

Гранд і Сашко танцювали, веселилися, грали в різні ігри, але Сашкові час повертатися додому.

— Сашко, Сашко, тобі вже час додому. Було приємно познайомитися. Ось тримай. Це браслет, який буде нагадувати тобі про мене і мою планету. Бувай!

— Бувай! Мені теж було приємно познайомитися. Дякую тобі за такий чудовий подарунок.

Сашко знову опинився у своєму ліжку. Настав ранок. Мама прийшла будити Сашка. Він подумав, що це був сон, якщо б не слова мами:

— Що це за браслет у тебе на руці.

— Це?... Подарунок одного мого дуже хорошого друга.

Сашко сидів нерухомо. Він не розумів, що з ним відбувається. Невже це не був сон, невже це все було насправді? Він не розумів нічого, але одне знав напевне – усе, що з ним трапилося, не відбудеться більше ніколи, але... це вже зовсім інша історія.

*Ващук Дарина,
12 років*

**Волинська область,
Рожищенський район,
с. Залісці**

А ЧИ МУХАМ ЛЕГКО ЖИТИ?

Ви думаєте мухам так легко вижити в цьому світі? Якщо так, то ви дуже помиляєтесь, на кожному кроці мушок Коху і Каху чекає небезпека.

От наприклад, та сама липучка-вонючка, в яку Коха постійно влітає, а для Кахи найбільша небезпека – це

тітка Маруся, яка постійно сидить з одним і тим самим журналом і намагається стукнути її. Тітка Маруся, або «Загроза в горошок» – так називають її комахи через те, що вона носила спідницю у великий білий горошок. А ще її відчували за один кілометр, тому що вона любила накропитися парфумами, які можна зрівняти із запахом дихлофосу.

Я розповім вам одну історію, в яку потрапили наші комахи-герої. А було так: політавши біля вікна у кімнаті, не знайшовши нічого їсти, вирішили наші мухи зробити «ревізію» на кухні, перевірити, чи є щось смачненьке. Можливо десь завалювся зіпсований шматочок м'яса або зіпсований банан чи яблуко. Каха озирнулася, оглянувши кухню, вона не змогла знайти товариша. Зрозуміла, що він знову вскочив у якусь халепу.

— Коха, де ти?! – запищала Каха.

— Я тут! Втрапив у липучку! – відповів Коха.

Каха зі швидкістю комети підлетіла до товариша і щосили смикнула його за лапу. Мухи впали на підлогу якраз саме тоді, коли проходила повз них тітка Маруся. Вона підійшла до липучки, пильно оглянула її і сердитим голосом мовила:

— Ох! Знову порожньо! Жодна муха не втрапила!

Мухи голосно зареготали. Коли розгнівана «Загроза в горошок» вийшла з кімнати, Коха, оглядаючись, з полегшенням сказав:

— Ну ми й влипли!

— Точніше ти влип! – засміялась Каха.

Почистивши крила від липкого розчину, обтрусивши пил, який вчепився з підлоги, мухи піднялися і полетіли в школу. Невелика галявина поросла густою нескошеною травою, що нагадувала непролазні лісові хащі. Саме там, подалі від людського ока і заховалася школа для комах. Приміщення школи нагадувало лабіринт із закрученими, загадковими входами та вихода-

ми. Школа була облаштована партами та підручниками для комах. Біля входу їх зустрів друг Стінк (гедзь) та запросив відвідати таємну лабораторію, яка знаходилася у таємничій коморі.

— Дивіться! – Стінк підійшов до стола, на якому лежала коробочка.

— Що там? – в один голос запитали мухи.

— Там таке!..... – відповів Стінк із захопленням.

Вони підійшли до коробки і схвильовано відкрили її. Там були гудзики. Ні, сотні гудзиків. Вони виблискували різними кольорами, переливаючись, видавали різні незвідані візерунки.

— Це не просто гудзики, а чарівні гудзики. Вони можуть допомогти подорожувати у часі, – розповів гедзь.

Очі у мух заблищали! Вони переглянулися, а в уяві вже малювали незвідану подорож в часі. Мріяли, як відвідають таємне минуле, де ще не було дихлофосу, та світле майбутнє, де на нього у мух стійкий імунітет.

— А звідки ти знаєш? – здивовано запитала Каха. – Ти що був у майбутньому? І як воно там? Скажи, там теж є липучки і тітка Маруся?

— Так, я був у майбутньому. Там люди схожі на дивних істот, будинки перевернуті дахом донизу, усі ходять задом наперед. А скільки там таких, як ми! – захоплено розповів гедзь.

— Кортить на це подивитися, – промовила Каха, заглядаючи в очі Стінку.

— А що потрібно зробити, щоб втрапити у майбутнє? – спитала Каха.

— Потрібно взяти гудзик в лапу і сказати слово «пиріжок», а щоб повернутись назад, потрібно сказати навпаки «кожірип», – відповів Стінк.

— Зрозуміло, ну то чому ми ще до досі тут? – запитав Коха.

Взявши в лапу гудзик, він промовив:

— Пиріжок!

Все заблищало, засяяло і загуркотіло. Перед очима пролітали якісь дивні предмети, змінювалась погода, забарвлення простору. Раптом все зупинилося. Від несподіванки у них затамувало подих, з подиву відкрився рот. Мухи на власні очі побачили усе те, про що сказав Стінк. Будинки були перевернуті догори ногами, комах було дуже багато, а люди були якісь дивні, зовсім не схожі на себе. Поведінка людей була надто схожа на поведінку мух у теперішньому: галасували, стрибали, заважали іншим. Вони були скрізь, в кожному куточку фантастичної країни. Надивившись на все те диво, мухи вирішили з великим поспіхом повернутися в свою школу, адже урок ось-ось розпочнеться.

— Кожіриш! – сказав Коха, узявши лапою за гудзик, який закотився в куточок кишені.

Коли мухи повернулися в секретну лабораторію з незвичайної мандрівки в часовому просторі, саме зазвенів дзвінок на урок. Коха, Каха та Стінк навиперевки полетіли у свій клас. Там було спокійно та затишно, їх оточували рідні та близькі люди, улюблені речі. У просторово-часовій мандрівці і добре, і цікаво, а вдома таки краще, визнали мухи.

Коливушко Євгенія
13 років
м. Черкаси

ПРИГОДИ У ВІДРІ

Літо. Ніякої школи. Хоч щодня катайся на велосипеді зранку до вечора. Я так і робила. Практично щодня. Алею під моїми вікнами знала вже, як свої п'ять пальців (далі кататися не відпускають) – кожне дерево, кожна лавку. І от сьогодні на одній із лав звідки не візьмись – відро! Я їхала швидко і не встигла роздивитися. Але воно мене здивувало: звідки тут могло таке взятися? Тому я, звісно, розвернулася, щоб роздивитися. Старе, іржаве,

ручка тримається на одному вушку – звичайнісіньке дране відро. Ну кому його треба було тут залишити, прямо на лаві? «Хм, будемо спостерігати», – вирішила я. І вже якщо не каталася на велосипеді, то наглядала за ним із вікна. Дивне заняття, чи не так? І тим не менше, зусилля мої не були марними. Ближче до вечора коло відра з'явилася мініатюрна жіночка. Вона сиділа на лавці і читала книжку. Вишукане бузкове плаття доповнював гарненький капелюшок з пером. Поки я розглядала, жіночка згорнула книгу, стала на лаву і стрибнула у відро. Я аж рота відкрила: навіщо жіночці у вишуканому бузковому платті стрибати у відро?! Стемніло швидко, як це буває у серпні. Але спати ніяк не хотілося – усе думала про діряве відро на лавці і жіночку у дивному капелюшку.

І наступного дня мої ретельні спостереження не виявилися марними. На лавці сидів чоловік у фрак. Мабуть він спав. А потім прокинувся і так само зник у відрі. Ну як таке може бути? Мій мозок закипав, підігрітий тридцятиградусною спекою. Тож мені нічого іншого не залишалось, як перевірити, що ж у тому відрі! Коли я підійшла, артефакт на лавці не викликав жодних підозр – звичайний старий мотлох. «Все, хай там що, стрибну!», – зважилась я.

Опинилася у звичайному містечку. Кожен житель робив свої справи: хто прав, хто підмітав, хто прибирав пожовкле листя з вулиць. «Що, оце і все? І заради цього варто карколомно стрибати у діряве відро?», – запитання просто шматували мене на частини зсередини. Тому я спіймала першу ліпшу жіночку і влаштувала їй справжній допит.

– Де я? Котра година? І де у вас тут незвичайна країна чи щось таке (тому що крізь відро потрапити до звичайного містечка взагалі нецікаво)?

Жіночка виявилася напрочуд спокійною і врівноваженою:

– Доброго дня, шановна панянько! Хоч ви і не представилися, я назвуся – пані Гудзик. Не знаю, що ви мали на увазі під «чи-щось-таке», але Незвичайна країна у нас є. Але зараз там ремонтують дорогу. І президент у відпустці. Тому вас, шановна панянько без імені, ніхто туди не пустить.

– Чому це без імені? Мене звати Женя. І взагалі, у ХХІ столітті всі кордони відкриті. Можна подорожувати на інші континенти. А в якомусь драному відрі не дають подивитися на Незвичайну країну?

– Шановна панянько Женю, Вам треба повернутися і повчитися ввічливості і терплячості. І якщо Вам це вдасться, то північний вітер відкриє шлях на фестиваль «Вінець літа». На нього завжди запрошують багато гостей. І звідти теж, – вона багатозначно показала вгору. – Але будьте уважні, дрібниць не буває. І коли дмухне північний вітер, не зволікаючи, стрибайте у відро.

Після цих слів пані Гудзик зробилася маленькою, кругленькою і десь покотилася вуличкою містечка. Оговталася я вже сидючи посеред нашої алеї на асфальті.

– Ну чого розсілася прямо на дорозі?! Що, лавочок мало? – маленький плюгавенький дідок щось обурено викрикував на мою адресу. Але це так відрізнялося від країни у відрі і пані Гудзик, що я на нього навіть не розсердилася. Тільки чемно сказала:

– Вибачте, якщо Вам завадила. Мені й справді краще перейти на лавочку.

І дідусь раптом змовк, роззявивши рота, мабуть, так само, як я, коли почула пані Гудзик.

Тепер я постійно стежила за тим, що говорю, як дію і звісно, куди дме вітер. І однієї погожої днини відчула північну прохолоду. «Це знак!», – зрозуміла я і пішла на алею. Як не дивно, на лаві стояло те саме відро. Вже знаючи, що робити, швидко і легко заскочила у нього. Але цього разу опинилася не в містечку, а в якомусь іншому місці. Це був дивовижної краси парк із великими кришталевими фігу-

рами єдинорогів, мавок і русалок, напівкруглими мостиками та різнокольоровими деревами. Я не повірила своїм очам, коли побачила поряд багрянний осінній клен і квітучу весняну вишню, червону горобину і рожеву магнолію. На щастя, мене швидко знайшла пані Гудзик.

– Рада, що у вас усе вийшло, Женю, – сказала вона, привітавшись. – Зараз Ви почуєте найпрекраснішу музику, скуштуєте найсмачніші наїдки і поспілкуєтеся з найсвітлішими людьми. Тому що тут, на фестивалі у Незвичайній країні, діє правило взаємності – ти отримуєш ті емоції, враження і відчуття, які віддаєш усім, хто навколо. Тому кожен отримує найкраще свято для себе.

Тож я натанцювалася, наспівалася, накаталася на білосніжних єдинорогах – усього й не перелічити. І знаєте, мені сподобалося правило взаємності. Тому що люди навколо були так само безмежно щасливі, як і я.

Панасенко Олександр
13 років
Запорізька область,
Мелітопольський район,
с. Костянтинівка

* * *

Я дуже люблю читати книжки і не уявляю життя без них. Вони живлять мою уяву та роблять життя цікавішим. З двох років, коли ще не вмів читати, мені давали слухати аудіокнижки. Однією з найперших була «Легенди та міфи Давньої Греції» М. Куна. Тоді, як згадує моя мама, я був знавцем давньогрецької міфології та міг розповісти про будь-якого героя або бога. З того часу я слухав дуже багато художніх і наукових аудіокниг. У чотири рочки, коли я навчився читати, я відкрив для себе двері до чарівного Мультівсесвіту – бібліотеки. Там зберігаються тисячі книжок, під обкладинками яких між папером та чорнилом ховаються різноманітні світи зі своїми мешканцями, традиціями та світобудовою.

У моїй уяві присутні два всесвіти. Один – звичайний, він є копією нашого реального. Тут всюди діють закони фізики, відомі мені. Але там є дві планети Земля. На одній знаходяться люди та істоти, які існують зараз. А на Землі-2 живуть доісторичні й чорнокнижні тварини та рослини, і можна побачити, як неандертальці полюють на динозавра. Другому всесвіту я дав назву ЛітЕра. Він надзвичайний, бо в ньому існують усі світи, які я відвідав, читаючи цікаві книжки. Він насправді нескінченний, бо коли я читаю нову книгу, то додаю до свого всесвіту новий світ або до світу – нові країни, регіони, міста, героїв, народи та річі. Охочих я запрошую у свій неймовірний та захоплюючий всесвіту ЛітЕра. Оберемо засіб для мандрівок. Мітла Гаррі Поттера? Вона згодиться в межах подорожей одним світом. Може, потяг Емма, яка літає на двох магнітах, машиніста Лукаса? Так, вона нам стане в пригоді. Емма дуже швидка, а її міцність успішно перевірена в численних пригодах. Отже, сідаймо в потяг та рушаймо.

Нас супроводжує машиніст Лукас. Я з ним познайомився з книги Міхаеля Енде «Джим Гудзик та машиніст Лукас». Нас зустрічає Сонячна система Маленького Принца. А ось і його астероїд. Ми бачимо три невеликі вулкани. От і сам Маленький Принц прополіє свій астероїд від баобабів. Біля прекрасної троянди під скляним ковпаком стоїть баранець і щипає травичку. Також можна помітити астероїди Короля, Ділка, Географа, та ліхтарника. А пиячка пропив свій астероїд Ділку. Повз нас пролітає гарматне ядро з Бароном Мюнхгаузеном. Що це за страшний гуркіт? Це його ядро приліпилося до магніту Емми. Ми зрозуміли звідкіля воно, коли побачили переляканого Барона Мюнхгаузена на димарі. Ми запросили його в потяг і рушили далі. Емма потребує ремонту, тому Лукас вирішив сідати у найближчому технологічно розвинутому світі. Це виявився світ Тома Соєра. Лукас спрямував потяг у ремонтну

майстерню поряд із залізничною станцією. Прогуляємось містечком.

Це Сейнт-Пітерсберг, американське місто. Він провінційний, тихий та затишний. Задзвонили дзвони у місцевій церкві. Все місто в жалобі, бо зникли двоє дітей. Том та Гек прославились, бо знайшли дванадцять тисяч доларів золотом. Згодом з'ясувалося, що хлопчаки живі та здорові. Вони сховалися в повітряній кулі, яку випробовував якийсь дивак. Разом із хлопцями полетів їхній друг темношкірий Джим. Він надивився на карту Америки (там їхній штат було позначено зеленим) і досить довго, роздивляючись зелені поля, думав що вони летять над рідним штатом. Пролітаючи над Атлантикою, власник кулі під час спроби виштовхати Тома за борт сам випав і потонув в океані. Протягом усієї довгої подорожі океанами та Африкою Джим порушував філософські питання, а Том досить кмітливо відповідав йому та виявив неабиякі здібності в навігації. Після тривалої подорожі вони повернулися. Саме тоді ми зустріли їх. Сівши у потяг, ми помандрували до світу Лукаса. А барон Мюнхгаузен залишився у Сейнт-Пітерсберзі, бо йому пообіцяли знайти найбільшу гармату і повернути додому. Мандруючи світом Емми та Лукаса, ми побачили дві великі країни: Мандал (алюзію на Китай), та країну Лукаса, де королем був його приятель Джим. Король Джим радо зустрів нас та розповів свою історію життя, яка описана у творах Міхаеля Енде.

Сідаймо на повітряну кулю і рушаймо. А що там за сонячне мерехтіння? Це Країна Сонячних зайчиків. Спускаймося туди. Зайчики нас тепло зустріли. Вони розповіли про хлопчика Веснянку, про те, як він переміг загарбників, які захопили пів світу. Також Сонячні зайчики показали нам пастку-лабіринт, зовні схожу на золотий самовар. У цьому лабіринті, де в кожному кутку було світло, ув'язнений Пан Морок. Цей голова Канцелярії Нічних Кошмарів хотів звільнити троля, щоб той

розбив дзеркало, зачинивши вхід до Країни Сонячних зайчиків, щоб у світі запанував морок. Коли ми зголодніли, Сонячні зайчики принесли букет квітів, адже в цій країні кожен харчується запахом квітів.

Ми знову рушили на повітряній кулі. Поряд із нами летів якийсь загадковий світ. Там були істоти з нічних жахів та хворобливих марень. Жаховиська марно намагалися протиснутися крізь згаслий портал. Там були дикі ліси, пустелі, зруйнований замок та долина, на якій лежали іржаві кораблі, згнилі каркаси давніх фрегатів та каравел, а також шматки літаків різних часів. Усі вони навіки стали бранцями Бермудського трикутника. Поряд із крейсером, з'їденим іржею, ми побачили таргана, розміром із середнього барана. Його очі були сумні, а з пащі чулося тихе муркотіння. До нього підійшов рожевий, у синій горошок, волохань, лагідно погладив таргана по голові і згодував пластилінового баранця. Я впізнав його: це був Чу Пластиліненко зі своїм Мурчиком із книги Олександра Дерманського «Чудове Чудовисько у країні Жаховиськ». Чу – справжній герой, бо зміг потоваришувати з людьми, показати чудовиськам важливість дружби, допомогти своїй подрузі Софійці визволити її батьків з країни Жаховиськ, завадити жаховиськам пройти в світ та переміг Погане Поганисько. Чу запропонував нам навідати його Бабая. Ми сіли на мопедик гнома-листоноші, щоб переміститися до його світу. Під час польоту побачили хмари великих джмелів, а згодом опинилися в іншому світі посеред лісової галявини. На кутку галявини стояла хатина, а біля неї був величенький городець. Він був повністю засаджений різноманітними гарбузами, але дивним було не це. Гарбузи різних звичайних, незвичних, дивних і геть фантастичних сортів росли там. Вони відрізнялися за формою, розмірами, кольором та поведінкою. Деякі привітали нас вереском (свинячі гарбузи), вибухами (феєрверкові) та гучним шелестінням. Господар цього

городу та хати – Бабай Чу (у чудовиськ не дід, а бабай) – радо нас зустрів. Він показав нам свою оселю, нагодував гарбузовою кашею, розповів про свої особливі сорти та показав молодильні гарбузи. Бабай дав нам летючі гарбузи, до них ми прив'язали корзину з велетенського гарбуза і полетіли до іншого світу.

Попереду світ Дж. Ролінг. Саме тут летючі мітли стануть у пригоді. Ми прилетіли на гру Квідич. Зараз проходить чемпіонат Гогворсу. Там ми побачили Гаррі Поттера. Він прийшов відвідати свою стару школу, де з ним трапилися неймовірні пригоди, про які я дізнався з книжок. Зараз Гаррі працює у Міністерстві Магії. Пригоди Гаррі Поттера нагадують мені книгу «В країні Сонячних зайчиків». По-перше, в образі пана Морока можна впізнати дементора (чорний плащ, здатність впливати на думки) і темного лорда Волдеморта (обидва є головними антагоністами твору). По-друге, чарівне дзеркало присутнє в обох книжках. Його справжні властивості розкриваються лише щирій людині. Образ Поганців нагадує Смертежерів. Хлопчик Веснянка схожий на Гаррі Поттера: його також можна назвати «хлопчиком, що вижив», бо поганці вбили його сім'ю, а надміру веснянкувате обличчя – це особлива ознака, як шрам Гаррі. Сонячні та місячні зайчики подібні до чарівників, бо живуть окремо від людей, але допомагають їм. Дід Маноцівник, головний у Колонії, схожий на Дамблдо-ра. В обох книгах є фантастичні істоти: у розповідях про Гаррі Поттера вони населяють всю Землю, а в повісті В. Нестайка ці створіння ув'язнені у підземеллі і виходять лише під вартою, щоб з'явитися у дитячих казках. Світ Гаррі Поттера надзвичайний та цікавий. Авторка Дж. Ролінг – найпопулярніша серед письменників Великої Британії. Серія пригод Гаррі Поттера стала класикою, а сам Гаррі – символом.

Ми продовжуємо політ над Великою Британією. Побачивши давній будинок, я запропонував спуститися.

Поряд із ним був старий сад. Зазвичай саме в таких місцях знаходять скарби. Нам поталанило: ми знайшли дерев'яну скриньку. Зазирнувши в неї, побачили зелені та жовті персні. Знаючи їхні властивості, я взяв один жовтий перстень та поклав його до кишені. А потім сказав, щоб усі взялися за руки і схопив зелений перстень. Тієї ж миті ми опинилися в якійсь водоймі. Випливши назовні, ми побачили, що то була калюжа, і що ми сухі. Озирнувшись навкруги, я помітив галявину, оточену стіною непролазних хащ. Калюж, схожих на нашу, там було безліч. Але лише біля нашої стирчала гілочка. Я згадав, що цю паличку залишили перші діти, які прибули у цей світ. Хоча доцільніше назвати його коридором між світами, бо у світі зазвичай щось трапляється. А в цьому місці все було монотонно-спокійне і сповнене живої тиші, яку ледь-ледь порушував дзюркіт струмка, біля якого вмивалося двійко морських свинок. Коридор між світами має такий вплив на істот, що за пів години перебування там втрачається відчуття плину часу, з'являється сонливість і враження, наче ти тут знаходишся вічність. Але ми поспішали, і вирішили роздивитися галявину. Остеронь галявини знаходилися пересохлі калюжі. Це були мертві світи. Та ось ми побачили калюжу, поряд з якою було декілька слідів, які попри свою давність були чіткими. Одразу ж стало зрозуміло, що ця калюжка є проходом у світ, який описав К. С. Льюїс – Нарнію. Це країна, де звірі розмовляють, дерева можуть ходити, струмки, річки та ліси мають душу. Там є безліч спільнот гномів різних видів, кентаврів, лісовиків, сатирів та дріад. Багато королів там їздили верхи не на конях, а на єдинорогах, бо ці величні істоти дозволять осідлати себе лише особам шляхетної крові та чистої, благородної душі. Людей там живе мало, усі вони є нащадками перших короля та королеви Нарнії або загарбників із Тельмару. Одним із найвизначніших місць того світу є Ліхтарне Пустиріще, де найдивовижніша рослина – це

Ліхтарне дерево. Воно виросло зі шматку ліхтаря світу людей, що потрапило до Нарнії в день її створення. Ми стрибнули в цю калюжу, коли я дістав жовтий перстень.

Ми потрапили в приємне сонячне місце, де співали пташки, зеленіла трава, а на деревах росли дивовижні плоди. Серед галяви стояли дерев'яні двері, які на перший погляд нікуди не вели. Коли я глянув у щарину, то побачив п'тьму. Насилу розгледів чорне, без жодної зірки небо, величезні брили льоду, що ув'язнив увесь той світ від його країв і до самого дна. Втім, серед крижаного панциру можна було роздивитися скелети драконів, чудовиськ та тварин, які були не гідними потрапити до Кращої Нарнії. З-за дверей просочувався крижаний холод, і я одразу відсахнувся від них. У саду ми побачили, що до нас наближається лев із золотавою гривою й розміром завбільшки з невеликого слона. Та я не злякався, бо знав, що це Аслан, Великий Лев, який створив Нарнію та впливав на її історію, щоб Нарнія була вільною та щасливою державою. І от він заговорив до нас. Його голос був чистим, як джерельна вода, гучним, мов гуркіт водоспаду, і водночас тихим та лагідним, як шурхіт польових трав.

– Радо вітаю вас у Справжній Нарнії. Тут збереглося все найкраще та найдобріше, що було у Країні Тіней. Адамові діти називали її Нарнією, хоча вона була лише тінню цього світу. Потім ми зустрілися з наймудрішими правителями Нарнії. Згодом я побачив багатьох дивних та чудернацьких істот, але більшість з них була знайома нам із серії книг «Хроніки Нарнії». Я розповів, що ми маємо відвідати ще один світ. Аслан промовив: «Самотужки вам туди не потрапити, тому я радо допоможу вам». Він загарчав, і все навкруги розпливлося в загадковому дивному мерехтінні. І от ми опинилися в наступному світі.

Спочатку на величезній висоті ми розгледіли Дискосвіт. Він начебто висів над панциром велетенської че-

репахи (панцир якої був усяний кратерами від метеоритів, а навколо неї оберталася червона зірка), і нам навіть вдалося розгледіти її лапи, хвіст та голову завбільшки з континент. Я знав, що Диск тримають чотири велетенські слони. Ми плавно та повільно спускалися на Диск. У цей час ми роздивилися всі континенти на ньому. Бачили величезний Безіменний континент, на якому були ліси, луки, ріки та гори Вівцескелі у Пупі Діску, а на найбільшій горі, на верхівці десятимильного льодовика знаходився Дунманіфест – королівство богів Дискосвіту. Побачили ми і континент Клатч з його пустелями, нечисленними оазами і поселеннями, дуже схожого на Африку. А Противажний континент був оточений муром без дверей. Нори, які ми розгледіли, були шахтами Агатової Імперії, де видобували золото та октирон – магічний метал. А десь біля околиці знаходився найзагадковіший материк ФорЕкс, де живуть ендемічні та вкрай небезпечні тварини та рослини, відбуваються просторово-часові аномалії та є потужне джерело часу. А на самому краю Діску розміщується острів Крул з однойменними країною та столицею, славетний своїми астрономами та космозоологами.

Ось ми прибули до Анк-Морпорку, найбільшого та найзаселенішого міста долини Сто та усього Діску (близько 1 000 000 осіб різних видів та національностей). Одразу ж ми побачили велику і страшну скриню з Грушки Розумної. Вона мала гострі зуби та язика з червоного дерева. Коли віко відчинялося, вони стирчали з неї. Її звали Багаж, і скриня завжди і всюди супроводжувала свого господаря, в усіх країнах, світах та життях. Багаж харчувався злодіями, вбивцями (зменшуючи численність обох гільдій) та воронами, а одного разу з'їв шматок леза від коси Смерті. З-під скрині виглядали крихітні ніжки, які дуже швидко бігали, а одного разу розчавили Химеру. Здавалося, що ця скриня дивиться на нас. Вона могла б передивитися статую, а в свій час

перегледіла Василіска (він мигнув і закам'янів). Ось з-за рогу вийшов величезний орангутанг. Я впізнав його: це був Бібліотекар Невидної Академії, головного навчального магічного закладу Дискосвіту. Він був дуже вправний, бо доглядав 90 000 томів, ловив порушників та заспокоював і вгамовував непосидючі магічні довідники й гримуари та обороняв бібліотеку від вандалів. Цей світ створений одним із найвідоміших британських авторів сучасності – Сером Теренсом Девідом Джоном Пратчеттом. Террі Пратчетт був великим оптимістом та жартівником. Його книги з серії Дискосвіт (41 роман, декілька оповідань, 4 наукові книги й одна куховарська) залишаться світовою спадщиною.

Ось і все – нашу подорож завершено. Наостанок щиро раджу вам, друзі, прочитати усі ці книги. Сподіваюсь, що і вас заворожать ці неймовірно чудові твори.

**Переможець номінації
у віковій категорії 14 – 18 років**

Косюк Яна

15 років

**Черкаська область,
м. Кам'янка**

МІСТО ВТРАЧЕНИХ МРІЙ

Колись давно у маленькому містечку жила дівчинка, яка понад усе вірила в дива. Батьки дуже сварили її через це, бо навіть сполин про магію викликав у них неймовірний страх. Але дівча не боялося. Вона знала, що завдяки вірі в чудо здійснюються усі мрії людей. Кожного дня маленька Марійка сподівалася, що колись хоч на декілька хвилин її батьки повірять у диво і також почнуть мріяти, бо зараз вони, як і всі дорослі, вважають це безглуздою тратою часу. Більшість її однолітків, на превеликий жаль, теж так думали. А Марійка щоночі бігала в поле, лягала в золоті колоски і уявляла собі багато

веселих нісенітниць, які робили її настільки щасливою, що у такі моменти дівчинка могла б зробити будь-що, навіть найнеможливіше.

Вранці вона почула розмову батьків:

– Вночі хтось знову потоптав пшеницю у сусідів. І це вже не вперше! – обурився батько дівчинки.

– Хто ж це може бути? – підтримала його мати Марійки. – І чому вони їх лишень ламають, а не збирають?

Маленька мрійниця стояла і тихенько посміхалася. Вона знала, що чинить неправильно, але, щоб загладити провину, там, де колоски ламалися, дівчинка клала букетик польових квітів.

На уроці української мови фантазерка подумки гуляла на шкільному подвір'ї. Раптом вона побачила дивного незнайомого їй хлопчика, який радісно бігав на майданчику та щиро і відкрито посміхався. Зненацька він глянув прямо у вікно на дівчинку, не ховаючи посмішки зі свого обличчя. Марійка почервоніла та відвела погляд на вчительку. Коли вона знову поглянула на подвір'я, веселого незнайомця вже не було.

Додому Марійка вирішила піти через дике поле, щоб нарвати букет і освіжити свою кімнату польовими квітами. Зненацька подув сильний вітер і перед нею з'явився той самий хлопчик.

– Привіт! – неначе нічого не трапилося, мовив він. Спочатку дівчинка злякалася, але щось в образі незнайомця викликало довіру. Зі страхом та невеличким сумнівом вона мовила:

– Привіт.

– Як тебе звати?

– Марійка.

– А я Андрійко.

– Як ти тут опинився? Тебе не було поруч. Ану зізнавайся, – з посмішкою мовила Марійка.

– Я прилетів на вітрові.

– Це як?

— Легко. Я з дивовижної країни, де відбуваються чудеса. Але не лякайся, це добра магія.

— Та я й не злякалася, – невпевнено мовила дівчинка.
– Магічна країна! – захоплено додала вона.

— Так, – хлопчик усміхнувся, – показати децю?

— Авжеж!

Андрійко подув на долоню і здійснювся миттєвий рвучкий вітер, який спілв безліч різних квітів у один віночок і поклав на голову дівчини. Марійка дуже здивувалася. Вона завжди лише мріяла, та ще ніколи не бачила, як твориться магія. Малий чарівник угледів ніколи раніше не бачену іскру в очах дівчинки, і йому захотілося зробити ще щось приємне для неї. Хлопчик узяв руку фантазерки і міцно стиснув у своїх долонях.

— Поглянь! – Андрійко обережно прийняв руки, і над долонею Марійки з'явилася хмаринка, з якої падали малесенькі сніжинки.

Мов на крилах мрійниці залетіла до своєї кімнати. Нею володіла лише одна думка – чари все ж таки існують!

Цієї ночі їй наснився жажливий сон: поміж різнокольорових маленьких будиночків ходив великий потворний чоловік і нищив усе прекрасне. Під його величезними ногами помиралі барвисті думки, а товсте пузо, яке виглядало з-під червоної сорочки, світилося злісно-брунатним кольором. Маленькі дітлахи як тільки бачили його величезну, як сонце, голову із брудним смолянистим волоссям, то одразу тікали в кімнату і ховалися під ліжко, щоб товсті руки велетня не змогли дістати їхні мрії.

Марійка прокинулася від того, що голосно кричала.

— Тихо, все добре, – неочікувано у її кімнаті з'явився Андрійко.

— А ти що тут робиш? – дівчинка неабияк злякалася.

— Я стережу твої беззахисні мрії.

— Навіщо? Вони ж у моїй голові, ніхто їх звідти не дістане.

— Помиляєшся. Розкажу тобі про Солодку країну, де мрії всіх людей настільки світлі та приємні, що їхній смак нагадує стиглі черешні чи шоколад. Хоча, відкрито тобі секрет, у кожної мрії є свій смак. Якщо вона світла, то солодкий, а якщо темна... гірша від гнилого яблука.

— Так, а що ж трапилося?

— Кілька днів тому у Солодку країну прийшов небажаний гість. Злий чаклун Агатес, який тільки й живе тим, що нищить усе прекрасне – мрії, кольорові думки, казкові сни, – з цими словами хлопчик засумував і на деякий час замовк.

— А як він виглядає? – нарешті порушила тишу Марійка.

— Він велетенський, як двоповерховий будинок, не менший. Голова вкрита брудним землистим волоссям, очі настільки малесенькі, що побачити їх можна лише пильно придивившись. З-під сорочки виглядає велетенське пузо, яке от-от лопне від з'їдених ним думок. На ногах широкі діряві штани, підперезані ремнем, який ще більше підкреслює округлі форми живота.

У Марійки було відчуття дежавю. Коли мрійниця почула, як змалював образ велетня Андрійко, згадала свій сон.

— Знаю! – вигукнула фантазерка щосили.

— Що ти знаєш?

— Я бачила його... той велетень снівся мені.

Марійка говорила швидко, неначе ще трішки – і все забуде.

Декілька хвилин діти сиділи тихо, незрушно. Вони уявили, що Агатес от-от загляне до кімнати і почне жадібно пожирати їхні беззахисні мрії. Нарешті Андрій мовив:

— Хочеш побачити, що сталося із Солодкою країною?

— Так, – тихо і обережно відповіла Марійка.

Маленький чарівник узяв дівчинку за руку, і вони злетіли в небо аж до самого місяця.

— Заплющ очі, – мовив хлопчик. – Ти щось відчуваєш?

— Так! – захоплено вигукнула фантазерка. – Я відчуваю запахи солодкої м'яти та яблука, це так дивно. А ще я чую шепіт м'якої тиші. Невже вона уміє говорити?

— Звісно, вміє. А що ти ще відчуваєш? – летіти треба було довго, і Андрійко хотів чимось зайняти дівчинку.

— Вітер, – тихесенько засміялася вона. – Він лоскоче мені ноги, торкається волосся...

Поки Марійка уявляла, що твориться довкола неї, хлопчик обережно відпустив руку.

— Я лечу! – здавалося, що щасливішої дівчинки годі й шукати на світі. – Лечу! – на весь голос закричала мрійниця і, розплющивши очі, попливла в повітрі, розсуваючи руками хмари. Нарешті крізь туман почала виднітися диво-країна. Діти приземлилися і пішли порожніми вулицями, де не було жодної живої душі. Дівчинка поглядала на будинки, які були сірі-сірісінькі і лишеньдесь далеко виднілося різнокольорове саяво.

— І все це зробив Агатес? – обурено запитало дівча.

— Так, – з пам'яті Андрійка почали впливати спогади про його країну до трагедії. Кольорові будиночки, які стоять поруч один з одним, рожеві, блакитні, помаранчеві дерева, із різними смоктунцями на них. Якщо добре придивитися, то можна побачити барвисті кульки у повітрі, які згодом осідають на землю і оживляють мрії.

— Андрійку! Андрійку! – штурхала його дівчинка. – Що то за люди сидять он там?

Хлопчик обережно повернув голову і після кольорових спогадів-картинок перед ним постало безбарвне полотно сумних людей.

— Це, – втерши сльозу, сказав він, – люди, яких позбавили мрій.

Усі сиділи за столами в таверні і ніби дивилися в безодню. Дехто щось їв, ледве потрапляючи виделкою в їжу, хтось лише дивився на кашу в тарілці. Якийсь старий чоловік із сивою борідкою та чудернацьким кашкетиком на голові сидів у найвіддаленішому кутку, по

його обличчю текли сльози. А жінка навіть не намагалася заспокоїти своє дитя, яке також плакало.

Марійка не могла довго дивитися на все це, тому миттю вибігла з таверни. Андрійко за нею.

– Як же цим людям допомогти? – голос дівчинки помітно тремтів.

– На жаль, ніяк.

Та маленька мрійниця не могла заспокоїтися. Їй було боляче дивитися на людей, зовні схожих на неї, але таких безпорадних. Вони пішли далі сірою вулицею. Андрійко розповідав подрузі, якою чудовою була його країна раніше. Зараз на деревах навіть яблука й ті погнили. Солодка країна втратила свою душу. Раптом друзі почули спів, який лунав зі старого занедбаного будинку. Вони повернули до нього й побачили чоловіка, який сидів за столом і щось малював.

– Добридень! – вигукнула фантазерка, яка впізнала дідуся.

– Хто тут? А, це ти, Андрійку, заходьте. Хто ця гарна краля поруч з тобою?

– Це Марійка.

– Дуже приємно, я дід Філимон.

Дівчинка усміхнулася. Їй дуже сподобався старенький. Червоний чудернацький кашкетик кумедно сидів на його сивій голові. Очі були добрі-добрі, сіро-блакитного кольору. На дідусяві була біла сорочка, поверх якої зелена жилетка в клітинку. Штани – колись коричневого кольору, а взуття старезне та стоптане, проте чисте. Діду Філимону також сподобалася Марійка. Її рожеві щічки ще більше зарум'янилися, коли старенький підійшов до неї. Туго заплетені косички, білесенька нічна сорочка трішки нижче колін і чистенькі чорні сандалики, з-під яких виднілися білі шкарпетки. Справжнісінька маленька леді.

– Але чому ви... Ми ж бачили вас у таверні. Я гадала, що ви також позбулися мрій.

— Ні, дитинко. Мої мрії далеко заховані. І я відкриваю їх тільки тоді, коли малюю. Тоді вони літають по всій кімнаті і ніхто їм не заважає. Непевно, саме через це Агатес і не зміг упіймати їх.

Дівчинка розглядала картини діда Филимона. Вони майже усі намальовані темними кольорами і лише деякі мали світло-барвисті відтінки. Але, попри весь морок барв, у картинах вирувала невидима сила, яка зачаровувала людей. На одному з малюнків Марійка побачила потворного чоловіка.

— Хто це? Мені здається, я його десь бачила.

— Так, дитинко, бачила. Це Агатес, – спокійно відповів дідусь.

— Чому ви його намалювали? Він злодій, чи не так? – перебив Андрійко.

— Е ні, синку. Подивися, велетень тут добрий, с посмішкою стоїть поруч зі мною. Раніше, коли він був ще справжнім мрійником, ми щиро товаришували. У нашому містечку неможливо було зустріти милішу за нього людину.

— А що ж сталося потім? Чому Агатес став злим?

— Одного дня він вирішив піти до світу людей. А там зовсім інші правила, інші закони. Тут мрії одразу здійснюються, а там... В дива майже ніхто не вірить. Я довго відмовляв його, проте він навіть слухати не хотів. Не знаю, що саме там трапилося, але зі світу людей мій друзяка повернувся злим велетнем. Саме тоді його особисті бажання перестали здійснюватися, – дідусь тяжко зітхнув.

— Андрійку! – зненацька вигукнула Марійка. – Мені час додому! Котра годна?

— Не хвилюйся, зараз лишень восьма ранку, – мовив хлопчик.

— А у світі людей – четверта, – підхопив старий.

— Мій батько скоро йде на поле, а перед цим заходить до мене в кімнату.

— Гаразд. Полетіли.

— Бувайте, діду.

Ледве-ледве Марійка встигла лягти у ліжку, як до кімнати зайшов батько. Він поцілував доньку і тихенько зачинив двері.

— Встигли – з полегкістю вимовив Андрійко.

— Ледь не попались!

— Гаразд, мрійнице, ще побачимось! На все добре!

— Бувай, чарівничку!

Марійка лягла спати, а її товариш полетів назад до діда Филимона. Той сидів і щось майстрував.

— Невже Солодку країну й справді не можна врятувати?

— Можна, чому ні?

— Але ж нещодавно ви говорили, що це неможливо!

— Я так думав. Та коли побачив це дівча, яке ти привів до мене, то зрозумів, що вона наділена неймовірною силою. Мені здається, що Марійка може допомогти нам.

Усю ніч Андрійко думав над словами, сказаними дідом Филимоном. «Може, – думав він, – дід і правий, Марійка незвичайна дівчинка, особлива, вона допоможе. Проте, як???».

Наступного дня хлопчина знову забрав подругу до своєї країни.

— Знаєш що, Андрійку. Я зрозуміла, що моє містечко дуже схоже на твоє у скруті.

Із деяких вікон визирали маленькі діти, які намагалися вигадати щось надзвичайне. Але з їхньої голови вилітали тільки яскраві іскри, які повільно знебарвлювалися і опускалися на землю. Одну з таких іскор спіймала Марійка. Тьмяне світло, торкнувшись до руки дівчинки, одразу розквітло, набралось кольору і почало весело стрибати на долоньці. Мрійниця усміхнулась і легенько подула на руку, відправивши кольорову іскорку дівчинці. Та, у свою чергу, усміхнулась і кудись побігла. Марійка дивилася на те віконце і навіть не могла змигнути.

- Знаєш, що ти тільки що зробила?
- Я оживила мрію цієї маленької дівчинки, – відповіла з посмішкою фантазерка і замислилася.
- Андрію, знаєш гру «класики»?
- Ні.
- У мене є ідея. Ми можемо зібрати усіх дітей і навчити їх грі. Мені здається, від цього їм стане краще, веселіше.

Так вони і зробили. Марійка навчала інших дітей різних ігор, згодом вони й самі щось пропонували їй, як здалося Андрійку, до них знову почала повертатися радість життя. І все було б добре, але що ж робити з дорослими? Їхні мрії не повернеш грою.

- Як бути? – запитала Марійка.
- Не знаю, – похнюпився Андрійко.

Раптом почувся жажливий тупіт. До них наближалось щось гігантське і зловіще. Це був велетень, який світився зелено-фіолетовим кольором.

- Я відчув радість, – ревів він. – Відчув нові мрії!

Агатес був схожий на велетенську дитину, у якої відібрали улюблену іграшку. Усі розбіглися, але страх так скував Марійку, що вона не могла рушити з місця.

— Ти!!! – заревів черевань. Він схопив дівчинку у велетенську брудну руку і побіг до свого житла.

- Відпусти мене! Ану відпусти! Негайно!!!

Але Агатес не чув її. Тупіт викрадача був настільки сильним, що фантазерка не чула свій голос. Будинок велетня відрізнявся від інших. Неохайні стіни, кривий дах, розбитий поріг. Дерев'яні двері були такі діряві, що через щілини міг би пролізти великий бик. Товстопуз заніс Марійку всередину та посадив на стіл, з якого вона не могла злізти, а сам пішов на інший бік кімнати і щось почав різати. Дівчинка оглядала приміщення. Кімната була такою великою, що в ній, здавалося б, могло поміститися кілька будинків. Увагу мрійниці привернула така ж самісінька картина, яку показував їй та Андрійку

дід Филимон. Вона висіла там, де її найменше було помітно. «Може, є ще надія?», – подумала Марійка. Доки дівчинка розглядала усе довкола, дикун щось майстрував, а потім підійшов до дверей.

— Якщо надумаєш утекти, то я з'їм тебе і твої мрії, – пригрозив Агатес. У його голосі мрійниця почула сум. Закінчивши роботу, велетень пожбурих на стіл якийсь шматок дерева.

— Ось, – сказав він, – на цьому будеш спати.

— Ні, не буду. Все одно втечу!

— Не втечеш. Якщо ти хоч спробуєш це зробити, мій пес знайде тебе...

— І з'їсть?

— Ні. Він принесе тебе до мене, а я вже з'їм.

Марійці нічого не залишалося, як лягти в ліжко, змайстроване тим, хто її полонив. Лише очі дівчинки визирали з-під ковдри. Незабаром у хатині настала відносна тиша. Магія сну наповнила будинок. Лиходій солодко спав і ще солодше хропів. Марійці також хотілося спати, але хропіння Агатеса не давало їй це зробити. Мрійниця помітила різнобарвні цятки над його ліжком. Вони вилітали з рота та носа хропуна і весело танцювали навколо сплячого злодія, а потім, як осінні зав'ялі листочки, темніючи, спускалися на ковдру та згодом зовсім зникали. Ці вогники нагадали заручниці ту дівчинку, мрії якої вона оживила.

«А як щодо мрій Агатеса? Може я зможу оживити і їх?».

Марійка зіслзла зі столу і ледве видерлась на гігантське ліжко. Лиходій раптово повернувся і дівчинка ледве не впала, але вчасно схопилася за ковдру. На її голівоньку опустилася ледь жива фантазія і Марійка ніби пережила усе те, через що довелося пройти велетню. Вона побачила навіть те, яким він був раніше – добрим та життєрадісним, і те, на кого і як перетворив Агатеса світ людей. Відчула, як тяжко йому живеться усі ці роки. Вогник враз спалахнув і весело злетів угору. Так сталося і з усіма ін-

шими блискучими цятками. Вони почали жваво кружляти над головою дикуна, а потім одна за одною залітали у його вуха. Голова миттю засвітилася різнобарвним світлом, а черевань – чудернацькою, проте по-своєму гарною усмішкою. Марійка відчула себе справжньою чарівницею. Такого почуття вона не переживала ніколи раніше, навіть тоді, коли повернула мрію дівчинці. Адже маленька фантазерка вважала, що дорослим з їхніми мріями тяжче допомогти, аніж дітям. Вранці полонянку розбудив смачнющий запах, який вирував навколо. Вона розплющила очі і злякалася від побаченого. Перед дівчинкою сидів Агатес і дивився на неї. На обличчі товстопуза сяяла чудернацька усмішка. Його очі більше не здавалися злими, а навпаки – добрими і радісними.

– Доброго ранку, мрійнице, – промовив велетень і ще ширше усміхнувся. – Дякую тобі, що повернула мені мої мрії!

– Будь ласка! Я просто відчувала, що ти хороший.

Вони разом поснідали. Велетень, який тепер перетворився на Марійкиного приятеля, приготував смачні напжки та солоденький чай.

– Агатесе, ходімо до інших, у місто?

– Я боюся.

– Не бійся, ходімо. Без тебе я не зможу допомогти дорослим.

– А що з ними?

– Ти що, не пам'ятаєш? Ти ж відібрав у всіх людей, дорослих і малих, мрії, їхні фантазії. Тепер вони ледь живі ходять.

Не довго думаючи, велетень погодився. Він швидко добіг до містечка. Дівчинка сиділа в нього на плечі. Люди, побачивши Агатеса, як завжди почали втікати хто куди.

– Стійте! – закричала Марійка. – Зупиніться! Агатес тепер добрий! Ось, дивіться! – велетень поставив дівчинку на землю і щиро усміхнувся. Із вікон, із різних

закутків почали виглядати люди. Вони з недовірою дивилися на дикуна, боячись, що він з'їсть їх. Та все ж одна жіночка наважилася підійти до гіганта, який щиро посміхався. Той не знав що робити, тому присів і простягнув до неї руку. Коли його палець доторкнувся до руки жінки, вона враз засвітилася і ніби злетіла. Велетень не відразу зрозумів, що тільки що зробив, тому злякався і хутко встав. Він вертів головою зі сторони в сторону, поглядаючи то на людей, то на Марічку.

— «Обійми... – подумала мрійниця, – ось що потрібно!» .

— Агов! – крикнула вона, – люди, цей велетень допоможе вам повернути мрії. Потрібно лише обійняти його. Не бійтеся!

Уся малеча, яка стояла на вулиці, підбігла до Агатеса. Вони повірили дівчинці, а великий чоловік відчув себе найщасливішим у світі. Дорослі, хоч і дуже боялися, також підійшли і обережно обняли його. А він, у свою чергу, також міцно-міцно обійняв їх могутніми руками. Тіла людей засвітилися яскравими кольорами, і вони весело побігли вулицею, торкаючись та забарвлюючи усе навколо.

— Тебе дехто чекає, велетню, – тихесенько мовила Марійка, коли вони залишилися наодинці. Вона попросила віднести її на вулицю, якої ще не торкнулися зміни, до будинку діда Филिमона.

— Почекай тут, – дівча зайшло всередину.

— Марійко, ти жива, – до неї підбіг Андрій і міцно обійняв, а відійшовши, почервонів. – Що трапилося? Я скрізь тебе шукав. Думав, що більше ніколи не побачу. Що з Агатесом?

— Почекай хвилинку. Діду Филимоне! Добрий день!!!

— О-о-о-о, Марічко, привіт, маленька, – чудернацький кашкетик так само неохайно сидів на його посивілій голові. Дівчинка попросила діда закрити очі і відвела його на вулицю до старого друга.

— Агатесе, невже це й справді ти? – із зелених очей діда Филимона потекли сльози, які він навіть не приховував. – Ти повернувся, друже.

— Филимоне, — мовив велетень. — Ти хоча б іноді виходив зі своєї халупки, а то й не знаєш, що відбувається довкола. Солодка країна знову мріє. Завдяки цій маленькій дівчинці наше місто ожило!

І справді, відтепер Солодкий край відродився та ще й в яких барвах! До людей повернулися їхні мрії, з дерев знову звисали смоктунці в смужку, діти вигадували чудернацькі ігри й забави. І все було б добре, та тільки маленькій фантазерці було час повертатися додому, до своєї, позбавленої різнокольорового життя і яскравих мрій, країни.

— Прощайте, друзі. Я дуже рада, що познайомила-ся з такими чудовими людьми, як ви.

Андрійко, дід Филимон та Агатес по черзі обійняли Марійку і хлопчик, взявши її за руку, здійнявся разом і з подругою в небо. Він успішно повернув Марійку додому.

— Якщо тобі потрібна буде моя допомога, ти тільки поклич!

— Бувай, чарівнику.

Дітлахи обнялися, і Андрійко полетів. Дівчинка стояла і дивилась у вікно. Хлопчик все віддалявся і віддалявся, допоки його зовсім не стало видно.

Марійка ще не знала, що скаже батькам. Як вони відреагують на її відсутність. Але фантазерка мріяла лише про одне – вона обов'язково щось придумає, щоб і її світ став кращим, доброзичливішим, барвистішим. Щоб люди не боялися доброї і світлої магії. Щоб вірили в чудеса і прагнули втілити в життя свої мрії. Дівчинка навіть знала, хто їй у цьому допоможе. Марійка вірила і посміхалась, а крізь фіранку на вулицю вилітали маленькі різнокольорові кульки.

Крикрий Артур
14 років
Чернівецька область,
м. Хотин

БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ

ВСТУП

Привіт, мене звати Артур, і я хочу, щоб ви поринули в історію за допомогою цієї розповіді, щоб ви потрапили у різні епохи і віки, зустріли багато героїв, які допомогли мені. Добре. Ви самі дочитаєте швидше, ніж я розповім всю історію... До зустрічі.

ГЛАВА 1 – Наївний король

Світлого літнього ранку я прокинувся і хотів прочитати мою нову книжку з історії. Незрозуміло чому, але батьків не було вдома, я просто подумав, що вони кудись поїхали, і все-таки я дістав книжку з полиці. Коли я відкрив першу сторінку, зробилось щось дивне... Стіни почали трястися, стеля розвалювалася просто на очах! І на мить я заплющив очі... все стихло. Відкриваю очі, а переді мною ліс, розвертаюсь, а там... замок! Величезний замок! Я на секунду подумав, що це розіграш, але ж ні, це справжнісінький замок! Я хотів роздивитися його: ворота, башту та ін., але мене помітив охоронець і сказав: «Гей! Хлопче, не ходи сюди, це замок короля Генріха XI!».

— Точно, – прошепотів я. – Це король Англії. Значить, я зараз в Англії, і десь у 1500-их роках н.е.

Після цього я пішов від замку до села, яке було неподалік. Проходячи через ринок, я помітив якогось незрозумілого чоловіка, який стояв на вході і, побачивши мене, хитрим голосом сказав:

— Хлопче, я бачив, що ти хочеш потрапити в замок Генріха?

— Так, хочу!

— Тихіше! Спочатку дві срібних монети, а потім розкажу.

Я дав йому дві срібних монети, не зрозумівши, звідки вони у мене, і уважно прислухався, коли незнайомець розповідав мені різні ходи. Наприкінці видав у мене ще дві срібних монети. Потім порадив просто купити одяг і сказати, що я син короля. Я зрозумів, що заплатив лишні дві монети за одну пікантну таємницю: король прославився як бабій. Переодягнувшись, я впевнено попрямував до замку:

— Впустіть мене, я син графа Генріха XI, Артур!

— Відчиніть ворота!

Після цих слів мене завели до самої кімнати Генріха XI, щоб показати мене королю.

— Генріху — вклонилися — цей дворянин каже, що він ваш син.

— Хлопче, скажи, хто твоя мама?

Я згадав, що у Генріха було шість жінок, трьох з яких стратили, і троє померло від хвороби, а ще згадав, що одну з них звали Єлизавета. Я сказав:

— Єлизавета, мати моя, була страчена.

— Точно! Єлизавета це моя четверта дружина, синку!

Тієї ж миті він обійняв мене, ледве стримуючи хвилювання. Згодом він провів екскурсію замком. Мене цікавило те, що коли ми проходили через бібліотеку, я помітив таку ж саму книжку з історії, яка була і в мене. Коли він відволікся, то я пройшов в бібліотеку – там було так просторо, що в мене аж голова запаморочилася. Але все-таки я торкнувся книжки, відкрив сторінку, і зі мною сталося те ж саме, що і в дома: все навкруги затряслось, скло наверху потріскалось, камені і штукатурка почали падати. Я знову на мить заплющив очі... і все стихло. Але ні, почався мороз! І біля мене не було абсолютно нічого, залишилося тільки тонке пальто, в якому було дуже холодно.

ГЛАВА 2 — Розумний п'яниця

Я такого морозу ще ніколи не відчував, земля, на якій я стою, вся вкрита снігом, туман не дозволяв щось ба-

чити. Коли я спробував роздивитися через цей туман, то помітив дещо незрозуміле... Я побачив якусь людину з рогами, перекрученими вниз, з сокирою і з щитом. Я подумав, що це варвар, який хотів мене вбити, але коли він наблизився, то сказав:

— Хто ти? Ти з роду вікінгів?

І тут я проявив кмітливість:

— Так, кхе-кхе.

— Хлопче, одягни кожуха.

Після цього мене відвели до їхнього табору. Вальгард, так звали воїна, відкрив двері в кімнату, де розробляли план нападу на Францію. Вальгард сказав:

— Вождь, я помітив нашого воїна повністю без зброї і обладунків!

Вождь грізним голосом сказав:

— Як так! Швидко обладунки!

Я думав, що вікінги – це п'яні варвари, яким хочеться все руйнувати, але... це були доволі серйозні люди, які обговорюють важливі для держави питання. Вишукана їжа була на столі, я стояв біля входу і чекав, поки мені принесуть обладунки, Вальдгард щось говорив вождю, а до мене пристав якийсь п'яний воїн, один п'яний на всю армію. Він сказав:

— Робін, ти знаєш, що на другому поверсі, гик, ой, другому поверсі є невідома книжка, яку забороняється навіть, гик, ой навіть торкатися... ой.

Після цього він впав і заснув біля моїх ніг. Нарешті мені принесли обладунки: дворучну сокиру і щит. Коли я все нарешті одягнув, відразу пішов на другий поверх. Там я помітив мертвого вікінга. Напевно то був Робін. Коли я підійшов до тієї ж самої книжки з історії, за мною уже гналися два воїна. В останню мить я встиг відкрити її і... стіни почали обвалюватись, дерев'яні балки впали. Від страху я заплющив очі і... все стихло, але стало дуже спекотно.

ГЛАВА 3 – Індіана Джонс – 3000 років до н.е.

Водночас я зняв всі обладунки і пішов в бік якогось будиночка. По піску неможливо було ходити, але я вперто прямував далі. Чим ближче я наближався, тим більшим і величнішим здавався будинок, аж поки я на кінець зрозумів – це ж піраміда! Я в Єгипті! Як же потрапити всередину піраміди, адже вона заставлена охроною?! Я помітив хлопця, який, напевно, переслідував таку ж мету. Я звернувся до нього:

— Привіт хлопче, ти теж хочеш потрапити в храм?

— Так, хочу зустрітись з самим Акілом, великим жерцем в Єгипті!

— Хто ти, єгиптянин?

— Амон, а ти хто?

— Артур. До речі... у мене є план, як потрапити в храм

— Як?!

— Слухай мене уважно: бачиш, там зверху є отвір, в який можна залізти, адже нам не пройти через парадні двері, там стоїть охорона. Спочатку ми зробимо так: треба знайти мотузку, я прив'яжу себе нею, і залізу наверх, потім ти тримай мотузку і повільно наближайся до стіни, щоб опустити мене, потім, коли я стану на ноги, то буду піднімати тебе, і так ми опинимося там удвох. Все зрозумів?

— Так, напевно.

— Добре, почнемо.

Ми не врахували те, що там були пастки і... книжка! Та ж сама книжка! Від несподіванки я забув підняти Амона, і пішов далі по коридору. Коли я зробив маленький крок, то плитка з'їхала вниз і я враз згадав Індіана Джонса! Я відразу підбіг до книжки, минаючи всі пастки. Тільки-но, відкривши книжку, я з жахом побачив, як все затремтіло, пісок сипався, цегли падали один за одним. Я заплющив очі, щоб пісок не попадав в очі... і все замовкло, але ні... заграли арфи і ліри, заговорили оратори. Я здогадався, де я.

ГЛАВА 4 – *в Греції вважають, що ми диваки!*

Коли я ішов по узбережжю, я помітив якусь споруду, схожу на дім, біля нього стояла людина у костюмі філософа. Коли я наблизився до цієї людини, мене вразило те, що вона була схожа на картину в школі. Архімед! Точно, це Архімед! Він сидів і над чимось міркував. Підійшовши до нього, я запитав:

— Архімед, над чим ви замислились?

— На нас скоро нападе римська імперія, а наша армія замала, щоб відбити атаку. Уряд наказав, щоб я щось придумав.

— А як же ваші лінзи?

— Які лінзи ? Ти дивак, як лінза може оборонити нас?

— Слухайте, коли ви поставите лінзи на узбережжі, то треба виявити координати сонця до лінзи, щоб утворився промінь, потім треба направити промінь на кораблі римлян, щоб вони згоріли від контакту проміння. Повірте, тієї температури вистачить, щоб запалити кораблі.

— Ні, ти дивак, ти точно дивак!

— Повірте мені, це спрацює.

— Добре, на тобі все майбутнє Греції.

Наступного дня ми поставили лінзи. Я наглядав за кораблями, а Архімед налаштовував лінзу. Побачивши, як наближаються кораблі, я вигукнув:

— Римляни наближаються!

— Хай ця тактика спрацює, хлопче!

Архімед вже навів лінзу, проміння висвітилось на кораблі, потім Архімед навів на другий корабель, розпалив вогник, і корабель згорів, і так десь разів 40. І все ж ми відбили атаку римлян! Всі раділи, святкували, потім мене піднімали на руках і підкидали, сам Архімед вручив мені... Відгадайте що? Книжку, схожу на мою! Я подякував, відійшов від гріха подалі і відкрив її. Вмить стався такий землетрус, що я ледь не провалився крізь землю! Я заплющив очі... і все стихло. До мене донісся дивний стукіт, ніби хтось рубає дрова... Цікаво, де я знаходжусь на цей раз?

ГЛАВА 5-Олімпійські ігри по-слов'янському

Я розплющив одне око, щоб подивитися, чи немає небезпеки біля мене. Сонце світило, але я не побачив нічого, крім лісу. Я пішов на шум лісорубів. Побачивши чоловіка міцної статури з сокирою в руці, я запитав:

- Дядьку лісорубе, чому ви рубаете дрова в таку спеку?
- У нас сьогодні конкурс, хто більше дров нарубає, той отримує приз.
- А я можу позмагатися?
- Звичайно, хлопче, піди он туди – показав на північ – там є місце, де можна зареєструватися, тепер іди і не турбуй.

Після цього я пішов до містечка... Я до того містечка ішов десь години дві. Зморений, ледве стоячи на ногах, все ж таки дійшов до місця реєстрації.

- Добрий день, у вас можна зареєструватися?
- Так, звичайно!

Після того, як мені задали декілька запитань і видали сокиру, я не поспішав відразу рубати ліс. Я сів на пеня і почав точити сокиру. Я пригадав притчу про двох лісорубів: вони посварилися, хто з них кращий. Перший відразу почав рубати, а другий добре наточив сокиру і з легкістю переміг. Я скористався досвідом другого і так наточив сокиру, що вона проходила крізь дерево, мов ніж крізь масло. Непомітно для себе я зрубав 58 дубів, 21 ялинку і 29 буків. Почалися підрахунки. Безумовно, у мене виявилось найбільше – 108 дерев. Суддя здивовано запитав:

- Хлопче, як тебе звати?
- Артур.
- Давайте ми привітаємо Артура з перемогою!

Всі мене вітали з перемогою, суддя вручив мені найцінніший подарунок...ту ж саму книжку! Я відійшов подалі і все повторилося: такої ж сили землетрус, сильний вітер наче з чотирьох кінців землі... Мені здалося, що я відриваюся і зараз злечу, але я заплющив очі і...

ГЛАВА 6 – Чоловік – розумний початок

Я опинився десь... незрозуміло де, я побачив якісь дерева незрозумілої форми, якісь гади літають з величезними крилами, а здоровенні ящірки ходять по цій дивній невідомій планеті.

Так це ж динозаври!.

— А ось і люди!

Я побіг до них, але вони подумали, що я звір, підняли списи і палки, один із них вигукнув:

— Здобич, хапати здобич!

— Ні, я не здобич я... ваш друг.

— Друг? Друг! Друг!? Друг!?

Після цього мене обійняли, потім ми пішли до якоїсь печери. Первісний лад, темінь, але на чільному місці... о Боже – там стояла книжка! Я підхожу до неї, хочу її взяти, але один із неандертальців відштовхує мене і каже:

— Друг! Не торкайся! Руки чік-чік – і нема.

Я замислився над цим і пішов з печери. Треба негайно щось придумати! Є ідея! Треба зробити зброю! Я згадав схему арбалета, тут були палки і нитки, і мені вистачило кілька годин, щоб виготовити цю примітивну зброю. Ні, я не хотів їх убивати, тільки налякати:

— Ану відійдіть від книжки!

Всі відійшли, я взяв книжку і відкрив: все тряслось, печера розвалювалась! Я заплющив очі і заволав:

— Боже, коли це все закінчиться! Я хочу додому! І в цю мить...

КІНЕЦЬ

Я побачив перед собою усіх приятелів, які зустрічалися на моєму шляху і допомагали у складних ситуаціях. Вони привітно посміхалися до мене і раптом по черзі почали зникати. Я ущипнув себе, подумавши, чи це не сон? Від болю я розплющив очі і нарешті опинився вдома. Що ж це було насправді? Дивний сон? Мареве? Видіння? Ні, це називається – поринути у КНИЖКУ! Читайте всі! Артур.

Кундис Анна
18 років
Київська область,
м. Біла Церква

МАЛЕНЬКА ФЕЯ

Мало хто знає, що у кожного музичного інструмента є своя душа.

Без неї жодний звук не зазвучить, навіть якщо буде ідеально налаштований. Якщо нема душі, інструмент часто виходить з ладу, рвуться струни, з'являються тріщини... А секрет у тому, що в кожному інструменті є своя фея, яка за нього відповідає. Вона змітає пил крихітною мітлою, протирає струни, говорить з інструментом — так, не дивуйтеся. Хороший співрозмовник потрібен навіть музичним інструментам. Ці феї зовсім крихітні, і більше всього на світі ці істоти бояться, що їх побачать люди, тому вони не виходять зі своїх інструментів, поки всі не поснуть.

Вже було далеко за північ, коли з корпусу великої чорної гітари вилетіло щось, що здавалося схожим на світлячка. То була Ніна — фея цього інструменту. Вона відлетіла приблизно на крок і похитала головою, поглядом зупинившись на тріщині. «Ну скільки треба казати, що навіть за день бездіяльності інструмент починає знищуватись?», — тихо бурмотіла вона, намагаючись настроїти струни, але нічого не виходило.

— Що ти робиш? — раптом промовив хтось ззаду і фея перелякано сховалась за гриф гітари.

— Не бійся, я нікому не скажу, — всміхнулась з ліжка дівчина, яка мала б уже давно бачити десятий сон.

— Тобі все одно ніхто не повірить, — все ще трохи різко сказала Ніна.

— Я вже не першу ніч за тобою слідкую. То що ти все ж робиш?

— Налаштовую гітару. Ти мала б знати, це ж твій інструмент?

— Ні. Я не граю, хоча хотіла б навчитися.

— Цій гітарі просто необхідні людські руки.

— Я Олівія, до речі, — тихо сказала дівчинка, спостерігаючи, як фея кружляє навкруги гітари, попутно пояснюючи їй, що таке гітара, як вона взагалі влаштована.

— Наприклад, їй необхідна щоденна практика. Такі тріщини, як оця, з'являються, якщо інструмент стоїть без уваги. Вибач, що так різко себе повела.

— Нічого. Вам же не можна, мабуть, щоб вас бачили.

— Це не проблема, а от сонце для мене — ворог. Скоро вже світанок.

— Невже? Я не бачу.

— Скоро, — і нічого більше не пояснюючи, крихітка полагодила тріщину і пірнула назад в корпус гітари, ховаючись від неба, яке повільно сіріло.

Кілька ночей потому Ніна вже спокійно літала по кімнаті в присутності Олівії. Та, у свою чергу, вчилася грати, слухаючи підказки самої феї.

— Ні, в цьому акорді басова струна шоста, не п'ята, — терпляче промовляла яскрава цятка десь під стелею. А щойно займався світанок, фея ховалася в інструмент подалі від сонячних променів.

Йшли роки. Феї, хочуть вони того чи ні, теж старіють, і на відміну від людей, роблять це дуже стрімко. За кілька днів Ніна, яка ще недавно виглядала здоровою і повною сил, дуже постаріла. Одного разу вона не вилетіла, навіть коли вже доросла Олівія звично взяла в руки гітару. Але натомість вона побачила невелику записку.

«Люба Олівіє. Я вже віджила своє, тож тепер турбота про гітару переходить тобі. Нижче написано заклинання, прочитавши яке, ти станеш охоронцем гітари. Але спочатку, прошу, знайди гітарі хороший дім, щоб вона не стояла без діла».

Жінка зітхнула. Їй було шкода маленької феї, адже за роки вони встигли стати дуже гарними подругами.

Зібравши всі сили, вона прочитала останні чотири рядки в записці і заплющила очі, а коли їх відкрила, то зрозуміла, що знаходиться всередині власної гітари. Вона знала, що треба робити.

— А що ти робиш?

Олівія посміхнулась, згадавши про давню подругу.

— Налаштовую гітару. Це ж твій інструмент?

ОХОРОННИЦЯ СНІВ

Гуркіт коліс останнього потягу нагадував якусь колискову. Провівши поглядом майже пустий вагон, корольок, який сидів на даху, розправив крила і вмить на місці пташки з'явилася жінка. Вона була немолодою, але її красі могла позаздрити кожна дівчина. Її вроду підкреслював гостроверхий капелюх, а довга чорна сукня підкреслювала кожен вигин її ідеальної фігури. Холодний вітер обдував обличчя та руки. Відьма забрязкала ключами. Задубілими пальцями вона нащупала старий ключ і відімкнула двері станції, підійшла до стіни і тричі по ній стукнула.

— Пароль? — запитав голос зі стіни. Відьма залилася щебетом. Частина стіни відкрилася і вона прослизнула до кімнати. В кімнаті, як завжди, було тепло і світло. Жінка ще раз взяла зв'язку і звідти витягнула маленький золотий ключ. З його допомогою вона відчинила ванну кімнату. Там вона скинула з себе ненависну сукню і стала під струмені гарячої води. Вода розслабляла м'язи, а задубілі від холоду руки почали знову рухатися.

«Таке відчуття, що я застряла в часовій петлі. Щодня одне і те ж», — подумала чарівниця. Після гарячої душу тіло розімліло, а саму її хилило у сон. У каміні тліли жаринки і по кімнаті розносився приємний дух тепла та якогось дивного затишку. Прокинулася чарівниця посеред ночі.

— Здалося, — подумала чарівниця, і її голова знову схилилася на подушку, але не встигла. Звук повторився

знову. Жінка вдягла капці і вискочила у темряву. Джерело звуку вона знайшла одразу. В такий час гостей вона не чекала.

— Я можу чимось допомогти? — поцікавилася вона, присівши поряд із дівчинкою років вісімнадцяти, яка згорнулася в клубочок біля її дверей. Цій молодій особі було дуже зле – це було видно з першого погляду.

— Вдома проблеми. Хоча неважливо...

Чаклунка подивилася на гостю і жестом повела її за собою. Поки дівчинка заспокоювалася у ванній, відьма приготувала ромашкового чаю і додала трохи чарів. Завдяки цим чарам напій міг повертати найтепліші спогади. Згодом на порозі кухні з'явилася дівчина в махровому халаті.

— Дякую за допомогу, але хто ви?

— Я Ровена, сторож цієї станції, — відьма не надто непокоїлась, бо знала, що зранку незнайомка все забуде.

— Я Касандра, — відрекомендувалася дівчина.

Ровена дала чашку запашного чаю дівчині. Та зробила маленький ковток.

Гаряча субстанція обпікала горло, але в той же час надала якогось спокою та легкості. Після такого напою Касандра провалилася у сон, а Ровена, вкривши її ковдрою, залишила дівчинку. Чарівниця дала їй можливість насолодитися приємними моментами уві сні.

Зранку Касандра прокинулася на станції. Вона згадала той дивний сон і посміхнулася.

— Чаклунка напоїла мене чаєм і залишила у себе, дивно — промовила Касандра і знову посміхнулася. Дівчина хотіла повернутися додому, але стук коліс вагонів примусив її обернутися, а далі немов якась сила примусила її заскочити у перший поїзд невідомо куди. І ось вона вже сидить у першому вагоні та спостерігає за сонцем, яке тільки-но прокидається та огортає червоною загравою усе небо. Дівчина дивиться у вікно.

— В Китаї вірять, що червоний колір приносить удачу, — прошепотіла дівчина.

А з даху станції її проводжає погляд королька. Спостерігаючи за дівчиною, Ровена хотіла вірити, що її чарівний чай подарував дівчині хоча б деякі приємні спогади. Хоча насправді їй не наснилося нічого приємного, адже у її житті доброго просто не було. Касандра зійшла на кінцевій станції та попрямувала, куди очі дивилися. Дорога привела її до маленького містечка. Дівчина сіла у скверик у торкнулася кишені своєї куртки. Пальці намацали якийсь папірець, і вона витягнула записку, написану каліграфічним почерком: «Дорога Касандро, я не знаю, куди ти зібралася їхати, але сподіваюся, що тепер у тебе все буде добре. Якщо буде потрібна допомога, звертайся, я завжди поруч. Заходь в гості, тут іноді буває самотньо. Ровена».

Якось зимового вечора Касандра зрозуміла, що навіть переїзд нічого не змінив: вона така ж нещасна. «Від себе не втечеш», — про себе мовила вона, гірко всміхнулася і вийшла надвір, підставляючи обличчя снігу. Дівчина навіть не знала, звідки їде, але розуміла, куди.

— З Новим роком — посміхнулася Касандра шокованій жінці, поки годинник десь на площі бив дванадцяту.

— Я... Проходь. — Ровена пропустила гостю всередину.

— Дякую. Тут якось порожньо...

— Так. Нікого не було за ці півтора роки.

— Невже?

— Так... Чаю? — чарівниця непомітно прошепотіла над чашкою кілька слів.

Чай, як і колись, мав занурити дівчину в приємні сновидіння.

Коли Касандра заснула, їй наснився поїзд без кінцевої станції призначення. Ровена посміхнулася, тому що це означало, що у дівчини, яка зараз мирно спала, був той же дар, що і у самої Ровени — дар Хранителя.

— Ласкаво прошу додому. Ти більше не будеш самотньою — тихо посміхнулася відьма, виходячи в іншу кімнату.

Мельгунова Ельвіра
17 років
м. Херсон

П'ЯТЬ СПАЛАХІВ І П'ЯТЬ ВІДОБРАЖЕНЬ

Глава І. П'ять спалахів

Перший

Намагаюся розплющити очі... Відчуваю, що повіки, ніби два залізні камені... Не з першого разу, але повільно мені все ж таки вдається їх підняти. У ту ж секунду я вже жалкую про це, бо відчуваю від світла різкий біль у зіницях, ніби хтось пройшовся лезом. Зіщулююся...

Оглядаю білий простір: «Що це за місце? Де я? Хто я? Що я тут роблю?». Питання в моїй голові виникають повільно, одне за одним. Мені важко дихати, і я не можу зрозуміти, чому так стисло груди. Бачу стелю — вона доволі велика. Поряд зі мною якийсь апарат. Пригадую, що бачила таке у кіно — це для вентилування легень. Так і є — перед очима прозорий купол-маска. По інший бік від ліжка крапельниця. Так... Мабуть, у мене з вени стирчить катетер. Я в лікарні.

Дихати від цього розуміння стає ще важче. Ні, це від того, що мої легені чинять опір власному вдишу, бо туди потрапляє повітря з апарату. Дотягуюся вільною рукою і знімаю маску. Нарешті роблю глибокий вдих на повні груди. В очах темніє, різкому білю «акомпанує» не менш різкі звуки апарату. Настирливий запах ліків приводить до тями. Бачу дівчину у білому вбранні, намагаюся щось спитати, але не можу відкрити рота.

— Лікаря швидко у сьому палату! Дівчина отямила-ся! Лікаря! — гучний звук, хоча кричать уже в коридорі, давить мені на вуха, від нього починає стукати у голові і насувається темрява. Останнє, що я запам'ятала першого разу, це приємно здивовані карі очі. Потім мій перший чи то жах, чи то сон. Я бачу, що якісь люди їдуть у машині. Її освітлюють поодинокі ліхтарі вздовж дороги.

Бачу, мов кадри кінострічки: жінка спить на задньому сидінні – її видно у дзеркало. Чоловік за кермом. Дівчині на передньому сидінні затишно – вона у навушниках, вочевидь приємна мелодія її розслабляє, вона заплющує очі. І раптом виникає потужне світло. Але воно чомусь не радує, а викликає паніку. Це те мертве світло, яке несе темряву...

Другий

Крізь забуття чую кроки. Вже маю досвід – відкриваю очі дуже повільно. Так, я не помилилася – хтось входить у палату. Їх багато. Вони стоять біля мого тіла. У них такий вигляд, ніби не вірять своїм очам. Десь ворухнулася думка – невже я схожа на якусь екзотичну тварину в зоопарку, що її привезли на декілька днів, і всі поспішають роздивитися дивину. Найбільш ясно бачу найближчого до мене: високий чоловік, охайно укладене темно-руське волосся, карі очі, які ніби випромінюють світло і дарують надію, що все буде добре. Мені важко дивитися на нього через яскраве світло в кімнаті. Я заплющую очі, але чую окремі слова: «три місяці», «життєдіяльність», «кома», «відключати», «кома, кома»... голоси глухнуть – знову темрява і в ній ще один жах-сон. Я бачу, як у машині, де на задньому сидінні мирно спить жінка, а на передньому дівчина слухає музику, голова чоловіка повільно схиляється до керма. Авто їде прямо у синє світло. Я намагаюся щось крикнути їм. Але голосу немає – він застряг у темряві.

Третій

Знову з великим зусиллям піднімаю повіки – лікар сидить біля мого ліжка, щось пише у папірці. Потім помічає мій погляд, встає, нависає наді мною:

– Привіт, Дженні, я твій лікар, доктор Грейсон. Якщо чуєш – заплющ очі.

Слухаюся доктора і стуляю повіки. Коли знову їх відкриваю, то він усміхається. Вона, ця усмішка, ніби підтверджує те, що казали карі очі (я їх упізнала!) – все буде

добре. Хочу сказати йому, що чую його добре. Починаю ворухити губами, але видати звуків не вдається.

– Не намагайся говорити... Поки що... Відпочивай.

Це останнє слово вже потонуло у темряві, але вона не була такою густою, як попередня. І в ній на мене здалеку наближалось синє світло.

Бачу, що холодне світло все ближче до машини. Воно ніби та чорна діра, що хижо ковтає життя. Крики дівчини гаснуть – їх заглушає вереск гальм, скрегіт заліза. Я ніби відчуваю сильну ударну хвилю. Вона виштовхує усе – яскравого світла більше немає...

Четвертий

Піднімаю вже більш слухняні, але все ще важкі повіки, розумію, що на вулиці сонце тільки встає. Намагаюся на решті ретельніше роздивитися свою палату. Простора кімната, на стінах білі шпалери зі світло-блакитними цяточками, які нагадують мені малюсінькі квіточки. Чую стук у вікно. Повільно повертаю голову і бачу птаха, він сидить на підвіконні. Це ворона, дивна чорна ворона, яка клює скло дзьобом з великою білою плямою. Птаха тягне шию, наче вказує мені на віддалений кут стелі. Я намагаюся не звертати на неї уваги – чомусь я боюся ворон. Продовжую розглядати палату. На вікні білий прозорий тюль, зверху штора з товстої тканини. На стелі невелика люстра. Оглядаю стелю, у тому дальньому кутку, на який вказувала ворона, помічаю якусь напівпрозору фігуру, ніби вона з пари. Вона дивиться на мене, я чітко бачу її очі, які здаються мені знайомими. Намагаюся роздивитися, але повіки не слухаються мене і самі по собі стуляються. Я засинаю... Цього разу сон майже не лякав мене – це було поле з невисокою травою, два силуети – мабуть, дерева... Але більше простору займало темне небо без зірочок. Воно, здавалося крізь сон, починає падати, наче хоче вкрити.

Спалах правди

Знайомі вже кроки, і разом зі світлом до палати входить доктор Грейсон:

— Доброго ранку, міс Дженні. Як ви?

— Добре — пошепки промовила я і відчула біль у горлі.

— Голос є.... на питання реагує адекватно.... — промовляє лікар і пише щось у папірець. Потім перевіряє пульс, тиск і температуру. — Добре, Дженніфер.

Мені подобаються його руки. Вони теплі, м'які, навіть ніжні як для чоловіка. Я переводжу погляд у той кут, де була примара, але там нікого немає... «Напевно, привиділося», — ворухнулося у голові. Видавлюю своє питання:

— Що зі мною? Я не можу згадати, хто я...

— Твоє повне ім'я Дженніфер Мітчелл. Тобі 19 років, в лікарні ти внаслідок аварії. З тобою все буде добре. Набирайся сил. Краще спи!

Потягнулися одноманітні дні: потроху розмовляла, почала ворухити пальцями ніг, підіймати голову. Робити це було спочатку або нестерпно боляче, або не вистачало сил. Але лікар наполягав, мотивуючи тим, що як тільки я зможу підвестися, він обов'язково відповість на усі мої запитання.

Через три тижні мені дозволялося сидіти у присутності медичної сестри. Інколи, прокидаючись, я бачила ту напівпрозору фігуру у кутку. Вона пильно дивилася, обнадійливе посміхалася до мене, а потім зникала, і я не була впевнена, що вона мені не примарилася.

— Добрий день, Дженні, як ся маєш? Як твій настрій?
— зайшов доктор Грейсон.

— Я добре. Настрій майже гарний. День правди настав?

Лікар перестав посміхатися, знаючи, про що я готова питати.

— Що ж, слухай, Дженніфер Мітчелл. Про себе ти нічого не пам'ятаєш через аварію. Ти довго була у комі. Саме через неї в тебе майже повна амнезія. Твої батьки... Дженні, їх вже немає. Швидше за все, твій батько заснув

за кермом... Зіткнення було з бензовозом. Ти вилетіла у лобове скло... Вилилося паливо. Гарячий двигун, велика швидкість... Машина спалахнула, як сірник... Доки приїхали пожежники, все згоріло ущент. Твої батьки теж... Твоє ім'я з'ясувала поліція. В тебе є квартира... Але родичів поки не знайшлося. Твоя родина переїхала у це місто за два тижні до аварії – тож друзів у місті теж не знайшлося...

Моє серце билось у шаленому ритмі. На очі навернулися сльози. Я не могла поворухнутися, клубок підступив до горла. «Такого не може бути! Це все неправда! Я вам не вірю!», – хотіла кричати, але лише шепотіла я крізь сльози.

— Медсестру! Швидко! У сьому палату. Заспокоїливе!

Залетіла медсестра, зробила укол, і вже знайома темрява огорнула мене....

У проваллі сну відчуваю різкий біль правди. Дівчина в навушниках – я. І хижа паща синього світла ковтає саме мене. Потім терпкий запах полину... Вогонь. Ворон... Темрява...

Глава II. П'ять відображень з минулого

Промайнув місяць. Мене наново навчили ходити, і на решті настав день мого «звільнення». Я чекала на лікаря.

— Доброго дня, Дженніфер. Ну що, ти готова додому?

— Доброго дня, докторе Грейсоне. Так, цілком готова.

— Я буду твоїм патронатним лікарем. Тобто буду навідувати тебе, дізнаватися про твоє самопочуття. Тож наше спілкування на цьому не припиняється.

— Добре.

За годину доктор Грейсон вже чекав біля машини, відкривши задні дверцята. На передньому сидінні – моя медсестра Нінель, вже майже подруга. Дещо збоку я помітила камеру, ще одна дивилася на мене з іншого боку неширокої вулиці. Моя «хатня» примара разом у двох місцях? – я скинула видіння, тряхнувши головою...

Ми довго їхали містом – воно було чужим. Нарешті зупинилися біля багатоповерхівки. Піднялись на сьомий поверх. На дверях, біля котрих вже чекає поліціант, біла смужка. Він вітається і простягає мені ключі. Я першою заходжу в приміщення, яке доктор представив як мою квартиру. Нічого знайомого... На стінах фотографії – на них я поряд із жінкою і чоловіком. Здогадуюсь, що це – мої батьки. Мені здалося, що я впізнаю постать, що приходила до мене в лікарні. Осяяло... це була вона – моя мама. Певно, допомагала мені одужати, а може прощалася... Проходжу у «свою» кімнату – розумію це інтуїтивно. На столі фото у рамці. На світлині я і маленька всміхнена дівчинка. Хто це? Я сиділа за столом ніби в ступорі. Легкий доторк до плеча змусив здригнутися.

– Пробач, не хотів тебе налякати. Чи можу я тебе залишити? Може, хочеш повернутися до лікарні? На день-два... – голос лікаря був особливо лагідним.

– Я залишуся вдома...

– З тобою сьогодні побуде Нінель.

– Не треба...

– Добре, але не вимикай мобільного.

Поліцейський кладе на стіл теку, поверх неї – папірець, каже:

– Наше відділення поряд. Раптом що не так – дзвонить, міс Дженніфер, у будь-який час.

– Дякую.

Чую, як негучно зачиняються двері. Я одна і все ще сиджу за столом. Раптом відчула, що хтось стоїть поряд, ніби намагається торкнутися. Мені стає моторошно. Повільно повертаюся – бачу дівчинку років семи у жовтому платтячку. Жах відступає – простягаю до неї руку, але між пальцями лише тепла пустота.

– Ха-ха-ха, Дженні, що ти робиш, мені лоскотно! Ти мене бачиш? – дівчинка раптом стає дуже серйозною.

– Так, чітко бачу, а чому питаєшся? І звідки ти знаєш моє ім'я?

— Просто вже кілька років мене ніхто не помічає. Ти перша.

— То це ти... – я простягаю їй фото у рамці.

— Елісон, твоя молодша сестра, – дівчинка кумедно тримає платтячко і присідає, схиливши голівку. – Відкрий теку, Джен.

Папірці свідчать про загибель Ендрю Мітчелла і Сари Мітчелл...

Поки я читала, дитина зникла. Було страшно залишатися у цій кімнаті. Я вийшла на площадку під'їзду. У поштовій скриньці купа газет. Сівши на кухні, де Нінель залишила мені продукти, я переглядаю сторінки. Спиняє велике фото – читаю розповідь про аварію із згорілим авто і подробицями. Починаю плакати. Ніби маленька долонька торкається мого обличчя, бажаючи витерти сльози.

— Не плач, все одно нічого не зміниш, – Елісон це каже по-дорослому. – Ви всі за мною теж плакали, навіть коли переїхали у це місто... Тому і я тут, бо не можу бути з іншими янголами. Ви прив'язали мене до цієї квартири.

— Пробач.. Ти... ти згоріла разом із мамою і татом?

— А ти хіба не пам'ятаєш? Велика хвиля забрала мене на глибину.

— Тож... якщо тебе забрала на глибину хвиля, то ти виходить... Ти...

— Так, я мертва, я дух.

— Це не може бути правдою, цього просто не може бути! – істерика огортає.

Коли трохи заспокоїлася, то дитини вже не було, а вночі мені знову сниться жах. Та дівчина з автомобіля, тобто я (тепер я це знаю!), лежить у траві. Сирена пожежної машини змішується із завиванням швидкої. Наді мною у світлі полум'я кружляє чорний ворон, ніби перевіряє, чи я жива... Здається, жар долітає до мене, примушує закрити очі. Прокидаюся у холодному поту,

до ранку вже не можу заснути. Дивлюся ранкові новини. Бачу себе – я виходжу з лікарні. І знов ловлю себе на думці, що цікавлю людей як екзотична істота.

– Непогано виглядаєш... – глузує Елісон, яка теж дивиться новини. «Може, і при житті вона мене дражнила», – думаю я.

Перше

З дивану мене підняв дзвінок у двері. Це доктор Грейсон. Запросила його на каву. Він ставить звичні питання про моє самопочуття. Сидимо на кухні, спілкуємось, вдивляюся в його глибокі карі очі. Слухаю розповіді та історії з життя. Мої біди і страхи ніби відступають, гостра голка болю ніби округлюється, вже не приносить таких страждань. Але йому треба йти... Не пройшло й чверті години, як дзвінок знов кличе мене до вхідних дверей. Це Нінель.

– Щось сталося? – вітаюся і одразу запитую я.

– Що могло статися? – здивована медсестра.

– Доктор Грейсон тільки-но пішов...

– Даніель... тобто доктор Грейсон був тут? – вона ще більш здивована, але одразу змінює тему. – В нас із тобою прогулянка містом. Одягайся.

З прогулянки мене зустріла Елісон. Думка про те, що я все ще бачу мертву дівчинку, хай би і свою сестру, бен-тежила:

– Що тобі від мене потрібно? – не дуже привітно вимовила я.

– Яка ти смішна, Джен! Це тобі від мене дещо потрібно.

– Чим примара може допомогти?

– Ти ж хочеш дізнатися, що трапилося у твоєму попередньому житті? Я тобі допоможу. Коли будеш готова, візьми у спальні батьків ключ – він у верхній шухляді тумбочки. Вночі відкриєш «потаємну» кімнату. Станеш навпроти дзеркала, що у старовинній шафі. Там все і побачиш.

Елісон робила кроки назад і поступово зникала....

— Стій! Ні, не зникай! Де «потаємна» кімната? Я ж не знаю.

— Довіряй інтуїції – вона в тебе активна під час сну. Головне, будь готова усе побачити, — лунало вже з кутків коридору.

Очікування мене лякало. Вирішила приготувати поїсти, але вечеря так і захолола на плиті... Примостившись у ліжку, риюся в пам'яті, щоб знайти спогад про «потаємну» кімнату, але засинаю. Бачу, що я зазираю в якусь комору під сходами. Майже весь її простір займає велика шафа, вона домінує, примушує інші речі втискатися у кутки. Мама сварить мене і замикає кімнату на ключ. «Щось може на тебе впасти...» – каже вона.

Прокидаюсь від пронизливого погляду. Відкриваю очі, бачу Елісон. Вона нагадує мені про «таємну» кімнату. Виправдовуюсь:

— Я була не готова...

Вдень я наважилася увійти у спальню батьків і дістати ключ. Вагалася, двічі розігрівала вчорашню їжу... З ключем у руках обійшла квартиру. Ось вона! Комора, хоча і не під сходами, але це вона... Звечоріло... Треба наважитися... Збирала сили і нагадувала собі міцно скручену пружину. Відчинила двері. Світла немає... Раптом вогник – це загорілася свічка ніби біля шафи, яку вже можна розгледіти. Але ні – вогник мерехтить у дзеркалі. Може тому свого відображення, яке начебто з'явилося, я більше не бачу. У дзеркалі якась вузька кімната, а в ній сидить невідома мені жінка. В руках у неї фотографії. Впізнаю моїх молодих тата, вагітну маму і себе. У цієї жінки на плечі сидить ворон. Це той самий, який стукав у вікно моєї палати – бачу білу цятку на його дзьобі. Жінка шепоче... слів не чути, але я впевнена, що це прокльони. Хтось, хто стоїть спиною до мене, дає ворожці гроші, йде в глибину дзеркала. Ворон ніби помічає мене — летить прямо в обличчя. Я не можу по-

ворухнутися, жах скував моє тіло. Птиця з силою врізається у щось невидиме – мабуть, у потойбічну сторону дзеркала, де повільно гаснуть свічки. Я не можу стояти тут у темряві – виходжу навпомацки, ледь влучаю ключем у шпарину, замикаю кімнату. До тьми приходжу на дивані. Пахне ліками. Поряд доктор Грейсон:

– Дженні, нарешті отямилася. Майже весь день пройшов! Що сталося? Я знайшов тебе на підлозі... Так перехвилювався! – він ніби обмовився і одразу почервонів.

– Дайте, будь ласка, води.

Тримаючи склянку, я міркувала – що казати.

– Все добре, я просто перевтомилася.

– Може повернешся у лікарню? Ненадовго – день-два.. трохи...

– Ні! Не хочу! – мабуть, я сказала це доволі різко, тому що помітила Елісон, яка енергійно жестикулює за спиною доктора. Мій погляд у той бік змусив чоловіка обернутися. Моє серце завмерло... Але він одразу ж знову поглянув на мене:

– Добре, я не хочу тебе примушувати. Але твій стан цього вимагає, тому тобі доведеться підписати папери, що ти відмовилася від госпіталізації.

Підписую не читаючи.

– Гаразд, – він складає папери та якесь приладдя. – Я сподіваюсь, що ти не будеш проти, якщо я трохи посиджу та поспостерігаю за твоїм станом.

– Ні, зовсім ні, – відповідаю я і посміхаюся, отримуючи щиру посмішку у відповідь. Я була зовсім не проти, мені хотілося провести більше часу з лікарем, бо поряд з ним мені було затишно.

Спливали години, Грейсон зробив чай для мене і для себе, сидів біля мене і розповідав доволі веселі «лікарські» історії. Я слухала його, намагаючись не дивитись на Еллі, яка сиділа у кріслі у дальньому кутку і виказувала занепокоєність, бо час вже був пізній. Довелося, впіймавши паузу, видавити з себе:

— Докторе Грейсон, мені здається, я втомилася... Не хотілося би заснути і не провести вас...

— Звісно... мені дійсно давно вже пора...

Я зачинила за ним двері. Елісон чекала у кімнаті. Вона розпитала про те, що я бачила у дзеркалі, ствердно киваючи голівкою. Спитала:

— Що ти пригадала?

— Майже нічого – впізнала матір, коли вона чекала на дитину... А ще той чоловік, що стояв до мене спиною...

— Це дядько Гаррі – брат мами.

— У мене він викликав страх... Згадала, що коли він приходив, мені наказували йти до своєї кімнати. Батьки сварилися з ним через якийсь спадок і гроші.

— Наступного разу, якщо дійсно хочеш пригадати все, не відходь від дзеркала до опівночі. Запам'ятай – в тебе є тільки п'ять ночей, допоки місяць уповні. Сьогодні ти вже не встигнеш налаштуватися – занадто довго щебетала зі своїм лікарем... Завтра тобі треба бути в «Есмеральді».

Якщо у мене тільки п'ять ночей – чому втрачати сьогоднішню? Намагаюся відкрити двері у потаємну кімнату, але ключ ніби не від цього замка...

Друге

Ранок. Сніданок з'їла цього разу з апетитом і вирішила пройтися вулицями, бо набридло сидіти в квартирі, та й з голови не йшли слова Елісон. Прогулянки з Нінель ставали якимось невеселими – вона була напружена, начебто я чимось її образила. Мені хотілося більш дізнатися про доктора Грейсона, а вона відповідала на мої запитання одноманітно та намагалася перевести розмову на інші теми. Вчора вона сказала, що це останній її візит. Одягнулася, глянула на себе в дзеркало. Лице моє було у шрамах. Невеликі, але помітні. Треба це маскувати. Косметика, про існування якої я майже забула... За 20 хвилин я була готова. Свіже повітря вдаряє в ніс, викликає приємні відчуття. Пройшлася сквером, на сусідній

вулиці сторопіла: велика будівля з сяючими навіть вдень червоно-чорними літерами «Есмеральда». Зачинено... Бажання гуляти зразу зникає. Повертаюся додому.

— А ти вважала, що я жартую? – зустріла мене іронічним питанням Елісон.

— Сподівалася...

Вдома гнітюча атмосфера. В очікуванні вечора день тягнувся, наче гумовий. О десятій годині починаю повільно збиратися.

— Де ти, Елісон? Хоч би порадила – що вдягати...

Тиша бентежить. Вмикаю заспокійливу музику... Перебираю сукні... Усі завеликі... Ось ця спідниця з ремнем, мабуть, підійде... Жакет, що виблискує стразами...

Кількість людей у барі вражає – ледве проштовхуюся, щоб зрозуміти, де те саме дзеркало, про яке казала Елісон. До опівночі залишилося зовсім трохи – дзеркала від підлоги до стелі не було ніде... Стою, опинившись серед шаленіючої під важку музику молоді. За метр від мене така ж нерухома, як я, постать... Розумію, що стою навпроти дзеркала – те, що здавалося мені продовженням танцюлу, виявилось дзеркальною стіною. Вчасно! Діджей оголошує про північ та запускає бій курантів. Після останнього удару натовп завмирає в кумедних позах, але мені ніколи роздивлятися... Розумію, що час зупинився.

Моя родина на узбережжі моря. У воду, незважаючи на спеку, йти не можна – штормить. Дорослі радіють, стрибаючи разом з хвилями, а нам з Елісон заборонено навіть наближатися. Мама ще не повернулася з морозивом. Батько розмовляє по телефону, відволікається.

— Джен, пішли хоча б ніжки змочимо...

— Не можна, – я продовжую будувати замок з піску...

Елісон зникає з поля зору. Кличу її все гучніше... Батько кидається до мене, трясє за плечі... Морозиво падає з маминих рук на замкову башту... Хтось помічає дитину в воді...

Час рушив з місця – люди продовжують веселитися, «фільму» у дзеркалі більше немає. Відчуваю, що сили починають покидати мене, ноги підкошуються. Чую крики: «В неї кров! Лікаря!». Знайомі звуки швидкої допомоги... Після уколу засинаю... Приходжу до тями в лікарні, не дуже чітко, але пам'ятаю, як я тут опинилась. На жакеті, що висить на спинці стільця, виблискують рубіни – це кров на стразах. Сидячи на стільці, поклавши голову на краєчок ліжка, спить Грейсон. Він по-дитячому підклав долоні під щоку – такий милий...

– Лікарю Грейсоне, – кличу його тихо.

– Дженні! Як ти? – у голосі тривога і розпач.

– Нормально, чому це я знов у лікарні?

– У нічному клубі тобі стало погано. А я відпочивав там після робочого дня. У тебе пішла носом кров, раніше такого не було. Я викликав швидку, привіз тебе в лікарню. Тобі потрібен догляд.

– Ви ніби мій янгол-охоронець...

– Дякую, так мене ще не називали. Я просто лікар – це моя робота. Але мені цікаво, що ти робила у тій «Есмеральді»?

– Це було важливо... Я хочу... мені негайно треба додому!

– Але тобі не можна! Призначене обстеження!

– Ні! Зі мною все гаразд. Я відмовляюся від госпіталізації.

Дорогою додому я мовчу – лікар (він ні за що не хотів відпускати мене саму) теж мовчить.

– Докторе, чи можу я згадувати щось із минулого ніби фрагментами?

– Звісно, людина після амнезії згадує саме частинами. Щось згадала?

– Так, потроху починаю.

Я розумію, що чітко згадала ту злощасну поїздку на море. Відчуття провини ніколи не покидало мене – і воно повернулося. Батько тоді дістав Елісон з води, але було

запізно. Я згадала похорон і те, як наше життя ніби зупинилося. Потім ми продали дім, аби поділити бабусин спадок з дядьком Гаррі, та переїхали у нову квартиру.

Третє

Коли лікар Грейсон відвіз мене додому, вже вечоріло, бо деякі процедури у лікарні довелося все ж таки проходити. Я почала прощатися з ним.

— Ні, Дженні, я нікуди не піду щонайменше декілька годин.

— Чому? – спитала я, але сама хотіла, щоб він не полишав мене саму. Мені не вистачало, по-перше, спілкування, а по-друге, я боялася завдань Елісон.

— Ти ж не схотіла залишатися в лікарні.

Мені конче потрібен душ і перевдягнутися. Грейсон пішов готувати вечерю – упевнив, що він впорається, бо робить це майже кожного вечора.

— Дженні, мені потрібно щось сказати тобі... Мене не ставили до тебе патронатним лікарем. Я приходив до тебе, бо твоя історія цікавила мене.

— Так, усі в лікарні на мене як на дивину витріщаються...

— Це не все... І це не головне... Я не випадково вночі опинився у «Есмеральді»... Я не наважувався зайти, сидів біля під'їзду. А тут ти вийшла... Я не хотів слідкувати... Ні, хотів, бо ти мені дуже подобаєшся... Пробач.

Я не була шокована – я зраділа. Незнайомі раніше відчуття огортають мене. Я не можу і не хочу щось контролювати... Даніель, здається, також... Мені хотілося, щоб поцілунок ніколи не скінчився. У шлунку ніби легкі та лоскотливі метелики. Серце б'ється шалено. Кров пульсує у скронях, я шепочу:

— Ви мені теж подобаетесь... дуже...

За спиною доктора Грейсона шаленіє Елісон – показує на годинник, крутить пальцем біля скроні, і я продовжую сумно, але твердо:

— Але зараз дуже прошу вас піти...

Цього разу ключ ніби магнітом притягнувся до шпирини – двері легко відчинилися. Шафа з дзеркалом ніби чекала на мене і привітно виблискувала.

— Ходімо вдвох, — запропонувала я сестричці, але вона хитає тонкими хвостиками.

— Мені не можна ще... Я не все ще для тебе зробила...

Я бачу себе в капелюсі з китицею, стою на трибуні перед усією школою. У першому ряду – мої щасливі батьки. Мама навіть плаче... Потім ми пускаємо у небо ліхтарики. Лунає весела музика, поряд зі мною хлопці та дівчата. Я точно знаю – це мої друзі, однокласники, вчителі. Ту дівчину, що тримає мене за руку, звуть Маргарет. Вона – моя найкраща подруга. Ми навіть на випускний прийшли в однакових сукнях. Я бачу Антуана – він йде до мене. Я знаю, що зараз він нарешті запросить мене танцювати. Я чекала на це майже рік...

— Що ти пригадала? – нетерпляче питає Елісон, коли я виходжу до вітальні.

— Це був мій випускний... Мій перший поцілунок...

— От тобі аби цілуватися! – Елісон розчарована, тому швидко зникає.

Вперше за багато днів я засинаю у гарному настрої.

Четверте

Ранок пройшов у спогадах про зізнання доктора Грейсона. Ім'я Даніель здавалося мені найкращім у світі. Усе навкруги викликало усмішку, мені хотілося сміятися і танцювати. З поштою я отримала повідомлення від адвоката – пішла до нього. Проходячи повз кафе, я побачила за столиком свого лікаря, який жваво щось обговорював з Нінель і тримав її за руку. Ні, світ не рухнув, але легкість випарувалась... Адвокат щось казав про терміни отримання спадщини та просив щось підписати... Сонце ховалося за важку хмару, коли я сунула до дому. Даніель чекав мене біля під'їзду.

— В мене чудова пропозиція – ми їдемо на пікнік. З ночівлею!

— З Нінель? – мій голос нічого доброго не обіцяв. Я пройшла повз і гримнула дверима перед носом містера Грейсона.

Коли зайшла до квартири – мені вже було соромно за свою поведінку. Елісон з докором дивилася з кутка:

— Нам потрібен цей пікнік, бо ж він біля озера. Тобі необхідно бути там. Зараз же телефонуй і погоджуйся!

Мені не довелося цього робити – дзвінок у двері доповів, що мій доктор вже на порозі і, не давши мені розкрити рота, скоромовкою говорить:

— Нінель – однокласниця, подруга, колега, однодумець, партнер з шахів і багато чого ще. А ти...

Йому не треба було нічого казати далі, я зупинила:

— Збираймося на пікнік! З ночівлею!

В кемпінговому містечку вже були друзі Даніеля. Вечір, вогнище, пісні під гітару – неймовірна атмосфера. Я помічаю, що майже опівніч. Непомітно йду до озера. Ясна, безвітряна погода, місяць відображається в воді і раптом наче пірнає у глибину, вивільняючи простір для зображення.

Я бачу, як та жінка, ворожка, купує в нас будинок. Ми забираємо речі, які залишилися після відправлення тиждень тому вантажівки з основним багажем. Я ходжу по спустілих кімнатах. На терасі стоїть мама. Вона, здається, плаче... Тато втішає нас обох. Треба вирушати, бо це прощання ніколи не скінчиться – вважає тато. Ми від'їжджаємо від будинку – дядько Гаррі і та жінка дивляться нам услід. Таке відчуття, що за рогом зникає частина мене... Останнє, що я бачу — нічна дорога, поодинокі ліхтарі вздовж неї, зрідка проїжджають зустрічні машини.

Місяць вже винирнув на поверхню, а я все стою біля води — дивлюсь у те місце, де щойно було моє життя. Мене відволікає доторк до плеча:

— Дженні, чому ти тут? Тобі не подобається з нами?

— Ні— ні, все добре, друзі в тебе чудові... Мені так було потрібно...

— Може, хочеш мені щось розповісти?

— Хочу, але, пробач, не сьогодні...

— Не сьогодні... Пам'ятаєш, ти назвала мене янголом-охоронцем? Воно нібито так і є... Коли ти була у комі, розумієш – багато часу пройшло, ніхто не з'являвся з родичів чи то хоча б знайомих. Приїздив лише один чорнявий чоловік, назвався нерідним дядьком. Сказав, що дає згоду на відключення – мовляв, прийде з адвокатом... Але не прийшов... Зібрався консилиум... Вирішили відключати – неприємну три місяці людину, розумієш, вже майже неможливо повернути у цей світ здоровою. Але у мене – твого основного лікаря – було останнє слово. Не знаю чому, але я сказав «не сьогодні». А наступного ранку ти отямилася...

Слів не було – все, що я могла сказати – просте «Дякую...».

П'ять

Дорогою додому ми мовчали. Дені допоміг мені підняти речі:

— Не сьогодні? — чи то питає, чи то стверджує мій янгол-охоронець.

Не бачу Елісон, вагаюся, пропоную каву...

— Якщо я розповім, то ти будеш думати, що я божевільна...

— Обіцяю, що ні...

Мене прорвало — я розповідаю, перескакуючи з одного на інше, і про Елісон, і про дзеркала, і про ревності до Нінель, і про те, як тоне місяць...

— Я вважав, буде щось страшніше, — він посміхається: все буде добре.

Я спустошена. Сиджу у вітальні, Дені порається на кухні. Помічаю сумну Елісон:

— Зрадниця! Навіщо ти йому все розповіла?!

— Елі, я йому цілком довіряю. Він врятував мене, став найріднішим.

— Це я твій янгол-охоронець! Я, а не він! – вередує вперта дитина.

— Я в ньому впевнена! – лагідно виправдовуюсь я.

Дівчисько раптом погодилося:

— Ну добре, все одно мені не можна з тобою бути завжди... У нас залишилась одна ніч, але він повинен піти...

Ми повечеряли, і Даніель сказав, що йому треба йти, бо нічне чергування. «Може, він почув Елі?», – думка ворухнулася і згасла... Я зачинила за ним двері.

— Ну, що, Джен, остання північ... Ти готова? – питаю себе.

— Таємна кімната чекає на нас. Я йду з тобою. І від тебе... – голосок Елісон трохи тремтить.

— ???

— Дже, я виконала своє завдання, я допомогла тобі майже все згадати, тепер ти мушиш відпустити мене до янголів...

— Так, звісно, – ніби щось розумію, кажу я.

— Дякую, – чемно каже Елісон, але очі її сумні.

Відчиняю таємну кімнату. Навпроти дзеркала стоїть крісло – цікаво, воно завжди тут було? Воно ніби запрошує..

— Сідай, – голос Елі скоріш вгадую, ніж чую...

Заглядаю у дзеркало – два янгола беруть мою молодшу сестричку за руки – вона їм довіряє... Вони втрьох починають підійматися вгору, де золотаве тепле світло... І я відчуваю тепло моєї Елі – вона поряд, вона шепоче:

— Я тебе люблю! Не забувай мене! Бережи себе і поцілуй від мене свого лікаря...

Пильно вдивляюся – окрім власного відображення нічого не бачу. Спираюся на спинку крісла, заплющую очі. Я пам'ятаю все, до останньої подробиці...

— Я не забуду тебе, Елі...

ДАЛІ БУДЕ? НІ, ДАЛІ – ВЖЕ Є!

Тут ми чекаємо на справжніх книгоманів, які так вживаються у літературні сюжети та книжкові пригоди своїх улюблених героїв, що перегортаючи останню сторінку книжки, зітхають — а як же так!! Хочу ще...!!! Хочу більше пригод, хочу знати, що сталося далі з моїми улюбленими героями! Отже, улюблена книга, улюблені герої ... і ваше продовження!

**Переможець номінації
у віковій категорії 11-13 років
Виходцева Вікторія
12 років
м. Херсон**

НОВІ ПРИГОДИ ПУСЯКИ САНІ

За мотивами оповідання

Аші Фредриксон (Тамари Нестеренко)

Маленька пусяка прокинулася через черговий жах. Завтра, тобто вже майже сьогодні, Саня йде у перший клас. Звісно, мама багато розповідала про школу, але все ж таки було трохи не по собі. А ще й на додачу вона повинна дзвонити у великий дзвоник на шкільному святі, сидючи на плечах у старшокласника-відмінника. Про це їй повідомили перед початком літа, коли вона була ще маленькою і легкою. Але за літо пусяка змінилася і зовсім не «трішечки»...

Саня дійсно дуже виросла та розтовстіла — змінилася до невпізнання. Так на ній позначилося проведене у бабусі літо. Батьки були дуже задоволені, бо були переконані, що чим справніша дитинка, тим здоровіша. Змінити Саню на іншу пусяку керівництво школи не ризикнуло б, оскільки тато майбутньої першокласниці посідав дуже важливу посаду, а директор не хотів проблем. Тож на генеральній репетиції бідолашний стар-

шокласник ледь не спіткнувся від такої ваги, а потім сердито прошепотів Сані на вухо, що на лінійці він навмисно впустив її, і вона впаде усім на потіху. Звірятко вже уявляло цей сором, і від жахливих домислів тваринку відволікло тільки зрадницьке булькотіння в животі.

Пусяка сонно попленталася до холодильника, не звертаючи уваги, що була ще глибока ніч. Саня тільки-но хотіла відкрити дверцята і за звичкою взяти шматок пирога та кусень ковбаски, як згадала, що у неї секретна дієта. Вона була секретною від батьків, які не розумілися на струнких фігурах. Сумно повернувшись до ліжка тільки з двома піріжками, вона знов лягла спати. Піріжки були покладені під подушку, чекаючи на ранок.

Ось і перше вересня. Старшокласник косився на пусяку, яка стискала в зацітнілій лапці великий дзвоник, перев'язаний червоною стрічкою. Вона намагалася не звертати на хлопця уваги та розглядала своїх однокласників. Вони в свою чергу пильно дивилися на неї і на великий дзвоник. Ось вже директор нарешті завершив свою нудну повчальну промову. Настав вирішальний момент. Пусяка-старшокласник видихнув, окинув товстуху приреченим поглядом і на ватяних лапах поплентався до неї. Всі глядачі затамували подих. Директор закотив очі. Гарний настрій був тільки у батьків пусяки Сані, які прямували свої смартфони на улюблену донечку.

Бідолашний хлопець звалив дівчинку собі на плечі і на тремтячих лапах дрібними кроками намагався йти прямо, але спина у нього не розгиналась. Саня весело замахала дзвоником, забувши про свої страхи. Від її жвавих рухів рівновага була втрачена — Саня та старшокласник стрімголов і разом покотились прямо до директора під стіл. Дзвоник, описавши дугу, влучно потрапив директору в чоло, видавши при цьому дивне гудіння. Завуч зробила вигляд, що так було заплановано і нервово заплескала в долоні, викрикуючи, що це — акробатичний номер. Після цього лінійку швидко завершили.

Саня та старшокласник, якого, до речі, звали Рем, сиділи в медпункті — їм змащували подряпини, директор з компресом на чолі лежав поруч. Отже, пусяка Саня прославилася вже у перший день навчання. Однокласники з повагою ставились до неї — не кожна дівчинка зможе в перший день навчання влучити дзвоником в директора школи! По характеру Саня не вміла довго на когось ображатися, і сама щиро повірила, що вони з Ремом знесли стіл директора «за сценарієм», а не випадково. Першокласниця в чудовому настрої йшла до школи у своїй новенькій спідничці та мереживній кофтинці. В наплічничку завжди мала смачні пиріжки та пляшку з соком. Незабаром школа вже здавалась пусяці другою домівкою.

За тиждень вона побачила, що біля школи зібрались старшокласники і про щось голосно розмовляли. Саня стала прислухатися, бо Рем стояв, похиливши голову, а з нього кепкували інші хлопці. Голосніш за всіх сміявся рудий велетень:

— Що, зовсім слабак, не зміг першокласницю втримати?

— О! Ось і вона! — хлопці-пусяки повернули голови, а Саня аж присіла від несподіванки, не знаючи куди сховатися.

— Зараз побачимо, скільки важить ця товстуха, — до Сані попрямував нахабний рудий розбишака.

Маленька пусяка зажмурила від образи оченята і приготувалася вчепитися хлопцеві в носа пазурками. Аж раптом він десь подівся — Саню окутав стовбур пилюки. Біля її лапок мотузили один одного в пилюці два хлопці. Це на рудого накинувся Рем, хоч і був майже в два рази менший за нього. Саня намагалась розгледіти в цьому кублі Рема, та марно. Та ось пилюка осіла, рудий хлопець сидів зверху на Ремі та викручував йому лапи. Рем пручався як міг, та сили були не рівні. Саня зойкнула, і, схопивши свій рюкзак, стукнула ним по червоній кошлатій голові. Вся компанія ошелешено глянула на

дівчинку. Від несподіванки рудий розбишака заляк, і цим скористався супротивник, поваливши його на землю та заламавши його лапи. Перемогу отримав Рем.

Переможений пусяка, розмазуючи злі сльози по щоках, побіг комусь скаржитися, але це було вже неважливо. Старшокласники з повагою оглядали Рема та Саню. До цього часу ніхто не наважувався вступити в двобій з рудим велетнем. Рем поважно потиснув лапку Сані, а та в свою чергу пригостила всіх пірижками. Вони були дуже смачні, хоч і були трішечки зім'яті. Так у Сані з'явився новий товариш — старшокласник Рем.

Васюренко Ірина
12 років
Харківська область,
м. Лозова

ГОГВОРТС. НОВЕ ПОКОЛІННЯ

За романом Джоан Роулінг

Розділ перший

Гогвортський експрес

Гогвортський експрес, повільно набираючи хід, рушив від станції. Дочка Герміони Грейнджер і Рона Візлі — Анатоль — разом із сином Гаррі Поттера та Джіні Візлі — Беном — зайняли місце в одному з купе. Вони вперше їхали до школи Гогвортс, як і їхні батьки багато років тому. Почувся стукіт, і в дверях з'явилася розпатлана темноволоса хлопчача голова.

— Привіт усім. Я — Барт Лонгботом. Чи можна присісти коло вас? — спитав хлопець.

— Звісно, тут повно вільних місць, сідай, будь ласка, — запросив Бен і зразу ж відрекомендувався, — Бен Поттер, майбутній першокурсник, а ось ця чарівна міс — Анатоль Візлі, моя кузина.

— Приємно познайомитися, Барте, — промовила Анатоль.

— У цей час у двері купе знову хтось постукав. Двері прочинилися, і всередину буквально влетіла жвава світлокоса дівчина.

— Привіт, я Аманіта Джонс. Моя мама Полумна теж колись вчилася у Гогвортсі. Вона була ученицею на факультеті Грифіндор, а ось мій татусь — звичайнісінький маггл. Але якщо мені надійшло запрошення, то це означає, що в мене є магічні здібності. Як же я мріяла, щоб мене зарахували саме до Грифіндору, — заторохтіла неочікувана гостя прямо від порогу. — О, я бачу вільне місце он там, у кутку! Не заперечуєте, якщо я його займу? — продовжила вона.

— Звісно, вмощуйся, якщо бажаєш, — відповіли всі троє майже одноголосно.

— А чого ж це ви не представилися? Ой, та я ж сама вам і слова вставити не дала. Оце завжди зі мною так! Мама говорить, що я зухвала й невихована... Я намагаюся виправитися — чесне слово! — знову скоромовкою вимовила Аманіта. Всі присутні по черзі відрекомендувалися. Знайомство відбулося.

— Ви ж не сердитесь на мене? — занепокоїлася раптом Аманіта.

— Не будь занудою! Краще бути безпосередньою, як ти, ніж нудною та чопорною особою без натяку на почуття гумору, — відповів за усіх Бен Поттер.

— А чи не знаєте часом, хто подорожує в сусідньому купе? — знову озвалася міс Джонс.

— Два хлопчак. Один білявий, мов льон, з блакитними очима. Інший — довготелесий та чорнявий з блідим обличчям та зеленими очима, він чимось схожий на вампіра із казок. І двоє дівчат. Я ще зроду-звіку не бачила таких людей! Волосся в них платинове, аж сиве, а очі — чорні, як ніч. Вони усі були такі похмурі (а я ж і рота розкрити не встигла) — вони так на мене подивилися! Мене ніби морозом обвіяло! Тож я чимдуж зачинила двері й забралася звідти, — закінчила дівчина.

— І не дивно, адже всі вони походять зі старовинних сімей чорних магів. Один Хорт Мелфой чого вартий! — відповіла Анатоль.

— Бене, а знаменитий батьків шрам дістався тобі у спадок? — раптом зовсім недоречно спитав Барт.

Анатоль кашлянула, тим самим натякаючи на непристойність запитання та відсутність такту.

— Ні, звісно, — спокійно відповів Бен Поттер. — Цей шрам у нього не вроджений, він з'явився як наслідок невдалої спроби Волан-де-Морта позбавити його життя. Але цей нелюд вже давно знищений, тож мені не загрожує можливість обзавестися такою міткою.

— Хлопці, давайте краще поговоримо на більш приємні теми. Наприклад, про Гогвортс. Мама багато мені про нього розповідала, але я думаю, що він змінився. Там, мабуть, купа нових вчителів і новий директор школи, — спробувала перевести розмову на інше Аманіта.

Тим часом сонце вже високо піднялося на небосхилі, у купе відчувалася справжня спека.

— Яка ж тут, одначе, задуха. А це що за штучка? — промовила Анатоль, дивлячись на решітчастий отвір у кутку.

— Це, мабуть, кондиціонер, — висунув припущення Бен.

— Дивися, Барте, тут біля решітки є якась кнопка. Натисни на неї — прилад ввімкнеться і стане прохолодніше, — попросила Анатоль.

Барт був справжнім джентльменом, тож одразу виконав її прохання. Та прохолодніше від цього не стало, проте почулася розмова, що велася у сусідньому купе.

— Мій тато точно знає, що у Забореному лісі захована Книга Зла, написана самим Волан-де-Мортом. У цій книзі сказано, як повернути до життя його самого! І коли найвеличніший маг тисячоліття повстане з мертвих, то неодмінно віддячить своїм рятівникам — вони стануть його спадкоємцями і отримають необмежену владу! — почувся хлопчачий голос.

— Невже твій тато справді все це знає? Він що був у команді Волан-де Морта? — промовив писклявий дівчачий голос.

— Мій батько, вельможний Драко Мелфой, усе відає. Але чомусь він не бажав, щоб про це дізнався я. Навіть хотів знищити карту з позначками, де шукати Книгу Зла. Татусь кинув її до комину, але дровця вже прогоріли — тож карта не встигла спалахнути. Ось вона, зі мною, — відповів хлопець.

— Та неже правда, Хорте? — спитав недовірливо грубий хлопчачий голос.

— Не будь дурнем, Блейку, — верескливо відповів інший дівочий голос.

— Облиште суперечки! То й що там далі? — спитала перша дівчина.

— А те, що як тільки настане повний місяць, ми усі гуртом підемо шукати Книгу. Як знайдемо — з'ясуємо решту, — відповів той, кого називали Хортом.

На кілька секунд запала мовчанка.

— Ну то як, друзі, ви зі мною? — знову озвався Хорт.

— Так, звісно.

Після цього розмова урвалася. Мабуть, всі її учасники почали готуватися до сну.

Барт Лонгботом мовчки вимкнув кнопку. На якийсь час в купе запала тиша.

— Ви чули? Невже це правда? — пошепки спитала Анатоль.

— Схоже, що так. У будь-якому разі ми мусимо їм завадити. У мене досі кров холоне в жилах від батькових розповідей про Волан-де-Морта. Я навіть не уявляю, що може статися, якщо потвора оживе! — промовив Барт.

— Як же ми зможемо їм завадити? — запитала Аманіта.

— Ми не спускатимемо з них очей. Може вдасться викрасти карту й дістатися до Книги Зла раніше. Якщо не вийде з картою, то дочекаємося повного місяця і підемо за ними назирці. Не дарма тато поклав мені з собою

плащ-невидимку, — промовив Бен Поттер, спокійно відсовуючи вбік чарівний будильник, який чомусь почав занадто голосно цокати.

— Краще нам усім поспати, — сказав Барт, позіхаючи.

За десять хвилин Барт і Бен вже спали, Аманіта куняла над журналом «Чарівна модниця» і тільки Анатоль, наче нічого й не було, вивчала давньодраконячу мову, час від часу позираючи на той же чарівний будильник.

Потяг продовжував монотонно вистукувати колесами, миля за милею наближаючись до Гогвортсу...

Розділ другий **Теплий прийом**

Сонце вже майже торкалося обрію. Рівно о восьмій годині вечора чарівний червоний будильник Бена піднявся у повітря й гучно заволав, махаючи крильцями:

— Прокидаймося, молодша ланко! Приїхали!

Відповіддю було стійке хропіння чоловічої половини купе. Аманіта теж спала і навіть не поворушилася. Міс Візлі не спала, вона тільки поглянула на будильник, сховала підручник з давньодраконячої мови до валізи й одвернулася до вікна.

Між тим будильник вже не на жарт розізлився:

Гей ви, маленькі негідники! Підійо-о-о-м! — загукав він біля самісінького вуха Аманіти. Але дівчинка, не розплющуючи очей, махнула на нього рукою, ненароком доторкнувшись до скла циферблату.

Враз захисне скло циферблату зникло, так що чітко стало видно рот будильника з гострими білими зубами. В одну мить годинник наблизився до Аманіти, та його зуби зімкнулися круг пальця дівчини.

— А-а-а!!! — зойкнула Аманіта.

— А-а-а!!! — перекирив її у відповідь будильник.

Від цього гвалту остаточно прокинулися Барт Лонгботом та Бен Поттер, бо їм, чесно кажучи, не дуже хотілося повторити долю міс Джонс.

— На бога, Бене, будь ласка, вимкни свого будильника, а то вже піввагона збіглося під двері нашого купе! — благально промовила Анатоль, визирнувши у коридор.

— Без проблем! — відповів Бен, підстрибуючи і обома руками хапаючи годинник. Будильник склав вздовж боків свої крила, зітхнув і замовк.

— Ну що, годинник приборкано. Тож поспішимо до виходу! — промовив Барт, дістаючи свого сакvoja, а згодом і валізи дівчат.

Потяг вже прибув до станції, і пасажери гуртом залишали вагони. Першокурсники гучним натовпом юрмилися біля будівлі станції. Нарешті й четвірка друзів залишила купе: попереду йшла Аманіта Джонс, за нею Барт Лонгботом, слідом — Анатоль Візлі і замикав цю процесію Бен Поттер. Вони були останніми, хто виходив з вагона, бо інші пасажери вже давно посунули вперед. Зненацька двері вагона різко відчинилися до середини, гучно грюкнувши й ледь не зачепивши ніс Аманіти. Вона підняла голову й побачила спину хлопця, що швидкими кроками віддалявся від вагона. Одягнутий він був у чорну мантию, а його біле, мов лев, волосся було прилизане в зачіску «пайхлопчик».

— Він що, навмисне це зробив, щоб я обличчя собі розбила? — зі злістю спитала міс Джонс. — А може наздогнати його й відгамселити як годиться?

— Зараз це не на часі, Аманіто. Не будемо затьмарювати наш перший день у Гогвортсі подібними «розбірками». Відчуваю, що не далі, як завтра ми матимемо шанс поквитатися з ним. Адже ми ще в потязі вирішили тримати його в полі зору. Невже ти не впізнала? Це ж він — Хорт Мелфой, пасажир сусіднього купе, який мріє про те, щоб знайти Книгу Зла й повернути до життя Волан-де-Морта, — промовила Анатоль.

— Тим паче, що Мелфой не збирався образити саме тебе. Він взагалі ніколи й ні про що не замислюється, окрім себе самого. Люди для нього — лише пил. Навіть

почуття дружби йому недоступне, бо своїх, так званих, друзів — Блейка, Мед і Бед він тільки використовує для досягнення власної мети. А тільки-но Хорт цієї мети досягне, то змете й викине їх, як непотріб, — промовив Барт.

— Добре. Мабуть, до цієї компанії потрібно застосувати практику «Розділяй та володарюй». Незважаючи на бездушність, Хорт вразливий. Але про це потім поговоримо, — відповіла Аманіта.

Діти обернулися праворуч й біля виходу з платформи побачили велетенського кремезного чоловіка з густою сивою бородою та вусами. Чорні очі лукаво зблискували з-під таких же чорних брів. Вдягнений він був у довгу чорну мантію, поверх якої красувалося потерте шкіряне коричневе пальто з відтягнутими додолу кишенями і великими дерев'яними гудзиками.

— Швидше за ним! — вигукнув хтось із новачків, і уся юрба дітей попрямувала до чоловіка-велетня.

— Не кваптеся, будь ласка, усі встигнуть, — заспокоював метушливий гурт велетень.

Коли галас трохи вщух, велетенський чоловік звернувся до оточуючих:

— Ласкаво прошу до Гогвортсу! Мене звати Гегрід. Вже упродовж багатьох років я зустрічаю тут першокурників. Колись я вперше супроводжував до Гогвортсу і ваших батьків... Ну, що ж, не будемо гаяти часу: шикуйтеся по двоє — й за мною! — скомандував він.

Діти розділилися на пари й слухняно рушили слідом за Гегрідом. Вийшовши з платформи, вони оминули пагорб і по стежині спустилися на берег озера. Вдалині на противлежному боці палахкотів вогнями велетенський палац.

— Саме таким я собі його й уявляла! — у захваті видихнула Аманіта.

— Хм, ми що, знову на човнах будемо плисти? — з неповагою промовив чийсь уїдливий голос. — Татусь мені все розповідав. Нудота — жах! Давно вже час вигадати щось нове!

Гегрід швидко обернувся й подивився на промовця. Хорт Мелфой дивився на нього бляклими водянистими очима, кривлячи свого рота в нахабній посмішці.

— Ні, ми підемо пішки, — відповів Гегрід і в його чорних очах сяйнули грайливі іскорки. Обернувшись до води, він махнув рукою — Дессекцію!

Над водою враз з'явився невидимий бар'єр.

— Сміливіше! — запросив Гегрід і першим ступив на поверхню.

Він ішов попереду, а слідом за ним зачалапали і майбутні першокурсники. Усе було добре, поки перший крок на воду не зробив Мелфой. Він вмить з головою занурився у темну безодню водойми. За секунду його розпатлана голова з'явилася над поверхнею води, хлопець відчайдушно борсався, смішно совав руками й ногами та волав:

— А-а-а! Допоможіть! Я не вмію плавати! Рятуйте! А-а-а!..

— Ну-ну-ну, і чого ти так розійшовся? Не бажав іти пішки, то вирушив вплав, а, Мелфой? — з іронічною співчутливістю промовив Гегрід, дістаючи за комір з води пловця-невдачу.

З усіх боків почувся сміх.

— Чого шкіритесь, недоумки? — зі злістю в голосі вигукнув Мелфой.

— З його мантії струмками стікала брудна вода, а від прилизаної зачіски й сліду не лишилося, — жмути водоростей та багна заплуталися серед розпатланого волосся.

— І чого ж ти знову чимось не задоволений, дитино? Знову бажаш поплавати? Немає нічого простішого — тільки скажи, то й знову будеш спілкуватися з рибками. Але не личить тобі з'являтися на сьогоднішньому святі в такому вигляді. Арнаментус! — промовив Гегрід і махнув паличкою.

Мелфой вмить прийняв звичайний охайний вигляд.

— Як почувася? — спитав знову Гегрід.

— Усе добре, — буркнув Хорт і поплентався за усіма новачками. Слідом за своїм ватажком потяглися і його друзі: Блейк, Мед і Бед. Вони разом співчували Мелфою.

— Ми ще помстимося цьому опудалу, правда, Хорте? — пискляво спитала Мед.

— Замовкни! — віддячив за співчуття Мелфой.

А між тим, у глибині водойми під прозорим бар'єром відкривалася дивовижна картина. Вродливі світлокосі русалки, граючись, наздоганяли одна одну в товщі води. Деякі з них уповільнювали свій темп, з цікавістю позираючи крізь водяну пелену на новеньких і привітно махали їм рукою. Одна з них навіть підморгнула Блейку. У відповідь він презирливо чмихнув і відвернувся.

Але русалки були не єдиними мешканцями глибин Гогвартського озера. Незліченна кількість дивовижних риб пропливала під ними. Риби мали чудернацькі форми і розміри, різноманіття їхнього забарвлення могло посперечатися за яскравістю з кольорами веселки. Риби рухалися, складаючи барвисті орнаменти: то витягуючись ланцюжком, то утворюючи геометричні фігури, то розлітаючись навсібіч бризками кольорового феєрверку. Водяні змії, звиваючись кільцями, сяяли з темної безодні смарагдовими очима...

Шлях через озеро не зайняв багато часу, тож діти й не помітили, як дзеркало водойми змінилося газоном з м'якої трави. Новачки простували алеєю до освітленого замку, який оточували небачені рослини, які ніколи не зустрічав і не зустріне звичайний маггл.

Одні рослини настовбурчувалися хвилями, хоча не було ніякого вітру, що зміг би зрушити їх з місця, інші випромінювали цікаві звуки: сичання, тріск, щебетання пташок або людський спів. Різноманіття їхнього забарвлення і розмірів вражало уяву. Деякі з них кортіло понюхати або просто доторкнутися, але навіть першокурсники знали, що це може бути небезпечно і тому стримувалися від спокуси. Біля однієї з них Гегрід зупи-

нився. То була квітка із світло-зеленими пелюстками й прозорим, вкритим колючками, стеблом. Це була, чесно кажучи, далеко не найпривабливіша квітка з представлених тут.

— Ця рослина зветься Жуваліан. У майбутньому ви детально ознайомитеся з нею на уроці зілляваріння. Головна її особливість у тому, що вона вміє розрізняти добрих та лихих людей. Якщо до рослини наближається хороша людина — квітка випромінює аромат й щебече солов'їну пісню, а людину з чорною душею — вона зустрічає огидним смородом й звуком випускання газів у вбиральні. Може хтось бажає підійти? — спитав Гегрід.

З натовпу вийшла Анатоль Візлі. Вона сміливо наблизилася до рослини й простягнула до неї руку. Квітка засяяла зсередини й заспівала, неначе соловейко, випромінюючи навкруги казковий аромат.

— Якщо бажаючих більше немає, то йдемо далі! — скомандував Гегрід, махаючи рукою до натовпу новачків.

Він знову рушив попереду, а діти парами йшли слідом за ним. І ніхто не побачив, як Хорт Мелфой, який ішов останнім, наблизився до рослини. Квітка враз роздулася й видала гучний некультурний звук, що супроводжувався нестерпним смородом, потім стулила всі пелюстки й відвернулася.

— Ах ти мерзенний бур'ян! — вилаявся Мелфой. — Ну нічого, невдовзі я видеру тебе з корінням! — зі злістю пообіцяв він і чимдуж побіг навздогін процесії першокурсників.

Між тим Гегрід вже досяг входу до школи Гогвартс. Він підняв важкий кулак і тричі з силою вдарив ним у дубові двері...

Розділ третій **Видіння Бена Поттера**

У той час, як юрба новачків із радісним передчуттям чогось нового чекала на відкриття дверей, з Беном По-

ттером почало відбуватися щось дивне. Він стояв у на-
товпі разом з іншими дітьми, але бачив перед собою аж
ніяк не Гогвортський вхід і не своїх товаришів поряд.
Відчуття було таке, ніби переглядаєш фільм у кінотеа-
трі, а головним героєм є ти сам.

Хлопець бачив себе у невеликій спальні з двома де-
рев'яними ліжками і високою стелею. Він переводить
погляд на стіну і в кутку під самим сволоком помічає
великий круглий вентиляційний отвір, зачинений за-
лізними ґратами. По виступках у стіні Бен задирається
вгору. Ось він смикає за ґратки — і вони гучним ляско-
том падають на підлогу. Тепер хлопець знаходиться вже
всередині вентиляційної труби. Він повзе кілька метрів,
потім лаз стає просторішим, і Бен здіймається на ноги.
Штольня рукавами розгалужується навсібіч, але хлоп-
чина вперто крокує прямо, підсвічуючи собі ліхтариком.
Він продовжує упевнено прямувати вперед, нікуди
не звертаючи, ніби щось вказує йому шлях. Через кіль-
касот метрів прохід несподівано обривається, але це не
бентежить Бена. Він сміливо ступає вперед і летить до-
низу, не випускаючи з рук ліхтарика.

М'яке приземлення. Хлопець водить ліхтарем, роз-
дивляючись довкола. Він лежить на підлозі темної бруд-
ної кімнати у великій купі мотлоху. Враз у його голові
починає звучати дивний голос:

*«Крок уперед!
Крок уперед!
На знак нескінченності
Схожий предмет.
Дістаньте —
І промінь світла осяє
Морок років,
Що кімната ховає.
Із таємниці завіса спаде —
Про Книгу Зла
Ти дізнаєшся все!».*

Бен підводиться. Він збирається шукати дивний загадковий предмет, про який щойно почув. Але враз ця річ сама виринала з якогось темного кутка, і хлопець побачив, що вона має форму двох великих крапель, з'єднаних між собою. Предмет здійнявся в повітря і зависнув паралельно підлозі навпроти Бена. Його білі скляні боки засяяли зсередини блакитним сяйвом, потім пролунав пронизливий свист — і все зникло.

Бен отямився. Йому здавалося, що блукав він десь із годину. Та насправді минула лише мить, бо коли хлопець підвів погляд, то побачив, що Гегрід опустил руку, якою тільки-но грюкав у двері.

«Дива починаються. Увечері розповім про це все друзям», — подумав Бен.

Двері Гогвортсу рипнули і повільно почали відчинятися.

Давидовська Марія
12 років
Полтавська область,
м. Кременчук

ЗА ПОВІСТЮ АННЕ СУЛЬБЕРГ

Моя улюблена книга — «Хто проти крутих» норвезької письменниці Анне Сульберг. Я пройнялася долею дівчинки-альбіноски, яка страждала від образ своїх однокласниць. Вона талановита, гарно співає. Великих зусиль їй коштує взяти участь у Конкурсі талантів. Та вона кинула виклик своїм кривдникам і перемогла.

А що сталося в її житті далі?

Час неблаганний... Він то плине дуже швидко, то повзе, наче равлик. Мені так хотілося, щоб після такого грандіозного успіху мене одразу ж запросили до гурту без кастингу. Я кожний день проходила повз кімнату, звідки лунала музика, де йшли репетиції, і слухала, чи не чути там голос солістки? Ні, не чути. Але й мене не запрошують.

Якось у коридорі на перерві я побачила Магнуса. Він йшов, дивлячись на мене, привітався і пройшов повз, навіть не зупинившись. Усе марно... Мабуть, з моєю зовнішністю ніхто не хоче бачити мене в ансамблі. Ну і що, як у мене є голос? Але я не красива, одним словом, «біла ворона». Я зовсім упала духом.

Зажурена я поверталася додому. Навіть своєму найкращому другу Нільсу не могла зізнатися, що дуже розчарована тим, що мої сподівання не справдилися, що я ніколи не стану солісткою «Фьокк — Йостіні». Він би мене втішав, говорив би, що я талановита та найкраща співачка у всій школі, але це мене б не заспокоїло. Я усе ще не в ансамблі, мої мрії розійшлися, як кола на воді.

А що суперкрута Тея? Вона ніби відчула, що моя заповітна мрія десь застрягла на півдорозі, і з новим завзяттям стала дошкуляти мені. Якось я ненароком почула, як вона у колі своїх приятельок казала: «Як вони візьмуть таку потвору, вона своїм виглядом зіпсує їм весь гурт». Я не наважилася відповісти. Ну їх, не хочу чути ці огидні слова.

Розуміла мене одна тітонька Муна. Якимось шостим чуттям вона відчула мою тривогу та невпевненість. Вона обійняла мене міцно-міцно:

— Треба вірити у хороше, у те, що твоя мрія здійсниться, і треба наполегливо наближати її.

Запрошуй Нільса, хай грає тобі, а ти співай нові пісні, підбирай репертуар, одним словом — працуй, а успіх прийде обов'язково.

І Нільс мені грав із таким завзяттям, що мій сумний настрій розвіювався, а голос наче летів у небеса, так мені легко і хороше було, коли я співала.

Пройшов майже місяць з часу перемоги на Конкурсі талантів. Якось, гуляючи містом, я звернула увагу на афішу. Там говорилося про те, що проводиться кастинг серед шкільних ансамблів. Найкращий буде представляти наше місто у столиці на конкурсі «А музика зву-

чить...». Переможці отримають звання найкращого шкільного гурту країни і цінні подарунки. Я так розхвилювалася, що у мене підкосилися ноги. Я просто була впевнена в тому, що «Фьокк-Йостіні» обов'язково братиме участь у кастингу. Невже без мене?

На другий день, ближче до кінця уроків, у наш клас завітав Магнус. Я бачила, як він очима когось шукав. До нього зразу підбігли Тея, Ширін і Роня, защебетали, заглядали в очі, голосно сміялися, одним словом, привертати до себе увагу. Він їм щось відповів, а потім, минаючи однокласників, попрямував просто до мене.

— Анне Беа, ми запрошуємо тебе сьогодні на репетицію нашого ансамблю. Ти прийдеш після уроків?

Я зблідла (хоч з моєю блідою шкірою, куди більше), мені перехопило подих, серце стукотіло десь у горлі, а слова просто не виходили з мого рота. Я так мріяла про цю мить! Я просто не могла повірити у своє щастя! І тут пригадала слова своєї тітоньки Муни: «Треба вірити, що твоя мрія здійсниться і наближати її наполегливою працею».

— Я вчасно прийду на репетицію, — ледве видавила із себе.

І от нарешті закінчилися уроки. Як на крилах я летіла до зали, де грали хлопці. Всі тримали в руках інструменти, Магнус сидів за ударником і щось вистукував паличками. На конкурс треба було представити дві пісні — одну популярну сучасну, а іншу авторську, тобто ту, яку ми мали скласти самі. Мене запитали, яку сучасну пісню я б хотіла виконати? І я назвала свою улюблену.

Вона була весела, ритмічна. Коли вона звучала, хотілося підхопитися і затанцювати. Всі погодилися послуhati. З першого разу, з першого виконання стало ясно, що це наша пісня, з нею можна перемагати в конкурсі.

А от другу пісню... Як нам її виконати? Хто стане її автором? Як вона зазвучить? І раптом залунала тиха прекрасна мелодія. І усі насторожили вуха, розплющили очі і, тамуючи подих, слухали. Ця мелодія торкалася

душі, вона була схожа на теплий вітерець, що ледь торкнувся щоким у спекотний день, на маленьке джерельце у витоків, яке задзюркоче і понесе свої води у могутню річку.

— Хто створив таке диво? Хто пройнявся такою ніжністю, таким теплом, такою любов'ю?

Мелодію написав Магнус, а слова до пісні ми мали скласти самі. Ми розуміли, що це має бути щось надзвичайне, добре, тепле, сонячне. Мабуть, під враженням цієї мелодії, я відчула, як слова ніби самі рифмуються у вірші, складаються у строфи, що виходить поезія, достойна цієї чудової мелодії. Усі мовчки дивилися на мене. До мене підійшов Магнус, взяв за руку, нахилився і тихо сказав:

— Знаєш, чому ми так довго не запрошували тебе співати в нашому ансамблі? Всі хлопці були впевнені, що ти розгубишся від хвилювання або впадеш на сцені, що ти невпевнена в собі, що страх живе у тобі і заважає відкритися наповну, бути щирою з публікою. Тож, як ми переможемо? Але, Анне, я вірю в тебе, вірю, що ти подолаєш усі перешкоди, що ти нас не підведеш.

Тепер я зрозуміла, що можу гарно співати, можу складати зворушливі вірші, бути учасницею найкращого гурту. Мене люблять батьки і у мене є справжній друг Нільс. І до мене небайдужий Магнус, найкращий хлопець у школі. І мені байдуже, як там і що говорять про мене, як ставляться до мене деякі учні з нашого класу. Я маю своє життя — цікаве, з різними гарними подіями і з перемогами. Хай першими, але хто зна, скільки їх ще попереду.

Переможець номінації
у віковій категорії 14-18 років

Рижих Денис
14 років

Полтавська область,
Зіньківський район,
с. Малі Будища

ПРИГОДИ ЕНЕЯ У СЕЛІ МАЛІ БУДИЩА

Від автора

Нашому видатному землякові І.П. Котляревському вдалося не просто перенести давньогрецького героя в умови українського суспільства XVIII століття, а й наділити його рисами характеру, властивими козацькому ватажку. То чому б і нам не спробувати засобами сучасної літератури перенести його в наше сьогодення?

Таємничі обладунки

— Давайте-давайте скоріше, — гукав сотник.

— Ви що, не бачите, що нас менше, і ми нізащо не виграємо, — зітхнув хтось із вояків.

— У бій, я сказав у бій, — гаркнув Еней, — ватажок троянців.

Запеклі бої йшли вже кілька днів. Війни в латинській землі — звична річ. Заснувавши своє царство, як те йому обіцяв Зевс, Еней змушений був постійно захищати свій народ від нападників. І ось знову посунули рутульці. Новий цар, який очолив їх після загибелі Турна, був ще більш кровожерливим і войовничим.

Усі спроби Енеевого воїнства обійти армію суперника й ударити з тилу не приносили успіху. Троянців ставало все менше, тому їхній цар, узявши з храму Венери священні обладунки, пішов у бій сам. Це було не дуже мудро, бо посвячені знали: хто їх одягає, не повертається до рідного міста.

— Мій царю, не йдіть туди, я не хочу, щоб Ви загинули. Для війни є солдати, — сказав старший помічник.

— Я буду сидіти і пити вино, а мої хлопці гинути за народ на полі бою? Не бувати цьому! — крикнув Еней, підхопився на коня і помчав у саму гущу січі.

Раптом попереду з'явився вершник у срібних обладунках. Він скавав на Енея. Над головою царя блиснув меч. Його обладунки впали на землю, а кінь поскакав геть від поля бою — на волю.

Знайомство

— Де це я? Мабуть, у підземному царстві мертвих... А-а-а, моя голова... Що ж зі мною трапилося?..

Еней ще трохи полежав і почав оглядатися. Версію про підземне царство він відкинув, бо побачив багато зелені та почув спів пташок. Потім підбіг якийсь собака й почав обнюхувати прибульця. Еней підвівся і побачив поруч невеликий ставок. Вирішив трохи освіжитися і стрибнув у воду, щоб змити з себе бруд і піт кількадечного бою. І тільки гарно викупавшись та підкріпившись кількома жменями ягід малини, він пішов, щоб дослідити місцевість. Усе здавалося дуже цікавим і незрозумілим. Побачивши людей, їхній одяг, транспорт, будівлі, прибулець припустив, що усе це скоріше сон або видіння, але потім змушений був визнати, що все відбувається насправді. Що робити, цар не знав, тому підійшов до людей і почав їх запитувати, де він. Але селяни почали глузувати з його дивного вбрання та ще дивнішої мови.

— Хто це такий? — запитала жінка.

— Не знаю, — відповів чоловік.

— Може це експонат музею. Десять тут же повинен відкритись новий музей, — сказала працівниця магазину, яка вийшла на гучний сміх людей.

Один хлопчик жестами підізвав Енея і відвів до себе додому. Цар навіть не противився, бо дуже любив дітей і не знав, що ще можна робити у такій ситуації. Хлопчик на ім'я Андрій намагався бути гостинним, але ніяк не міг зрозуміти, чого хоче його гість. Справа в тому, що Еней говорив на старогрецькій мові, а хазяїн по-українськи. Що ж робити?

Новий дім вже є

— Татку, дивись, кого я привів. Познайомтесь, — рішуче сказав Андрій татові, який щойно прийшов із роботи.

— Синку, можна тебе на хвилинку, — підізвав той хлопчика до себе, разом із ним вийшов до іншої кімнати.

— Що, тату?

— Це я хочу запитати тебе, чому ти приводиш до нашого дому незнайомих людей?

— Вибач, татусю, він мій знайомий, — похнюпився Андрійко. — Мені стало його шкода. Ти розумієш, з нього всі глузували, навіть дідусі.

— Ну добре, пішли познайомиш мене з ним. Цікаво, що скаже мама, коли повернеться додому. Ти ж знаєш, що вона не дуже любить, коли приходять несподівані гості.

А в цей час голова Енея повнилася суперечливими думками: з одного боку, тут добре, з іншого — військо, мабуть, потерпає без нього, його державу можуть захопити. Треба повертатися додому. Але як?

— Мене звати Петро Іванович, а Вас? — по-діловому підступив батько Андрія.

— А, татусю, забув тобі сказати: він не розмовляє по-нашому.

— Ти ж сказав, що знаєш його, а виходить, що ні?..

Хлопцеві знову стало шкода гостя, якому, напевно, доведеться покинути їхній дім. Якщо навіть тато згодиться залишити іноземця, то невідомо ще ж, як відреагує мама. І тут на порозі з'явилася матуся. Вона зайшла втомлена, тримаючи в руках сумки з продуктами. Як би їй це усе розповісти, щоб вона дозволила чужинцю залишитись у них?

— Мамо, ти знаєш, я іноземця привів.

— Так, і як його звати?

— Не знаю. Він не розмовляє по-українськи.

— Боже мій, удома іноземець, а в нас не прибрано, і я не приготувала навіть поїсти.

— Нічого, мам, я йому чаю зварив.

— Добре, молодець.

На щастя, мама сьогодні надзвичайно добра, і проблема вирішилася сама по собі.

Вечір промайнув непомітно: повечеряли, подивилися улюблені передачі по телевізору. Еней спочатку настоїжено слідкував за всім, що відбувалося в хаті, пробував щось запитувати, відповідати їй ураз змовкав, мовби натикаючись на невидимий бар'єр. А потім якось заспокоївся, добренько поївши маминого борщу, і навіть заснув на якусь годинку у м'якому кріслі навпроти тієї дивовижної дошки, на якій рухалися маленькі люди, тварини та невідомі чудернацькі машини. Далося взнаки те, що останні кілька воєнних днів майже не спав. Прокинувся у тому ж кріслі, дбайливо вкритий ковдрою, і довго згадував, що це з ним трапилося. Суцільна темрява залила все навколо. Господарі спали в сусідніх кімнатах, але Еней про це не здогадувався. Гість рвучко піднявся й кинувся на пошуки виходу з цього кубика.

Хворий без документів

— Хто кричав?! — схвильовано крикнула мама, зіскочивши з ліжка й миттю ввімкнувши світло.

На підлозі лежав іноземець з перекошеним обличчям. Він трохи піднявся і почав щось говорити страшним голосом, а потім упав без пам'яті. Тато зразу ж зателефонував і викликав швидку допомогу.

— Не вистачає, щоб у нашому домі померла людина, та ще й з іншої країни, — хвилювався батько.

— Виносьмо його надвір, — керувала мама.

Через декілька хвилин під'їхала машина швидкої допомоги, й Енея забрали до лікарні. Тато поїхав супроводжувати хворого.

— Заносьте його сюди, — відчинила двері медсестра.

— Може, викликати нашого головного лікаря? — запитав водій, але відповіді не отримав і повернувся на своє робоче місце.

Тато переповів усе, що сталося вночі. За симптомами чергова лікарка зрозуміла, що у пацієнта клаустрофобія — боязнь замкнутого простору, та ще й нервове перенапруження. Через них він і знепритомнів. Справа у тому, що Еней звик жити у величезному замку, цілодобово освітленому факелами сторожі, а не в тісних кімнатках. Йому часто доводилося ночувати під відкритим небом у перервах між боями, але в норах царю троянців спати не доводилося.

Гостя вдалося привести до тями, та щоб призначити ліки пацієнту, в реєстр треба внести його ім'я та прізвище. Татові довелося зізнатися, що прибульця привів син, і вони навіть не знають його імені.

— Та ви що! Я зараз у міліцію зателефоную! — стривожилася медсестра.

— Чому?

— Тому що у вас дома живе виходець з іншої країни, без документів, без грошей, без візи.

— Будь ласка, не телефонуйте, я сам повідомлю їм усе вранці, — попросив тато.

На диво, сонна медсестра погодилася. Енеєві вже зовсім покращало, і тато забрав його додому, викликавши таксі.

За усіма цими клопотами нас застав ранок.

Знову нове житло!

— Ну що, татку, що з ним?

— А ось він, — відповів батько.

— Що ж трапилося? — запитала мама.

— Лікарка сказала, що в нього клаустрофобія — боязнь замкнутого простору, — розповів тато.

— Йому, мабуть, видалося тісно у нашій кімнатці, — пояснила мама. — Де ж буде жити гість? Надворі, у садку на розкладному дивані, — вирішила вона.

У цей час у задзеркаллі

— Царю, де ви? — гукнув головний помічник.

— Усе, що від нього залишилося, це кінь і обладунки, — жалісно промовив сотник.

— Віднесіть їх до святині, — сказав помічник.

Два вояки підняли золоті обладунки та віднесли до храму.

— Ну, хто ще зник? — вийшов священник, який знав таємницю обладунків.

— Що ви маєте на увазі? — запитав один із хлопців.

— Я запитую, хто ще відійшов у інший час.

Вояки швидко схопили священника й відвели до царського помічника. Там старий і розповів усю правду про те, як він ще в молодості зробив машину часу й потрапив із двадцять першого століття нової ери аж на тридцять одне століття в минуле. Тут йому вдалося зробити таку ж машину у вигляді золотих обладунків і з її допомогою відправляти своїх ворогів у інший час.

— Чому ж тоді ви не повернулись у свою епоху? — запитав помічник царя.

— Після першої подорожі мого ворога я хотів і сам повернутися, але не можу точно вирахувати, як потрапити саме у свій час. Нашого царя я не хотів нікуди відправляти, але через те, що він без мого відома вдягнув обладунки, володар потрапив у майбутнє. Я можу зробити декілька таких обладунків, щоб вирушити за ним.

— Не треба. Варто, візьміть його і одягніть у ці обладунки. Без Енея я буду новим царем. Писарю, напиши в хроніках, що Еней поліг на полі бою, і його забрали на небо боги.

Через шість років

Життя прибульця стало набагато кращим. Еней уже знав українську та англійську мови, багато читав, але так і не зміг додуматися, як повернутися в своє царство. Тато Андрія купив йому хату в селі поряд зі своєю. Прибулець саджав город і доглядав за худобою. На зароблені гроші справляв собі одяг, деяку побутову техніку, а дещо навіть наскладав на подорожі, бо надіявся врешті відшукати свою землю і свій народ. Нікому й ніколи не розповідав про себе, навіть ім'я собі вигадав, коли на-

вчився розуміти українську. Назвався Емілем та й по всьому.

Минулого літа батьки з Андрієм вирішили відпочити в Туреччині й запросили сусіда приєднатися до них.

— Як же гарно літати! — захоплено вигукував Еней, спостерігаючи за небом крізь ілюмінатор авіалайнера.

— Клас! — сяяв від задоволення Андрій.

Вони довго блукали містом Чанакале, поки не прийшли до готелю, де й заночували. Зранку всі канали телебачення повідомляли про те, що сьогодні в місті відбудеться церемонія відкриття сучасного археологічного музею Трої, а 2018 рік у Туреччині оголошено роком Трої, яка включена до Списку світової спадщини ЮНЕСКО. Тож усі одностайно вирішили відвідати музей.

Ледь не півдня блукали величезними виставковими залами. В одному з них Еней побачив глеки та амфори, надписи на яких зроблені його рідною мовою. Не всі слова міг розібрати, але радісно підізвав Андрія до себе:

— Отут написано «Героям, які захищали Трою...».

— Стоп, стоп! Як це ти читаєш те, що тут написано, воно ж на старогрецькій? — з цікавістю запитав юнак.

— Я й сам не знаю.

— Так от звідки ти родом!

— Точно! Я можу це прочитати, бо сам раніше був троянцем.

— Чому ти нам нічого про це не розповідав?

— Та... — зам'явся Еміль-Еней. — Спочатку не міг говорити по-вашому, а потім і сам почав сумніватися, що все, що зринало в пам'яті, було насправді.

— Ходімо в готель, там усе й розповіси.

Увечері Еней розповів свою історію. Щоправда, вони не дуже повірили, що він був царем. У Вікіпедії Андрій знайшов деякі цікаві факти про Енея. Прибулець і сам почав пригадувати останні моменти на війні.

— У Вікіпедії написано: «Через три роки після заснування міста Лавініума Еней раптово зник. З'явившись

своєму синові, він повідомив, що був узятий богами на небо», — закінчив читати Андрій.

— Виходить, вони так і не дізналися, де я, — сказав Еней.

У наступні дні він перекладав усі написи, які зустрічалися на стінах і глеках. А їх не могли зрозуміти навіть місцеві жителі, тож розмовляти з населенням йому доводилося англійською. Сумно було дивитися на розкопані руїни рідного батьківського краю... З одного боку Еней відчув себе на батьківщині, а з іншого — відчував страшенний біль втрати чогось найдорожчого. І виходу з цього становища не бачив.

Загалом же, усі були задоволені поїздкою. Вони навіть не знали, що їх чекає попереду.

Війна, брат мій, війна

Після повернення додому тяжко захворів тато Андрія. Війна на Сході країни не стихала. Восени хлопець досягнув свого двадцятиріччя й вирішив боронити незалежність своєї країни. Еней визвався йти разом зі своїм молодшим другом.

Багато легенд ходило серед вояків про відвагу й доблесть Емілія на фронті. Не раз рятував він своїх бойових побратимів, ніколи не ховався за спини інших, своєю поведінкою подавав приклад не одному молодому бійцю.

Але спостерігаючи наслідки війни — зруйновані будинки, обстріляні школи, поранених та вбитих місцевих жителів, побратимів, відважний воїн сповнювався глибокої туги й відчаю.

— Останнім часом Еней якийсь сумний, — підмітила мама, коли її вояки повернулися додому у відпустку.

— Я також це помітив, — відповів Андрій.

Еней дуже сумував за своїм народом, своєю родиною, тривожився, що їх спіткала зла воєнна доля, а він — глава роду й держави — не може нічим зарадити.

І тут сенсація!

— Найважливіші новини: машина часу із фільму «Назад у майбутнє» тепер є реальністю. Ця геніальна машина створена українським професором Василем Трояном і за два тижні буде протестована експертами із США, Німеччини, Італії й Франції. У Київ з'їдуться тисячі людей... — випадково почув Андрій на одному з каналів телебачення, бо новин майже не дивився.

— Енею, ми їдемо в Київ! — радісно вигукнув Андрій.

— Навіщо? — запитав Еней.

— Якийсь професор зробив машину часу.

Вони зібрали все необхідне, сіли на найближчий потяг і поїхали у Київ.

— Добрий день! Ви професор Василь Троян? — запитав Андрій людину, яку йому вказали в коридорі інституту.

— Так, я.

— Розумієте, у чому справа, професоре, нам терміново потрібно потрапити в Італію у дванадцяте століття до нашої ери, де у те місце, де тоді було засноване місто Лавініум.

Старий знайомий допоможе

— Ви мене не пам'ятаєте, царю? — запитав професор.

— Ні, а хто ви? — відмовив Еней.

— Я священник із храму, де ви колись брали золоті обладунки на війну.

І професор коротко розповів про дивовижну історію тих обладунків та своє життя, не оминувши ганебного вчинку Енеєвого головного помічника.

— Мені потрібно додому, — сказав цар.

— Ні царю, вас там уб'ють.

Але Еней стояв на своєму.

Далі буде ...

Подальші події кожен може передбачити сам. Тому залишимо це, дорогий читачу, на плин твоєї фантазії, і можливо історія Енея стане основою ще для багатьох книжок.

Кічук Максим
16 років
Рівненська область,
с. Олександрія

ЗА НОВЕЛОЮ ІВАНА ФРАНКА «СОЙЧИНЕ КРИЛО»

За ледь відчиненими дверима, які лишив Івась, почулися кроки. Немов стукування годинника: дев'ять, десять, одинадцять. І ось у невеличкій напівтемній кімнаті з'являється невелика постать молодої жінки. Я впізнав її, впізнав її невисокий зріст, її червону сукню в білий горошок. На шії золота брошка з опалом, а у волосі той самий гребінець. Ти все така ж. Зовсім не змінилася з моменту нашої останньої зустрічі. Лише твоє обличчя було мов прибережний камінь, обточений хвилями зрад і розчарувань.

Я стояв і вдивлявся в твої пишні груди, як і тоді у тій лісничівці три роки тому. Я не міг підібрати слів і не наважився підійти. Ти ступила останній дванадцятий крок, і я відчув, як твоє тепле дихання пронизувало мою душу. Я хотів побачити твою ясну усмішку, тільки ота чорна шаль заважала мені, та й вона не лічила тобі зовсім. Тоді я обережно підніс дві руки до твого обличчя і підняв шаль. Ти тієї ж миті схопила мої руки і палко поцілувала. Я давно не відчував нічого подібного. Давно нічий губи не торкалися моїх. Я, напевне, вже і забув, що таке справжній поцілунок закоханих. Твій поцілунок розчинив у моїй голові будь-які сумніви. Я вже не ненавидів тебе. Лиш хотів пригорнути... Раптово ти обгорнула мою шию своїми холодними руками і все не відпустила моїх губ. Мов затягла їх у вічний полон. Я обережно огорнув твою талію і притиснув до себе. Ти стояла не рухаючись, немов вслухалася в биття мого серця, а воно зараз мов вистрибувало від щастя. Я поглянув на Івася: він стояв при дверях і втупив свій погляд в підлогу. З-під його голови видніла усмішка, він був радий за мене, а яким щасливим був я!?

Довго ми стояли обіймаючись. Я відчув, як важко тобі було стояти на ногах, розумів, що ти втомилася з дальньої дороги. Я не хотів тебе відпускати. Не хотів знову втратити тебе. Я обережно відірвав тебе від себе. Відразу мою душу немов овіяв арктичний холод, але я мусив відпустити її.

— Івасю! Проведи гостю до її покоїв.

Вона не хотіла відпускати моєї руки, проте слухняно йшла за Івасем. А я споглядав, як твоє червоне плаття зникає у безпросвітній темряві. Ще декілька хвилин мені чувся шум за стіною, а за мить і той вщух. Почулися кроки Івася, який повертався.

* * *

Десь там у глибині душі я вірив, що вона повернеться. Вірив, що моє серце знову відчує те почуття, яке давно згоріло, яке покритлося попелом розчарувань, а тепер з'явилася Вона. Тепер вона тут, поруч, за однією лиш тонкою стіною. Тепер мене із нею не розділить ніхто.

Годинник пробив уже далеко за дванадцяту. Проте вир думок у голові не давав навіть натяку на сон. Мені так багато хотілося їй розповісти, запитати. Раптом за стіною почувся тихий і пронизливий плач. Я здогадувався, що вона ще не спить, навіть після важкої дороги. Все більше і більше той плач віддукувався в моєму серці, мов гострий ніж. Я ніколи не чув її плачу та і не хотів чути. Я мусив її підтримати. Моя єдина кохана жінка зараз заливається слізьми, а я лежу тут і смакую думки. Ніяка стіна вже не могла розділити мене із нею, моєю Сойкою. Тому я першим здолав цей «кордон».

Я ввійшов тихо і непомітно. Вона сиділа на ліжку, обпершись об холодну стіну. Її ноги були притиснуті до грудей, а долоні прикривали заплакані очі. Я підійшов. Припав на коліна перед нею. Вона все продовжувала плакати, мов не помічала мене. Моє серце облилося жалем. Я взяв її обидві руки у свої і міцно стиснув, піднісши їх до своїх губ, поцілував. Я поглянув у її заплакані очі. Ці заплакані очі дивилися на мене із надією, не з

насмійшкою чи грою. Вона дивилася в мої очі і хотіла, щоб я першим почав розмову, та я боявся сказати хоч слово. По моїх щоках полився невеличкий струмочок і впав прямо на її долоні. Я не хотів, щоб вона бачила мене заплаканим, проте це не я плакав, а серце.

Маня першою почала цю розмову:

— Дорогий, любий Массіно! Скажи: чи варті твої сльози моєї зради, чи мого кохання до тебе? Чи готовий ти зараз пробачити мені все? Чи прийме мене твоє серце, яке я понівечила? Невже ти готовий забути все?

— Так, готовий! Моя люба Сойко, пташино моя. Я готовий почати усе з самого початку, забути все, що було. Перегорнути цю сторінку і почати все із чистого аркушу. Я ненавидів жінок і не підпускав їх до «святая святих», але ти розтопила моє серце знову, написавши мені той лист. Тобі вдалося знову розпалити вічний вогонь на згарищі. Ти єдина жінка, яку я так сильно і нестримно кохав. Я підсвідомо хоронив тебе, але серце воліло іншого. Як би я не старався, я не міг забути тебе навіть і на секунду. Ти завжди була поруч зі мною, у моєму серці. І та сойка не мала на мене ніякого впливу. Це не її очі змушували мене цілувати тебе палкіше, а твої. Я б назвав мої почуття до тебе безумством. Все, що маю і відчуваю до тебе, — безумство.

Я не припиняв цілувати твої руки, не припиняв стискати їх у своїх.

— Боялася, що ти не приймеш мене. Я ніколи нікого не кохала, як тебе. Я зробила багато помилок, але найбільшою була розлука з тобою. Я знаю, як палко ти кохаєш мене, та чи зможеш пробачити? Чи твоє серце не охолоне до мене? Чи твій розум не заперечить волі твого серця? Я скоїла багато помилок, та не хочу зробити ще одну, напевно найбільшу.

— Яку? — здивовано запитав я.

— Я боялась знову спричинити тобі біль своєю появою. Знову нанести рани на твоє довірливе серце, знову

зробити з тебе не мого Массіно, а безсердечного громадського егоїста.

— Що ти таке говориш, Маню! Біль мені спричинила не ти, не момент нашої розлуки, а час, коли я був без тебе. Щоночі всі нестерпно довгі три роки я пускав до свого серця лиш спомини про Тебе. Саме вони були ліками, яких я так потребував. Ліками, які діяли хоч і недовго, проте у ті моменти я найбільше цінував життя. Цінував кожну мить проведену з Тобою. А тепер Ти тут, переді мною. Тепер мені не потрібні давні спомини, тепер я хочу бути з Тобою разом і навіки. Не згадувати наші обійми і поцілунки, а створювати їх, як тільки защемить серце. Тепер я бачив у її очах правду. Не гру, не постанову, а справжні емоції. Ще мить тому я сумнівався, що пробачу їй, але її сльози зовсім розтопили в мені той камінь, який заважав мені жити далі.

— Обійми мене, мій Массіно, — промовила вона, виймаючи свої руки з моїх.

Я обережно сів поруч з нею, огорнув її вузькі плечі.

— Ти кохаєш мене? — запитала вона.

— Голубко моя! Звісно так. Ні грама своєї любові до Тебе я не загубив. Я огорнув всі свої почуття в тонку хустинку брехні і сховав її у найпотаємніший куточок свого серця. Ніхто не заглядав у той куточок. Ніхто не міг дістатися туди, де Ти колись складала свої поцілунки і обійми. Я кохаю Тебе і завжди кохатиму!

Вона мовчала, лиш її дихання переривало ту стіну тиші. За вікном почувся галас дітей та дорослих. Чулися співи, танці й привітання з Новим роком. Я давно хотів почати рік зі змін і тепер нарешті почну. Я й не помітив, як і мої очі закрилися, як шум і галас за віком віддалявся.

Наступного ранку я прокинувся в гостьовій кімнаті, один у холодній, сірій кімнаті, я не застав нікого. Її не було поруч. На столі лежала її брошка з опалом. Я встав і вискочив до своєї кімнати. Шум почув Івась і пішов слідом за мною.

— Де вона? — запитав я.

— Пішла, пане. Як тільки зорі зійшли, і стався ранок, панна пішла.

— А чому ти не розбудив мене?

— Панна попросила. Тільки от листа передала вам. Ось він, у моїх руках. Невеликий шматок паперу, згорнутий неакуратно, — значить писала поспіхом. Що ж, почитаємо!

«Дорогий мій Массіно! Я знаю, ти зараз розгублений і зневірений. Я пишу тобі останнього листа. Я побачила, як сильно ти кохаєш мене після усього, що я зробила з тобою. Навіть після того, як я гралася із твоїм серцем, мов із забавкою, а потім викинула, а ти все одно кохав мене так, як в останній день нашого перебування разом у лісничівці. Ти пробачив мені, проте я не змогла пробачити самій собі. Хай доля і кидала мене по всьому світу, хай би як я не жаліла про скоєне, та я змушена піти із твого життя. Я — та ж сама перегорнута сторінка. Хай же у твоєму житті з'явиться жінка, яка ніколи не зрадить тобі, яка буде тобі завжди вірна серцем. Я кохаю тебе, мій Массіно...

Навіки твоя Сойка».

Терещенко Руслана
16 років
Черкаська область,
смт Оршанець

ЗА РОМАНОМ АНАСТАСІЇ НІКУЛІНОЇ «ЗГРАЯ»

Таша завмерла. Виявляється, мама справді готова підтримувати свою доньку в усіх її захопленнях:

— ...це буде підлітковий фільм. І там шукають акторів на роль трейсерів. Але режисерка хоче, щоб це були справжні професіонали, а не каскадери... Оголошено проби на ці ролі. То чому б вам з хлопцями не наважитися?

— Ого! Круто! Це саме те, що ми й хотіли! Дякую, мамо. То коли проби? — вигукнула Таша.

Вероніка засміялась:

— Я знала, що ти погодишся! Через два тижні, о 10 ранку. І ви вже внесені в списки!

— Мам!

— Так?

— Дякую. Думаю, хлопці погодяться.

Ташине повідомлення у вайбері сколихнуло всю «Зграю». Дейв зрадив новій можливості продемонструвати здібності команди. Хто знає, куди це їх заведе? Нік задоволено потирає руки: Ксю, його божевільній дівчині, це сподобається. Пух замислився. Його стосунки з Діаною були лише дружніми, тому зараз він перебував у активному пошуку нової подружки. Цей фільм — молодіжний. А молодь — це і дівчата! Люк просто схвально кивнув. Він уже вийшов на міжнародний рівень у кіберспорті і тепер хотів зробити те саме в паркурі. Чіт уявив червону доріжку в Голлівуді. Його очі засвітилися. Ну, «Оскар» йому може і не світить, але ж має бути хоч якийсь гонорар? От і була б допомога мамі.

Дейв написав: «Якщо всі «за», то вже завтра почнемо готуватися. О п'ятій на стадіоні», — і відкинувся в кріслі. Цікаво, які саме навички трейсерів потрібні для фільму? «ОК, я готовий», — Нік довго не вагався, бо хотів швидше зателефонувати Ксю. Пух провів вільною від телефону рукою по неслухняному волоссю. Паркур допоміг хлопцю схуднути. Тепер його форма цілком задовольняла дівчат: «Я — за». За ним надійшло «Згода» і «Буду» від Люка і Чіта.

Таша усміхнулася. У колонках грали TroyBoi. А вже завтра вони почнуть готуватися до проб. Знятися у фільмі завдяки улюбленій справі — хіба не щастя?

— Ну добре, — Таша трішки нервово оглянула трейсерів. — Отже, їм потрібні наші навички... А якщо проби пройдуть успішно — то й наші фейси, бо гратимемо теж ми...

— То ми будемо, як актори?! — радісно вигукнув Пух. Так він точно запам'ятається дівчатам ще більше.

— Ага, — Таша насупилася. — Думаю, справимось...

Але, проби — це дуже серйозно! Тому ніяких приколів! Ясно?

— Лан, не жени, — відмахнув Чіт.

— Рілі, ми не тупі! — підтвердив Нік і ледь усміхнувся.

— Ну ок, поїхали, — кивнув Дейв.

Вони тренувалися вже десять днів поспіль. Усі трюки були на найвищому рівні. Та до Ташиної рекомендації тренувати емоції перед дзеркалом хлопці поставилися скептично. Але згодом, після її ж неймовірної демонстрації всіх виразів обличчя і жорстокої промови: «Ви або робите, як треба, або ми взагалі пролітаємо повз фільм!», — всі швидко втямили, що тренуватися таки варто. Тож тепер вони репетирували сцени: трюки, якісь слова, вирази обличчя... «Зграя» майже готова.

О пів на дев'яту у Дейва задзвонив телефон. Чіт. Дивно: тренування скінчилося лише годину тому. Проблеми?

— Хай, чувак.

— Здоров. Якісь проблеми? — Давид вирішив не тягнути.

— Все норм. Але я не піду з вами на проби, — випалив Чіт.

— Що? Вибач, але що ти несеш? Через чотири дні конкурс, а ти змиваєшся?

— Я хочу сам спробувати, окремо від вас, ясно? Мені гроші треба — мамі допомогти...

— Чувак, які гроші?! — такого капітан не очікував. Звісно, всі в команді розуміли, що майбутні зароблені ними кошти — тільки їхні. То що собі придумав Тарас?

— Знаю, — перебив Чіт. — Але, якщо я пройду проби сам, то гонорар може бути більшим. Бай. — і вимкнувся.

Усі просто мовчали. Ніхто не знав, що сказати на зраду Чіта. Команда жорстко відпрацювала протягом десяти днів. Невже все марно? Добрячу частину підготовлених на усі сто відсотків трюків прийдеться переробляти наспіх. Та й поява такого конкурента на пробах зовсім не тішила «Зграю». Та й чи «Зграя» вони тепер?

— Ну... — Нік хотів би якось виправдати друга і одночасно підтримати інших, але нічого не міг придумати.

— Ми все одно йдемо, — відрізав насуплений Дейв. Він злився на Чіта. Якого чорта той постійно його підставляє? Чому так запікся за гроші? Може, у нього знову якісь проблеми? Але ж чому зараз? Чому перед самими пробами?

— Ну, що ж... «Час Х» настав! — Нік намагався розрядити обстановку, але цього ранку всі затято мовчали. Проби проходили за містом на якихось давно закинутих гаражах. Тут є, як показати все, на що здатні трейсери. Чудове місце. Але не сьогодні. І не для «Зграї». Втративши Чіта, хлопці гарячково переробляли трюки останні чотири дні. Та якось не клеїлося. Тож, сьогодні вони тряслися, як ніколи. А очі мимоволі витріщалися на групи конкурентів, які самовпевнено розігрівалися неподалік. Чіта серед них не було.

Чекали своєї черги. Пух насуплено вдягав наколінники. Люк сидів у навушниках і зганяв нервову злість в особливо жорстокій грі на телефоні, яку виривав буквально вчора. Таша помітно хвилювалася, без кінця накручуючи волосся на пальці. Це ж вона підбила хлопців на ці проби! Якби не вона, то Тарас зараз був би у «Зграї».

— Вибачте, — сказала тихо Таша і підозріло шморгнула носом. — Вибачте, що втягнула вас у все це. Я винна, що Чіт пішов.

— Ні!.. Та це ж новий рівень!

— Він сам так вирішив...

Дейв мовчки обійняв її:

— Це його вибір... — намагався заспокоїти дівчину. Його перебив знайомий захеканий голос:

— Ні, ну що за соплі?

Всі озирнулися. Чіт стояв, засапаний від швидкого бігу, й ніяково усміхався:

— Народ, «Зграя» своїх не кидає?

— Та пішов ти, — вилаявся Люк.

Решта полегшено засміялися. Вони врятовані! Таша глянула на екран смартфона і...

— Ми наступні! — зойкнула.

Дейв насупився: треба було якось налаштувати народ на подвиг, бо через Ташині «ледь-не-сльози» каяття, раптову появу Тараса усі ніби забули, де вони й для чого.

— Так, народе! Граємо, як на останньому тренуванні повним складом. І приберіть свої нерви в черепні коробочки! Все робимо на розслабоні. Вийде — добре, не вийде — не пропадемо! Зараз просто... насолоджуйтеся паркурком.

— Бро, це промова місяця! — засміявся Нік.

— Він уявив, що йому вже дають «Оскара»! — додав Люк.

Результати проб мали надіслати на електронку Таші наступного дня. Тому «Зграя» вирішила зібратися у неї вдома: поговорити, поділитися враженнями і дочекатися між цих балачок результатів. Чіт прийшов останнім. Всі змовкли й дивилися на хлопця, очікуючи пояснень.

— Якщо ми провалили проби, то через мене... — почав Тарас від порогу зовсім про інше, але Дейв перебив його:

— Якщо ми провалилися, то попереджаю — ніяких докорів один одному. Ми «Зграя»! А це набагато більше, ніж просто команда.

— Я не...

— Лан, забий, чувак, — кивнув Люк.

— Але третій раз назад у «Зграю» не повертайся, — докинув Нік.

— Дамочки, не сваріться, ми тут не для того, — проспівала Таша. — Увага, прийшов результат!

Лист справді прийшов. Але... невтішний: на зйомки затвердили іншу банду.

Кожен переживав це по-своєму. А капітан холодно-кровно дав на витирання сопель після провалу всього одну ніч, призначивши тренування на наступний вечір. Прийшли усі, крім Тараса. Таша теж запізнювалася. Через ще один лист від режисера того самого фільму.

Відкривши його, дівчина ледь зі стільця не гуцикнула. В листі говорилося, що «Зграю» затвердили на ролі у фільмі. Саме «Зграю»! А в кінці попросили вибачення за плутанину із назвами команд трейсерів. Дівчина потерла очі. Але ж так буває лише в фільмах!

«Завтра о 10 у нас зустріч із режисеркою: нам дають повний сценарій і ми починаємо готуватися до зйомок!», — написала у вайбері.

«Гониш?», — першим відгукнувся Нік.

«Ми ж не пройшли проби!?!», — перелякано строчив Пух. Таша дуже хотіла стати актрисою. Може це глюк вразливої фантазії? Дейв натилав купу недоречних смайликів. Слів, аби описати свої відчуття, хлопцю явно не вистачило. Таша засміялася до смартфона: «Вони переплутали назви команд! Головне: ми це зробили! І саме ми гратимемо в фільмі». Чіт перечитав повідомлення раз десять. То «Зграя» таки у грі?

Рік потому.

«Зграя» злетіла на пік своєї слави. Фільм з їхньою участю отримав круту нагороду за найкращі трюки трейсерів. Вони ще більше згуртувалися, а Чіт дав слово не чудити і вже рік, як дотримував своєї обіцянки. Паркур не підвів нікого з них.

Попадюк Діана

15 років

Тернопільської область,

Козівський район,

с. Дибще

ЗА ПОВІСТЮ МАРІЇ МОРОЗЕНКО «Я ЗАКОХАЛАСЯ»

...А далі. Все змінилося до невпізнання.

Наш гімназійний клас, який ще донедавна поділявся на декілька груп, став єдиним цілим. Це так чудово, коли разом пережиті стресові ситуації і події об'єднують і стають спільними для усіх. Можливо, це лише мені так здається, але наш клас став не лише дружнішим, а й

успішнішим у навчанні. Навіть Лізка, з якою ми раніше нечасто знаходили спільну мову, тепер багато часу проводить зі мною і Миросею. От і сьогодні мені запропонувала:

— Віро, а давай-но разом із тобою й Миросею зробимо проєкт, який нам задали на домашку із літератури.

Звісно, я погодилася. Ми і справді дуже змінилися. Найкращий проєкт із літератури зробив Васька. І не тому, що його мама — наша класна і за сумісництвом — вчителька літератури Марія Сергіївна. Ми знаємо, що проєкт зробив він сам, і на уроці самі визначили його переможцем. Адже наш Васька пише чудові вірші та прозу. І як це ми раніше не помічали за цим «зірвиголовою» людини з тонко розвинутим відчуттям прекрасного.

Чесно зізнатися, він мені дуже подобається. Мабуть, я закохалася, та на цей раз, сподіваюся, по-справжньому. Принаймні те, що він добрий, чесний і справедливий хлопець, я точно знаю. Васька не знає про мої почуття, але мені здається, що здогадується. Та й він теж по-особливому на мене дивиться. Я це відчуваю. Про свої почуття я поговорила з мамою. Вона рада, що мені подобається Васька. Батьки довіряють йому і знають, що він нікому не дасть мене образити.

Минуло ще два тижні, і я знову їду до своєї бабусі Віри на зимові канікули. Васька теж їде до баби Ксені в Калинівку. Ми здалеку поглянемо на свою улюблену літню місцину — річку Неглибоку, яка вкрилася кригою, а потім — чимдуж у гості до своїх бабусь, які вже зачекалися. Моє серце шалено б'ється від щойно почутого. Вже коли наша електричка під'їжджала до села, він запропонував мені зустрічатися. Васька дуже хороший. У цьому я мала змогу не раз переконатися, тому, знікновівши і зашарівшись, погодилася. Мені не терпиться поділитися цією новиною із моєю подругою Миросею, яка залишилася на зимові канікули в Осокорках.

ЗМІСТ

Алла Гордієнко	ВИ ЗМІНЮЄТЕ СВІТ НА КРАЩЕ..	3
ДИТЯЧІ ПИСЬМЕННИКИ — ЧЛЕНИ ЖУРІ КОНКУРСУ		5
ЗНАЙОМТЕСЯ — ЦЕ МИ		
Рогаль Анна <i>Рівненська обл.</i>	ЗНОВУ ВЖЕ ВЕСНА...	12
Козаченко Вікторія <i>Вінницька обл.</i>	ЖИТТЯ ЗВИЧАЙНОЇ ДІВЧИНКИ	13
Бородієнко Аліна <i>Донецька обл.</i>	ЛИСТ ДО ТАКОГО, ЯК Я!	15
Кондров Денис <i>Хмельницька обл.</i>	ЗНАЙОМТЕСЯ, ЦЕ Я!	23
Пехнік Люба <i>Херсонська обл.</i>	ПРИГОДА НА ВОДІ	25
Назаркевич Оксана <i>Тернопільська обл.</i>	КОЛИСКОВА ПІСЕНЬКА ДЛЯ БАБУСИ	26
Кулик Ігор <i>Кіровоградська обл.</i>	МОЖЕ НЕ ВСІ ДІТИ ЗНАЮТЬ...	27
Костяннікова Аліса <i>Дніпропетровська обл.</i>	МРІЯ ДОТЯГНУТИСЯ ДО ХМАР	29
Рашківська Крістіна <i>Чернівецька область</i>	ДАВАЙ ПОЗНАЙОМИМОСЬ...	30
Струтинський Віктор <i>Вінницька обл.</i>	ФУТБОЛ — ГРА МІЛЬЙОНІВ	31
Попадюк Діана <i>Тернопільська обл.</i>	ЗНАЙОМТЕСЯ, ЦЕ МИ	33
Замлинна Ірина <i>Івано-Франківська обл.</i>	ВСІМ ПРИВІТ...	34
ТАК, Я ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ		
Левченко Артур <i>Полтавська обл.</i>	ЦЕ – МОЯ КРАЇНА УКРАЇНА!	39
Дорошенко Софія <i>Черкаська обл.</i>	ЩАСЛИВА КРАЇНА	40
Фенюк Руслана <i>Тернопільська обл.</i>	ВИРІЙ	41
Полегенько Анна <i>м. Київ</i>	КИЇВ	42
Єфімов Денис <i>Харківська обл.</i>	СТЕЖКАМИ РОДИННОЇ ДОЛІ	42
Голуб Анастасія <i>Київська обл.</i>	ПОДОЛАТИ ВЕРШИНУ ДУХОВНОСТІ	48
Лохматова Дарина <i>Хмельницька обл.</i>	ЦИКЛ ВІРШІВ	54

Гнатишин Софія <i>Тернопільська обл.</i>	ВЕСНА...	55
Веремчук Анастасія <i>Рівненська обл.</i>	МОВА	58
Барабаш Микола <i>Донецька обл.</i>	ДУМИ ПРО ВІТЧИЗНУ	59
Чернецька Ірина <i>Рівненська обл.</i>	МОЄ СЕЛО	66
Ребенчук В'ячеслав <i>Донецька обл.</i>	УКРАЇНА...	67
Пономаренко Софія <i>Полтавська обл.</i>	ВІРШ КОТЕЛЕВЦЮ-ЗАХИСНИКУ	70

ПРИРОДА — ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ ТА КРАСИ

Трачук Михайло <i>Харківська обл.</i>	Я ХОЧУ ВАМ РОЗПОВІСТИ...	71
Тендітна Поліна <i>Донецька обл.</i>	«ГОСТІ» СТАРОЇ ШОВКОВИЦІ	73
Горшков Єгор <i>Миколаївська обл.</i>	МОРЕ І Я	82
Каращук Валерія <i>Волинська обл.</i>	ДОЩИК. ОСІНЬ	84
Осипчук Олександра <i>м. Херсон</i>	ТЕРЦЕТИ	86
Сихвордт Вікторія <i>Чернівецька обл.</i>	Я ЖИВУ У СЕЛІ...	87
Скрипник Богдан <i>Вінницька обл.</i>	З РАННЬОГО ВІКУ МИ ЛЮБИМО....	89
Шклярник Лілія <i>Тернопільська обл.</i>	ПІВ СОНЦЯ СХОВАЛОСЯ ЗА КРАЙ ЗЕМЛІ...	91
Білоусова Катерина <i>Дніпропетровська обл.</i>	ГОРІХ	96
Полякова Оксана <i>Київська обл.</i>	ОПОВІДАННЯ	98
Воробей Микола <i>Рівненська обл.</i>	ЛІТО	102
Воровченко Анна <i>Житомирська обл.</i>	МОНОФОНИ	103
Ракітіна Владислава <i>Харківська обл.</i>	КАЗКА ПРО КВІТОЧКУ	104

І В КОЖНОМУ ІЗ НАС УЖЕ ЖИВЕ ФІЛОСОФ

Тернова Ірина <i>Вінницька обл.</i>	ВІЧНИЙ БІГ	106
Прохорова Софія <i>Харківська обл.</i>	Я БОЮСЬ ЦЬОГО ЖУКА...	107

Бондар Анастасія Рівненська обл.	ЯКБИ...	108
Волканіна Катерина м. Херсон	У МОЇЙ ОСОБИСТІЙ ГАЛАКТИЦІ	108
Турутов Едвард Черкаська обл.	У МУДРОСТІ — ПРАВДА, ЗА ПРАВДОЮ – СИЛА	111
Коваль Ольга Запорізька обл.	МОЯ ФІЛОСОФІЯ	112
Прокопенко Борис Харківська обл.	ПОДОРОЖ ДО ЖИТТЯ	116
Білоусова Катерина Дніпропетровська обл.	КОЛИ СПІВАЮТЬ СОЛОВ'І	118
Геріх Діана Черкаська обл.	ПОДИХ ПОЕЗІЇ...	124
Дідик Сніжана Івано-Франківська обл.	ЯК НЕ РОЗЧАРУВАТИСЯ НА ШЛЯХУ ДО МРІЇ	125
Сень Владислава Полтавська обл.	СЕНС ЖИТТЯ	127
Проценко Юлія Київська обл.	ЦИКЛ ВІРШІВ	128

МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

Качак Богдана Івано-Франківська обл.	МОЯ МАЛЕНЬКА ІСТОРІЯ ПРО ВЕЛИКІ МРІЇ	129
Юдіна Марія м. Херсон	ЛИСТ ДО СЕБЕ, АБО МОЄ МАЙБУТНЄ В МОЇХ РУКАХ	132
Цимбалиста Софія Полтавська обл.	МАЙБУТНІЙ ДИЗАЙНЕР-МОДЕЛЬЄР ОДЯГУ СОФІЯ ЦИМБАЛИСТА ОБОВ'ЯЗКОВО ЗДІЙСНИТЬ СВОЮ МРІЮ	135
Тимчик Антон Черкаська обл.	ДЛЯ ГАРНОЇ ЛЮДИНИ ПРОФЕСІЯ ЗНАЙДЕТЬСЯ	138
Гришук Софія м. Кропивницький	МЕНІ ЛИШЕ 11...	139
Коленда Дмитро Волинська обл.	МЕХАНІЗАТОР — ПРОФЕСІЯ РОМАНТИЧНА	141
Сергієнко Богдан Кіровоградської обл.	Я ХОЧУ СТАТИ...	144
Прокопенко Борис Харківська обл.	ЗАЛИШТЕ ХОЧА Б НА ХВИЛИНУ СВОЇ СПРАВИ...	146
Шароді Богдана Закарпатська обл.	МОЯ МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ	150
Грубер Яна Чернівецька обл.	МОЯ МРІЯ ЗБУВАЄТЬСЯ!	152
Коцюбняк Олександр Вінницька обл.	Я — ДЕВ'ЯТИКЛАСНИК	153

Колесник Єлизавета <i>Донецька обл.</i>	ВСЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВАС	155
БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ		
Фесенко Тимофій <i>м. Кропивницький</i>	Я АКТИВНИЙ ЧИТАЧ БІБЛІОТЕКИ...	158
Єгізарян Єва <i>м. Дніпро</i>	МІСТО ЛАСУНІВ	162
Бодячук Анна <i>Чернівецька обл.</i>	КОСМІЧНІ ПРИГОДИ	168
Ващук Дарина <i>Волинська обл.</i>	А ЧИ МУХАМ ЛЕГКО ЖИТИ?	177
Коливушко Євгенія <i>м. Черкаси</i>	ПРИГОДИ У ВІДРІ	180
Панасенко Олександр <i>Запорізька обл.</i>	Я ДУЖЕ ЛЮБЛЮ ЧИТАТИ КНИЖКИ...	183
Косюк Яна <i>Черкаська обл.</i>	МІСТО ВТРАЧЕНИХ МРІЙ	191
Крикрий Артур <i>Чернівецька обл.</i>	БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ МОЄЇ УЯВИ	204
Кундіс Анна <i>Київська обл.</i>	МАЛЕНЬКА ФЕЯ	211
Мельгунова Ельвіра <i>м. Херсон</i>	П'ЯТЬ СПАЛАХІВ І П'ЯТЬ ВІДОБРАЖЕНЬ	216
ДАЛІ БУДЕ? НІ, ДАЛІ — ВЖЕ Є!		
Виходцева Вікторія <i>м. Херсон</i>	НОВІ ПРИГОДИ ПУСЯКИ САНІ — Аші Фредриксон	234
Васюренко Ірина <i>Харківська обл.</i>	ГОГВОРТС. НОВЕ ПОКОЛІННЯ — Джоан Роулінг	237
Давидовська Марія <i>Полтавська обл.</i>	ЗА ПОВІСТЮ АННЕ СУЛЬБЕРГ	248
Рижих Денис <i>Полтавська обл.</i>	ПРИГОДИ ЕНЕЯ У СЕЛІ МАЛІ БУДИЩА	252
Кічук Максим <i>Рівненська обл.</i>	ЗА НОВЕЛОЮ ІВАНА ФРАНКА «СОЙЧИНЕ КРИЛО»	261
Терещенко Руслана <i>Черкаська обл.</i>	ЗА РОМАНОМ АНАСТАСІЇ НІКУЛІНОЇ «ЗІГРАЯ»	265
Попадюк Діана <i>Тернопільської обл.</i>	ЗА ПОВІСТЮ МАРІЇ МОРОЗЕНКО «Я ЗАКОХАЛАСЯ»	271

«Творчі канікули»

Всеукраїнський
дитячий літературний конкурс

Відповідальна за випуск А.І. Гордієнко.

Автор-укладач Н.А. Хльобас.

Літературні редактори: О.А. Кадькаленко, В.В. Зеленська.

Комп'ютерна верстка Н.В. Ярчак.

Підписано до друку 11.12.2018 р.

Зам. № 27. Тираж 110 прим.

Видавець та виготовлювач

НБУ для дітей

вул. Я. Корчака, 60, м. Київ, 03190

Тел./факс.: 400-65-87, тел.: 400-05-01, 400-70-91

<http://www.chl.kiev.ua>

mail: library@chl.kiev.ua

щаслива познайомимось пригода
засяяло майбутнє подорож кохання
Океанська
мелодія дивовижна заіскрило
вирішуєш працюючих професія
вишневі люди **ангел** блакитне
ВОЛЯ літо рудоволосе громадяни
майбутнє мрійниця
комфортно вирішуєш
оберіг майбутнє
пригода край
квітуча мир
красуня

НБУ для дітей
вул. Я. Корчака, 60,
м. Київ, 03190
Тел/факс. 400-65-87,
тел. 400-05-01, 400-70-91
<http://www.chl.kiev.ua>
[mail: library@chl.kiev.ua](mailto:library@chl.kiev.ua)

легенда **талант** мелодія хмаринка
матуся повернись живим
усміхнулось Садок **совість**
ми — українці Усмішка
Лелека пригода майбутнє
оберіг щаслива **Калина**
босоніж шепіт трав
квітуча промінцями красуня
познайомимось давайте **сім'я**